

MORS EST VITA SINE LITTERIS

HIERONYMI DAVIDIS GAUBII,
Medicinæ & Chemiæ in Academia Batava,
quæ Leidæ est, Professoris,

DE METHODO CONCINNANDI FORMULAS MEDICAMENTORUM LIBELLUS.

EDITIO QUARTA CORRECTIOR.

CUM PRAEFATIONE NOVA

DANIELIS WILHELMI TRILLERI,
Philos. ac Med. D. S. Reg. Maj. Poloniæ ac Electoris Saxoniæ Consil, aul. in Academia Vitembergensi Chirurgiæ & Pathologiæ Profess. Publ. Ord., Facult. Med. Assessoris, atque Ill. Acad. Scient. Bonon. Sodalis.

Francofurti ad Mœnum & Moguntiæ

Apud FRANCISCUM VARRENTRAPP.
M D C C L I.

VENERANDO SENI,

JOANNI GAUBIO,

Poliatro Amstelædamensi, primum Patruo, nunc & Socero suo,

HIERONYMUS DAVID GAUBIUS.

Vix exspectaveris, hodie quod obvenit. Toties, quâ es, liberalitate, anno vertente, me meosve strenâ cumulasti, nihil vicissim a me recipiens. Nunc & Tibi ego strenam offero: at quâ divitiæ haud crescent: triobolari modo Bibliotheca auctior erit libello, quem, dignioris impos muneris, Tuo consecro Nomini. Quæris: cur ita? Titulos adspice, quibus Te adloquor: splendidiores enim, ut potuissem, addere nolui, ne obscurior esset facti ratio. Non præsidium Fœtui huic a Te peto, qui, adversus neminem injuriosus, par a Cordatis mihi polliceor, reliquos temno. Neque Favorem capto Tuum: hoc enim fruor maximo, datâ etiam in matrimonium mihi Filiâ Tuâ, nunc unicâ, ut pignore carissimo, ejusdem certus. Quid tandem? Monimentum ponere conor, quo

constet publico, quantum devenerer utrumque illud arctissimæ necessitudinis vinculum, quo & commune Genus, & Tuus in me Amor, tot tantisque documentis, maximè in conjugalibus meis votis, probatus, Tibi me adstringunt. Neque id, ut parvi forte ævi fuerit, spernes; cum aliud perennius, Tuisve in me meritis respondens, vires recusent. Quin & scio, solam Tibi, ut Optimo cuique, satis esse gratam acceptorum recordationem. Gratulor hinc Tibi, mihi gaudeo, Te quod, in quinti decimi ætatis quinquennii jam ferè constitutum exitu, eò superstitem servaverit usque Propitium Numen, id ut propositum exsequi mihi liceat; dum Magnum BOERHAAVIUM *Tuo quem nomini heic jungere animus erat, votis maturius ereptum meis lugeo. Manium quietem temerè violasse nefas. Soli ergo Tibi fructus hic qualiscunque mei laboris cedit. Tu, ut publicam pietatis in Te meæ tesseram, comis accipe, viridique valens senectute, quod reliquum dederit* DEUS, *vitæ spatium felix vegetusque decurre!*

Dedi Leidæ $17\frac{31}{12}38$.

MEDICINAE TYRONIBUS

S.

Ex quo ad Medicinam faciendam animum adplicare coepi, inter cætera quidem maximè me torsit illa istius Operis pars, quæ Remedii inventi eam postulat descriptionem, ut & concinne respondeat Indicationi, & rite ab iis, id qui negotii sibi adsumserunt, præparari, ægroque apte adhiberi queat. Facilè quippe videbam, non heic sufficere Generalia in hanc rem, quæ sola plerumque in Academiis addiscuntur; petenda esse ex singularibus, imò & singularissimis Aegri Remediique conditionibus, justam quæ heic determinationem figere possunt;

non dari Medicamentorum Formulas eidem ſcopo in univerſum aptas; idemque Indicatum aliis quandoque & aliis modis formisque eſſe adplicandum, ut ſingulari, circa quem ſolum Practicus verſatur, homini proſit, ſatisfaciat. Notabam inſuper, heic, ſi uſpiam, uſui eſſe Divi Senis monitum: μηδὲν εἰκῆ, μηδὲν ὑπεροϱᾶν: ſi quid enim in præſcribendo Remedio temerè, ſi quid perfunctoriè, poſitum fuerit, facile Medicum ſcopo aberrare, utcunque cæterum rectè collineaverit; reliquum omne, quod agit Practicus, ſolâ ferè ſpeculatione abſolvi, juvare nihil, niſi præſcripto adplicatoque juſtè Remedio velut in actum deducatur; tum demum finem obtineri Artis, id ſi dextrè curatum fuerit; neque adeò ex iis, quæ animo conceperis, ſed quæ mandaveris chartæ, decerni; eſſe hinc rem, cùm Aegri, tùm Medici reſpectu, non levi periculo plenam. Nec moleſtiâ exemptum me comperiebam, ſi quando, improbo conatu, memoriæ inprimerem Formulas a Præceptoribus aliisve fide dignis Authoribus concinnatas: præterquam enim, quod puerile id molimen crederem, facile prævidebam, haud mihi ſemper in Praxi occurſuros caſus, quoad omnem conditionem iis geminos, quibus illæ a ſuis Conditoribus fuiſſent ad-

commodatæ, ideoque redituram vel novas componendi, vel edoctas mutandi, necessitatem. Extemporanea etiam, quam præceps in multis morbis occasio sæpe exigit, consuetudo autem plurimis in locis in universum quoque introduxit, Præscriptio, tum servilis jugi horror, obstabant, quo minus a me ipso impetrarem, ut ex aliis tantum sapere, aliorum exemplis semper inhærere constituerem. Neque placebat, quod Veterani, his in angustiis a me consulti, dictitabant, Experientiâ totum hoc opus, ut arduum Tyroni videatur, reddi levissimum: timebam quippe, ne per eventus infelices, ipsasque mortes, & non reparanda famæ dispendia, eo me duceret demùm isthæc Magistra. Putavi ergo in id mihi prius, quam ad Praxin accederem, incumbendum esse, ut animo comprehenderem, quidquid de hac re certi ac legitimi a Medicinæ Antistitibus limitatum esset. Quare me dedi evolvendis omnibus, quæ adsequi poteram, Medicorum hoc super Themate scriptis, regulisque, quas ibi statutas inveniebam, generalibus comparandis ad ipsa Formularum exempla ab Optimis Practicis descripta. Quumque sic satis citò deprehenderem, regularum multas adeò esse instabiles, ut sæpius negligantur, quam observentur; alias

verò etiam inter ſe pugnare; exceptiones dari Regulis longè numeroſiores, ſi quæ quotidie ſub ipſo Artis exercitio etiam a Peritiſſimis præſcribuntur, conferas; plurimos autem eorum, qui hac in parte Tyronum tædia lenire erant conati, ſui velut oblitos, tanquam Magiſtros Magiſtris, non vero imperitis Tyronibus, ſcripſiſſe; alios, brevitatis nimium ſtudioſos, ſpiſſiores etiam nebulas mihi ſaltem obfundere: hinc eo conſilii tandem perveni, ut in adverſaria conjecerim omnes, quas de ſingulari quavis Formularum ſpecie conditas inveniebam, Regulas, his dein junxerim, quotquot occurrebant, exceptiones, ac tum ex utriſque inter ſe collatis, facto moderamine, generalia, mihique viſa clariora, deduxerim Theoremata, quæ poſt, in ordinem ad ſuos quæque titulos redacta, Encheiridion mihi exhibuere quod mentem manumque in Praxi exercenda dirigebat.

Sic enatum eſt, quod videtis, corpuſculum. Neque id nunc publici juris facio, quod vel perfectius eſſe iis, quæ hac de re prodierunt hactenus, vel nova aut ante inaudita continere, ſtultè mihi perſuadeam. Imò verò fateor, pauciſſima in eo reperiri, ſi ulla, quæ aliis indicta ſunt. Docet hoc candidè modò a me expoſita ejus

origo. Quodſi laudare vellem omnes, quorum e ſcriptis heic profeci; laudandi forent innumeri, &, paucis exceptis, ferè omnes, quos datum fuit conſulere: ut ideo quisque ſuum ſi hoc ex opuſculo decerperet, literarum forte remanſurum eſſet nihil. Unde & abſtinui vel heic, vel in ipſo opere, Authores adlegare; ne vel fatigem numero, vel multam videar lectionem oſtentare.

Hæc tandem unica fuit edendi occaſio. Quum Chemiam publicè in hac Academia docendi muneri admotus, Summo ſuadente BOERHAAVIO, annuo Curſui Chemico ſubjungere adgrederer Pharmaceuticum; non inutile fore videbatur, ſi, una cum Officinali Medicamentorum Præparatione, ſimul & Magiſtralem exhiberem Auditoribus. Recurrens ergo ad ea, quæ olim de hoc Themate meos in uſus collecta digeſſeram, inde, ut ſua cuique placent, hauſi normam materiemque dicendorum; ut generales haberent regulas, qui me audiebant, ad quas in exercitio, quod ſimul offerebam, ſe conformare poſſent. Quia vero exiguum temporis, quo curſus hic abſolvi debebat, ſpatium lentorem dictationis non permittebat; neque interim properatæ elocutionis impetu expoſita animo diſtin-

ctè ſatis inprimi poterant, ut domi recocta Formulas ad datos caſus ex arte præſcripturis uſui eſſent; conſtitui tandem hanc Meorum moleſtiam prælo levare, putans ſic magis me prodeſſe iis poſſe. Id ſi obtineo, ſatis eſt. Si ſimul & in alios boni quid inde redundat, exſulto. Sin minus: laudabilis ſaltem conatûs conſcientia pro ſolamine laborum eſt. Valete!

Scripſi Leidæ 17 29/12 38.

LECTORI BENEVOLO

DANIEL WILHELMUS TRILLERUS.
S.

OMNES quidem probi & Artis periti Medici inter alia plura, debent

Scire poteſtates Herbarum, uſumque medendi.

Omnium inquam, præcipuum eſt officium, tot diverſorum Remediorum in blanda miſeræ humanæ Gentis ſolatia, divino beneficio, repertorum, vires, qualitates, uſus, doſes & pondera accuratiſſime noſſe, omnemque Materiam ſic dictam Medicam, quam longe lateque pateat, opibusque & noſtri, & novi orbis præſtantiſſimis abundet, exactiſſime perſpectam ac exploratam habere.

Inter iſtos tamen, quod merito dolendum, pauciſſimi hodie reperiuntur, qui improbo labore & acerrimo ſtudio, tantam cognoſcendi & judicandi faculta-

tem consequuti sunt, ut ex ista immensa fere Medicamentorum farragine, ea seligere valeant, quæ non repugnante ipsa rerum Natura, scite inter se componi, & in ægrotorum commoda, sine moroso fastidio, præscribi & propinari queant.

Inde fit, ut sæpius in Officinis Pharmaceuticis, ejusmodi ineptæ ac dissonæ, & circa res ipsas, & rerum pondera, formulæ medicamentariæ a Medicis haud exigui quoque Nominis, præscriptæ deprehendantur, quæ vel ipsis sordidis pharmacopolarum pueris, qui rugosum piper & pallentis grana Cumini tundunt, resonabilem Cachinnum excutiunt, dum nempe longo rerum usu, melius, ipsis illis Medicis, didicerunt, quæ medicamenta congeneri natura, blandam societatem in compositione, ineunt, & quæ contra, dissociabili prorsus indole, intestina quasi lucta, adversus sese insurgunt, nec ullo amico & constanti fœdere placide conjungi possunt. *Quia Corpore in uno*

Frigida pugnabant Calidis, humentia siccis,
Mollia cum duris, sine pondere habentia pondus.

Fœdas igitur has maculas ut Medicis abstergerent, & Medicinæ in primis studiosis mature iter monstrarent certum ac inoffensum, quomodo secundum justas Artis salutaris ac pharmaceuticæ Regulas, concinnæ, utiles, visuque, & sapore etiam, quantum nempe pote, jucundæ Remediorum formulæ præscribendæ essent; ab omni sane ævo, præclari, docti ac in Arte periti Medici operam serio seduloque dederunt, ex quibus pæne innumeris, nominasse ac laudasse jam sufficiat *Gorræos*, *Bauhinos*, *Rondeletios*, *Mynsichtos*, *Blasios*, *Morellos*, *Banzeros*, *Renodæos*, *Schenckios*, *Weckeros*, *Wedelios*, *Frauendorfferos*, *Mercklinos*, *Junckenios*, *Junckeros*, aliosque plures, quos tamen fere omnes & concinno naturalis Methodi ordine, & judicio acri, & selectissimo Remediorum præstantissimorum apparatu, & scita Compositionis elegantia, & Monitis denique ac Regulis practicis ubique prudenter adjectis, longissime nuper superavit Vir Artis juxta ac Doctrinæ laude inclutissimus, HIERONYMUS DAVID GAUBIUS, Med. & Chemiæ in Academia Batav. Leidensi Professor longe ce-

leberrimus, diligentiſſimus quondam Magni noſtri eheu deſideratiſſimi BOERHAAVII diſcipulus, nunc ejusdem in Cathedra Medica Succeſſor digniſſimus, edito paucis abhinc annis, elegantiſſimo & optimæ frugis pleniſſimo Libello, *de Methodo concinnandi Formulas Medicamentorum*.

Qui quum ob ſummam præſtantiam & utilitatem avidiſſima ex merito quæreretur, & e Tabernis librariis certatim peteretur; factum eſt, ut brevi, in his oris noſtris, ejusdem Exemplaria aut plane deficerent, aut, ubi non deficerent, juſto tamen carius divenderentur.

Quare ut huic incommodo tempeſtive obviam iretur, pro acri ſuo bonas Literas provehendi ſtudio ac ardore, mox conſilium ſecum iniit celeberrimus per Europam, Bibliopola Francofurtenſis, FRANCISCUS VARRENTRAPPIUS, Amicus noſter honoratiſſimus, ut opuſculum hocce prorſus egregium, Medicorum in gratiam, nitidis formis accurate deſcriptum denuo publicaretur, atque ſic modico ære in poſterum omnibus foret magis parabile.

Quod ſuum ſalutare conſilium quum

mecum laudante valde & approbante, his ipsis Nundinis vernalibus Lipsiensibus, benevole communicasset, meque ex veteri constantis Amicitiæ Lege, rogasset, ut aliquid, ex consueto more, præfarer, aut monerem, si quid forsan in promtu foret; imperiosis Amici rogantis precibus confestim parui; ideoque magis, quod hic ipse eximius plane Libellus mihimet ipsi jam dudum mirifice prorsus placuisset, atque publice, ac privatim & Medicis practicis & Auditoribus inprimis meis, enixissime per me commendatus merito fuisset. Quod vero simul adderet, ut aliquid monerem, aut emendarem, notissimo illo ipsi statim respondi versiculo poëtæ ingenio suo miserrimi:

In toto nusquam Corpore menda fuit.

Quis enim quæso, sanus & verecundus, aliquid in istis temere notaret aut mutaret, quæ Vir prorsus incomparabilis, & Medicus omni venerabilis ævo, prudentissimus inquam, & Artis nostræ omnium peritissimus, BOERHAAVIUS, ipse tradidisset & in publica commoda quondam evulgasset? Cujus quippe pleræque sunt istæ Remediorum formulæ,

quibus ceu totidem gemmis, aut ſtellis, merito exornavit præſtantiſſimum ſuum opus Celeberrimus GAUBIUS: in primis, quum ipſe ille Vir divinus ita ſapientiſſime alloquutus ſit Auditores ſuos, in præfatione, aureo ſuo de Materie medica, Libello, præfixa: *Eſtis vero idonei Vos teſtes, quanta Circumſpectione utar, quam ſæpe tædioſa fere ad faſtidium uſque, minutiarum Conſideratione, odioſus ſim, priusquam vobis Titulo Medicamenti, vel minimum quid laudare auſim: pulchre gnarus, nihil dari, quod ubique bonum: contra vero id, quod hac rerum facie, ſalutare fuerat, mutata conditione, pernicioſum ſæpe deprehendi.*

Verba profecto cedro & adytis digna, in omnium rectioris judicii Medicorum mentes altiſſime ſemper demittenda, & in ipſa præſertim Medicina apud ægrotos facienda, nunquam non ſedulo expendenda & in uſum vocanda. Si quid tamen forſan ſit, quod Tironum potiſſimum noſtrorum in gratiam, moneri debeat; verſatur id unice circa largiores paulo doſes Remediorum iſtorum generoſiorum, quæ & alvum ducunt, & vomitus cient, quibus nempe ob

ſum-

ſummum Vitæ & Sanitatis diſcrimen, in quod, ubi modum exceſſerint, miſeri ægroti facile adduci poſſunt, ut mille funeſtis exemplis affatim conſtat, maxima & prudentiſſima cum Circumſpectione ſemper utendum eſt, uti omnes probi doctique Medici vere cenſent, & cum illis ipſe ill. Gaubius.

Quum igitur in concinnandis Catharticorum & emeticorum Remediorum formulis, immortalis noſter Boerhaavius potiſſimum, ut videtur, reſpiceret ſuorum Batavorum toroſa, quadrata & ſuccoſa corpora, neque torpenti deſidia, neque furenti luxuria adhuc vitiata; factum inde, opinor, fuit, ut paullo liberaliorem iſtorum potentiorum Medicamentorum doſin ac menſuram illis jure indulgeret, quoniam ſcilicet dictis ex Cauſis, valentiore nonnihil ſtimulo indigerent: Unde ubique fere præſcribit Tartarum ſic dictum emeticum ad Grana quinque, quod & dudum fecerat Mynſichtus, item Reſinam Jalappæ, ad Grana decem; porro in Morſulis purgantibus, per ſtatas vices ſumendis, Scammonium ad Drachmas duas, & Radicem Jalappæ ad Drachmas

tres, in aliis quoque Reſinam ejusdem ad Drachmam unam cum dimidia: in Rotulis pariter purgantihus, Mercurium dulcem ad Scrupulos quatuor, & diagrydium ad Drachmam unam: & rurſus, in Hauſtu aquam inter cutem purgante, Scammonium Syriacum ad Grana quatuordecim, ut alia id genus plura in hoc eximio Libello paſſim occurrentia jam ſtudio taceam, quærentibus per ſe facile obvia & conſpicua.

Quæ ſicut robuſtiora & ab omni fœda labe intactiora Corpora nullo pæne negotio, & ſingulari levamento, ferre poſſe, lubens concedo; ita e contrario, in fluxioribus & effæminatioribus Terræ noſtræ Corporibus eadem tuto ſemper, & ſine juſto nimiæ ac præcipitis alvi exinanitionis, viriumque dejectionis metu, in uſum perpetuum advocari poſſe, experientia ipſa, aliorumque exemplis probe edoctus, dubito non nihil, & anceps hæreo.

Efficax enim ſatis nobis eſt, ut notum, Remedium vomitorium ex tribus tantum, aut ad ſummum, quatuor Tartari emetici granis paratum: ſicuti ſeptem, aut octo Grana Reſinarum Jalap-

pæ & Scammonii, item & Diagrydii, plerumque plane sufficiunt ad alvum potentius subducendam.

Quare sub hoc nostro Cœlo, vix auderem, sequentem pulverem purgantem mollioribus nostris hominibus, pro una dosi, præscribere: Rec. Resinæ Jalapp. Grana sex, Diagrydii Grana septem, Stibii diaphoreti non abluti Grana viginti quatuor; neque illum; Rec. Tartari emet. grana quinque, Resinæ Jalappæ grana tria: multo minus autem istum: Rec. Mercurii dulcis grana quindecim, Diagrydii Grana duodecim, & quæ sunt similia plura, passim invenienda.

Refert enim, judice sapienter Celso, & in his ipsis valentioribus præsertim Remediis exhibendis, *qualis sit morbus, quale Corpus, quale Cœlum, quæ ætas, quod tempus anni: Nam differunt quoque pro Natura locorum genera Medicinæ, & aliud opus est Romæ, aliud in Ægypto, aliud in Gallia*, &c. aliud, addo, in Belgio, & aliud in nostra Germania, & speciatim, Saxonia. Id quod etiam pulcherrime observavit & prudentissime monuit ipse experientissimus

noſter *Gaubius*, in Cap. *de formularum Dotibus generalibus*.

Verum hæc omnia per ſe quidem neutiquam notanda, quod a me abſit quam longiſſime, ut jam ſerio affirmavi; ſed ſaltem probe obſervanda, diſtinguenda, & ad diverſas regiones, diverſasque hominum naturas, ætates, vires & conditiones prudenter accommodanda & attemperanda, eum præſertim in finem, hactenus a nobis in medium allata fuerunt, ne ſcilicet tantorum virorum auctoritas incautos legentes, inprimis autem rerum ponderumque ignaros adhuc Tirones, induceret, ut nempe uno omnes, quod dicitur, Calopodio temere calcearent, aut ad unam Regulam Modulumque omnium menſuras ſtaturasque indiſcriminatim ac promiſcue exigerent, ſed de his hactenus.

Quoniam autem nonnihil adhuc vacui ſpatii hic ſupereſſe video, haud abs re, ut arbitror, erit, quædam non prorſus aliena, Lectorum quidem pace, his ipſis, data commoda occaſione, Coronidis quaſi loco, ſubjungere, inprimis, quum judice poëta, ſtulta ſit clementia, periturae parcere Martæ.

Nimirum Capite de *Epithemate ſicco, Sacculorum* quoque *Arena repletorum*, inter alia plura, meminit Celeberrimus Gaubius, cujus eximii apud Veteres Remedii externi, in Morbis præſertim pituitoſis, humidis ac rheumaticis, ut & Membris exſuccis & frigore quaſi præmortuis, frequentiſſima occurrit, ut notum, mentio, apud Celſum, Plinium, Cælium Aurelianum, Theodorum Priſcianum, Gellium, Aretæum, Galenum, Diaſcoridem, Æginetam & alios plures; quibus hactenus additus quoque fuit a Suetonianis Interpretibus, ſequens in Vita Auguſti, Cap. LXXX. Locus: *Coxendice, & femore, & crure ſiniſtro non perinde valebat Auguſtus, ut ſæpe etiam inde claudicaret: ſed Remedio Harenarum & Arundinum confirmabatur.*

Verum ego haud ita pridem, ſingulari Scripto, manifeſtiſſime & liquidiſſime, opinor, oſtendi, nihil quidquam huc facere arenas iſtas, nec bene conjungi poſſe harundines ac arenas, neque hæc ſive ſeorſim, ſive conjunctim, ſumta, quidquam conferre, ad tollendam, ſive corrigendam Auguſti Claudicationem; atque hinc potius per-

quam probabili conjectura legendum esse: *Sed Remedio Habenarum & Arundinum confirmabatur.*

Quam ego Emendationem tot inexpugnabilibus rationibus ita undiquaque ibidem circummunivi, ut Vir quidam apud Amstelodamenses, Græce doctissimus, & Criticus felicissimus ingeniosissimusque, multis jam eruditissimis Scriptis in Republica literaria celeberrimus, ita nuper ad me sua sponte scripserit: *Placuit mirum in modum certissima tua in Suetonium Emendatio, quam plurimis meis redemtam vellem, quæque nemini, nisi qui omnem pudorem decoxerit, unquam displicere potest.*

Displicuit tamen illa adeousque præter omnem opinionem, feroculis quibusdam Grammaticis, alienæ laudis impatientibus, suæ autem solius nimirum cupidis, nihilque inde, nisi sua, laudantibus & admirantibus, ut, quod ipsi serio non auderent, bonum quendam hominem subornarent, nec latinis, multo minus autem Græcis Literis imbutum, & in Arte inprimis critica Veterumque lectione hospitem plane atque peregrinum, cui imbelliora plum-

beaque ſua tela adverſus me vibranda committerent. Temerario igitur & ridiculo prorſus auſu, alienis armis & pinnis inſtructus, (ut omnes norunt, quicunque ipſum norunt,) repente contra nos proſiluit in Campum Martium, ſeu arenoſum potius, novus iſte Mirmillo, mox ſuæ temeritatis pœnas daturus, noſtramque illam Conjecturam haud plane degenerem, verboſa potius loquacitate, quam argumentorum pondere, ſatis quidem modeſte, ſubdole tamen, & ex alieno inſtinctu inflatuque nimis veruiliter, impugnare conatus eſt. Sed conatus eſt tantum: Nihil enim prorſus novi ibi attulit; ſed crambem potius centies jam coctam, ad fluentem uſque Lectorum nauſeam, recoctam appoſuit, dum omnia ibi prolata magno præſertim Reineſio debet, qui tamen & ipſe a partibus noſtris ſtat, paucaque alia ad rem ipſam nihil plane pertinentia addidit, quæ carioſi illius & male contignati Machinamenti Fabricatores & Rectores ex paupercula ſua penu clanculum ipſi ſuggeſſerant.

Calidas igitur Arenas, in controverſo Suetonii loco, ſatis frigide defendit, ſicque tandem, intemperiis quaſi exagita-

tus, exclamare haud erubeſcit: *Quid igitur, obſecro, Opus habenis? quid ferulis? quid incantationibus? quid aliis conjecturis? quum certo certius ſit, Auguſtum ex articulari morbo, Coxendicumque præſertim dolore, claudicaſſe, & appoſitu Arenæ calidæ & illitu Medicamenti, ex Arundinum Radice, cum Aceto, parati, confirmatum fuiſſe.*

Bone Deus! quanta audacia! quanta temeritas! quanta ubivis ridicula fingendi pro lubitu, licentia! Hæc nempe omnia *certo certius* ſcit divinus ille & non vulgaris homo, aut hominum aliorum reſonabilis Tubus ſtentoreus. Sed ubi, *obſecro*, Suetonius meminit Arenæ calidæ? ubi tritæ Arundinum Radicis? ubi denique, ut alia jam taceam, alibi latius perſequenda, Aceti? Ego ſane nec in hoc Suetonii loco Acetum invenio, nec in pectore vappidi Cenſoris. Sic nempe novi Critici philoſophici veteres Auctores perbelle explicant, ut mille inania figmenta præſupponant, priuſquam contortam ſuam ac coactam Opinionem confirmare audeant.

En itaque perquam elegantem Remedii novi plane ac inauditi contra Claudi-

cationem, Compoſitionem dignam profecto, quæ huic ipſi egregio de Formulis Libello inſeratur, ſcilicet: Rec. Radicum Arundinis cum Aceto tritarum, & Arenarum calidarum q. ſ. Miſce ſimul & impone claudicanti femori, ut Claudicatio tollatur: probatum eſt: Riſum teneatis amici!

Sed hæc ſaltem in tranſitu: Alibi de his ex inſtituto plura; jam enim non vacat, nec decet, his minutiis diutius immorari; præſertim quum mihi perinde ſit, ſive quis in Suetonio, *Arenas*, legerit, ſive *Habenas*, ſive denique *Avenas*, ſive alio modo.

Neque enim Quæſtio hic eſt de finibus imperii, aut de ſalute Reipublicæ, neque arduum conſilium hic initur de delendo Catilina, aut capiendo Jugurtha; ſed lis potius agitatur nullos plane habitura triumphos, de tribus Capellis, aut Capillis, immo ſyllabis, quam ſolvendam atque diſcutiendam proinde lubentes relinquimus minutioribus ingeniis, Criticisque ignari ſui otii nimium prodigis, ut nempe habeant, quod agant, & in quo ſtrenue occupen-

tur, ne ſitu & ſqualore plane obtorpeſcant.

Sed ohe! jam ſatis eſt. Tu Lector benevole, nunc vale, atque hoc utiliſſimo ac doctiſſimo Libello in tua commoda, utere; imo ita potius ſemper bene vale, ut iſto ad amiſſam ſanitatem recuperandam, nunquam, aut certe rariſſime, indigeas; mihi autem, ut hucuſque pulchre feciſti, favere perge! Scribebam raptim, Wittebergæ, 7. Maji ANNI M D C C L.

ELENCHUS CAPITUM.

HIER-

HIER. DAVIDIS GAUBII

AD

Methodum Concinnandi Formulas Medicamentorum

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

I.

FORMULA vocatur Medicis, Remedii Pharmaceutici, ex arte inventi, quoad materiem & formam, rationalis consignatio, juxta quam id a Pharmacopœo aptè parari, atque ægro commodè & fructuosè applicari potest.

2. Illa autem Medicinæ Practicæ pars, quæ tradit regulas, secundum quas Consignatio ista (1) perfici debet, *Methodus* audit *Concinnandi Formulas*.

3. *Materiem* Formulæ (1) suppeditat Ὕλη dicta ἰατρικὴ, tam naturalis, quam factitia. *Formam*, quæ varia est, diversæ, tam in ægro, quam in materie selecta, obviæ conditiones determinant: ut infra patebit. *Finis* est legitima præparatio atque

applicatio illius auxilii, quo Indicationi ſuæ ſatisfacere conatur Medicus.

4. Complectitur ergo Methodus iſthæc (2) ultimum eorum, quæ Medico artem ſuam exercenti agenda ſunt. Ad eam tendit, quidquid ferè in aliis Diſciplinæ Medicæ partibus docetur. Hæc demum Fine ſuo beat Artificem.

5. Unde Neceſſitas, Utilitas, & Nobilitas ejus abunde patent.

6. Dividitur Formula (1) in *Officinalem* & *Magiſtralem*: quarum illa Remedium ſpectat in Officinis Pharmaceuticis ad uſus futuros parandum atque aſſervandum; hæc vero ex tempore conficiendum & applicandum. De Poſteriore præprimis heic agetur.

7. Hæc (6) ut ex arte præſcribi poſſit; ſupponitur prius cognita

α. *Indicationum Doctrina*, utpote inſtruens Medicum, an, quid, tum per quæ, & quali modo, tempore, ordine &c. applicata Inſtrumenta ſit agendum.

β. Univerſa Triplicis Regni *Materies Medica*; quatenus hæc præſcribendæ Formulæ Materiem (3) præbet: præprimis tamen illa, quae ibi locorum, ubi Medicus Praxin exercet, præſto haberi poteſt.

γ. Tandem & *Pharmacia*, hujuſque omnes operandi modi, atque Effecta, tam ſimplicia præparata, quam compoſita: illos

enim dirigit, his utitur, cum Formulam præſcribit Medicus.

8. Nec ſanè ſuperficiaria ſaltem, ut vulgò occurrit, binorum poſteriorum (7.β.γ.) heic requiritur cognitio. Qui enim Pharmacopœo dabit leges ignarus ipſe agendorum? Quomodo delectus fieri cum ratione poteſt rerum ignotarum? Quo fundamento effectus applicatorum prævidebit, horum natura quem & vires latent?

9. Ex quibus (7 & 8), collatis ad (4), pronum eſt colligere, non adeo, ut fertur, levis eſſe operæ atque exigui temporis negotium, cujus heic regulas, pro virium modulo, exhibere adgredimur. Facilitatem tamen dabit exercitatio juſto doctrinæ ordini juncta.

10. Supponentes igitur aliunde ſatis cognita, quorum ſcientia ad rationalem Formularum Præſcriptionem addiſcendam in anteceſſum requiritur (7 & 8), partiemur materiem dicendorum in tria ſumma Capita: quorum prius, ſpecie *Introductionis*, ſuccinctas dabit Regulas, Artem hanc exercituro obſervandas; alterum *Generales* ſiſtet *Formularum Dotes*; tertium exponet ea, quæ ad *Singulares Formularum Species* pertinet.

REGULÆ GENERALES

Ante Præscriptionem Formularum observandæ.

11. MEdicus, Vir prudens, præscribat nihil, nisi cujus sufficientem queat reddere rationem, cum requiritur: hinc nunquam tumultuario, sed semper ex Indicatione prius rite deducta, agat.

12. Ante omnia ergo justa methodo determinet, an oblato in casu aliquid agendum incumbat.

13. Unde, si vel cognitum Naturæ solius ad morbi propulsionem sufficiens robur, vel absoluta mali immedicabilitas, vel prævisum ex morbi curatione pejus nasciturum malum, vel dubia hactenus morbi indoles &c. agendum nihil dictant; probum est a præscriptione abstinere: ne vel noceatur ægro, vel is sine necessitate emungatur.

14. At quum plerisque durum sit, a Medico penitus destitui; aliquando etiam ignominiosum, artis prodere imperfectionem; hinc, si conditio ægri fert, præstat nonnunquam, in dictis casibus (13), præscribendo ejusmodi, quæ dum non prosunt, quoque haud obsunt, in speciem saltem aliquid agere. Habeat hunc in finem Medicus familiares sibi formulas quasdam, ex inertioribus conflatas, Emulsiones, Mixturas, Pulvisculos inefficaces, &c. quibus

nihil effecturis tranquillum reddat ægrum, qui sæpe mavult pia hac fraude decipi, quam prognostico relinqui. Id, quod vel maximè in Gravidarum ægritudinibus, Virginumque & Mulierum morbis dubiis, notandum.

15. Si vero omnino agere jubet Medicum Indicatio; jam porro quid, per quæ &c. sit agendum determinare convenit: quorum utrumque per eam ipsam Indicationum doctrinam, quam heic supponimus cognitam, invenitur: unde eò ablegantes Tyronem, nonnulla saltem, propius ad nostrum institutum pertinentia, nunc subjungemus.

16. Finis primarius Artis, tuta nimirum, cita & jucunda curatio, semper ante oculos versetur Medico; ut ad hunc omnes actiones suas, quousque fieri potest, dirigat.

17. Eligantur hinc Remedia efficacia, & scopo consequendo maximè appropriata, tam ratione materiæ, quam formæ.

18. Sint tamen simul ejusmodi, quæ tuto, sine periculo, exhiberi queant: quamvis, in casibus desperatis, nonnunquam aliquid tentare liceat; modo id fiat cum judicio, dubiique eventus prædictione.

19. Nova ideo, nondum probè explorata, ne adhibe, si aliis idem præstare possis; sin minus, utere illis summa cum prudentia; ne famæ incurras periculum. Au-

dacia ſæpe magis, quam ignorantia, inviſum reddit Medicum.

20. Effœta, & abſoleta, facile per moram corruptibilia, ſi potes, cave, ne nauſeam noxamve ægro parias, aut ſaltem effectu fruſtreris. Unde hoc reſpectu præſtat, cæteris paribus, ex officina Pharmaceutica celebriore Medicamenta depromere; quia diſtractio ibi celerior frequentiorem exigit renovationem: quamvis interim bona fides atque peritia Pharmacopœum magis commendent.

21. A Draſticis abſtinendum, ſi mitiora ſufficiant: ſin minus, dentur circumſpectiſſime: id quod vel maxime animadvertendum in ſubjectis debilioribus, aut valde ſenſibilibus; ne vehementiæ Remedii ſuccumbant in Artis Artificisve opprobrium.

22. Quæ difficilioris ſunt præparationis, vel exhibe propria manu confecta, vel non præſcribe; niſi de fide & dexteritate Pharmacopoei certus ſis.

23. A Pretioſioribus tibi tempera, ſi minus cara ejuſdem efficaciæ præſto ſunt: quod plerumque obtinet. Ditiorum interim luxui heic dandum aliquid; útpote qui ſæpius ex pretio vim Remedii æſtimant.

24. Exotica haud temere Indigenis antehabeto. Præſtat his uti, ſi ſcopo ſufficiunt: minus enim fraudibus & corruptioni obnoxia ſunt, quæ domi naſcuntur.

25. Quæ nomine, ſapore, aliiſve qualitatibus, in vulgus nota ſunt, aut minus uſitato ſub titulo, aut aliis mixtis tecta præſcribere aliquando prudentiæ eſt; ne vel horreant ea ægri, vel tanquam nihil præſtitura aſpernentur.

26. Satius eſt conſuetum, quam inconſuetum, dare Medicamentum: id quod circa Emetica, Purgantia, Opiata &c. præprimis locum habet.

27. Ingrata, nauſeoſa, moleſta, quoad fieri poteſt, vitentur, aut ſaltem parciore quantitate cum aliis remixta abſcondantur artificiosè. Præſtat nullum, quam tale exhibere Remedium, a quo Natura abhorret: cujus regulæ præprimis in Fœminis delicatioribus, Infantibus &c. ratio habenda.

28. Hinc & ægri Idioſyncraſiam, ratione ſingularis cujuſdam Pharmaci, aliquando expiſcari convenit; quippe quæ Remedium, etiam cæteroqui maxime appropriatum, nonnunquam inutile, imò noxium reddit: licet interim ſæpe imaginaria potius, quam nativa, ſit.

29. Simplicitati quam maxime in præſcribendis Remediis ſtudeat Medicus, nec adeo molem aut numerum, ſed conciſam brevitatem, non pompam, ſed efficaciam affectet. Unde ex immenſa Materiæ Medicæ ſylva non quævis promiſcue congeren-

da, ſed probatiorum ſaltem delectus habendus.

30. Junior tamen Practicus, nondum fama florens, ſeculi, loci, hominumque, inter quos degit, moribus atque opinionibus, quousque ſcopus ejus permittit, tantillum ſeſe accommodet; ut, aliunde minus notus, hac ſibi via interim exiſtimationem comparet. Veteranus, aut in Praxi confirmatior, ſecurè demum talia vilipendit.

31. Nativa Præparatis, Simplicia Compoſitis, præferantur, ſi utrorumque virtus eadem eſt. Præparatio atque Compoſitio, præterquam quod ex ſe aliquando mali plus, quam boni, adferant, inſuper & a Pharmacopœi fide ac dexteritate, nonnunquam minimè laudandis, dependent, Simplicium contra genitrix eſt Natura, bona ſemper, ſibique conſtans.

32. Uti univerſæ Materiæ Medicæ notitia utilis eſt Medico; ſic illa præprimis accuratius requiruntur cognita, quæ in Pharmacopœis loci, in quo praxin exercet, proſtant: ne talia præſcribat, quibus carent Officinæ. Qui error facile corrigendus foret; niſi Pharmacopœus quandoque ſibimet ipſi arrogaret licentiam, inconſulto Medico, aliud pro alio ſubſtituendi.

33. Porro, præter vires atque doſes efficaces, varias itidem Medicamentorum appellationes, uſitatas, ſcire convenit: ne

idem Remedium, eadem in Formula, variis ſub nominibus ſæpius præſcribatur. Diſce hinc generales titulos, quibus plura quandoque ſingularia, compendii ergo, ſimul inſigniri ſolent, ex *Morell. Meth. præſcr. Form. in Prolegomenis.*

34. Tempora etiam, quibus Herbæ & alia magis minuſve vigent, aut acquiri poſſunt, memoria teneantur; ne Autumno vel Hyeme deſiderentur recentia, quæ æſtate dudum emarcuerunt.

35. Variæ itidem variorum tam ſimplicium, quam compoſitorum, conſiſtentiæ gnarus ſis; ne formam alienam, aut menſuram impropriam, præſcribas.

36. Principia atque mutuas Medicamentorum ad ſe invicem, & ad Inſtrumenta, quibus præparantur, habitudines niſi ex Pharmacia rationali didiceris, abſurdiſſima, & vel Pharmacopœi famulo riſum moventia, utinam nec ægro noxia! quandoque in chartam conjicies.

37. Officinalium Compoſitorum ingredientia noſcito; ne vel ex tempore componenda mandes, quæ jam compoſita proſtant; vel officinalibus præſcriptis talia addas, quæ ipſorum compoſitionem jam ingreſſa ſunt: quamvis poſterius aliquando poſtulet Indicatio.

38. Nec congeras in unam Formulam plura, quæ, licet nomine, origine & præ-

paratione diverſa ſint, prorſus tamen ejuſdem ſunt naturæ & efficaciæ: perinde enim eſt, ac ſi peccares contra (33.).

39. Una quæ Formula commode comprehendi poſſunt, haud, præter neceſſitatem, in plures diſpeſcito. Tempori interim atque opinioni hac in re ſubſerviendum (30.): ſunt enim, qui paucitatem Receptarum longe ferunt difficilius, quam numerum nimium.

40. Contra haud combinentur in unam eandemque Formulam, quæ ſimul aptè & ſine mutatione incongruâ uniri, aut miſta commodè adhiberi nequeunt; id, quod circa Olea meraca, Balſama liquida, Pinguia, cum aquoſis exhibenda, tum alia ſeſe mutuo deſtruentia &c. quorum poſtea mentio fiet, præprimis notandum.

41. Ideo nec ſingulis, ſed urgentibus ſaltem, ſymptomatibus oppone Remedia: effecta enim Morbi, hoc hujuſve cauſa ſuccisis, ſponte ceſſant, quæ nonnunquam adeo diverſa ſunt; ut nimis oppoſita ad ſui ſublationem requirant.

42. In Morbis, aut ſymptomatibus, maximè urgentibus, promptiſſimè parabilia exhibeto; ne occaſio præceps ſubterfugiat; aut Pharmacopœus feſtinando peccet.

43. Si indicata Remedia in quamcunque Formulæ ſpeciem commode redigi poſſunt; ægrum interroga, quamnam præ reliquis

amet magis, aut horreat, cuinam adſueverit, cui minus? Artem ſic teque ipſum commendabis, & lætiorem reddes præſcripti uſum.

44. Nec tamen, palato ægri dum ſtudes, Morbi naturam, vim, ſymptomata, & ſi qui forte alii in ægro morbum primarium comitantur affectus, obliviſcere. Non omnes omnis fert morbus Formulas. Difficili Deglutione laborantem Bolis, Pilulis &c. ingerendis malè torſeris &c.

45. Quin Medicamenta etiam non omnia omnibus ſunt Formulis accommodata. Sudorifera formam amant liquidam, Abſorbentia ſiccam, Fœtida, nauſeoſa, Pilularem, & ſic porro: prout in ſingularibus Formularum hiſtoriis poſtmodum indicabitur.

46. Ætatis quoque ratio habeatur in determinanda Formulæ ſpecie. Infantem ſi externis æquè facile ſanare potes, internis ne vexato: ſin minus, abſtine ſaltem a Pilulis, Bolis, & ſimilibus.

47. Temperamenti quoque varietas aliam quandoque & aliam poſtulat Formulæ ſpeciem. Siccis liquida, Humidis ſicca magis quadrant: quamvis interim, ſi priorum (43. ad 46.) aliqua huic conditioni obſtiterint, illorum potior ſit ratio.

48. Quæ peregrè mitti, per longa itinera circumferri, aut quotidianos ad uſus in

pera geſtari debent, Medicamina, quouſque fieri poteſt, in maximè compendioſas, diutîſſimè conſervabiles, facillimè portatiles redigantur Formulas.

49. Si ex præſcripto Medicamento melius ſe habet æger, ejuſdem uſus continuandus eſt; donec aliud exigat Indicatio: neque enim ſine ratione ullam facere mutationem decet. (11).

50. Interim, manente eadem Indicatione, variare quandoque Formulas, & ingredientibus alia ſubſtituere æquivalentia convenit; ut viribus eadem diversâ ſaltem ſub facie exhibeantur: quod in morbis Chronicis, ægriſque moroſioribus, præcipuè expedit; ne longior eorundem uſus faſtidium moveat, aut in conſuetudinem abeat. Quin & ſuam ſic dexteritatem, Artiſque opulentiam, oſtendit Medicus.

51. Ubi autem datum Remedium non juvat; haud pertinaciter in eodem perſtandum, ſed aliquando, vel ex parte, vel in totum, mutandum pro Medici perſpicacia. Si vero & noceat; prorſus inde abſtinendum: a juvantibus enim & nocentibus præcipua Indicatio.

52. Tandem, uti Medicus nunquam, niſi ſerio intenta mente, præſcribere Remedium debet, ita nec præſcriptum manu mittat, niſi prius ſedulo reviſum; ut certus ſit clare expreſſa & benè diſtincta eſſe omnia.

Ars præparandi Medicamenta, abuſu peſſimo, hodie tyronibus ferè, aut amanuenſibus, ſæpè imperitis, ſæpè incuriis, commiſſa, periculi interim, uti fructus, pleniſſima, à Medico prudente, ſibique & ægris ſuis conſulente, hanc omninò accurationem repoſcit.

De Formularum Dotibus Generalibus.

53. Proximè de Formulis in genere acturi, harum *externas* priùs, dein & *internas* Dotes, omnibus communes, conſiderabimus.

54. Externas voco, quæ vel ad ornatum faciunt, vel ad ſcriptionis compendium, vel ad clariorem intellectum eorum, quæ ipſam præparationem & applicationem ſpectant.

55. Harum prima eſt Inscriptio in fronte chartæ, arbitraria, à pleriſque omiſſa, notam aut literas ut plurimum exhibenpium votum indicantes: uti ſunt, †. C. D. JD. JJ. *α* & *ω*. & ſimilia, quæ pro lubitu ſibi quiſque fingere, aut & ſine peccato prætermittere poteſt.

56. Secunda eſt Formulæ Initium, conſtantiùs uſitatum, notis Rec. vel ℞. i. e. *Recipe* deſignandum, quo velut jubetur Pharmacopœus, quæ ſequuntur, promere.

57. Tertiò. Huc pertinet ORDO, quo Formulæ Ingredientia ſcribuntur. Varius is eſt in variis Formularum ſpeciebus; imò nec unus & idem in iiſdem conſtanter obſervatur: uti patebit in ſingularum hiſtoriis. In genere hîc notandum.

α. Quod ſingulari cuivis ingredienti ſingularis detur linea, nec duo vel tria continuo juxta ſe mutuo ſcribantur.

β. Ingredientia ejuſdem ſpeciei ſibi mutuo proxime ſubjungantur; Radix Radici, Aqua, Aquæ, &c.

γ. Specie diverſa juxta quantitatem, qua recipiuntur, plerumque inter ſe digerantur; ut ordinem ducant copioſiſſima, claudant parciora, vel & vice verſa.

δ. Alias & *Baſis* primum tenet locum, alterum *Adjuvans*, tertium *Corrigens*, poſtremum *Conſtituens*.

ε. Quæ præſcribuntur quantitate non definita, aut ex reliquorum ingredientium quantitatibus ſaltem definienda, fere ſemper ultimum locum occupant.

Dantur interim harum regularum exceptiones, poſtea commemorandæ.

58. Quartò. Notandus eſt MODUS tam ipſa Formulæ Ingredientia, quàm horum Menſuras, DESIGNANDI. Quò hic diſtinctior, & intellectu facilior, eò commendabilior. Hinc

α. Adſueſcat Medicus diſtinctæ ſcriptio-

ni; neque negligenter, aut properé nimis, literas pingat.

β. Nec peccet contra Ortographiam, ridendus Pharmacopœo.

γ. Inconditum ſcriptionis exceſſum vitet. Unde, ſi plura ejuſdem ſpeciei ingredientia ſibi mutuo ſubjunguntur, juxta (57. β); primo ſaltem nomen ſpeciei, omnibus commune, præfigitur, reliquorum vero nomina tantum propria deinceps, directè ſub nomine proprio primi, ordine (57. α) dicto, collocantur. Simile quid obtinet, ſi plura proximè ſibi invicem ſubjuncta æquali ſingulâ quantitate præſcribuntur: quo in caſu ne cujuſvis quantitatem ſigillatim adſcribere neceſſe ſit, vocabulo *ana* vel *aā* utimur; quippe quod ante poſtremi illorum ingredientium quantitatem deſignatam poſitum notat, de priorum ſingulis tantundem eſſe recipiendum. Plura ejuſmodi compendia in uſu ſunt: quæ tamen in decurſu ſponte innoteſcent, atque ideò ſaltem, ſi tuta fuerint, negligi non debent, quia ubivis more recepta ſunt.

δ. Pejores noxas nimia infert ſcriptionis brevitas; præcipuè cùm, non vulgaribus literis, ſed introductis characteribus, ſæpè malè pictis, tam ingredientia, quàm horum pondera & menſuræ, quandoque non ſine oſtentatione, deſignantur: quo nimis frequenter factum eſt, ut Pharmaco-

pœus nonnunquam aliud pro alio, vel majorem minoremve præſcriptâ quantitatem, ſummo cum ægri periculo, exhibuerit. Unde prudentius eſt, vel nullis ejuſmodi uti compendiis, vel nonniſi diſtinctiſſimis, pervulgatis, minimè æquivocis; ubi fortè, juxta (25) materiem Formulæ celare animus eſt. Ponderum præprimis ſigna accuratiſſimè exprimenda, ſi quis his uti amet. Opus tamen eſt, uſitatos Medicis characteres ſaltem cognoſcere; cùm plena iis ſint omnia. Diſcantur ergo ex *Schröderi Pharmacopœa*, aut alibi.

ε. Iſtis nominibus ad deſignanda Ingredientia utere, quæ in Officinis recepta ſunt; licèt vel barbara vel impropria fuerint. Cavebis ſic, ne Pharmacopœus quid pro quo ſumat. Si tamen, ob (25) minùs vulgatum adhibes vocabulum, præmone Pharmacopœum.

ζ. Pondera hodie in Officinis uſitata ſunt

℔. *Libra Medica*, continens Uncias XII.
℥. *Uncia*, quæ æquat Drachmas VIII.
ʒ. *Drachma*, pendens Scrupulos III.
℈. *Scrupulus*, qui conſtat Granis XX.

gr. *Granum*, quod raró ulteriùs, niſi in duas partes æquales, dividitur, & Piperis albi vel hordei minori grano circiter æquale habetur: quamvis tamen ſatius foret, Grano exactè definiti ponderis, adeoque

eo,

eo, quod Aurifabri adhibent, juxta Fernelii consilium uti; cùm aliàs reliqua omnia pondera majora, utpote Granum pro basi habentia, incerta sint.

n. Mensuræ, hodie in re medica usu receptæ, sunt vel *Aridorum*, vel *Liquidorum*.

Aridorum sunt

Fasciculus (Fasc.) qui, quantum brachio complicato capi potest, continet, & æqualis habetur Manipulis XII.

Manipulus (M.) quantitate, quam tota manu complecti possumus, determinatur, atque reducitur ad Pugillos IV, vel Unciam dimidiam.

Pugillus (Pug.) qui continet, quantum pollice duobusque digitis primoribus unius manûs apprehendi valet, & ferè respondet Drachmæ dimidiæ vel integræ.

Numerus (N.) par vel impar.

Liquidis metiendis adhibemus, præter mensuras vulgares, inter Mercatores usitatas, quoque

Cyathum, qui circiter Sesquiunciam capit.

Cochlearium, (Cochl.) quod pro Semuncia habetur.

Guttam, (gutt.) quæ, minima liquidorum mensura, Grano inter Pondera substituitur: quamvis interim varium ejus sit pondus, pro varia liquidi stillantis gravita-

te ſpecifica atque conſiſtentia: quod ipſum in Cyatho etiam & Cochleario ex parte locum habet.

ϑ. Circa hæc (ζ & η) nota ſequentia:

1. Ponderibus deſignantur omnia, non arida ſolùm & mollia, ſed & liquida, quorum quantitas accuratiùs determinata requiritur.

2. Menſuras Aridorum ad mole & vi diffuſiora, Herbas, Folia, Flores, Semina &c. adhibemus. Numero præprimis Fructus, Semina majora, Bulbos quandoque, Albumina & Vitellos Ovorum &c. præſcribimus.

3. Liquidorum Menſuris rariùs utendum, niſi ad Doſes ſaltem ſpeciales definiendas: Vulgares enim in variis locis ad varia liquida adhibentur variæ; reliquæ autem, haud magis conſtantes, pro diverſitate liquorum plus minusve continent. Certior hinc Ponderum uſus eſt: aut ſi Menſuræ tamen placent, ſcire expedit, quantum pondus de variis liquoribus capian. Guttis interim liquidorum quantitates, Drachma dimidia aut Scrupulo minores, commodè præſtituuntur.

4. Numerus Ponderum & Menſurarum, non barbaris, (1. 2. 3. &c.) ſed Romanis notis, (I. II. III. &c.) quippe diſtinctioribus, ſcribitur.

5. Omnia Pondera & Menſuræ, Gutta

excepta, biſecari ſolent, ipſorumque pars dimidia tunc deſignari charactere (*ß*).

6. Menſuræ & Pondera majora, integra vel dimidia, per proprias ſuas notas, nequaquam per Menſuras & Pondera minora, quibus conſtant, exprimuntur.

7. Aliquando Ponderis aut Menſuræ determinatio Pharmacopœi arbitrio relinquitur, & ſcribitur ſaltem, *quantum ſufficit* (q. ſ.) Ferri id poteſt, ſi ex cognito conſiſtentiæ debitæ gradu, aut alia quadam regula ſtabili, determinationem hanc juſtè facere licet Pharmacopœo: at in caſibus nimis vagis omninò vitari debet; prout in ſingularibus patebit.

8. Veteres aliis uſi ſunt & Ponderibus & Menſuris, quæ, licèt hodie exoleta, Medico tamen cognita ſint oportet; ut eorum ſcripta intelligat. Videantur hinc apud *Fernelium*, *Sennertum*, aut alios.

59. Quinta Dotium Formulæ externarum eſt Subscriptio, quæ docet Pharmacopœum, quamnam expetat Medicus Formulæ ſpeciem, quomodo hæc paranda, &, quouſque ex officio Pharmacopœi eſt, exhibenda aut applicanda ſit. Hinc

α. Si Formula uno ſaltem conſtat Ingrediente, quod nulla eget præparatione extemporanea, ſubſcribitur *Fiat*, (F.) addito Formulæ nomine, v. g. *Pulvis*, *Bolus*, &c.

β. Si verò pluribus constat saltem permiscendis, haud alio modo præparandis, ponitur primò *Misce* (M.) dein *Fiat* (F.) & tandem Formulæ nomen: sic e. g. *M. F. Bolus*. Aliquando tamen, in Misturis liquidis præsertim, sufficit simpliciter M. adscribere: aliquando & singulari monitione miscelæ æquabilitas inculcanda.

γ. Si tamen, præter miscelam, alia insuper desideratur præparatio, Conscissio, v. g. Tusio, Digestio, Coctio, &c. hæc quoque designanda est vel ante vel post (M) prout miscelam vel præcedere vel sequi debet.

δ. Divisio dein Medicamenti jam parati in suas Doses, si requiritur, subjungenda: ubi quandoque sedulò monere Pharmacopœum expedit, ut Doses singulas exactissimè faciat æquales; quia sæpè, compendii ergo, ad oculum saltem, partitionem instituunt.

ε. Receptaculi etiam, cui indendum remedium, mentio nonnunquam fit; imò & Obthuramenti, cùm facilè avolantia, aut aëre liquescentia ingrediuntur. Patebunt hæc in singularibus.

ζ. Instrumentum denique, quo, & Subjectum vel Pars corporis, cui applicandum est Præscriptum, aliquando commemorantur, si hæc ad Pharmacopœum attinent:

uti poſtea in Emplaſtrorum, Linctuum, Enematum &c. hiſtoriis docebitur.

η. In omnibus hiſce (α ad ζ) præſtituendis brevis ſit Medicus, at clarus & diſtinctus, terminis utens technicis, licet barbaris; ne ipſius culpa committatur error, aut Pharmacopœo creetur moleſtia.

60. Sextum locum SIGNATURA habet, quæ, utut haud ubivis, alicubi tamen uſitata, nec ſane prorſus contemnenda, quandoque etiam abſolute neceſſaria, exponit præſcripti Remedii formam, vim, doſin, applicationis modum, tempus, vehiculum, regimen &c., quouſque hæc ægro vel adſtantibus cognita requiruntur. Hæc ut ordine fiant,

α. Infra Subſcriptionem (59. α ad ζ.), a linea, ponitur lit. S. i. e. *Signetur*.

β. Tum, ſi plura, ſimilis præcipuè conſiſtentiæ aut formæ, Remedia eidem ægro ſimul exhibenda ſunt; ſingula per literas majuſculas A. B. C. &c. vel numeros 1. 2. 3. &c. in fronte vel margine cujuslibet Formulæ poſitos, a ſe mutuo diſcerni, hæque ipſæ notæ dein cujuſvis etiam Signaturæ poſt lit. S. adſcribi debent: e. g. (S. lit. A. vel No 1.). Id quod ſupervacaneum eſt, ſi una ſaltem, aut plures facile a quovis diſtinguendæ, Formulæ præſtituuntur.

γ. Adponitur porro Medicamenti Titu-

lus, ex forma & virtute ejus compositus: v. g. *Potio purgans* &c.

δ. Denique Dosis, Utendi Modus, Tempus, Vehiculum, Regimen, & si quæ alia observari debent, commemorantur.

ε. Quum Signatura hæc (α ad δ) normam præscribat ægro, juxta quam in Remedii applicatione procedendum est; hinc is vel rescissam sibi servat, vel Pharmacopœus eandem, in singulari chartula accuratè descriptam, Remediique receptaculo adfixam, una cum hoc, ægro tradit.

ζ. Idiomate igitur vernaculo, & distincta brevitate, heic utendum.

η. In dando Titulo evitanda præprimis circulatoria ostentatio, nec sesquipedalia aut hyperbolica adhibenda Epitheta: *Aureus*, *Incomparabilis* &c. Risum hæc movent intelligentibus, ludibrioque exponunt Medicum; quamvis plebeculam capiant.

ϑ. Cavendum insuper, ne reticenda efferantur in Signaturis eorum, quæ ad morbos pudendos, v. g. Luem Veneream, vitia Menstruorum, Sterilitatem, Impotentiam &c. aut & partibus obscenis adplicanda, præscribuntur. Ejusmodi vel nullis vel minus apertis titulis insignienda; ut Emmenagoga vocentur Aperientia, Antivenerea, Sanguinem depurantia, Aphrodisiaca, Roborantia &c. Quæ verò ad applicandi modum pertinent, viva tunc potius voce, si fieri potest, injungenda.

ι. Doſis heic per ejuſmodi deſignari debet quantitates, quæ ægro vel adſtantibus cognitæ, nec determinatu difficiles ſunt, v. g. per Cochlearia, Cyathos, Digitabulum, Nucis magnitudinem, Guttas &c. Si vero exactiſſime ad pondus definita requiritur, Pharmacopœi potius induſtriæ diviſio eſt committenda; ut hic Remedium in ſuas doſes jam diſtributum exhibeat.

κ. Modum & Tempus applicationis, pro Morbi, Remedii, & aliarum conditionum varietate, diſcrepantia, in genere ſic dirigere expedit; ut ſcopo Medici quam maxime congrua, ægro, quantum poteſt, commodiſſima ſint. Scrupuloſæ Temporum determinationes, ex Aſtrologicis obſervationibus extortæ, Cordatiores hodie nec juvant nec decent. Ludant his ſuperſtitioſos Agyrtæ, quibus lucri & famæ bonus odor è re qualibet.

λ. Vehiculo ſi opus eſt, Remedii naturæ & viribus eligatur accommodatum, Remedio ipſo haud injucundius, hinc ex gratioribus aut ſaltem conſuetis, ſi fieri poteſt, depromptum. Cerevîſia, Vinum, Juſcula, InfuſumThee, Caffe, Nebula, Prunum maceratum, Julapia, & ſimilia, heic uſu veniunt.

μ. Regimen, ante, ſub, & poſt Remedii applicationem obſervandum, determinare aliquando abſolute neceſſarium eſt: ſæpe

enim auget, minuit, mutat, destruit actionem Medicamenti. Indicationum vero Doctrina heic in auxilium vocanda.

61. Atque hactenus de Externis Formularum Dotibus in genere. Progredior ad earundem REQUISITA INTERNA, quæ partium eas constituentium numerum, naturam, quantitatem, mutuam habitudinem, & similia, complectuntur.

62. Formula (1 & 6) vel unico saltem ingrediente, simplici, aut composito officinali, constat, vel pluribus. Hæc *Composita* vocatur; illa *Simplex*. De hac primo.

63. SIMPLEX Formula cùm pluribus uno careat ingredientibus (62.), præter *Quantitatem* vix aliud quidpiam exhibet determinandum.

64. Duplex autem est ejus *Quantitas*; vel quæ simul & semel præscribitur; vel quæ una vice ægro ingeritur aut applicatur. Illam vocabo *Generalem*; hanc *Specialem*, sive *Dosin*, quæ, cum constituat priorem, prius pertractabitur.

65. In DOSI duo spectanda veniunt: *Moles* nimirum atque *Numerus*.

66. *Molem* determinant variæ tam ægri, quam Medicamenti adhibendi, conditiones, à Medico probè prius ponderandæ; ne, excessu vel defectu peccans, Remedio etiam apte selecto aut noceat, aut saltem boni præstet nihil. Hinc adtendendum.

α. Ad *Morbi* naturam, ſedem, ſtatum, vim, cauſas, ſymptomata &c.; ut nodo aptus adhibeatur cuneus. Vehementia, velocia, altius radicata, vix niſi grandiore Doſi ſuperabis; quam ſi leviori malo oppoſueris, Remedium novi cauſa morbi evadet.

β. Ad *Vires Vitæ*: cùm enim per hanc remedia in actum deducantur; utique requiritur, hæc ut illi ſint proportionata, nec ſuffocent, a qua dirigi debebant. Fortes hinc validam, minutam Debiles ferunt Doſin. Oppreſſas interim Vires ab Exhauſtis probe diſtinguito.

γ. *Ætatis* dein ratio habenda. Quocirca ſequentes ferè obtinent generales regulæ quoad Remedia Interna (*a*).

Pone Doſin efficacem eſſe pro Homine

conſiſtentis ætatis	1	vel Drach. j.
Erit pro Ann. XIV ad XXI	2/3	vel Scrup. ij.
- - - - VII ad XIV -	1/2	vel Drach. ß.
- - - - IV ad VII --	1/3	vel Scrup. j.
- - - - IV - -	1/4	vel gr. XV:
- - - - III - -	1/6	vel Scrup. ß.
- - - - II - -	1/8	vel gr. VIII.
- - - - I - -	1/12	vel gr. V.

Senes bis pueri, ut viribus & victu, ſic & Medicamentis: unde in his Sexagenarium cum Juvene tertii ſeptennii, Septuagenarium cum Adoleſcente ſecundi, Octuagenarium cum Puero primi, & ſic porro,

(*a*) Vid. Junckeri Conſp. Form. p. 4.

comparare forſan licet. Neque tamen adeo hæc conſtanter obtinent, quin multas ferant exceptiones: prout facile patet diverſos ejuſdem ætatis homines, ratione virium, inter ſeſe conferenti. Quare ex Ætate ſola vix rectè calculum poſueris.

δ. *Moles* quoque *Corporis* nonnunquam Doſin variat: licet interim Viribus hæc non ſemper ſit proportionata.

ε. *Temperies* etiam limites heic figit. Biliosi, Melancholici, Humectantium, Refrigerantium, Laxantium, majorem plerumque copiam ferunt facile; læduntur a minore etiam quantitate contrariorum, quæ tamen, majore licet Doſi, adplicata Phlegmaticis ut plurimum pulchrè conducunt.

ζ. *Sexus* item huc facit. Fœminarum plerumque tenerior, quam Virorum, conſtitutio reſtrictiorem Doſin poſtulat. Quin viribus etiam accommodatam quantitatem reſpuunt nonnunquam delicatulæ. His igitur, quouſque fieri poteſt, vel diminutione, vel partitione majoris in plures minores, ſubveniendum.

η. *Diſpoſitio* etiam *ſingularis*, morboſa, vel naturalis, perpetua vel temporaria, a Conformatione, Habitu corporis, Sexu, Morbis prægreſſis &c. pendens, primario morbo complicata, aliter quandoque determinat Doſin. Menſium fluxus, Graviditas, Puerperium, Lactatio, Paſſio Hyſteri-

ca in Fœminis, Hypochondriaca in Viris, Obeſitas, Gracilitas, Viſcerum quorundam Debilitas, Gibber, Calculus, proclivitas ad Vomitum, & alia plurima hujus ſunt loci.

ϑ. Singulariſſima inſuper, quam *Idioſyncraſiam* vocant, cujuſdam Individui habitudo, reſpectu hujus illiuſve Medicamentorum claſſis, aut peculiaris etiam Remedii, ſummopere nonnunquam obſervanda; quamvis interim, per generalia inexplicabilis, ſola experientia aut ægri relatu cognoſcatur. Sunt, quos vel odor Purgantis movet; dum alios vel duplicata Doſis ordinaria vix afficit.

ι. *Conſuetudo* pariter locum heic habet; cùm eorum, quibus natura adſuevit, Doſis grandior plerumque lenius agat, quam minor inſuetorum: quod Nicotianæ uſus exemplo ubivis obvio commonſtrat.

κ. Nec *Vitæ Genus* plane prætereundum: ut enim varios id ſanitatis gradus atque morbos efficit; ſic varias etiam ſæpe corporibus inducit habitudines, quæ Medicamentorum actiones augent vel imminuunt.

λ. *Nationes univerſæ* heic quandoque ſingulare quidpiam ſibi vindicant. Saxones, Weſtphali, difficilius moventur (*a*). Siamenſes Poculo Arſenicali, loco Antimonialis; Indi Ipecacuanhæ Doſi vigecuplo ma-

(*a*) Wedelii de Compoſ. Medic. Tab. II.

jore, quam Europæi, ad Emeſin ciendam opus habent (*b*).

μ. Quin & *Anni Tempus* nonnunquam alicujus eſt momenti: quatenus ardentior Sirius, ſæviens gelu, aut aura temperatior, ſuadent vel lenius movenda corpora vel validius.

ν. *Remedii* tamen adhibendi nota *Efficacia* & *Penetrabilitas*, ad priores conditiones comparata, vel maximam heic diverſitatem parit. Unde per experientiam legitimè ſtabilitam uſitatorum quorumvis Medicamentorum, præcipuè generoſiorum, Doſes efficaces, harumque gradus, exacte cognitos habeat Formulam ex arte præſcripturus. Si quæ autem nova, nondum rite explorata, in uſum vocare libuerit, regulæ (19.) memor, minima primò quantitate experimentum capiat, circumſpecte dein aucturus Doſin, animadverſa prioris inertia.

ξ. *Pretium* quandoque Remedii, cæterum haud adeo potentis, Doſin reſtringit. Margaritæ, Gemmæ, Lap. Porcini, Bezoar &c. teſtes ſunto.

ο. *Specifica* etiam *Levitas* materiæ, majore ſaltem quantitate efficacis, de Doſi detrahit; ne moles nimia, ſimul ingerenda, nauſeam moveat: prout circa Herbas, Flores &c. nonnunquam obtinet.

(*b*) Hiſtoire de l'Academ. Royale, 1703. p. 63. Edit. Belg.

π. Hinc & Odoris, Saporisve, aut qualitatis alterius, *Injucunditas*, Remedium aliquando parciore Dosi simul exhibendum suadet. Asa Fœtida, Castoreum, Pinguia &c. id docent (27.).

ρ. Ipsa *Formulæ Species* Dosis quantitatem sæpe determinat. Habent enim certos plurimæ terminos modosque, quos egredi vix sine summa necessitate licet: uti patebit postea.

ς. *Usus* denique *Remedii* varius, externus, internus, & *Applicatio* ad diversas corporis partes multiplex, heic considerandа. Haud parum interest discriminis, Purgans an Clysmatis specie inijciendum, an ore hauriendum, dederis &c.

Nota. *Vetat instituti mei ratio, plura aut magis specialia hoc de themate superaddere. Vetat hæc ipsa, amplitudini rei, certis limitibus vix generaliter definiendæ, simul juncta, Tabulam, ut fieri solet, heic subjungere, aptas singularium quorumvis Remediorum Doses exhibentem. Tot hæ obnoxiæ sunt exceptionibus; ut nonnisi in casu speciali, determinatis prius conditionibus (66. α ad ς), & forte pluribus aliis, stabiliri ex arte queant. Sed Indicationum quoque Doctrinam, & Materiem Medicam, tam simplicem, quam arte factam, Tyroni meo cognitas suppono (7. α. ad γ.); quæ quidem, uti Vires, ita Doses etiam, quousque in genere fieri potest, edocent. Quin &, quæ*

postmodum de Formularum speciebus sigillatim tradentur, multam his lucem adfundent.

67. *Numerus* Dosium (65) simplex, vel multiplex, quandoque arbitrarius est; sæpissimè tamen certis itidem conditionibus limitatur. Quocirca sequentes ferè regulæ usu veniunt.

α. Si Dosis unica scopo Medici sufficit; quid opus pluribus?

β. Si Remedium fuerit injucundum, æger ad usum tardus aut difficilis, ingestio vel applicatio molesta, quantum potes, paucissimas Doses exhibe.

γ. Quæ mora facile corrumpuntur, deliquescunt incommodè, exhalant, nimis arescunt, parciore quantitate simul præscribe. Varius Atmosphæræ calor, tum conditiones aliæ, vitia modo dicta magis minusve promoventes, heic specialius determinant.

δ. Ubi Dosis efficax præscripti mole major est, quam quæ una vice commodè queat ingeri; expedit, si per alia licet, partiri eam in plures Doses minores, per intervalla adsumendas; ne ægro nauseam, vel & vomitum, cieas: id quod in Vomiturientibus præprimis observandum.

ε. Si Generosiora adhibes ægri Naturæ aut Idiosyncrasiæ haud benè gnarus; satius est, Dosin efficacem partitis vicibus paullatim dare; ut tempestive abstinere liceat. Idem circa usum novorum, minus probatorum, quoque obtinet (66. *ν*.).

ζ. Si incognita, vel dubia, morbi indoles incertum facit Remedii effectum; coactus ad præſcribendum, ob (14), ſaltem ne multas Doſes exhibe: minus ſic ægro moleſtus, facilius inſuper, dum requiritur, mutare poteris.

η. Quorum præparatio difficilior eſt aut longior, niſi quid obſtet, ad plures Doſes præſcribe; ut parcas Pharmacopœi operæ nimium ſæpe pretioſæ.

θ. Hinc & quæ peregrè mittuntur ad loca bene inſtructis Pharmacopoliis deſtituta, ſi per alia licet, majore quantitate dare convenit.

ι. Contra ſi proximus ægro Medicus hunc frequenter inviſit, Doſium numerus contrahatur; ne crebrius ſine facta præſcriptione abeundum ſit: quod aliquibus minus acceptum.

κ. Ubi autem diu continuatus ejuſdem Remedii uſus requiritur; quouſque fieri poteſt, plurimas in Doſes id exhibe. Parſimonia emti ſuadet uſum, vix tamen, præcipue ſi faſtidio jungitur, ad novi emptionem compulſura.

λ. Si per brevia intervalla adhibendum eſt Medicamen; itidem multiplicandæ ſunt Doſes; ne iteratæ præparationis neceſſitas moleſta ſit.

μ. Denique ſi, in Chronicis maxime, varietatem amat æger, aut poſtulat Indica-

tio (50); minorem quantitatem ſimul præſcribe; ut crebrius, & leviore ſumptu, variare poſſis.

68. Numero & Mole Doſium juxta (66 & 67) determinatis, QUANTITAS GENERALIS Formulæ (64) levi negotio detegitur. Si enim Moles multiplicatur per Numerum, productum erit Quantitas tota ſimul præſcribenda. Unde ſequitur.

α. Quantitatem Generalem æqualem eſſe Speciali (64), ſi Doſis tantum unica ſimul præſcribitur.

β. Si vero plures unâ Doſes eadem Formula complecti animus eſt, Quantitatem Generalem ad minimum duplo requiri majorem Speciali.

γ. Si Doſis exacte ad pondus determinatur, Quantitatem Generalem ita eſſe proportionandam, ut ea per Doſis pondus dividi queat ſine reſiduo. Hæc tamen regula haud ubique obſervatur; præcipue ſi ad plurimas Doſes ſit præſcriptio.

69. Cæterum memento Conſiſtentiæ Ingredientis, in Formula Simplice præſcribendi; ut id in formam, quam deſideras, redigi ex ſe aptum natum ſit.

70. Denique heic eò quidem magis abſtinendum ab acrioribus, odore vel ſapore moleſtis, difficulter ingerendis &c. (27); quia neceſſaria horum correctio aut obvolutio per aliorum miſcelam in Formula Simplice

plice locum non habet: niſi forte idonei vehiculi electione ægro conſulas.

71. Tantum de Formula Simplice. Proximum eſt, ut de Composita (62) agamus, quæ uti pluribus conſtat Ingredientibus, ita majus quoque ad ſui concinnationem poſtulat artificium.

72. Videretur equidem, in tanta Simplicium atque Compoſitorum Officinalium affluentia, vix, niſi rarius, Compoſitione Magiſtrali (6) opus eſſe, ob (31. & 38): ſed frequentiorem tamen ejus neceſſitatem faciunt ſequentia.

α. Simplicis vel Compoſiti Officinalis, morbi & ægri conditionibus accommodati, defectus. Nimia hinc Doſium efficacium moles, ſuſpecta præparatio, minus curioſa, aut nimis diuturna ad corruptionem uſque aſſervatio, &c. ſæpiſſime uſum Compoſitorum Officinalium, licet cæteroquin Indicationi ſatis reſpondentium, diſſuadent.

β. Virtus Remedii debilior, debellando morbo impar, aliorum additione augenda.

γ. Violentia ejuſdem, minus tuta, appropriatis cicuranda.

δ. Diverſitas ſimul concurrentium Indicationum, quibus Simplice uno, aut Compoſito Officinali, ſatisfieri nequit; dum interim variorum, quæ requiruntur, apta miſcibilitas in unam ea Formulam componi poſtulat (39.).

ε. Partis, cui applicari, vel per quam transmitti debet Remedium, Situs, Sensus vividior, aliæque conditiones.

ζ. Formulæ facta electio (43. ad 50.), constituendæ materies indicata sola, ex se, minus idonea est.

η. Necessaria Medicamenti occultatio (25.).

θ. Coloris, Saporis, Odoris, aliarumve qualitatum injucundarum desiderata correctio.

ι. Tandem &, pessimè quidem, introductus mos, nulla licet urgente necessitate, plura semper in unam Formulam congerendi, cui obsequi quandoque jubet Medicum, præsertim juniorem, Prudentia (30.).

73. In Formula Composita, ob conditiones (72.), aliasve, requisita, adtendendum. α. Ad *Partium*, ex quibus componitur, numerum, usum, proportionem. β. Ad *Quantitatem* tam Generalem, quam Specialem (64.). γ. Ad *Qualitates* totius Compositi ex miscela oriundas.

74. Partes numerantur quatuor. α. *Basis*. β. *Adjuvans*. γ. *Corrigens*. δ. *Constituens*. Quod enim alii, quinto loco, superaddunt, *Dirigens* dictum, si datur, commode Adjuvanti accenseri potest.

75. Basis est pars in compositione princeps, qua, utpote ad affectum profligandum selectissimâ, Indicationi suæ potissi-

mum ſatisfacere conatur Medicus. Requiritur hinc in omni Formula præſens, etiam in Simplice (63.) quam ſæpe conſtituit totam: ſola ideo quandoque ſufficit, nullius additione egens; quandoque tamen aliorum permixtione ſaltem accommodanda, ut tuto, cito, & jucunde agat, quod agere debet,

76. Eſt ea (75.), ratione *Virtutis*, *Simplex* vel *Compoſita*. Simplex dicitur, quæ uni ſaltem Indicationi reſpondet; Compoſita, quæ pluribus diverſis. Utraque vero, ratione *Materiæ*, iterum *Simplex* vel *Compoſita* eſſe poteſt; prout vel uno, vel pluribus, conſtat ingredientibus.

77. Quænam harum (76.) eligenda ſit, docent regulæ ſequentes.

α. Quod uno vales efficere, ne tentes pluribus. Unde, ubi uni ſaltem Indicationi ſatisfaciendum, Baſis & Materie & Virtute Simplex; ubi pluribus, Simplex Materie, Virtute Compoſita, ſi ſufficit, præferenda.

β. Si tamen plura ſimul unita efficacius præſtabunt, quod intendis; compone.

γ. Tum vero cave, ne confundas, quæ vel miſceri inter ſe nequeunt, vel miſta alienas ſortiuntur vires. (vid. 29. 30. 31. 36. 40. 41. & paulo poſt tradenda.)

78. ADJUVANS (74) dicitur, quod actionem Baſis (75.) promovet, cum hæc

effectui desiderato sola impar est. Ejus ergo haud perpetua in omni Compositione necessitas.

79. Triplex vero modus est, quo Basin adjuvamus. Vel enim α. Vim ejus directe intendimus. Vel β. Materiem, in quam agere, & Vias, quas permeare debet, ita disponimus, ut minus resistant. Vocatur *Præparatio*. Vel denique γ. Actionem ejus ad hanc illamve partem aut locum corporis dirigimus.

80. Primum (79. α.) usu venit, ubi Basis ex se inertior est, aut majore, quam commode adhiberi potest, mole efficax (66. α. γ. ζ. ο. ϱ.). Perficitur addito efficaciore ejusdem virtutis, aut alio, singulari virtute, experimentis cognita, id præstante: uti cum Purgantibus lenioribus Trochisci Alhandal; aut & fortioribus parciore Dosi sumptis Stibium Diaphoreticum, junguntur. Frequentius in Evacuantibus, in Alterantibus rarius, locum habet. Sæpe autem pars potius Basis dici meretur.

81. Altero (79. β.) itidem vix nisi in Evacuantibus utimur; cum vel Materies eliminanda difficulter mobilis est, aliave dote Basin enervatura; vel Viæ permeandæ justa carent libertate. Juvant tunc Attenuantia, Diluentia, Antacida, Antalcalica, Aperientia, Laxantia, Antispasmodica, & similia.

82. Postremo (79. γ.) locus est, si quan-

do Basis actio ex se adiaphora certam ad partem magis duci debet. Mercurium sic Purgantium additamento determinamus ad Alvum, Opio vel Adstringentibus mistis ad Glandulas Salivales &c. Haud constat interim, utrum Directio isthæc, præprimis per Specifica Topica, adeo ubivis efficax sit, ac olim solebat adhiberi.

83. Corrigens (74.) vocatur, quod vel noxiam vel injucundam aliorum Ingredientium qualitàtem tollit, virtutes tamen relinquens illibatas. Absente hinc vitio haud opus Correctore.

84. *Noxiæ Qualitates* (83.), quæ vulgo, in Emeticis maxime, Purgantibus, & Opiatis, culpantur, sunt Acrimonia, Flatulentia, Viscerum Enervatio, Frigus vel Calor nimia, & similia. His corrigendis adhibentur Demulcentia, Acrimoniæ singulari opposita, Carminantia, Roborantia, Calefacientia, Refrigerantia &c. At nota

α. Male vocari Correctionem (83.), quæ simul cum vitio & virtutem succidit.

β. Pleraque, quorum tantopere urgetur Correctio, vitia vel adeo inseparabilia esse ab ipsa eorundem Remediorum virtute, ut, illa imminuendo aut tollendo, hæc quoque pari gradu aboleatur; vel saltem usu potius intempestivo, quam sua culpa, nocere: ne dicam adulterationes, corruptiones per longiorem aut incuriosam asservationem con-

tractas, & minus legitimas praeparationes &c. ſolas quandoque noxarum eſſe cauſas.

γ. Correctionum hinc plurimas male tales vocari, male inſtitui; quia, dum vel nihil proſunt, vel & obſunt, Doſis interim efficacis quantitatem tam mole Corrigentis additi, quam ob vim Baſis mutilatam, incommodè nonnunquam augent.

δ. Proſtare inſuper pleraque ſic dictorum Malignorum jam Correcta in Officinis; ut ideo Correctione Magiſtrali ſuperſedere poſſit, iis qui uti volet.

ε. Optimam plurimorum Correctionem in genuina bonitate, praeparatione dextra & fida, uſu tempeſtivo, ac Doſi accommodata (66.) ſitam eſſe.

ζ. Verius tamen vitium dari circa Olea inflammantia, Reſinas, Pinguia, acria; dum haec per ſe ingeſta, aquoſis difficulter ſolubilia, hinc viſcerum vaſorumque parietibus tenaciter adhaerentia, ſtimulos faciunt aegrè abſtergendos. Saccharum heic, Ovi Vitellus, Sapones, Olei blandioris tantillum, Alcalini Sales, Abſorbentia, intertrita, ex uſu ſunt.

85. *Injucunditas* (83.) corrigenda Saporem reſpicit, Odorem, & Colorem. Priori ſerviunt Saccharum, Syrupi, Acida &c. Alteri Aquae & Olea fragrantia, Ambarum, Moſchus &c. Coloris gratia conciliatur Cinnabari, Santalo rubro, Auri & Argenti foliolis, &c. Notandum tamen,

α. Haud tantam in Medicamentis, ac in Cibo & Potu, gratiam vel obtineri ſemper poſſe, vel & ab ipſis aegris exigi. Appetentiam his invitat morbi moleſtia: hinc Coquinaria eò non opus.

β. Sapores & Odores eoſdem haud omnibus promiſcuè aequè vel gratos, vel utiles eſſe. Alios delectari & juvari aliis. Dulcia & ſuaviter fragrantia quibuſdam infeſtiſſima.

γ. Eſſe, quibus male olent & ſapiunt omnia è Pharmacopolio petita. His, utcunque correcta dederis, placebit nihil. Vis tunc in molem minimam compacta, parciorque Doſium numerus, ſi ita licet, jucundiſſimam praeſtant Correctionem.

δ. Si tamen & aliter corrigere juvat, dextre id & conſiderate faciendum; tum ne ſublato uno injucundius aliud naſcatur vitium; tum praecipue, ne virtutem ipſam male pervertas deſtruaſve.

ε. Abſtinendum eſſe a nimia ſedulitate in concilianda praeprimis Coloris gratia per Auri Argentique folia ubique intermiſta. Ferri haec poſſunt in Pilulis quandoque &c.: at nunquam omiſſa ridiculam produnt vanitatem.

ζ. Ingratas Qualitates ſaepe oriri ab incondita nimis diſcrepantium in unam Formulam congeſtione; vitari hinc poſſe delectu congruorum, aut partitione in plures Formulas (40.)

κ. Quin & ſolam Formulae ſpeciem, Remedio aut aegro accommodatam, nonnunquam Correctionis loco eſſe (43.45.).

86. CONSTITUENS denique (74.) eſt, quod alia Ingredientia in debitam Formulae deſideratae conſiſtentiam, quandoque & molem, redigit. Eo igitur minimè opus, niſi cum reliqua per ſe in formam expetitam coire nequeunt, aut juſto minoris ſunt voluminis. Sequentia heic obſervanda.

α. Si unà & Adjuvans (78.), aut Corrigens (83.), aut utrumque requiritur, videndum, an alterutrum horum inveniri queat tale, quod ſimul & Conſtituentis vices impleat; ne, praeter neceſſitatem, multiplicentur Ingredientia.

β. Sin minus: eligatur aliud, reliquorum viribus vel reſpondens, vel ſaltem non oppoſitum.

γ. Quin & miſcibile id cum reliquis ſit oportet: aut ſi aliud poſtulat Indicatio, interventu Saponacei cujuſdam, Sacchari, Vitelli &c. miſcela perficienda.

87. Hactenus (74. ad 86.) enumeratarum Partium PROPORTIO MUTUA determinatur. α. Ex cognita Doſi efficace & Conſiſtentia ſingularum (35.66.). β. Ex notis Viribus earundem inter ſe miſtarum. γ. Ex juſta Formae deſideratae Conſiſtentia ac Quantitate ſpeciali (66. ϱ.)

88. *Baſis* (75.) quidem, licet non ſemper

quantitate, at vi tamen debet ſuperare alia omnia, &, ſive Simplex ſit ſive Compoſita, ea Doſi ſumi, qua ſufficiat ſcopo exſequendo. Interim

α. Habenda ſimul ratio Adjuvantis (78.), ſi quod additur: id enim, de prima potiſſimum ſpècie (79. α. 80.) petitum, ſi inſigniter auget vim Baſis, haec pro rata reſtringatur neceſſe eſt.

β. Corrigens itidem (83.) ſi adhibetur, videndum, an & quouſque debilitet Baſin (84. β. γ.); hæcque tum proportione augenda.

γ. Quin &, ſi Conſtituens additum ſimul vel adjuvat vel corrigit (86. α.), ſimilia modo dictis obtinent.

89. *Adjuvantis* ea eſt ad Baſin Proportio, ut huic ſaltem vi, ſi non & quantitate, cedat: ſecus enim Baſis potius pars, quam Adjuvans, vocabitur; præcipuè ſicubi virtute Baſi ſimile fuerit (80.). Neque heic ulterius quidpiam in genere determinare licet; niſi quod opera danda ſit, ut Adjuvans cum Baſi ſimul juſtam, nec vi vel mole nimiam, Doſin conſtituat.

90. Circa *Corrigentia* utriuſvis claſſis (84. & 85.) generatim ferè conſultius eſt parciorem eſſe; ne incurratur in peccata (84. β. γ. 85. β. δ. ε.). Hinc neque tutum, ea, quæ Saporum Odorumve Correctionem ſpectant, Pharmacopœi arbitrio relinquere de-

terminanda (58. ϑ. 7.). Cætera patebunt in ſingularibus.

91. *Conſtituentis* (86.) haud ubique eadem eſt Proportio: prout enim vel ipſum natura varium eſt, vel Formulæ parandæ ſpecies alia atque alia, vel Ingredientium reliquorum conſiſtentia aut moles huic magis minuſve reſpondent; ita parcior illius ſive major quantitas requiritur. Si ſolam id molem augere debet; tantum ejus addendum, quantum reliqua a juſta Formulæ Doſi abſunt: quod determinatu facile eſt ex hujus cognita quantitate. Si autem formæ exigitur conſtitutio; Pharmacopœo ſæpiſſime, neque adeo cum periculo, committitur determinatio (58. ϑ. 7.).

92. DOSIS, vel QUANTITAS SPECIALIS, Formulæ Compoſitæ (73.), quoad Molem, æquè ac Numerum, iiſdem definitur conditionibus, quibus in Formula Simplice (66. 67.). Id ſaltem diſcriminis heic notandum;

α. Plenæ Doſes ſingulorum Formulæ Compoſitæ Ingredientium, præcipue Baſis & Adjuvantium huic congenerum, ſimul junctæ tot conficiunt Doſes efficaces, quot ſunt Ingredientia efficacia: ut ideo horum numerus numerum Doſium tunc exprimat.

β. Ubi igitur numero Ingredientium efficacium pauciores, vel & una tantum, requiruntur Doſes; de ſingulorum Doſibus

tales ſaltem capi debent portiones, quæ ſimul ſumptæ tot modo, quot deſiderantur Doſes conſtituant.

γ. Neque tamen vis Simplicium poſt miſcelam ſemper eodem in gradu perſtat; ſed ſæpe inertior, ſæpe fortior fit: quod omnino adtendendum. Multum intereſt, Adjuvans an addideris Baſi, an Corrigens, an utrumque, & quale. Hoc minuit quandoque, illud intendit virtutem, manente mole eadem (79. 84. 85.). Exempla quædam mox, ubi de Qualitatibus, proponemus.

δ. Quin & ex variis inter ſe miſtis compoſita ſæpe emergunt longè vel minus vel magis corruptibilia, quam erant ſingula ſeorſim conſtituta. Emulſa quam cito aceſcunt! Alcalica contra fixa, cum Abſorbentibus ſubacta, quamdiu perſtant ſine deliquio! Inde ergo nonnunquam numeri Doſium ſimul præſcribendarum in Formula Compoſita quædam varietas (67. γ.

93. Quantitas Generalis Formulæ Compoſitæ (73.) ex dictis (68.) collatis ad (92.) ſponte innoteſcit.

94. Qualitates (73.) denique ex variorum miſcela oriundæ, haud raro ab iis eorundem ſeorſim conſtitutorum diverſiſſimæ, in Formula Compoſita vel maxime conſiderari debent: haud enim ſolummodo ſuperficiariæ ſunt, ſed vires etiam Medicatas, intimamque rerum naturam ſæpe affi-

ciunt, quæ hinc naſcuntur, mutationes: ut vel ex hoc quoque ſatis conſtet, quam malè, præter neceſſitatem (72.), Compoſita Simplicibus præferantur (31.)

95. Qualitates, quarum heic ratio habenda (94.), ſunt præprimis *Conſiſtentia*, *Color*, *Odor*, *Sapor*, atque *Virtus Medicata.*

96. *Conſiſtentia*, cum ſua cuivis Formularum ſpeciei propria ſit, ne per variorum mixtionem temere pervertatur, omnino cavendum. Secus enim nauſeam, uſum minus commodum, aut malæ præparationis ſuſpicionem ægro, Pharmacopœo tædium, quandoque & riſum, Remedio ſæpe minorem efficaciam, aut vires alienas, creabis.

97. Vitiatur ea (96.). *α.* Inæqualitate miſcelæ. *β.* Spiſſitudine vel Siccitate nimia. *γ.* Nimia Fluiditate vel Mollitie.

98. Hæc (97.) ut caveantur, noſſe oportet,

α. Conſiſtentiam, cuilibet Formulæ propriam: de qua poſtea in Singularibus.

β. Conſiſtentiam cujuſvis Ingredientium ſeorſim (35). quæ ex (7. *β.* *γ.*) addiſcenda.

γ. Mutuas miſcendorum ad ſe invicem habitudines (36.). Cognoſcenda hinc ſedulo ea, inter quæ mutua datur Repulſio, Effervescentia, Fermentatio, Præcipitatio, Deliquium, Concretio &c. Hæc vero cum ſola doceat Chemia, hujus in Pharmamacia ſummus inde uſus patet.

99. *Colore* nihil mutabilius; præſertim ſicubi varia permiſcentur. Eo interim ſunt qui adficiuntur. His igitur ut, quantum fieri poteſt, ſubveniatur, ad ſequentia adtendendum.

α. Nullus, diaphanus, albus, aureus, ruber, cæruleus, Colores in univerſum jucundiores ſunt; minus jucundi, luteus, viridis, niger, ex his miſtus, opacus.

β. Eſt ſuus quibuſdam Formularum ſpeciebus Color magis familiaris. Emulſa lacteus, Julapia ruber, cæruleus, nullus, Miſturas contractas, aureus, rubicundus, diaphanus, commendat, & ſic porro. Inſuetus nauſeam parit vel ſcrupulum delicatioribus; aliquando tamen prudenter adhibetur (25.).

γ. Ex Coloribus miſcendorum nulla datur Coloris, poſt miſcelam naſcituri, determinatio Phyſica generalis. Ex Colore carentibus, inter ſe miſtis, album, flavum, rubrum, cæruleum, fuſcum, atrum &c. producit Chemicus; imo fere dixero, quoſvis ex quibusvis: ut ideo ſola propemodum Chemia & exempla det & regulas, quibus heic opus. Adde his ſupra (35.) memorata.

100. *Odorum* haud minor ferè, quam Colorum (99.), eſt mutabilitas: at major etiam & verior efficacia. Curandum hinc, ne quid in his vitii ex miſcela diverſorum oriatur. Quare nota

α. Valde limitatas incertasque esse circa Odorum gratiam regulas; nec placere omnibus, qui nonnullis (85. β. γ).

β. Suavitatem heic & utilitatem haud pari passu ambulare. Hypochondriaci, Hystericæ, Epileptici, &c. a suaveolentibus sæpe pessimè multantur.

γ. Inodora, tum medio vel suavitatis vel fœtoris gradu constituta, ferè in universum amari magis: Putrida contra, & Stercorea, ferri difficillime: Fœtidissima interim, æquè ac Fragrantissima, ad bene maleque adficiendum corpus maxime valere.

δ. Omnem sæpe rerum virtutem ab Odoribus horumve principiis pendere; his destructis illam simul perire, mutatis mutari.

ε. Ex Odoribus miscendorum haud posse generaliter determinari Odorem misti. Docet sane Chemia,

1. Ex Inodoris inter se junctis nasci Odoratissima. Sali Ammoniaco si miscueris Alcali fixum vel Calcem vivam, inodoro inodora, quam vehemens exsurgit odor subitissime! Vitrioli Acidum adfunde Nitro, Sali marino, Ammoniaco, Tartaro regenerato, & similibus: eveniet idem.

2. Ex Odoratissimorum permixtione effici odore omni carentia. Spiritus Salis Ammoniaci cum Acido Nitri vel Salis junctus pro exemplo sit.

3. Fœtores pessimos a minus fœtidis,

aut & ſuaveolentibus, commixtis poſſe excitari: ſuaviſſimos contra odores a fœtidiſſimis. Sulphur Alcali fixo ſolutum, Aceto adfuſo, nonne Ova olet putrefacta? Male olentes interim Succi ſimul eadem in crumena geſtati Lemeryo Moſchi exhibuere ſuavitatem (*a*).

Quocirca, ut heic quoque circumſpectè agatur, æque iterum utilis eſt ac neceſſaria Chemiæ cognitio.

101. *Sapor*, iiſdem, quibus Odor, conditionibus obnoxius (100.), ſimiles etiam cautelas repoſcit. Sincerus, dulcis, acidus, amarus, ſalſus, &c. optimi: rancidus, putridus, utrinoſus, ingratiſſimi: diverſiſſimi, ſæpe & abſurdiſſimi ſunt, docente rurſus Chemia, qui ex variorum permixtione enaſcuntur.

Acidum & Alcali nonne deſtruuntur ambo inter ſe commiſſa?

Quid ingratius Salſedine, quam fatuus Cancrorum Lapillus, & Marina quævis Abſorbentia, conciliant Acidis?

Terræ pingues, inſipidæ, cum Acido fiunt Aluminoſæ.

Plumbum cum Acidis Saccharinam generat dulcedinem: Ferrum ex dulci ſtipticum; Metalla reliqua quam terribiles ſapores!

102. Ferri tamen quandoque poſſent Qualitatum hactenus (96 ad 102.) recenſi-

(*a*) Hiſt. de l'Acad. Royal. An. 1706. p. 7.

tarum vitia; nisi his sæpissime comitem se jungeret incongrua *Virtutis Medicatæ* mutatio. Imo hæc, illis etiam vix notabiliter alteratis, haud raro nascitur inexspectata. En quædam exempla!

α. Acida & Alcalica inter se mista vires suas singulares perdunt utraque, quippe in Salem neutrum abeuntia.

β. Acida & Absorbentia vera se mutuo destruunt; ut nec horum nec illorum virtus supersit, sed nova penitus nascatur.

γ. Terræ bolares, medicatæ, Acidis junctæ, vim adstringendi adquirunt fortiorem, Aluminosam.

δ. Purgantibus aliis nocent vel prosunt Acida, aliis Alcalica. Scammoneum Acidi miscela reddit, arenæ instar, inertissimum: Alcali fixum contra adjuvat. Jalappam & Colocynthidem fere cicurat penitus Sal Tartari.

ε. Opiata Sudoriferorum & Sialogogorum actionem promovent: reliquorum vero Evacuantium fere supprimunt.

ζ. Mucilaginosa & Adstringentia Sacchari mixtione debilitantur.

η. Hydrargyrum, cum Sulphure in Æthiopem aut Cinnabarim mutatum, Sialogogum esse desinit. Idem, cum Sacchari aut Lapid. Cancror. duplo accurate tritum, fit inertior Aethiops albus. Vide tamen (*a*). Turbith Minerale, cum Pilul. de Duobus

(*a*) Medial. Essays of the Society in Edinburgh. Vol. III. p. 388.

bus & Camphora remixtum, ex Evacuante in Alterans mutatur (*b*). Mercurius Dulcis, Sulphuri Antimonii ſociatus, Ptyaliſmum, Vomitum, Alvum, Urinam, vix movet (*c*). Sublimatus Corroſivus, admiſtu pluris crudi, fit Dulcis. Calces Mercurii plurimæ, adhærente acido acres, per Alcalica, vel Terreſtria Abſorbentia, intertrita miteſcunt. An Aethiops, aut Cinnabaris, cum Alcali fixo permiſta manent eadem?

ϑ. Calx viva, ex ſe fatua, quantam Alcali fixo inurit acrimoniam! quantam parti Salis Ammoniaci!

ι. Alcalica Acidis, Acida Alcalicis ſoluta, plerumque excutiunt cum inſigni virium alteratione. Martis Vitriolum Alcalicis miſtum in ſpeciem abit Tartari Vitriolati, Ochramque indomabilem. In reliquis Metallis & Semimetallis, excepto Cupro, ſimilia obtinent. Alumen ab Alcali in Calcem præcipitatur inertiſſimam: unde Magiſteriorum Aluminoſorum natura patet. Sulphur, Alcali ſolutum, Acido inde exturbatur, &c.

κ. Terreſtria Abſorbentia, vi Antacidâ Alcalicis ſimilia, ſimili quoque modo mutant & mutantur.

(*b*) Ibid. Vol. IV. p. 32.
(*c*) Ibid. Vol. I. p. 46. Vol. III. p. 389.

λ. Alcali Fixum ejicit de corporibus concretis tum Volatile, tum Abſorbentia Terreſtria. Volatile idem præſtat ratione Abſorbentium. Calx tamen viva excipitur, quæ contra Alcali Volatile excutit (ϑ.). Quam immanes hinc mutationes, ubi Alcali Fixum vel Calx viva, cum Sale Ammoniaco aliisque Alcali Volatile continentibus; aut utrumvis Alcali cum Magiſteriis ſolubilibus Coraliorum, Perlarum & ſimilium, combinatur.

μ. Acidum natura fortius expellit aliud Acidum debilius de ſua baſi. Fortiſſimum autem eſt Vitriolicum; debiliſſimum, quod ex Vegetantibus habetur. Quid igitur? Si Vitrioli, Sulphuris, Aluminis, Acida, utpote ejusdem omnia indolis, jungantur Sali communi, Ammoniaco, Nitro, Febrifugo Sylvii, Tartaro ſolubili, regenerato, & ſimilibus? Quid? ſi ea ipſa Acida, laxiore in ſede hærentia, Vitriolum, v. g. Alumen, &c. iisdem Salibus permiſceantur. Conſtat hinc, quid de Tinctura Martis Zwelferi, quid de aliis hujus farinæ ſtatuendum.

ν. Acida, præſertim Foſſilia, ne temerè jungas quibusvis Metallicis aut Mineralibus: naſcuntur enim miræ hinc quandoque mutationes; imò Venena ſæpè violentiſſima. Mercurius Sublimatus, Ruber

Præcipitatus, Lapis Infernalis, Butyrum Antimonii, alia plurima, id loquuntur.

ξ. Idem corpus, alio atque alio Menstruo solutum extractumve, vires medicatas exserit diversissimas. Purgantium Vegetabilium pleraque, cum Menstruo aquoso primitus extracta, agunt felicissimè; cùm merè Spirituoso torminalia sunt, & purgant parcius. *(a)*. Antimonii Vitrum, vel Crocus, Vino vim Emeticam communicant: non item Aquæ, Aceto destillato, Vino adusto, hujusve Alcoholi *(b)*. Cuprum Acido solutum Emeticotaton est; Alcali Volatili, Urinas pellit efficacissime; Sale Ammoniaco, fit Purgans per Alvum *(c)*, &c.

103. Plura memoratis (102.) adferre possem: atque utinam omnia! Sed uti miscendi hodie & componendi nec modus est nec finis (72. *ι*.); ita tamen longissimè abest, quin oriundas inde alterationes ad amussim cognoscamus; utpote de quibus tum demum constabit accuratius, cum & naturalia simplicium principia, & mutuæ singulorum ad se invicem habitudines, &

(*a*) Boulduc dans les Memoir. de l'Acad. Roy. 1701. p. 256.

(*b*) Lemery Traité de l'Antimoine. p. 413. & 561. &c.

(*c*) Boerhaave Elem. Chem. Vol. II. p. 475. & seq.

veri, quibus agunt, modi, plenè fuerint detecta.

104. Qui interim, non ignarus Chemiæ, miſcelam adgreditur Medicamentorum Pharmaceuticam, vel ideo cautus erit; quia præ alio quovis novit, & mutationes ſtupendas è variorum mixtione naſci, & forte infinitas ſupereſſe nobis hactenus ignotas: neque enim omnium corporum inter ſe mutuò adplicationes, quæ fieri poſſunt, omnes tentatæ ſunt, nec tentatarum producta rite examinata.

DE FORMULIS IN SPECIE.

105. DOctrinæ commodæ diſtinctæque ratio probat receptam uſu *Formularum* in *Internas* & *Externas* Diviſionem. *Internæ* Medicamenta præſcribuut, quæ ori ingeſta degluriuntur: *Externæ* vero talia, quæ vel extrinſecus adplicantur, vel variis corporis partibus alio quocunque modo immittuntur. Eam igitur ſequemur ut normam dicendorum, de *Internis* prius acturi

DE FORMULIS MEDICAMENTORUM INTERNORUM.

De Pulvere interno.

106. PULVIS INTERNUS eſt Medicamentum ſiccum, uno vel pluribus in-

gredientibus, in parvas particulas, inter ſe non cohærentes, comminutis & æquabiliter miſtis, conſtans.

107. Tenuitatis gradu trifariam is (106.) dividitur: ut ſit (α.) vel *Subtiliſſimus*, qui *Alcohol* audit; (β.) vel *Craſſior*, quem *Groſſum* vel *Trageam* vocant; (γ.) vel *Mediæ Subtilitatis*, qui ſimplici *Pulveris* vel *Specierum* nomine venit.

108. Natura materiæ in Pulveris forma exhibendæ; requiſita ejus major minorve penetrabilitas; citior vel tardior, aut hanc illamve in partem determinanda actio; miſcelæ magis minusve neceſſaria æquabilitas; facilis vel difficilis ægri deglutitio; præprimis indicant, quinam ſubtilitatis gradus (107.) conveniat. Hinc

Abſorbentia, Duriora, Ingratiora, Reſinoſa, exactiſſime dividenda, altius penetratura, citius actura, &c. ſæpe primum (α.) poſtulant.

Aromatica, Volatilia, ut longo ſub tritu, ſic dein & diutius aſſervata, multum virtutis perdunt.

Sunt, quæ ruditer pulveriſata Alvum, ſubtilius verò Urinas movent, &c.

109. MATERIEM Pulveri (106.) præbet, quidquid, interno uſui aptum, vel ex ſe, vel ſub aliorum miſcela, in formam ſiccam, pulverulentam, redigi poteſt: ut ideo nec liquida penitus hinc excludantur.

110. Unde huc recipiuntur (α.) ſimplicia quævis Regni triplicis ſolida, ſicca, pulverulenta, vel friabilia, interne uſitata. (β.) Præparata & compoſita Officinalia ſimilia. (γ.) Quin ſpiſſa etiam (α. & β.): ut Succi denſi, Extracta, Electuaria, &c. (δ.) Imò & Liquida, Balſama v. g. Olea, &c.

111. Delectus interim habendus, ne promiſcuè quævis congerantur. Quare nota.

α. Specifica leviora, ſimulque haud exigua Doſi efficacia, rarius ad Pulveres ſubtiliores (107. α. γ.) adhibentur: frequentiſſimè interim ad Groſſos, ſeu Trageas (107. β.) Ejuſmodi ſunt Herbæ, Folia, Flores, &c. Neque tamen ideo illa quoque, quæ parva mole agunt, licèt ſpecificè leviora ſint, excluduntur.

β. Si verò tranſgredi regulam (α.) jubet neceſſitas, curandum, ut intermixtis aliis, minore mole efficacibus, priorum inertiæ ſuccurratur.

γ. Liquidis ſi uteris, memento quantitatem ſufficientem ſiccorum interponere. De ſpiſſis & lentis idem obtinet.

δ. Gummata hinc ſola vix in Pulvere danda: ſunt enim & difficulter plerumque friabilia, & ſub adſumtione per ſalivam diſſoluta facilè lenteſcunt.

ε. Mucilagine etiam plena aut Oleo, uti

ſunt multa Semina, nonniſi cum aliis aridioribus ſubacta exhibeantur: lentor enim tritu evolutus in paſtam cogitur, & morâ ſæpe tanto citiusranceſcit.

ζ. Fœtida, ſi potes, apage! Commodius hæc pilulari forma ingeruntur.

η. Acriora, amariſſima, aliove ſapore moleſta, ſi danda, ſaltem ne meraca des, ſed lenioribus fracta. Cavebis ſic faucium roſionem, nauſeam, vomitum, aliquando ſubſequentes.

ϑ. Reſinas ideo, præprimis acriores, Saccharo, Abſorbentibus Terreis, Salibus appropriatis, quin & Olei idonei tantillo, ſubigere expedit; ut ſolubiliores redditæ in actum deducantur, nec partibus moleſtè adhæreſcant.

ι. Præparata Mercurialia generoſiora ſatius eſt Pilularum vel Boli, quam Pulveris, ſpecie exhibere. Meraca ſaltem ſic dare minus tutum: repugnat etiam Doſis ſæpe parvitas. Addenda autem caute ſeligito. (86. 102. η. ν.)

κ. Alcalina fixa, quo minus ſola dentur, diſſuadet urinoſa acrimonia & facile deliquium.

λ. Alcalina volatilia, ut odore & ſapore offendunt, ita citò in auras diſſipantur minus exactè conſervata.

μ. Sapores ingratos Saccharo, aut & in Trageis præcipue (107. β.), Confectioni-

bus Saccharatis, solidis, & similibus, corrigere licet: Odores injucundos Oleis fragrantibus, quandoque Moschi Ambarique tantillo: utrique simul scopo adhibentur Elaeosacchara. Coloris gratiam conciliant Cinnabaris, Santalum rubrum, Auri foliola, &c. intermista. Memor tamen cautelarum (85. 99. 100. 101.) his utere.

ν. Simplicitatis studiosus ne congeras ultra 2, 3, summum 4, ingredientia, si minorem Pulveris quantitatem præscripturus es. In Trageis (107. *β*.), aliisque mole majoribus, auctior paulo numerus ferri potest.

112. Ordo in præstituendis Ingredientibus concinnior est, si Basi præmissæ (75.) Adjuvans (78.), tum Corrigens (83.), denique Constituens (86.), subjungitur juxta (57. *δ*.). Alias & Quantitas seriem digerit (57. *γ*.). Utrobique saltem speciei similitudo simul observanda (57. *β*.). Saccharum, si accedit, præcipuè pondere ex reliquorum quantitate determinando, semper ordinem claudit (57. *ι*.).

113. Dosis (64.) Pulverum, præcipue (107. *α*. *γ*.), commoda est Drachma dimidia. Augetur tamen quandoque & ad Drachmam usque integram; sed rarius, nec nisi ægris minus nauseantibus, aut speciebus ex sese ponderosioribus, vel admodum solubilibus. Ultra vix adscenditur: uti nec infra Scrupulum fit imminutio, nisi ingre-

dientia fuerint ſpecificè leviora. Trageas interim (107. β.), utpote plerumque & diffuſiores, & gratiores, vel ultra Drach. j. facile exhibueris: quin ſæpe dantur pondere non determinato, ad Cochlearium, Cultri apicem, &c. Ubique heic

α. Moles nimia, quouſque fieri poteſt, vitanda, maxime cum injucunda fuerit materies, aut æger faſtidiens, delicatior, vomituriens, deglutitione haud expedita laborans, &c.

β. Habenda ratio, uti omnium Conditionum (66.), ita maxime Ætatis tenerioris (ibid. γ); ne Doſi hanc grandiore torqueas.

γ. Convenit hinc ſæpe Numerum potius, quam Molem, Doſium augere, juxta (67. δ. ε.); ut uſu frequentiore, minus moleſto, compenſetur parvitas.

δ. Sunt tamen, quæ, Vehiculo commodo facile ſolubilia, ideo ad Drachmas aliquot pro Doſi exhibita, haud difficulter ingeruntur. Salia hujus ſunt claſſis. Ebshamenſe datur vel ad Unciam.

114. QUANTITAS GENERALIS (64.) in variis varia eſt. Trageæ (107. β.) ab ℥ ß, ad j, ij, imo plures, præſtituuntur. Evacuantium ſæpiſſime una ſaltem Doſis ſimul præſcribitur: niſi cum animus fuerit continuo quodam tempore, aut per breviora intervalla, eidem operi inſtare. Alterantia, ut quandoque ad unam duasve

ſaltem Doſes, ita frequenter ad ʒij, ℥j, ℥iß, præſcribi ſimul ſolent. Nota tamen

α. Conſtantes heic limites in genere vix dari poſſe; determinari autem facile in caſu ſingulari ex perſpectis Ægri conditionibus, Ingredientium natura, Medici Indicatione, &c. Confer (67. α ad μ. 68. 92. δ.).

β. Maxime quidem in hac Formula curandum eſſe, ut Quantitas Generalis per pondus Doſis, ſine reſiduo, diviſibilis ſit, ſi diſcretio in Doſes certi ponderis à Pharmacopœo perficienda exigitur (68. γ.).

γ. Quandoque, ubi a minus accurata Generoſiorum diviſione periculum timendum, conſultius eſſe, ut ſingulas Doſes ſeorſim adaptare jubeatur Pharmacopœus: quod uti fiat, poſtea in Subſcriptione trademus.

115. PROPORTIO Ingredientium mutua, ſi plura miſcentur, determinatur ex Doſi efficace ſingulorum (66.), ex Doſi Pulveris ſtabilita (113.), & denique ex Quantitate Generali, quam Medicus præſcribere in animo habet (114.). Ergo

α. De ſingulis tantum cape, ut quantitates omnium computatæ conſtituant Remedium intento ſcopo par, cujus Doſis & Quantitas Generalis nec major nec minor ſit, quam requiritur.

β. Si Ingredientium Doſis efficax excedit juſtam Pulveris Doſin (113.); vel utere regula (ibid. γ.) data, vel additis, quæ mino-

re mole agunt, vim illorum auge (80.): quod in ſpecifice levioribus notandum (111.α.β.).

γ. Si contra Doſis efficacis volumen longe minus eſt commoda Doſi Pulveris (113.); idoneo Conſtituente (86.91.) intermixto in aptam ea molem diffunde: quod in Emeticis, Opiatis, Metallicis, &c. ſæpe requiritur.

δ. Dum Liquida adhibes, memento regulæ (111. γ.)

ε. Sacchari quantitas, maxime in diffuſioribus Trageis (107.β.), ſæpe reliquorum ponderi æqualis, hujuſve dupla, imo tripla, præſtituitur.

ζ. Ubique tamen, mutationibus Virium aliarumque qualitatum, ex miſcela oriundis (94. ad 102.), intentus cave, ne ſcopo excidas, aut profuturus lædas.

116. Subscriptio (59.) exponit Pulveris Præparationem, Diviſionem, & Receptaculum.

117. *Præparatio* tritu abſolvitur, &, ſi plura ingrediuntur, mixtione. Injungitur autem hiſce verbis: *F.* vel *M. F. Pulvis* (59.α.β.). Additur *Groſſus*, aut una voce, *Tragea*, ſi talis expetitur: ſi tenuiſſimus, hoc quoque, aut, loco Pulveris, *Alcohol* adſcribitur (107.). Quandoque inſuper monetur, miſcelam & tritum diu, citò, æquabiliter, mortario tecto, eſſe perficien-

dum, ſi ita poſtulat natura materiei. (108.)

118. *Diviſio* Pulveris in ſuas Doſes ſi a Pharmacopœo exigitur; ſubjungendum prioribus (117.): *Divide in* tot *partes æquales*. Nec omittenda quandoque in Draſticis ſolicita monitio, ut partitio fiat exactiſſima: quin cautiores tum ſaltem unicam præſcribunt Doſin, hancque toties, quot Doſes expetunt, ſingulatim confici jubent, adſcribendo: *Fiat idem bis*, *ter*, *&c.* (114. γ.). Nullo horum opus eſt, ubi Doſis pondere haud determinatur (113.), aut ægro vel adſtantibus dimetienda committitur.

119. *Receptaculo* alia alio egent: ejus hinc, maxime ſi curatiore opus, facienda mentio. Volatilia, aëre liqueſcentia, in Vitris ſervantur. Pulveres in ſuas Doſes diviſi Chartulis induuntur: alii Capſis, vel, ut vocant, Scatulis. Adſcribitur ergo: *D. in Vitro*, *Chartis*, *Scatula*. Subjungitur, ſi Nebula pro *Vehiculo* erit: *cum Nebula* vel *Nebulis*.

120. Signatura Titulum ponit Pulveris, tum Doſin, Vehiculum, Tempus ingerendi, Regimen, &c. juxta ea, quæ dicta ſunt (60. *α*. *β*. *γ*. &c.). Ergo

121. *Titulus* ſit: v. g. *Pulvis*, vel *Pulveres*, vel *Tragea:* addita dein virtute: v. g. *Abſorbens*, *Pectoralis*, &c. obſervatis ſimul cautelis (60. *n*. *ϑ*.).

122. *Doſis* vel committitur ægro dimetienda pondere, menſurave minus exacta

(60.ι.113.), ſcribendo v. g. *Sumatur Drachm.* j, vel *ß*, vel *quantum Digitabulo*, *Cultri apice*, *Cochleari*, &c. *capi poteſt*. Si vero a Pharmacopœo jam diviſi exhibentur Pulveres (118.); ſufficit ſcribere v. g. *Capiatur una Doſis*.

123. *Vehiculo* utimur vario.

α. Trageis quandoque nullo opus eſt, utpote ex ſe ſat gratis (115.ε.): ſæpe tamen Panis Medicatus, Saccharatus, Biscoctus, toſtus vulgaris, Vino Generoſo, Rhenano, Hiſpanico, Rubro Gallico, Hydromelle, &c. imbutus, cui juſta dein Trageæ quantitas inſpergitur, heic uſu venit.

β. Pulveribus aliis Nebula ſæpe pro Vehiculo eſt; quippe qua madefacta involutus Pulvis, vix adfecto Guſtus organo, per fauces labitur. Monetur tum in Subſcriptione Pharmacopœus, ut totidem Nebulas, quot ſunt Doſes, ſimul exhibeat (119.); in Signatura autem illarum uſus exponitur.

γ. Liquidi tamen Vehiculi crebrior eſt uſus quod dotibus (60.λ.) memoratis præditum requiritur. Unde

1. Ad Pulveres Alcalinos, aut ex Abſorbentibus Acidi conflatos, haud adhibe Vehiculum acidum; ne concitata Efferveſcentia nauſeam parias, aut virtutem deſtruas (102. α. β.). Eſt tamen, ubi ex compoſito talia conjunguntur: uti in Antemetico Riveriano.

2. A nimis Pingui abſtine: pleriſque enim uti ingratum eſt, ita & vires ſæpe Remedii obtundit: quod circa Carnium Juſcula notandum.

3. Calidum, tepidum, frigidum, an adhibendum ſit Vehiculum, quandoque monere expedit. Pinguiuſcula actu frigida plurimis nauſeoſa. Tepida vomituros juvant. Calida Gummoſos Pulveres in grumos cogunt; Volatiles diſſipant; Ingratiores magis evolvunt; flatus cient & ſpaſmos Hyſtericis. Ipſa etiam liquidi natura, receptus utendi modus, & ægri conſuetudo, quandoque limites heic figunt.

124. *Tempora* demum, & *Regimen*, circa uſum obſervanda adſcribuntur varia, pro Indicationum varietate (60. $\varkappa$. μ.); quibus exponendis heic locus non eſt (7. α.).

125. Usus Pulveris pene univerſalis eſt, & evacuandi & alterandi ſcopo accommodatus. Videndum modo, an Morbi indoles, ſedes, ſymptomata, Ægri temperies, conſuetudo, ipſiusque Auxilii indicati natura, iſthuic Formulæ non repugnent (35. 43. ad 48. 109. 110. 111.). Difficultas aut impotentia deglutiendi in Angina, Ulceribus Faucium, Apoplexia, Epilepſia, Syncope, &c. Pulveris uſum vetant.

126. Specimina hæc ſunto.

* * *

Pulvis Emeticus pro Adulto nimia cibi copia repleto.

℞. *Tart. Emetic.* gr. v.
Resin. Jalapp. gr. iij.
Sacch. Albiss. Scrup. j.
M. F. Pulvis.
S. *Pulvis Emeticus cum Cerevisia calida sumendus pro una Dosi.*

* * *

Purgans pro Adulto.
℞. *Resin. Jalapp.* gr. x.
Elaeosacch. Fœnicul. gr. xxv.
M. terendo diu, F. Pulvis.
S. *Pulvis Purgans, pro Dosi, mane cum Infuso Caffe sumendus.*

* * *

Alius in Cancro nondum Exulcerato.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 110.
℞. *Resin. Jalapp.* gr. vj.
Diagrydii. gr. vij.
Stibii Diaphoret. non ablut. gr. xxiv.
M. F. Pulvis.
S. Ut prior.

* * *

Alius in Scorbuti initio. Ibid. p. 184.
℞. *Tard. Vitriol. non acid.*
Crystall. Tartar.
Sal. Polychrest. ana drach. *ß.*
M. F. Pulvis.
S. *Pulvis Purgans mane ex Sero Lact. hauriendus: superbibantur dein Seri Lact.* Unc. xij.

* * *

Alius Antihelminticus pro Infante.
Vid. Eund. p. 234.

℞. *Aloës* gr. iij.
Resin Jalapp. gr. j.
Vitriol. Mart. gr. ij.
M. F. Pulvis.

S. *Mane, jejuno stomacho, pro una dosi sumatur.*

* * *

Pulvis Resolvens, Antipyreticus, in Peripneumonia. Ibid. p. 148.

℞. *Flor. Sulphuris* drach. ij.
Olibani scrup. j.
Spermat. Ceti drach. ß.
Stibii Diaphoret. non ablut. drach. j.
M. F. Pulvis, dividendus in xij doses.

S. *Sumat unam omni hora cum unc. j. Misturæ ibid. p. 147. præscriptæ.*

* * *

Pulvis Stimulans & Resolvens. ibid. p. 43.

℞. *Ol. destill. Menth.*
Majoran.
Tanacet. ana gutt. vi.
Sacch. alb. siccis. unc. j.
F. s. a. Elaeosaccharum, cui admisce
Rad. Zingib. alb.
Cort. Magellanic. ana unc. ß.

S. *ut in fronte. Capiat Drach. ß. ter de die ex Vino.*

Tragea

* * *

Tragea Peptica, Ventriculo debili, frigido, apta.

℞. *Specier. Diagalang.* unc. ß.
Rad. Gentianæ
Cort. Winteranor.
Myrrh. rubræ ana drach. j.
Confect. Sem. Coriandr.
Rad. Calam. arom. ana drach. iij.
Sacch. albiss. unc. j.
M. F. Pulvis, dandus in Scatula.

S. *Tragea Stomachica: de qua Cochlear. ß. Pani biscocto, Vino Hispanico imbuto, inspersum capiat post pastum.*

* * *

Pulvis Narcoticus in Peripneumonia.
Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 145.

℞. *Opii lamellatim tenuiter scissi & lente exsiccati.* gr. j.
Corall. rubr. gr. xij.
Olibani. gr. vj.
M. F. Pulvis tenuis, quavis vespera iterandus.

S. *Pulvis Pacans, vesperi ante somnum sumendus.*

* * *

Pulvis Antacidus.

℞. *Lap. Cancror. ppt.*
Osteocoll.
Cretæ
Conch. Ostreor. calcin.
Corall. rubr. ppt. ana drach. ij.

Rad. Zedoar.
Nuc. Myristic. ana drach. iß
M. F. Pulvis tenuissimus, detur in Scatula.

S. *Pulvis Temperans. Sumatur, quantum apice cultri capi potest, Acido infestante.*

De Bolo.

127. Bolus est Medicamentum internum, molle, cohærens, Melle paullò spissius, Buccellæ quantitate definitum: unde & *Buccella* quibusdam audit.

128. Materiem ei (127.) præbet, quidquid interno usui aptum, vel ex se, vel permixtione aliorum, consistentiæ dictæ capax est. Quare huc recipi possunt,

α. Sicca omnia, minore Dosi efficacia, Pulveri constituendo idonea (110. 111.). Vocantur hæc *Excipienda*, & sola inepta sunt.

β. Mollia, magis minusve spissa: Conservæ, Electuaria, Extracta mollia, Rob, Pulpæ, Confectiones molles, Balsama densiora, nativa, arte facta, Unguenta potabilia, Syrupi, &c. *Excipientia* hæc audiunt; quia prioribus (α.) mista Boli formam (127.) constituunt: quia & eorum aliqua hanc ipsam ex se habent.

γ. Liquida contractiora: uti Balsama liquida, nativa, artefacta, Olea, Spiritus, Tincturæ, Essentiæ, Elixir, &c. Hæc

itidem ex ſe inepta vel *Excipiuntur* aliis, vel hæc *Excipiunt* tanquam acceſſoria.

129. DELECTUM Materiæ (128.) limitant ſequentia.

α. Laudatur in Bolo maximè Cohæſio non diffluens, Mollities, & Miſcela æquabilis.

β Hinc Sicca (128. α.), aut Liquida (γ.), ſola non conveniunt: ſed Molle quid (β), glutinantis loco, intercedat oportet.

γ. Mollium etiam (128. β.) pleraque Sicci acceſſu ſpiſſanda ſunt, ut Bolum forment. Nonnulla tamen ex ſe ſola ſufficiunt: uti Conſervæ, Electuaria & Rob, ſpiſſiora. Hujuſmodi igitur opus in Bolo Simplice (62.).

δ. Ingredientia omnia ejuſmodi ſint, ut inter ſe miſceri queant in compoſitum æquabile.

ε. Acria, Odore vel Sapore moleſta, Viſcida, heic potius, quam in Pulvere (111.), locum habent; cum magis tegi queant. Unde & Mercurialibus draſticis forma hæc commodior.

ζ. Pinguia, Balſama v. g. Unguenta potabilia, Saccharo, aliisve ſiccis intertritis dividere expedit, ut facilius ingeri ſolvique in Ventriculo poſſint.

η. Sales Alcalini fixi & volatiles, aliive cito liqueſcentes, in Bolos aliquamdiu conſervandos haud recipiantur: deliquio enim

justa consistentia, exhalatione virtus, perit.

ϑ. Ideo nec inter se effervescentia, aut facile fermentantia, huc quadrant, nisi cum ingestio præparationem statim sequitur.

ι. Ingredientium numerus vix unquam ultra 3 vel 4 augeatur.

130. Ordo, in præscribendis Ingredientibus heic usitatior, Excipiens (128. β.) determinatæ quantitatis primo ponere loco jubet: dein Excipienda Sicca (ibid. α.); post Liquida (ibid. γ.); tandem, si quod accedit, Excipiens, cujus quantitas Pharmacopœo relinquitur determinanda.

131. Dosis (64.) Boli a Drach. j. ad iß. vel ij. usque extenditur, haud temerè ulterius augenda, nisi cum specificè ponderosiora recipiuntur, ægerve in adsumendo haud difficilis est. Imo vix Drachmâ major sit, si ex levioribus conflatur. Unde, ubi Ingredientium Dosis efficax hos limites excedit, satius est, massam in plures Bolos dispescere, quam offa grandiore præfocare ægrum. Compendium, uti Pulverem (113. α.), sic & vel magis etiam Bolum commendat. Nimiâ hinc parvitate heic vix peccatur; licet ne Scrupulum quidem superet Buccella.

132. Quantitas Generalis (64.) sæpissimè unam saltem, aut duas, raro plures, quam tres vel quatuor, Doses (131.) complectitur, nisi cum perbrevibus inter-

vallis capi debent. Quum enim a Pharmacopœo jam partitæ exhibeantur; facile vel nimis ſicceſcunt, vel deliqueſcunt, adſervatæ diutius. Qui ergo Numerum Doſium Molemque (131.) inter ſe multiplicat, quantum ſimul præſcribendum ſit, novit.

133. Proportio mutua Ingredientium ex varia horum conſiſtentia & efficacia determinatur. Confer (87. 115.). Unde haud eadem obtinet in omnibus.

α. Si Mollia (128. *β.* 129. *γ.*), ex ſe formando Bolo apta, ſola recipiuntur, Proportio invenitur ex ſingulorum Doſi efficace (66.), Doſique Boli (131.), cognitis. Conſiſtentia enim tum nihil limitat.

β. Ubi Sicca (128. *α.*) excipi debent, horum pro Doſi Drach. *ß.* Scrup. ij. ſummum Drach. j, capienda. Excipientium verò (128. *β.*) varia tum requiritur Proportio, prout magis minusve ſpiſſa fuerint.

Conſervæ, hunc in finem uſitatiſſimæ; Electuaria; Mel; Balſama ſpiſſa, & Unguenta, a Scrup. ij. ad Drach. j. iß. ſumuntur.

Rob; Pulpæ; Confectiones molles, a Drach. ß. ad j. Scrup. iv.

Syrupi, utpote liquidiores, a Scrup. j. ad Drach. ß. vel j.

Scilicet, poſita Siccorum mole eadem, tanto exigitur ad ea ſubigenda minor Excipientium quantitas, quo hæc ſunt liquidiora.

γ. Hinc patet, ubi Siccorum moles mi-

nor eſt, Excipientia ſpiſſiora adhiberi commodius; ubi vero major, dilutiora: ne Boli Doſis (131.) juſto plus augeatur.

δ. Quodſi prioribus (β.) etiam accedant Liquida (128. γ.), horum vix ultra gutt. j, ij, iij, ſummum iv, pro ſingulis Bolis recipitur. Tum vero minuenda pro rata Excipientium mollium proportio.

ε. Alias &, Siccis Liquidiſque quantitate determinata (β. δ.) ſaltem præſtitutis, Excipientium mollium quantitas arbitrio Pharmacopœi relinquitur, ſcribendo: q. ſ. (68. ϑ. 7.). Quæ tamen methodus adhiberi nequit, ſi horum Doſis efficax limitatior eſt.

ζ. Frequentiſſimè autem, ſi Siccorum moles paullò major eſt, aut Excipiens Primarium deſideratur ſpiſſius parciusque; ut ideo dubium ſit, an ſat mollicula inde Boli conſiſtentia emergere queat; alîus Secundarii, liquidioris, v. g. Syrupi, q. ſ. ſuperadditur.

η. Contra, ubi nimia Boli prævidetur mollities (129. α.), Sacchari, Pulveris Liquirit. & ſimilium adpropriatorum q. ſ. adjungi ſolet: quod quidem maximè in Terebinthinaceis ſinceris, &c. obtinet.

134. Subscriptio ita habet: *M. F. Bolus* vel *Boli No ij*, *iij*, &c. Quoad *Diviſionem*, eadem nonnunquam heic cautela adhibetur, qualis circa Pulveres (118.), inde repetenda. Aliquando, ornatus aut

commodæ ingeſtionis gratia, injungitur ſimul: *Auri folio*, aut *Nebula obvolvatur*; aut *exhibeatur cum Nebula*. Confer. (119.). *Receptaculum* plerumque eſt Vaſculum fictile porcellanum, aut Charta: cujus tamen commemoratione vix opus.

135. SIGNATURA ex dictis (120 ad 125.) facile intelligitur. Nebulam alii pro *Vehiculo* amant; alii Liquidum, quo Bolum prius diſſolvant. Juvat & Liquorem idoneum dare ſuperbibendum, ſi Boli tardior aut difficilior in Ventriculo metuitur diſſolutio: quod circa Terebinthinacea & ſimilia maxime notandum.

136. USUS eſt, qualis Pulverum (125.); minus tamen frequens: haud enim adeo expedite ſemper agunt Boli, ac quandoque requiritur (135.). Gratificamur hac forma iis, qui varietate, aut Bolo magis, quam Pulvere, delectantur.

137. SPECIMINA hæc ſunto.

* * *

Bolus Emeticus pro Adulto.

℞. *Vitrioli alb*. gr. XXV.
Rob. Juniper. q. ſ.
M. F. Bolus. Detur cum Nebula.

S. *Bolus Emeticus, ex pauxillo Cereviſiæ aut Infuſi Theae viridis hauriendus: poſt quamlibet vomitionem ſuperbibantur Cyathi aliquot Infuſi ejuſdem tepidi*.

* * *

Bolus Purgans in Anxietate Febrili.

Vid. Boerh. Mat. Med. p. 124.

℞. *Electuar. Diaprun. Sylv.* drach. iß.
Fol. Senn. Pulv. ſcrup. j.
M. F. Bolus.

* * *

Bolus Antihyſtericus.

℞. *Mithridat. Damocr.* drach. j.
Troch. de Myrrh. ſcrup. *ß.*
Ol. Stillat. Succin. gutt. ij.
M. F. Bolus, Auri folio obducendus.

S. *Bolus Pacans cum Aquæ Pulegii Cyatho ſumendus.*

* * *

Boli Balſamici.

Vid. Harris de Morb. Infant. Lib. II. Obſ. II.

℞. *Terebinth. e Chio* drach. ij.
Pulv. Liquirit. q. ſ.
M. F. Boli No ij.

S. *Boli Nervini, quorum alter mane, alter veſperi, ex Vitello Ovi recentis ſumatur, ſuperbibendo ſingulis Aquæ Lact. Alexiter.* Unc. ij.

* * *

Boli Sialogogi.

Vid. Boerh. Mat. Med. p. 251.

℞. *Conſerv. Roſar. rubr.* drach. *ß.*
Mercurii dulc. trit. gr. ix.
M. F. Bolus: cui ſimiles duo alii, ſeor-

ſim confecti, exhibeantur cum totidem Nebulis.

S. *Boli Aperientes, quorum unum ſingulis quadrihoriis capiat æger, corpore prius Ptiſana adpropriata bene impleto.*

* * *

Boli adſtringentes

℞. *Rob Cornor.* drach. iij.
Extract. Tormentill. drach. j.
Boli Armen. lævig. ſcrup. ij.
Lap. Hæmat. ppt. drach. *ß.*
Syr. Myrtin. q. ſ.

M. F. Boli No IV.

S. *Boli Adſtringentes. Capiat omni trihorio unum ex tantillo Vini rubri, auſteriuſculi.*

De Electuario.

138. ELECTUARIUM, rarius *Miſtura*, frequentius ab ingredientibus Conditis *Conditum*, ab Opio *Opiata*, dictum, eſt Medicamentum internum, Bolo (127.) ſimile, paullo tamen mollius, & pluribus unâ Doſibus, a Pharmacopœo non dividendis, præſcriptum.

139. MATERIEM agnoſcit eandem, quam Bolus (128.). Accedunt ſaltem Condituræ; utpote quæ frequentius ad Electuaria recipiuntur.

140. DELECTUS quoque idem fere, qui (129.), hæc tamen peculiaria ſibi vendicat.

α. Odore, Sapore, Colore ac injucunda magis heic vitanda, ob usum crebriorem.

β. Deliquescentia, Exhalantia, Putrescentia, Effervescentia, facile Fermentantia, aut Acescentia, tanto minus conveniunt, quo & mollities heic major & adservatio longior requiritur.

γ. Ob easdem rationes miscela etiam exigitur accuratissima, tritu Pulverum exactiore, subactione Pinguium, Resinosorum, Balsamicorum, per Vitellum Ovi, &c. perficienda; ne mora secedant.

δ. Hinc &, si specificè graviora recipiuntur, paullo spissior consistentia ex usu est.

ε. Drastica quoque, maximè Metallica & Mercurialia, ideo absint; ne vel mistione minus æquabili, vel secessu per moram, vel minus curiosa Dosium partitione, quæ heic plerumque ægris vel adstantibus committitur, periculum inferatur.

ζ. Numerus Ingredientium paullò quidem major, quam in Bolo (129. ι.), ferri potest: ne tamen nimius sit (29.).

η. Auri Argentive folia, ornatus ergo, quandoque intermiscentur; quibus, qui volet, utatur, memor interim regulæ (85. ε.).

141. ORDO, vix alius, quam in Bolo (130.), Mollia pondere determinata primo ponit loco, tum Sicca, Liquida dein, tandemque ea, quorum saltem quantitas

ſufficiens præſcribitur. Sponte hinc patet, Mollium ſi nullum pondere determinato accedat, Siccis primum deberi locum,

142. DOSIS, haud temerè Bolo major (131.) conſtituenda, rarius pondere definitur, ut plurimum mole, v. g. ad Nucis Avellanæ, Juglandis, Moſchatæ, Caſtaneæ, magnitudinem, aut quantum Cochleari, vel Cultri apice, capi poteſt, &c. Quandoque ſaltem totum portionibus aliquot, v. g. 3. 4. 5. &c. per intervalla certa ingerendum jubetur. Tum tamen cavendum itidem, ne portio quæque Buccellam excedat.

143. QUANTITAS GENERALIS vix minor Unciâ præſcribitur, nec facile Unciis IV vel V major: prout uſum magis minuſve frequentem aut diuturnum poſtulat Indicatio. Moles grandior, diutius adſervata, ſæpe vel nimium ſpiſſeſcit, vel liqueſcit, aliove modo corrumpitur.

144. PROPORTIO Ingredientium, ob molliorem Electuarii, quam Boli, conſiſtentiam (138.), paullò alia, quam (133.), ſequentibus limitatur.

α. Prout Excipientium (128. *β.*) varia eſt conſiſtentia, ita eorum plus minusve ad eandem Siccorum (128. *α.*) quantitatem excipiendam requiritur. Hinc, poſita Siccorum v. g. Drach. j., ſi Excipientia ſunt ſpiſſiora, uti Conſervæ, Electuaria Officin.

&c, opus erit horum Uncia j: si minus spissa, v. g. Rob, Pulpa, Mel, Confectio mollis, &c, drach. iij: si liquidiora, ut Syrupi, Drach. ij. sufficient. Confer (133. β.).

β. Ubi ergo variæ consistentiæ recipiuntur Excipientia, facile ex modo dictis (α.) determinatur cujuslibet Proportio. Tum vero usitatissimum est, Spissiorum saltem definita quantitate, Liquidiorum modo q. s. subjungere, juxta (133. ζ.).

γ. Liquidorum meraciorum (128. γ.), si adduntur, Proportio intelligitur ex dictis (133. δ.), collatis ad Electuarii præscribendi Dosin & Quantitatem Generalem (142. 143.). Excipientium tunc moles pro rata imminui, aut Siccorum augeri debet.

δ. Auri Argentive folia No j. vel ij. sufficiunt pro totius massæ quantitate (143.).

ε. Quandoque solito mollius mavult æger Electuarium; ut commodius dilui ingerique possit. Obtinetur id facile aucta præprimis Liquidiorum Excipientium quantitate (α. β.), monitoque Pharmacopœo in Subscriptione, si huic illorum quantitas determinanda relinquitur.

ζ. Cæterum heic quoque locum habent dicta (133. γ. ε. ζ. η.), quæ inde repetantur.

145. Subscriptio injungit simpliciter: *M.* vel *M. F. Electuarium*, vel, si Condita

accedunt, *Conditum* (138. 139.). Additur *(molle)*, si tale expetitur (144. ε.). Vas fictile, album, *Receptaculi* loco servit, quod adponi, si libuerit, potest.

146. SIGNATURA ex (135. 138. 142.) sponte patet. Nonnunquam saltem heic monendum, ut ante usum agitetur massa; maximè, si specifice ponderosiora, aut facile a se mutuo secedentia, ingrediantur.

147. USUS idem est, qui Boli (136.), Hystericis insuper grandiore dulcium mole nonnunquam minus aptus.

148. SPECIMINA hæc sunto.

* * *

Electuarium Antihelminticum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 230.

℞. *Sem. Absinth. vulg.*
Santonic.
Tanacet. ana drach. ij.
Mellis unc. ij.
M.

S. Sumat Drach. ij. omni mane.

* * *

Aliud purgans Antiphlogisticum. Ibid. p. 86.

℞. *Tamarind. elect. Pulp.* unc. ij
Cryftall. Tartar. minutim pulver. drach. ij
M.

S. *Capiat omni 1/8 horæ Drach. j., donec commode purgetur.*

* * *

Aliud Stipticum, incrassans.

℞. *Conserv. Ros. Rubr.* unc. ij.
Mivæ Cydonior. unc j
Flor. Granat. drach. 1ß.
Boli Armen. lævig. drach. ij.
Lap. Hæmatit. ppt. drach. j.
Syr. Myrtin. q. s.

M. F. Conditum. D. ad fictile album.

S. *Conditum Adstringens, de quo ter vel quater de die ad Castaneæ magnitudinem capiatur.*

* * *

Excitans in Febrili Languore. Ibid. p. 119.

℞. *Confect. Alkerm.* drach. j.
Zingib. condit. drach. vj.
Rad. Contrayerv.
Serpentar. Virgin. ana drach. j.
Syrup. V. Radic. Aperient. q. s.

Ut F. Conditum.

S. *Capiat Drach. ß. omni quadriborio.*

* * *

Opiata Aphrodisiaca.

℞. *Electuar. de Satyrio* unc. i*ß*.
Theriac. Andromach. drach. vj.
Confect. Sem. Erucæ. drach. iij.
Troch. de Viperis.
Borac. Venet. ana drach. ij.
Essent. Ambari liquid. gutt. xxx.
Syrup. Condit. Zingiber. q. s.

M. F. Opiata.

S. *Opiata Roborans. Capiatur Cochleare ß. pro necessitate.*

* * *

Electuarium Antifebrile.

℞. *Cort. Peruvian. opt.* unc. *ß.*
Sal Polychrest. drach. ij.
Syr. V. Rad. Aperient. q. s.
M. F. Electuarium.

S. *Sumatur, tempore Apyrexias, omni bibo-rio octava pars totius, ex Vino.*

* * *

Aliud Aperiens & Detergens in Peripneumonia Suppurata. Vide l. c. p. 145.

℞. *Myrrhæ.*
Olibani. ana drach. j.
Mellis albi. unc. ij.
M. s. a.

S. *Sumat drach. j. omni hora.*

De Eclegmate.

149. Eclegma, *Linctus*, *Looh*, vocatur Medicamentum internum, Electuario (138.) liquidius, crassioris instar Syrupi lentè diffluens, ex mollioribus compositum, quod per vices linctum, ore detentum, sensim liquescens, deglutitur.

150. Materies eadem fere est, quæ Electuarii (139.), vel Boli (128.). Accedunt insuper Looh Officinalia, Olea pressa blandiora, Mucilagines, Vitelli Ovorum, quandoque & Aquæ stillatitiæ.

151. DELECTUS interim notare jubet.

α. Tenerrima requiri, aut facile liquescentia, si quæ ingrediuntur, sicca vel solida (128. α.); ne apta Linctui mollities (149.) pervertatur: sæpissime hinc abesse penitus.

β. Ideo & rarius huc recipi Conservas & Condita: trajectu tamen per Setaceum aptari posse delicatioribus.

γ. Drastica vix tuto ingredi; cum & facilior secessus, & Dosis Linctûs ad stateram haud exacta, nihil promittant certi. Verum nec scopus talia heic exigit.

δ. Acria, odore & sapore ingrata, si uspiam, heic vetari; cum lenta Linctûs deglutitio, isthæc evolvens magis, usum reddat molestissimum.

ε. Pinguia, Mucilaginosa, ut frequenter heic adhibentur, ita cavendum, ne rancida sint, aliove modo corrupta: quod facile evenit Officinalibus diu adservatis.

ζ. Vitellum Ovi subigendis Oleosis adprime convenire: cui proximum Saccharum, Mel, & ex his confecta.

η. Numerum Ingredientium esse, qualem Boli (129. ι.).

152. ORDO in præscribenda Materie vix datur ullus constans. Quæ subigendis difficulter solubilibus (151. ζ.) serviunt, his proximè adjungito, cæterum observans regulas (57. β. γ. ε.).

153. Do-

153. DOSIS rarius pondere præstituitur: neç tunc Unc. ß. excedit. Usitatior est vulgaris vel parvi Cochlearis mensura, aut quantum Baculo Liquiritiæ capi potest.

154. QUANTITAS GENERALIS, eadem fere, quæ Electuarii (132.), vix unquam Unc. vj. superat; nisi cum usus frequentissime repetendus sat celerem facit consumptionem. Saccharatorum facilis fermentatio, Pinguium & Mucilaginosorum corruptio, calida præprimis tempestate majorem molem simul præscribere vetant.

155. PROPORTIO maximè ex cognita Ingredientium ipsiusque Eclegmatis (149.) consistentia definitur. Hinc

α. Ex Looh Officinalibus, Melle, Cremore Lactis, Vitellis, Confectionibus mollibus, Syrupis, & quæ ad horum lentorem accedunt, Mucilaginibus, Oleis pressis, blandis, & similibus, quacunque fere proportione junctis, Linctus exsurgit. Virtus tum medicata singulorum, Pretium, & alia (66. *α* ad *π*.) limites figunt. Saponum modo satis sit ad subigenda Pinguia (151. *ζ*.) Vitelli fere subtriplum, Mellis aut Sacchari plus requiritur.

β. Conservæ, Electuaria, Pulpæ, triplum vel quadruplum diluentis Syrupi fere exigunt: Sicca octuplum. Unde utrorumque simul ingredientium proportio patet. Ubi autem Setaceo arcentur partes

ſolidæ de Siccis aut Conſervis (151. β.), major eorum quantitas recipi poteſt.

γ. Olea ſtillatitia, Balſama liquida, Elixir, Eſſentiæ, Tincturæ, Spiritus, & ſimilia efficaciora, Doſi reſtrictiore, ut in Electuariis (144. γ.), accedunt, vix ideo mutata reliquorum proportione.

δ. Aquæ ſtillatitiæ, cum nimia metuitur craſſities, addenda quantitas Pharmacopœi relinquitur arbitrio: quo fine frequentius etiam Syrupi q. ſ. adhibetur. Dilutior conſiſtentia Sacchari q. ſ. cogi poteſt.

ε. Haud tamen adeo proprius eſt Linctui conſiſtentiæ gradus (149.), quin ſæpiuſcule ultra vel citra excedatur: ut hinc nec proportionum leges modò exhibitæ inviolabiles ſint. Metus divortii Pinguium paulo majorem quandoque ſuadet craſſitiem.

156. Subscriptio jubet: *M. F. Linctus*. Trajectu per Setaceum ſi opus, is ante injungitur. Cum difficulter miſcibilia accedunt, exactior commendanda ſubactio. Fictile pro *Receptaculo* eſt: quod addi poteſt. Baculus Liquiritiæ, raſus, altero extremo contuſus, quandoque Doſin veluti determinat, de quo in Eclegma intincto lingitur. Subjungitur ergo: *Detur ad Fictile cum Bacillo Liquiritiae*.

157. Signatura, præter communia, quæ ex (120. 121. 122. 146.) patent, injungit ſaltem, aſſiduo, vel certis temporum

intervallis, portionem (153.) ore continendam esse; ut lente liquescens degluciatur. Si per moram divortii metus est, agitatio ante usum instituenda præcipitur.

158. USUS in morbis tantum, internas Oris partes, Fauces, Oesophagum, Laryngem, Trachæam, Bronchia, infestantibus, viget: frequens hinc est in Aphthis, Tussi, Peripneumonia; Phthisi, &c. scopo emolliendi, demulcendi, adstringendi, &c. rarior in aliis.

159. SPECIMINA sunto.

* * *

Linctus ad Sputa suppressa in Peripneumonia. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 148.

℞. *Olei Amygdal. dulc. recens press.* unc. iß.
Syrupi Violar.
Mell. Virgin.
Vitell. Ovi recent. ana unc. ß.
M. accuratè.

S. *Lingat Unc. ß. omni horâ, donec Sputa redeant.*

* * *

Alius ad partes Aphthis delapsis excoriatas. Ibid. p. 170.

℞. *Syrup. Papav. alb.*
Cremor Lact. dulc. ana unc. ij.
Vitell. Ovorum No ij.
Aq. stillat. Rosar. unc. ij.

M.

S. *Hujus pauxillum ore assiduo contineat.*

* * *

Alius Tussim leniens.

℞. *Looh sani & expert.*
Syr. Diacod.
Mucilag. Rad. Altheæ Aq. Rosar. extract. ana unc. j.
Spermat. Cet. Vit. Ovi solut. drach. j.
Sacch. cryst all. q. s.
M. F. Linctus. Detur in Fictili cum Baculo Liquiritiæ.

S. *Lampat sæpius, cum Tussis urget.*

* * *

Alius incrassans Sydenhami.

℞. *Conserv. Ros. rubr.*
Syr. Violar.
de Meconio ana unc. j.
Sem. Papav. alb. drach. iij.
Contusis simul, & per Setaceum trajectis, adde
Ol. Nuc. Moschat. express. gr. vj.
F. Eclegma.

S. *Ut supra.*

De Pilulis.

160. Pilula, alias *Catapotium*, est Medicamentum internum, siccum, pressu tamen sequax, ex materie cohærente in globuli formam coactum.

161. Materiem exhibet, quidquid, interno usu probatum, vel ex se, vel mistu aliorum, in justam Pilulæ consistentiam (160.) denseri aptum est. Quare generatim eadem, quæ (110.) enumerata sunt, heic adhibentur.

162. Delectum tamen diversum ordinant cohæsio heic requisita, Dosis parvitas, & forma minus evoluta. Hinc

α. Ingredientium alia vocantur *Excipientia*, alia *Excipienda*. Confer (86. 128.). Hæc enim, utpote primaria, sæpissime ejusmodi sunt, ut sola, sine addito, in Pilulam (160.) apte cogi vix queant.

β. *Excipienda* sunt vel (1.) Sicca Cohærentia: uti Gummi, Gummi-resinæ, Resinæ, Extracta solida, Succi densi, Massæ pilulares, Officinales, Sapones solidi, Trochisci efficaciores, &c. Vel (2.) Sicca Pulverulenta, ex quovis Regno petita.

γ. Hæc inter tamen & aptissima sunt & usitatissima priora (β. 1.). Posteriorum (β. 2.) ea præcipuè, quæ specificè graviora & minuta Dosi efficacia sunt, adhibentur, exclusis Pulveribus levibus, macilentis, haud facile cohærentibus, majore saltem mole actuosis, minus subtilibus.

δ. Massæ autem Pilulares Officinarum, exceptis paucis, quæ concinniores & frequenti in usu sunt, rectius omittuntur; cum

diutius adſervatæ plerumque vel areſcant nimis, vel alio modo corrumpantur.

ε. Salibus etiam vel cito liqueſcentibus, vel exhalantibus, non adeo locus heic eſt; quamvis reſtrictior tamen quantitas, aliis ſubacta, ferri poſſit.

ζ. At Generoſiora quæcunque, Acria, Mercurialia, Metallica, & ſimilia, aptiſſime hac forma exhibentur.

η. Quin & ſapore aut odore moleſtiſſima huc recipiuntur: neque enim his tegendis accommodatior alia eſt Formula.

ϑ. *Excipientium* (α.) loco ſerviunt vel (1.) Spiſſiora, ut Mel, Terebinthina, Extracta mollia, Electuaria rariſſime, Mica Panis recentis, quæ huc referri poteſt, & ejusmodi alia. Vel (2.) minus Spiſſa: ut Confectiones molles, Syrupi, Vitellus Ovi, Balſama ſimilia, Mucilagines, &c. Vel (3.) Liquidiora: ut Eſſentiæ, Elixir, Extracta Eſſentialia, Tincturæ, Spiritus fermentati, Olea Aromatica, &c.

ι. Haud tamen Excipientium quævis (ϑ.) quibusvis Excipiendis (β.) quadrant. Sicca tenacia (β. 1.), præprimis Reſinoſa, Liquidioribus (ϑ. 3.), tum & Vitello Ovi, & Balſamis (ϑ. 2.), aut Terebinthina (ϑ. 1.), gaudent. Sicca Pulverulenta (β. 2.) glutinantibus (ϑ. 1. 2.) egent.

κ. Quandoque vel omnia vel aliqua Excipienda (α.) ex claſſe Excipientium (ϑ.) ſe-

liguntur, magis minusve ſpiſſa. Excipientium tunc vices implent ſicca, pulverulenta, bibula: uti Farinæ, Pulvis Liquiritiæ, & ſimilia.

λ. Ingredientium numerus eſt, qualis in Bolo (129. ι.), ſi maſſa minor præſtituitur; ſi major, qualis in Electuario 140. ζ.).

163. ORDO (57.), vix conſtans, Excipienda tamen (162. β. κ.) plerumque jubet præmittere juxta ſpeciei ſimilitudinem & ſingulorum quantitatem (57. β. γ.) digeſta, ſubjunctis dein Excipientibus (162. ϑ. κ.), horumque illis loco ultimo, quæ non definita quantitate præſcribuntur (57. ε.). Ubi Partes Compoſitionis (74.) obtinent, regulam (57. δ.) ſequimur: quod in Purgantibus ſæpe uſu venit.

164. MOLES cujusvis Pilulæ, hodie, quam olim, minor, haud tamen ubivis eadem, aliis Ægris, Medicis, Nationibus, alia arridet. Major eſt, ſi maſſæ granis VIII vel X conſtat, Anglis tamen & Gallis uſitatiſſima, imo vel hac quoque grandior. Mediocrem dant grana ij ad v, quæ inter Belgas ferè recepta eſt. Minimam grani j Germani amant, quorum nonnullis hæc etiam, major viſa, nonniſi in ii, iij, vel IV, diſcerpta Pilulas demum placet. Notet heic Tyro

α. Specificæ gravitatis Ingredientium differentiam ex eodem maſſæ pondere Pi-

lulam alias maximæ, alias minimæ, molis dare posse: ut ideo illius ratio omnino habenda sit.

β. Parvitati favere faciliorem in Ventriculo dissolutionem, hinc promptiorem actionem; quum magis aucta detur superficies.

γ. Molem contra grandiorem, diutius adservatam, eadem de causa, haud adeo cito exarescere, durari, exhalando vim perdere.

δ. Scopum igitur suum, materiæ naturam, massæ Quantitatem Generalem, Dosis molem, &c. dum inter se comparat Medicus, Ægro locoque simul se accommodans, (30.43.), facile heic legem sibi statuit.

165. Dosis quò minor, eò ferè gratior, modò efficax sit; ut ideo defectu peccari heic vix queat. Scrup. j. ad Drach. ß. commodé ingeritur simul. Ad Scrup. ij. vel Drach. j. raro adscenditur, nisi Indicatione urgente, Materie specificè graviore, Ægro facili. Cæterum

α. Alterantia, lentè actura, sensim in sanguinem insinuanda, ægrè solubilia, minuta potius quantitate crebrius iteratâ, quam grandiore simul, prudenter dederis.

β. Sialogoga Mercurialia, Purgantia drastica, & similia, tutius itidem partita in minores Dosi efficace ingeruntur; nisi cum

Indicatio exigit, conatu validiore morbum adgredi, nec alia repugnant. Confer. (21. 66. ν. 67. ε.).

γ. Ubi absque insigni motu, aut per Epicrasin, purgandum, ex usu est, Dosis efficacis partem tertiam vel quartam exhibere vesperi, reliquum proximo manè.

δ. Numerus pilularum pro Dosi definitur facile ex quantitate Dosis hactenus exposita, per pondus Pilulæ desideratum (164.) divisa.

ε. Sunt, qui, superstitione a Medicis etiam introducta moti, Numerum Pilularum, maxime Purgantium, parem pro Dosi horrent. His gratificari parvæ molis est.

166. QUANTITAS GENERALIS heic, si uspiam, laxissima est, nec nisi in casu singulari determinanda ex pondere & numero Dosium (165.), quas Indicatio rite deducta, collata ad varias Aegri conditiones, & Ingredientium naturam, simul præstituendas jubet. Repetantur dicta (67. 92.). Evacuantia ad unam sæpe, aut duas, tresve Doses saltem præscribuntur: Alterantia quandoque ad totidem Uncias. Memor heic itidem sis regulæ (114. β.). Quin &, quæ proxime sequitur (γ.), nonnunquam hac in Formula conducet.

167. PROPORTIO mutua Ingredientium facile invenitur per sequentia.

α. Excipienda (162. β. κ.), utpote pri-

maria, ſuis capiantur Doſibus efficacibus, Indicationi adpropriatis, (66. 67. 87 ad 91. 165. 166.), tanquam ſi ſola forent exhibenda.

β. His (α), ſi fuerint Sicca Tenacia (162. β. 1.), tantillum quia ſufficit Excipientis (162. ϑ.), id q. ſ. ſaltem adſcribitur; imò quandoque penitus omittitur, tam delectu, quam mole ejus, ſi opus eſt, Pharmacopœi dexteritati commiſſis.

γ. Si vero Excipienda Sicca Pulverulenta ſunt (162. β. 2.), varia requiritur Excipientis quantitas pro varia hujus conſiſtentia (162. ϑ.). In genere tanto plus, quo id ex ſe ſpiſſius eſt. Unde tum ſpeciatim

Poſita Excipiendorum Unc. j.

Excipientis { Spiſſi (162. ϑ. 1.) Drach. v. ad vj.
Minus ſpiſſi (ibid. 2.) Drach. iij. ad iv.
Liquidioris (ibid. 3.) Drach. ij. ad iij.

opus eſt, ut obtineatur juſta Pilulæ ſpiſſitudo (160.). Quandoque tamen & heic, ut ante (β.), determinatio quantitatis arbitrio Pharmacopœi relinquitur.

δ. Scitur hinc facile Proportio neceſſaria, cum Excipientia plura diverſæ conſiſtentiæ, aut Excipienda utriusque claſſis (162. β. 1. 2.), ſimul adhibentur.

ε. Excipienda (162. κ.) Pilulâ liquidiora ſubiguntur Pulveris adpropriati q. ſ.: li-

cet vel hujus etiam Proportio ex regula (γ.) intelligatur.

ζ. Si Excipientium quantitates determinaturus anceps metuis, ne justo nimiæ aut parciores sint, cape proxime tam parum, ut non sufficere certo scias, ac secundarii Excipientis q. s. subjunge!

η. Pateat hinc, quantæ necessitatis sit Regula (35.). Quin & gravitatis specificæ variorum cognitio heic adprime utilis est; quum multa inde proportionis discrepantia oriatur.

ϑ. Cæterum memento (86. 88. γ.); ut Excipientium, si qua virtus est vel adjuvans vel deprimens actionem Excipiendorum, eam in Dosi determinanda simul computes, aut Excipiendorum quantitatem pro rata modereris. Confer supra (α.).

168. Subscriptio est: *M. F. Pilulæ.* Additur semper vel numerus omnium: v. g. *No.* j, ij, iij, & sic porro: vel, præcipue si grandior est massa, quotnam ex certo hujus pondere formari debeant: v. g. *Ex Scrupulo No.* v, vij, &c: vel denique quanti ponderis exigatur quælibet: v. g. *Singulæ gr.* ij. iij. iv. &c. Subjungitur quandoque *Involucrum*, si peculiare expetitur: Pulvis nempe quidam subtilis, ut Glycyrrhizæ, Cinnamom. Lap. Cancr. Chinæ, &c; quo obvolvendæ jubentur, ne inter se cohærescant. Vel adscribitur: *Auri*

aut *Argenti foliis obducantur*: quod tanto heic magis ferri poteſt, quia & colores corrigit, & ſapores odoreſque, ſæpe injucundiſſimos, compeſcit, & conſiſtentiam a diffluxu, duritie nimia, aut collapſu in pulverem, defendit; quamvis interim mora longiore fucus ſordeat. Charta pauciorum, Scatula plurium *Receptaculum* eſt.

169. Signatura, poſt *Titulum*, ex nomine & virtute compoſitum (60. γ.), *Doſin* (165.) determinat Pilularum Numero (ibid. δ. ε.); niſi cum omnes una vice capiendæ ſunt. *Tempus* & *Regimen* limitat Indicatio: ubi cavendum, ne Doſes Generoſiorum, juxta (165. β.) partitæ, altera alteri citius ſuperingerantur, quam de prioris effectu aliquid ſtatui queat; cum tardior Pilulæ diſſolutio actionem ſæpe minus expeditam reddat. *Vehiculo* alii nullo utuntur: alii ſolido vel ſpiſſo, Nebula v. g, Paſſula majore, Pruno cocto, Gelatina vel Rob gratiore, & ſimilibus: alii liquido, quod frigidum ferè aptius eſt; quum calido emollita materies & guſtum magis adficiat, & colliqueſcens faucibus quandoque adhæreſcat incommodè. Liquore etiam ſuperbibendo nonnunquam opus, tum ut abſtergantur ſaporis ingrati reliquiæ; tum ut ſolutio & actio promoveatur. Confer. (60. λ. 123. β. γ. 135.).

170. Usus æque ferè univerſalis eſt, ac

Pulverum (125.), Evacuationi pariter ac Alterationi, maximè tamen in Chronicis, conveniens. In Acutis rarius, nisi Narcotica, Emetica, & similia, hac forma dari solent. Ingratissimis commode ingerendis aptissima Pilula. Sunt tamen &, quibus minus placet: his ergo alia forma consulendum (43.). Infantibus malè offertur, quia mandunt. Temperiei siccæ minus convenit (47.): quod tamen liquido idoneo, ante vel post exhibito, corrigi potest. Difficultas aut impotentia degluriendi magis etiam Pilulæ, quam Pulveris (125.), usui obstat. Promptissimæ tandem actionis necessitas eam quoque excludit (169.).

171. SPECIMINA hæc sunto.

* * *

Pilulæ Emeticæ in Febre Intermittente.
Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 131.

℞. *Tart. Emetic.* gr. v.
Micæ Panis q. s.
Ut F. Pil. No. v.

S. *Pilulæ Emeticæ pro una Dosi, cum Cerevisia calida capiendæ.*

* * *

Pilulæ Purgantes in simili casu.

℞. *MPilul. Ruffi* scrup. j.
Resin. Jalapp. gr. iv.
Sal. Absynth. gr. ij.
Elix. Propriet. s. acido. q. s.

M. F. Pilulæ No. IX.

S. *Pilulæ Purgantes, die intermissionis, mane, pro Dosi capiendæ.*

* * *

Purgantes in Scorbuti principio.

H. Bœrh. l. c. p. 184.

℞. *Pil. Coch. Maj.* drach. j.

F. Pilulæ No. XXI.

S. *Capiat duas vesperi ante somnum, mane quinque ante jentaculum.*

* * *

Adstringentes in Fibra laxa, ad similitudinem Ibid. p. 8.

℞. *Extract. Tormentill.* drach. j.
Bistortæ.
Pulv. Cort. Granator. ana drach. ß.
Lap. Hæmatit. ppt. scrup. j.
Syr. Myrtin. q. s.

M. F. Pilulæ singulæ gr. ij.

S. *Pilulæ Roborantes. Capiat Aeger unam ter, quater, de die, ex Unc. j. Infusi, Decocti, vel Vini Medicati.* Ibid. p. 5. ad 7. *descriptorum.*

* * *

Pilulæ Resolventes, Stimulantes in Morbis a Glutinoso Spontaneo.

℞. *Sapon. Alcalici, vel Starkejani dicti* drach. iß.
Extract. Centaur. min.
Gumm. Galban. ana drach. j.
Sagapen. scrup. ij.

Ol. Stillat. Absynth. gutt. xij.
Cort. Winteran. subtil. pulveris. q. s.
Ut F. Pilul. ex Scrup. j. No. x, deaurandæ.
S. Ut in fronte. *Capiat Aeger ij. ter vel quater de die ex Vino.*

* * *

Pilulæ Balsamicæ in Gonorrhœa Venerea. Ibid. p. 247.
℞. *Terebinth. vulg.* unc. j.
Rhei-barb. unc. *ß.*
Glycyrrhiz. sicc. q. s.
Ut F. Pilulæ, singulæ Gr. IV.
S. *Capiat unam omni horâ.*

* * *

Pilulæ Narcoticæ. Ibid. p. 62.
℞. *Opii purissimi.* gr. ij.
F. Pilulæ No. iij.
S. *Detur una pro Dosi, repetendo post horam, si prior nihil effecit, sic & tertio.*

De Trochiscis Internis.

172. TROCHISCUS *Pastillus*, est Pilula (160.) non globosa, quæ non integra, sed, instar Eclegmatis (149.), sensim in ore dissoluta, deglutitur: ut hinc *Eclegma solidum* ferè dixeris.

173. *Officinalem* verò a *Magistrali* heic omnino distinguere juvat (6.): nam, licet forma utrobique conveniat, usus tamen sæpe diversus est; cum prior, conservationi

ingredientium magis dicatus, compluribus aliis Formulis frequenter accommodetur.

174. MATERIES in genere eſt *Excipienda* vel *Excipiens* (128. *α. β.*).

α. Excipienda ſunt vel (1.) Sicca Macilenta. Vel (2.) Sicca Tenacia (vide 162. *β.*). Vel (3.) Mollia: ut Pulpæ, Electuaria, &c. Vel (4.) Liquida Diffuſiora: ut Decocta, Infuſa, & ſimilia: aut Contractiora: ut Olea Aromatica, &c.

β. Excipientium loco ſerviunt vel (1.) Liquida minus tenacia: ut Aquæ ſtillatit. Vina, Spiritus Vini, Succi, Decocta, Infuſa Vegetantium. Vel (2.) Viſcida: ut Albumen Ovi, Mucilagines, Syrupi, Balſama, Mel, Pulpæ, &c. Vel (3.) Sicca Glutinantia: ut Gummi, Extracta ſolida, Succi denſi, &c. Vel (4.) Sicca Macilenta: ut Farinæ Orobi, Lupinorum, & ſimilia.

175. DELECTU tamen heic opus; cum omnia omnibus haud promiſcuè quadrent. Ergo

α. Excipienda (174. *α.* 1.) egent plerumque Excipientibus (*β.* 2.).

β. Excipiendis (ibid. *α.* 2.) ſufficiunt Excipientia (*β.* 1.) apte ſelecta.

γ. Excipienda (ibid. *α.* 3.) requirunt Excipientia (*β.* 4.).

δ. Excipienda (ibid. *α.* 4.) gaudent Excipientibus (*β.* 3.).

ε. Facile

ε. Facile hinc intelligitur, cum Excipienda variæ consistentiæ simul recipiuntur, an & cujus generis Excipientibus opus sit; tum quod aliquando nullum requiratur.

ζ. Cæterum Sapore & Odore injucunda heic vitanda, aut saltem parcius immiscenda, ob (151. δ. 172.).

η. Generosiora itidem, aut valde Acria, scopus hinc & usus ferè excludit.

θ. Salibus eadem de causa, tum & ob facile deliquium, Saporemque ingratum, vix adeo locus heic conceditur.

ι. Sacchari contra frequens usus est, quò Saporis gratia, facilior in ore dissolutio, & amplior reliquorum diffusio obtineatur. Postremo fine & Amylum sæpe adhibetur.

κ. Valdè tenacia pro Infantibus ne præscribito! Mansa enim dentes conglutinando molestiam creant.

λ. Numerus Ingredientium haud major sit, quam in Electuario (140. ζ.).

μ. Si Trochisci Officinales prostant scopo apti, his potius utendum (29. 37.).

176. Ordo heic idem obtinet, qui in Pilulis (163.).

177. Moles Trochisci, olim a Drach. j ad jjj. usque extensa, hodie a gr. vi. vix ultra Scrup. ß. augetur; imò quandoque gr. ij. vel iij. tantum æquat, si Suaveolentiæ Spiritûs dicatur. Sæpissimè autem pondere non determinatur, sed saltem Pisi, Lu-

pini, &c. magnitudine. Neque hinc periculi metus eſt in Magiſtrali (172. 173. 175. *n.*).

178. Figura eſt plana orbiculata, trigona, teſſulata, rhomboides, cylindrica, aut quævis alia, cujus, æque ac ſigni imprimendi, ſelectio Pharmacopœi arbitrio facile relinquitur.

179. Dosis ſaltem numero determinatur, pro mole Trochiſcorum majore vel minore (177.), & Ingredientium natura, vario. No j. ij. iij, vel aliquot ſimul in ore volutandi jubentur. Cum Draſtica, quod rariſſimum eſt (175. *n.*), ingrediuntur, Opium v. gr., ex pondere cujuslibet Trochiſci cognito numerus accurate determinari, juxta Draſtici ingredientis notam proportionem.

180. Quantitas Generalis Uncia j. vel iſs. vix inferior præſtituitur; quum parcior maſſa Pharmacopœo incommodet. Si tamen ſolis uteris Officinalibus (175. *μ.*); non eſt, cur limiti huic te adſtringas, præſcripturus tunc ſaltem, quantum ſcopo ſufficit (67. 68.).

181. Proportio Excipientium ad Excipienda, uti varia eſt, pro varia utrorumque conſiſtentia, ita vix accuratè determinari in omni caſu valet. Unde, cum Ingredientia generoſiora heic locum non habeant (175. *n.*), tutò arbitrio Pharmacopœi relinquitur (58. ϑ. 7.). In genere ta-

men sequentia notasse ex usu erit.

α. Pondus specificum in Siccis Macilentis (174. α. 1.) majus vel minus insignem facit differentiam quantitatis necessariæ Excipientium.

β. Manente Excipiendo eodem, tanto minor requiritur Excipientis quantitas, quo hoc spissius est.

γ. Hinc ad Siccorum Macilentorum (174. α. 1.) mediæ gravitatis, part. iij. Excipientium (β. 1.) fere requiruntur part. ij. Excipientium vero (β. 2.), pro diversa consistentia, part. IV. ad VI.

Ad Siccorum similium, levissimorum, part. iij. Excipientium (β. 1.) part. IV. Excipientium (β. 2.) part. VI ad IX.

Ad Siccorum Tenacium (174. α. 2.) part. iij. sufficit Excipientium (β. 1.) pars j.

Ad Mollium Excipiendorum (174. α. 3.) part. iij. opus est. Excipientium Siccorum (β. 4.) part. ij.

Ad Liquidorum (174. α. 4.) part. iij. Excipientium Siccorum (β. 3.) part. IX.

δ. Saccharum sæpe additur pondere reliquorum æquali, duplo, triplo, quadruplo, & ultra: prout conditiones (175. ι.) requirunt. Idem de Amylo obtinet.

182. SUBSCRIPTIO est. *M.F.l.a. Trochisci.* Moles adscribitur vel pondus (177.): v.g. *Parvi:* aut *Pisi, Lupini, magnitudine:* aut *gran.* ij. VI. *Scrup. ß.* Nullo horum opus,

ſi Officinales ſaltem præſtituuntur ([illegible]. *u.*). Scatula, Charta, &c. pro *Receptaculo* eſt. Ubi Draſtica ingrediuntur (179.), Præcipientium interim quantitate non determinata; prudentiæ eſt, nec magnitudine, nec pondere, ſed numero definire Trochiſcos, ex tota maſſa formandos; uti in Pilulis (168). Sic certior eris, quantum de Draſtico in quovis Trochiſco detur.

183. SIGNATURA ſponte patet ex (60. 157. collat. cum 172. 179.).

184. USUS minus frequens eſt, nec fere ulterius hodie extenditur, niſi (1.) ad mala Faucium, Pharyngis, Laryngis, Aſperæ Arteriæ, &c. inſtar Eclegmatis (158.): (2.) ad Fœtorem Spiritus: (3.) ad Prophylaxin a contagio.

185. SPECIMINA ſunto.

* * *

Trochiſci ad Ptyaliſmum ab Aphthis delapſis.

℞. *Succ. Catechu* drach. ij.
Sang. Dracon.
Cort. Granat.
Extract Agrimon. ana drach. j.
Mucilag. Sem. Cydonior. cum Aq. Roſar. extract. q. ſ.

M. F. l. a. Trochiſci Piſi magnitudine.

S. *Trochiſci Roborantes, quorum unum aſſiduò ore volutet Aeger ac lente deglutiat.*

* * *

Trochiſci Opiati in Pulmone ſuppurato, rupto. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 145.

℞. *Succ. Liquirit.*
Flor. Sulphur. ana drach. ij.
Oliban. ſcrup. ij.
Opii puri ſcrup. j.
Balſ. Copayb. q. ſ.
Ut exacte miſtis F. Trochiſci No. XL.

S. *Trochiſci Pacantes, quorum duos ſumat qualibet veſpera ante ſomnum.*

* * *

Trochiſci Suaveolentes ad Fœtorem Spiritus.

℞. *Reſin. Cort. Thymiam. Hoffm.* ſcrup. j.
Ambar. gryſ. gr. xv.
Moſchi gr. vij.
Ol. Cinnamom. gutt. vj.
Sacch. albiſſimi unc. j.
Cum *Mucilag. Gumm. Arab. in Aq. Cinnam. factæ* ſ. q. F. l. a Trochiſci minimi.

S. *Unum vel alterum pro neceſſitate ore volutet.*

* * *

Trochiſci Sublinguales ad Prophylaxin a contagio.

℞. *Theriac. Andromach.* drach. ij.
Myrrh. elect. drach. j.
Ol. ſtill. Cort. Citri gutt. xij.
Succ. Citri recent. unc. ß.
Pulv. Cort. Aurant. q. ſ.
Ut F. l. a. Trochiſci ſinguli Scrup. ß.

S. *Mane exiturus capiat unum, alterum ſub lingua detineat.*

De Electuario Solido.

186. Electuarium Solidum, *Morſulus*, *Tabella*, eſt Medicamentum, internum, ſiccum, variæ figuræ, ex varia materie, interventu Sacchari ſoluti & cocti, in formam ſolidam, fragilem, coactà, conſtans. Unde patet ejus a Trochiſco (172.) diſcrepantia.

187. Materies iterum eſt vel *Excipienda*, vel *Excipiens*.

Excipienda ſunt ea ferè omnia, quæ ad Electuaria recipiuntur, tam Excipientia, quam Excipienda (139. 128. α. β. γ.). Ex quo nominis (186.) manifeſta eſt ratio.

Excipiens ſemper eſt Saccharum minus pingue, liquore idoneo, maxime aquoſo, ſolutum, ad juſtam conſiſtentiam incoctum.

188. Delectus tamen nonnulla habet ſingularia. Videlicet

α. Requiritur heic cum Soliditate Fragilitas, Cohæſiō non lenteſcens, facile in ore Deliquium, nec injucundus Uſus.

β. Hinc Gummi, Extracta, Succi denſi, Terreſtria pinguia, & id genus alia, quæ tenacitatem inducunt, parcius immiſcenda.

γ. Ideo nec Saccharum adhibetur pinguitudine propria aut miſto glutine lentum; ſed ferè albiſſimum ſimplex, aut Roſatum.

δ. Nec Sapore vel Odore molestioribus adeo heic locus est; quum deliquium in ore, aut manducationem, usus exigat.

ε. Salia quoque, præsertim facile liquescentia aut exhalantia, vix recipiuntur.

ζ. Crassiores quidem Pulveres heic in usu sunt, at simul molliculi. Duriora, nisi tenuissimè comminuta, inter mandendum moleste strident.

η. Absint & Acida Fossilia, utpote Sacchari obstitura coagulo.

θ. Unguinosis itidem ne utaris vetat eadem ratio & injucunditas.

ι. Nucleos, Oleo facile rancescente scatentes, Carnes, & similia, male adhibueris, si longos in usus præscribis.

κ. Adstringentia, Incrassantia, exulent; quum vires perdant Saccharo copioso suffocata.

λ. Generosiora, quin & specificè graviora, admittit Morsuli soliditas; modo miscelæ æquabilitas accedat.

μ. Suaveolentiam Ambaro, Moscho, Zibetho, parcè intermistis, aut Liquidis fragrantibus, Oleis, Essentiis, &c. massæ jam congelatæ allitis; Coloris gratiam adpressis Auri Argentive foliis, aut Flosculis varii coloris, minutim concisis, paullò ante refrigerium inspersis, adfectet, qui volet, memor tamen (85.).

ν. Numerus Ingredientium haud ſit major, quam in Electuario (140. ζ.).

189. Ordo heic idem obtinet, qui in Trochiſcis (176.) & Pilulis (163.): quamvis ſæpe minus reſpondeat Ordini juſto præparationis.

190. Figuram alii aliam huic Maſſæ conciliant; quæ tamen ut virtuti addit vel demit nihil, ita rectè Pharmacopœi arbitrio committi poteſt. Vel enim gelaſcentem pyxidi infundunt, hujus ut figuram induat, *Pandaleon* tunc dicta: vel & totam ſimul, aut per partes, ſuper planum effuſam ſcindunt finguntve in maſſulas quadratas, quadrato-oblongas, rhomboideas, &c., quas *Morſulos*, *Tabellas*, *Teſſellas*, *Lozangias*, &c. appellant; licet ſatius foret, unicum *Morſulorum* vel *Tabularum* nomen, exterminatis reliquis, conſtanter adoptare.

191. Moles Morſuli vel pondere, vel menſura, determinatur rariſſime; nec adeo limitata eſt, quin a Drach. j. ad Unc. *ſs*, & ultra, ſe extendat.

192. Dosis præſtituitur Numero, ad dimidium, j, ij, &c. Morſulos; prout majores minoresve ſunt: aut Fruſtulo, ſi maſſa indiviſa eſt: aut & Pondere, ſi efficaciora continentur: tum verò itidem major minorve eſt, pro varia Ingredientium vi & proportione. Unciam tamen vix excedit.

193. Quantitas Generalis minor

Unc. IV. haud commode præparatur. Si tamen Officinali uteris Composito, quantum scopo sufficit, præscribere licet; quamvis ne Unc. ß. quidem id excedat.

194. PROPORTIO Ingredientium, quoad Excipienda inter se, determinatur ex cognita singulorum natura, collata scopo intento, & cautelis datis (188.). (Vide & 66. 67. 115. α. ζ.). Excipientis autem respectu illorum proportio ex sequentibus liquet.

α. In genere Sacchari quadruplum aut sextuplum ratione Excipiendorum aptè adhibetur. Sunt tamen, quibus octuplum, & vel plus etiam placet: at minus rectè; quum mole tanta nimis diffundatur virtus reliquorum, quandoque & obtundatur: unde Dosis efficax præter necessitatem augescit.

β. Ratio interim habenda ponderis specifici, & consistentiæ, Excipiendorum. Levissima, ob volumen auctius, copiosiore gaudent Excipiente. Sicca, dura, bibula, cum Saccharo parciore ferè lapidescunt (188. α.).

γ. Si Excipienda ipsa Saccharum continent, quantitas Excipientis pro rata imminui debet: quod circa Conservas, Condita, Confectiones, &c. notandum.

δ. Sæpe tamen Sacchari Proportio Pharmacopœi arbitrio relinquitur (58. ϑ. 7.): a quo tamen abstinendum, si Dosis ponde-

re requiritur determinata (192.); quum constans limes omnibus in Officinis non obtineat, nec tantæ heic molis sit dubium tollere.

195. Subscriptio præcipit: *M. F. l. a. Morsuli, Tabulæ, Electuarium solidum, Pandaleon*, vel *Confectio in Morsulis*, &c. (190.) commisso cæterum præparationis modo & ordine Pharmacopœi dexteritati. Subjungitur dein, si ita visum fuerit, quo Liquore illinenda, an Auro, vel Flosculis, ornanda sit massa (188. μ.). Quandoque & Pondus commemoratur cujusvis Morsuli (191.), & Scatula pro *Receptaculo*. Quodsi verò Officinale adhibes (193.), vix ullo horum opus; nisi forte libuerit, externi ornatûs quidpiam superaddere (188. μ.).

196. Signatura ex (60. 186. 190. 192.) liquet. *Vehiculi* necessitatem tollit Saccharum. *Utendi Tempus* & *Modum* definit Scopus: vel enim commanducatum, vel saliva paulatim liquatum, deglutitur.

197. Usus hodie in universum rarior est. *Pandaleon* ferè prorsus exolevit. *Morsulis* adhuc locus. Purgantia, Antihelmintica, Stomachica, Carminantia, Antacida, Antiglutinosa, Aphrodisiaca, Alexipharmaca, Bechica, halitus graveolentiam corrigentia, quandoque sic exhibentur. Grata cæterum Formula, domestico usui, iter facientibus, non inepta, sat diu incorrupta manens, fuco Infantibus, Deli-

catis, faciendo commoda, expeditæ tamen actioni, Sanguine nimis tenui laborantibus, Hyſtericis ſæpè, tum quibus dulcia infeſta ſunt, quin & Pauperibus, minus convenit.

198. SPECIMINA ſunto.

* * *

Morſuli Antihelmintici, Vermium nidum deſtruentes.

℞. *Conſerv. Abſynth. vulg.*
Semin. Santonic.
Tanacet ana drach. ij.
Æthiop. mineral. drach. iij.
Reſin. Jalapp. drach. iß.
Sacch. albiſſ. Infuſo Tanacet. ſolut. unc. v.

M. F. l. a. Morſuli, ſinguli Unc. ß.

S. *Capiat unum mane & veſperi, vacuo Ventriculo.*

* * *

Morſuli Purgantes.

℞. *Pulv. Rad. Jalapp* drach iij.
Scammon. opt. drach. ij.
Antimon. diaphoret. unc. ß.
Flaved. Cort. Citri rec. drach. iij.
Sacchar. albiſſ. in Aq. Roſ. ſolut. unc. viij.

M. F. l. a. Confectio in Morſulis.

S. *Doſis Drach.* iij. *ad* v. *Adultis; Drach.* ß. *ad* j. *Infantibus.*

* * *

Morſuli Antacidi.

℞. *Matr. Perlar.* ppt.
Cret. albiss. ppt. ana drach. ij.
Rad. Zingiber. condit. drach. iij.
Cinnamom. grossè triti. drach. j.
Sacch. albiss. in Aqua pura solut. q. s.
Ut F. l. a. Morsuli.
S. *Morsuli Antacidi, quorum unus vel alter pro necessitate capiatur.*

* * *

Morsuli Stomachici, Carminantes, in casu frigido.
℞. *Conserv. Menth.* drach. iij,
Nuc. Moschat. in Ind. cond.
Cort. Winteran.
Aurantior. ana drach. ij.
Macis. drach. j.
M. F. cum *Sacch. alb. in Aq. Rosar. solut.* q. s. Morsuli, *Ol. Still. Cort. Citri* oblinendi. D. in Scatula.
S. *Sumatur unus ante & post pastum.*

De Rotulis.

199. Rotulæ, *Orbiculi*, sunt Morsuli (186.) plano-rotundi, ex materie saltem subtiliore, aut solubiliore, Saccharo itidem excepta, compositi: ut hinc nonnisi levis detur inter hanc & priorem Formulam differentia. Quum tamen non sit nulla; doctrinæ facili aptius videtur, paulo forte scrupulosius dividere, quam nimio exceptionum numero impedire regulas.

200. MATERIES in genere eadem eſt, quæ Morſulorum (187.). Excipiens & Glutinans heic quoque ſemper eſt Saccharum. Unde Rotulas cum Trochiſcis (172.) confundunt, qui Mucilagine exceptis iſtud nomen dant.

201. DELECTUS ſaltem ex parte diſcrepat. Nam

α. Præter dotes (188. α.) in Rotulis etiam ſemidiaphana amatur ſoliditas. Unde

β. Quæ ſat tenuiter & æquabiliter diffundi nequeunt, Conſervæ v. g. Condita, Pulveres craſſiores, Fructus Nuclei, & ſimilia, tum quæ in grumos facile coëunt, huc minus recipiuntur.

γ. Saccharo hinc albiſſimo heic tanto magis opus eſt (188. γ.): quin cætera etiam (ibid. β. δ. ε. ζ. η. ϑ. ι. κ.) urgent fortius.

δ. Quandoque, excluſis ſiccis ſpiſſisve, liquidi ſaltem Succi, gratiores, maximè acidi, ut Ribium, Berberum, Citri, &c. cum Saccharo rotulantur, uſu jucundiſſimo. Operam tamen perdunt, idem qui cum Aquis ſtillatitiis moliuntur.

ε. Sola alii Olea aromatica, aut Eſſentias contractiores, Saccharo aqua ſoluto, & incocto, excipiunt, certo tamen cum virtutis diſpendio.

ζ. Elæoſacchara igitur qui aquis ſoluta eodem fine coquunt, an, præter Saccharum, boni quid retinent?

η. Syrupum qui ſolum igne in Rotulas ſpiſſant, videant, qualem ſeligant.

ϑ. Compendii ergo Rotulas Officinales idoneo Oleo aut Eſſentia oblinendas præſcribere, ſi ſcopus fert, licet: qua encheireſi Magiſtralibus etiam conſulunt, qui volatilium calenti maſſæ immiſtorum jacturam recte metuunt.

ι. Externo ornatui reliquo (188. μ.) nullus heic locus.

κ. Numerus Ingredientium minor, quam in Morſulis (188. ν.) qualis in Bolo (129. ι.), conceditur.

202. Ordo idem, qui in Morſulis (189.), obtinet.

203. Moles Rotulæ, minor, quam Morſuli (191.), plerumque Scrup. j. aut Drach. ß. ſaltem æquans, itidem vix unquam pondere aut menſura determinatur.

204. Dosis quoque, ut (192.), definitur numero j. ij iij., &c. aut pondere juxta Ingredientium efficaciam & proportionem vario.

205. Quantitas Generalis eadem eſt, quæ (193.): minor tamen etiam magiſtraliter parari commodè poteſt, ſi materies (201. δ. η.) adhibetur.

206. Proportio Ingredientium intelligitur ex dictis (194.): eadem enim eſt, ac in Morſulis, ſi pauca excipias. Nempe

α. Frequentius heic majore Sacchari uti-

mur mole respectu Excipiendorum (194.α.), ob (201.α.δ.ε.).

β. Succis hinc Acidis (201.δ.) in Rotulas cogendis Sacchari fere adhibetur sextuplum vel octuplum: Essentiarum (ibid. ε.) Drach. j. aut iß. Sacchari Unc. ij.; hujusque tantundem ad Oleorum aromaticorum (ibid.) gutt. xx.

γ. Illinitio (201. ϑ.) simili Essentiæ vel Olei proportione (β.) efficitur.

207. Subscriptio, nomine saltem mutato, uti in Morsulis, se habet (195.). Præparatio justa cognita supponitur Pharmacopœo, ita adornanda, ut minima, quoad fieri potest, volatilium fiat per calorem dissipatio. Succi Acidi, Essentiæ, Olea (201. δ.ε.), non miscenda Saccharo, nisi perquam incocto, jamque gelascenti, aut ne liquato quidem, sed saltem valde calefacto; tum ob rationem modo dictam, tum quia Sacchari concretioni obstant.

208. Signatura haud alia est, quam (196.).

209. Usus quoque idem fere, ac (197.). Adde saltem, quod & in Acutis Rotulæ de Succis acidis paratæ vi gratissima adversus sitim se commendent.

210. Specimina sunto.

* * *

Rotulæ Purgantes, Antihelminticæ, pro Infante: ad exemplum

H. Boerh. Mat. Med. p. 233.

℞. *Semin. Absynth.* drach. ij.
Mercur. dulcis. scrup. IV.
Diagrydij drach. j.
Sacchar. Aq. still. Tanaceti soluti unc. iiß.

M. exactissimè F. Rotulæ.

S. Ut in Fronte. *Dosis Drach. ij. ad iij. alternis diebus, manè, vacuo ventriculo capienda.*

* * *

Aliæ contra Dolores à Partu

Vide l. c. p. 220.

℞. *Matris Perlar.*
Corall. rubr. ppt. ana drach. ij.
Laudan. pur. gr. VI.

M. exactissimè, dein cum
Sacchar. Aq. Cinnam. solut. & inspissat. unc. ijß.

Redige in Rotulas, paulo ante effusionem addendo
Ol. Cinnam. stillat. gutt. IV.

S *Rotulæ Anodynæ. Capiat Drach. ij. omni semihora, superbibendo Vini Rhenan. Unc. ß. donec dolor mitescit: dein detur tantundem mane saltem & vesperi.*

* * *

Rotulæ Roborantes Ventriculum debilem, frigidum.

℞. *Ol. stillat. Menth.*
Absynth. ana gutt. x.

Essent.

Essent. Myrrh. Boerh. drach. ij.
Sacch. albiss. Aq. Menth. solut. &
inspiss. unc. v.
F. l. a. Rotulæ.

S. *Rotulæ Stomachicæ. Capiat Drach. ij. vel iij. ter, quater de die, horis Medicis.*

* * *

Aliæ adversus Sitim.

℞. *Sacch. albissimi, subtiliss. pulveris.* unc. iij.
Leni igne calefactis immisce
Succi Pomi Citrei rec. drach. v.
Flaved. ejusdem tenuiter rasæ. scrup. j.
F. l. a. Rotulæ.

S. Ut in Fronte. *Unam alteramve ore detineat assiduè.*

Nota. *Saccharata reliqua, olim inter Medicos usitata,* Pastam regiam, Massam panis, Pineolatum, Mustaceum, Bucellatum, &c. *quid opus commemorare? Cum e Pharmăcopoliis hodie relegata ad Pistores Dulciarios transierint.*

De Infusis Internis.

211. INFUSUM est Medicamentum internum, fluidum, ex Menstruo liquore, Materiæ idoneæ parte aliqua, ope Macerationis, citra Ebullitionem, imbuto constans. Menstrui & Præparationis diversitas varia huic nomina peperit infrà memoranda.

212. MATERIES triplex est: *Menstruum* seu *Solvens*: *Solvendum*: denique *Accessorium*.

α. *Menstruum* est vel (1.) *Aquosum*: ut Aqua simplex, Stillatitia, Lac, hujus Serum, Decoctum aliquod Aquosum, Phlegma Vitrioli, &c. Vel (2.) *Vinosum*: ut Vina Uvarum, Mosellanum, Rhenanum, Gallicum, Hispanicum, &c. Ribium, Berberum, Cerasorum, &c. Hydromel, Cerevisia, Mustum. Vel (3.) *Spirituosum*: ut Spiritus Vini vulgaris, aut arte purior, Frumenti, Juniperi, aliique ardentes fermentati.

β. *Materiem solvendam* præbet, quidquid, interno usui aptum, virtute gaudet Medicata, per Macerationem frigidam calidamve, sine Ebullitione, in Menstruorum (α.) aliquod transeunte: cujusmodi plurima offert Regnum Vegetabile: pauciora Fossile, Animale paucissima.

γ. *Accessoria* sunt (1.), quorum adminiculo Solutio promovetur, vel Menstruum (α.) acuendo, vel Solvendum (β.) aperiendo, vel huic illud accommodando: cujusmodi habentur maximè Salium varia genera, Acida, Alcalina, Neutra; quin &, licet rarius, Spiritus ardentes, fermentati, simplices, aut vegetantium aromaticorum virtute impraegnati. (2) Sunt &, quæ Infusione jam peracta, admiscentur in augmentum virtutis medicatæ, vel corre-

ctionem noxiæ injucundæve qualitatis. Huc pertinent Syrupi, Elæosacchara, Mel, Confectiones molles, Tincturæ, Essentiæ, Spiritus, Vinum, &c.

213. DELECTUS tamen heic, si uspiam, omne fert punctum. Neque hunc quis aptè fecerit, quem natura rei extrahendæ (212. β.), vis solvens Menstruorum (ibid. α.), & Accessorii (γ.) respectu horum & illius efficacia, latent. Quum igitur cognita hæc supponamus (7. β. γ. 8. 104.); paucis, quæ huc spectant, complectimur.

α. *Aqua* solvit Sales, Gummi, Mucilaginem, Sapones, Spiritus Rectores vinculo non tenacissimo illigatos. Id præstat eò ferè felicius quo purior est, minusque permista, aut saturata prius heterogeneis. Non solvit Olea meraca, Pinguia, Balsama, Resinas, Sulphura; nisi juvetur Sale Alcalino, Saccharo, accessu Spiritus fermentati. Nec sola Lapides, Terras, Metalla, Semimetalla, solvit. Aptatur tamen & his Sale Acido, quandoque & Neutro vel Alcalino.

β. *Alcohol Vini* solvit Spiritus Rectores Aromaticos, Olea similia, Balsama, Resinas, Sapones teneriores, Sales Alcalinos volatiles, fixos siccissimos. Sales reliquos, Lapides, Terras, haud solvit: neque & Metalla, Semimetalla, Sulphur, Gummi:

hæc tamen Alcali fixi interventu adgreditur.

γ. Quum igitur *Spiritus ardens* (212. α. 3.) constet Alcohole, Aqua, Acido, varia proportione, pro majore vel minore puritate, inter se unitis; patet ex (α. β.), quid de Menstrua ejus virtute statuendum.

δ. His ipsis principiis (γ.) si addideris subtile Oleum, similis ferè, ac Alcohol, Menstruæ virtutis, habes & ea, e quibus *Vina* (212. α. 2.) coaluerunt; ita tamen, ut Spiritu alia gaudeant copiosiore, alia parciore, Acido alia liberiore, alia per Oleum magis obvoluto. Unde & horum vis solvens intelligitur.

ε. Constat hinc etiam, quænam *Materies* (212. α.) ex Regno triplici huc quadret; modo notetur, non Ebullitione, sed frigida saltem calidave Maceratione (211.) solutionem heic promoveri.

ζ. Ex Vegetantibus ergo ea potissimum conveniunt, quæ vel per se, calore leni, aut cum aqua ebulliente tractata, Aquas & Olea præbent stillatitia, Medicata (*a*): tum Succi densi, saponacei, gummosi, Resinosi, aut ex his compositi: dein &, quorum virtus, ad ignem fixior, in parte hæret Menstruis heic usitatis solubili (α. β. γ. δ.), nec tam profundè reliquis immersa, quin

(*a*) Vide H. Boerhaave Elem. Chem. Vol. II. Proc. I. XV. XXIII.

citra Ebullitionem queat erui: cujusmodi dantur plurima in Classibus Emeticorum, Purgantium, Demulcentium, Emollientium, Adstringentium, Vulnerariorum, Refrigerantium, Aperientium, Saponaceorum, Stimulantium, &c.

η. Regnum Animale vix multa, præter Insecta aliquot, tum Castoreum, Moschum, Zibethum, Calculos quosdam & Stercora, suppeditat. Fossile præprimis Succina, Sulphura, Cuprum, Ferrum, Antimonium, & ex his præparata.

ϑ. Cum vero Materies, hactenus (ζ. η.) exposita, haud promiscuè Menstruis quibusvis (α ad δ.) accommodata sit; curandum, ut illi, ex arte prius selectæ, quoad Principia extrahenda cognitæ, maximè idoneum jungatur Solvens. Sin minus conveniat unum, combinanda duo. Si nec hoc aptum est, aut Indicationi repugnat; *Accessoriis* (212. γ. 1.) utendum. Horum vero & virtus & selectio liquet ex (loc. cit. & 213. α. ad δ.).

ι. Cæterum, quousque fieri potest, Odore & Sapore injucundiora vitentur; maximè cum pro Infantibus, Delicatulis, aut potu familiari, præscribitur.

κ. *Accessoriis* alterius classis (212. γ. 2.) sæpe non opus. Si tamen requiruntur, sint in eodem Menstruo integrè solubilia, sine præcipitatione prius solutorum. (Con-

fer. 102. ι. κ. λ. μ.). Corrigentibus si uteris, cave, ne abutaris. (Vide 84. 85. 96. ad 103.).

λ. Numerus Ingredientium heic paullò major conceditur. Ne tamen quid nimis (29.).

214. ORDO Infundendis primum defert locum: atque hæc inter Vegetantibus Animantia, his Fossilia, postponit. Qui minutias curant, iterum Vegetantium partes ita digerunt; ut primæ sint Racides, tum Herbæ, Folia, Summitates, Flores, Semina, Baccæ, Ligna, Cortices, Aromata, Fructus, Succi, denique, si quæ accedunt, Purgantia cum suis Corrigentibus. Infundendis subjunguntur Accessoria primæ classis (212. γ. 1.). Sequitur Menstruum. Claudunt agmen Accessoria classis posterioris (212. γ. 2.).

215. DOSIS pro Materiæ Infusæ & Menstrui efficacia, Medici scopo, Aegri ætate, facilitate, &c. (66.) variis major minorve est. Aquosa ferè ab Unc. j. ad iij. v. VI. Vinosa ab Unc. ß. ad j. ij. IV. Spirituosa a Drach. ij. ad Unc. ß. j. ij. exhibentur. Quandoque & heic usu veniunt regulæ (67. δ. ε.). Sæpe tamen nec pondere determinatio fit, sed Mensurâ: v. g. ad Cochleare j. ij. &c. Cyathum, Vasculum, Theæ aut Coffé hauriendis dicatum, &c. aut quantum libet pro potu ordinario. Tandem, si Materies

ipsi ægro vel adstantibus committitur partitis vicibus, instar Infusi Herbæ Theæ, cum Aqua fervente infundenda, hujus Drach. ij. iij. Unc ß. aut quantum Pugillo, Digitabulo, Cochleari, Vasculo Theæ potui serviente capi potest, simul adhibendum jubetur.

216. Quantitas Generalis, vix constantes agnoscens limites, unicam saltem Dosin (215.) quandoque complectitur: quod in Emeticis, Purgantibus, &c. cum Aqua vel Vino infusis, obtinet. Frequentius, cum alterandum aut per Epicrasin purgandum, Lib. j. iij. iv, & plures simul præscribuntur: prout Indicatio, aliæve conditiones, exigunt. (Conf. 67. 68. 92. δ.). Pretium nonnulla exhibere jubet parcius (66. ξ.): quare Infusum Lapid. Hystricis ad Unç. iv. vi. viij. saltem datur. Aliquando Cerevisiæ aut Vina Medicata, pro familiari potu, aut longos in usus, ad 1/4 vel 1/2 partem Tonnæ præstituuntur. Ex his, & mox de Proportione dicendis, haud difficulter colligitur, quantum Materiæ infundendæ simul exhibendum, si hujus infusio ægro vel adstantibus committitur perficienda.

217. Proportio Ingredientium mutua, generalibus itidem regulis haud figenda, pro Materiæ infundendæ, Menstrui,

Uſus, ipſiusque Aegri, variis conditionibus plurimum variat. Notetur ergo,

α. Materiem (212. β.) utplurimum duplo, triplo, imò & quadruplo majore quantitate pro Doſi exhiberi in Infuſo, quam in Subſtantia, ut vocant: prout nimirum virtus ejus per minus majusve volumen eſt diffuſa, aut tota, vel ſaltem ex parte, adhibito Menſtruo elici valet.

β. Herbas, Folia, Comas, Flores, heic ſæpe ad Manipulos vel Pugillos, Fructus ad Numerum (58. n. 2.) præſcribi: Emetica tamen & Purgantia Pondere determinanda eſſe. Aſari ſaltem Folia exceperis, quæ Numero frequentius præſtituuntur.

γ. Cæterum Materiæ (212. β.) eam capi quantitatem, quæ effectui & Doſibus (215. 216.) deſideratis ſufficiat: neque ſtrictiores regulas heic in genere poſſe ſtatui. (Confer. 87. 88. 217. α.).

δ. Menſtrui (212. α.) etiam, ratione Materiæ infundendæ, laxiſſimam eſſe Proportionem: ſæpiſſime quidem ſextuplam, octuplam, duodecuplam: alias tamen & quadruplam ſaltem: aliquando longe majorem, vigecuplam, trigecuplam, fere ad centuplam usque.

ε. Scilicet ut ſpecifice gravior eſt, leviorve Materies; virtus ejus magis minusve coacta, ſolutu facilior aut difficilior; Menſtruum ipſum potentius aut debilius; & ſco-

pus requirit liquorem vi medicata magis minusve saturum; ita Menstrui minor majorve capienda quantitas.

ζ. Porro, quæ Infantibus, Delicatis aut pro potu familiari, exhibentur, vel injucundiore constant Materie, majorem se, re Menstrui proportionem exigunt. Hinc ad Clareta, Musta, Cerevisias Medicatas praeprimis ope Fermentationis parandas, Menstruum tricesies, imò centies quandoque, Materie Infundenda majus est.

η. Accessoria primæ classis (212. γ. 1.) prout vel ex se debiliora sunt aut potentiora, vel Materies magis minusve refractaria, vel Menstruum fortius aut imbecillius, magis minusve accommodatum; ita majore minoreve quantitate adduntur: ut hinc eorum Drach. j. vel ij. quandoque ad singulas Menstrui Libras recipiantur, alias tamen longe minus. Spirituosa interim (ibid.) non definitâ sæpissimè copiâ adscribuntur, si irrorationi saltem, ut plerumque, Materiæ subserviunt.

θ. Accessoria alterius classis (212. γ. 2.) adduntur ea proportione, qua scopo intento sufficiunt. Neque heic limes ullus generalis obtinet. Sacchari tamen, & similium, pars j. ferè ad part. VIII. vel x. Liquoris communiter recipitur: in Claretis vero pars dimidia, tertia, vel quarta, ratione

Menſtrui. Alias & ipſius ægri arbitrio relinguitur dulcatio. (Conf. 85. 90.).

218. SUBSCRIPTIO alia eſt, ſi, quidquid huc pertinet, Pharmacopœo committitur; alia, ſi Materies infundenda tantum ab eo petitur, ægro vel adſtantibus Infuſionem ipſam curaturis.

219. Si prius (218.): injungitur

α. Materiæ ad Infuſionem Præparatio. Hæc poſtulat (1.) Comminutionem ejus in craſſum pulverem, quæ ſciſſione vel tuſione fit, & omittitur circa pulverulenta, Limatur. Mart. v. g. Cineres Vegetantium, &c. (2.) Colligationem in Nodulum, Petiam, vel Sacculum, ex Sindone paratum; quæ uſu venit, ubi ſaturatior haud repoſcitur extractio, aut colatione ſuperſedere animus eſt, aut Materies valdè ponderoſa in Menſtruo ſuſpendi debet, ne in fundo ſe compingens difficilius ſolvatur. Unde vel omnia Ingredientia ſimul, vel horum ſaltem aliqua ſigillatim ſic coërcentur. (3.) Irrorationem, ſi liquido utimur Acceſſorio (212. γ. 1.), v. g. Spiritu Vitrioli, Sulphuris, Vini, Roſarum, &c. Quin & Aqua fervens heic nonnunquam ex uſu eſt, cum aridiora caloris humidi ope emollienda ſunt, ut Menſtruo frigido facilius pateant. (4.) Vas aptum, cui Materies immittatur. Id tamen rarius adſcribitur; niſi dum metuenda virtutis diſſipatio Phialæ

Chemicæ uſum heic commendat, aut Fermentatio cum Cereviſia aut Muſto inſtituenda Dolium exigit.

β. Infuſio, quæ Menſtruo perficitur calido vel frigido. Aquoſa ſola (212. *α*. 1.) infunduntur calida vel fervida: cætera (ibid. 2. 3.) frigida.

γ. Maceratio, quæ itidem frigida vel calida eſt. Priore utimur, cum vel levior ſaltem poſcitur extractio; vel Materies minus refractaria, Menſtruumque adeo potens eſt, ut calore nullo opus; vel alterutrius incongrua per calorem alteratio prævidetur. Calida, quæ uſu venit, ubi modo dictis obtinent contraria, vel ſuſtinet Infuſionis calorem (*β*.), vel hanc frigidam calore deinceps admoto fovet. Is vero vel ita dicta Inſolatione, vel Digeſtione in loco aut Furnulo apto, Balneo maris, cinerum, arenæ, &c. vario quidem gradu, ſemper tamen citra Menſtrui Ebullitionem (211.) excitatur; prout magis minusve favet anni tempus, ſolutio facilis vel difficilis eſt, aut citius tardiusve peracta requiritur. Quandoque & interpoſita ſubinde concuſſione promovetur extractio. Tempus Macerationis vel determinatur ex effectu, dum color, ſapor, odor, docent vim expeditam in Menſtruum tranſiiſſe; vel ſæpiſſimè ad horas, dies, noctes, &c.: prout vel ex indole Menſtrui & Materiæ ſolvendæ ma-

gis minusve promta cognoſcitur extractio, vel hæc ſaltem ſuperficiaria aut intimior exigitur. Vas ſub Maceratione claudendum ferè ſemper jubetur; niſi vel ejus constructio id minus poſtulat, vel Macerationis modus prohibet. Illud Phiala, hoc Fermentatio docet.

δ. Depuratio. Hæc vel (1.) non neceſſaria eſt, cum Materies Nodulo incluſa (α. 2.) maceratur: tumque peracta extractione debita vel relinquitur Nodulus ſub uſu etiam in liquore ſuſpenſus, vel exemtus fortiter exprimitur, ut liquor magis ſaturetur. Vel (2.) Speciebus laxis, non valde levibus, quiete & mora perficitur; ut de Materie non ſoluta, ſenſim in fundum collecta, purius liquidum queat defundi, ultima hujus parte turbida vel relicta, vel Colo Filtrove repurgata: qui modus Vinis, Cereviſiis Medicatis, Infuſis Spirituoſis, maximè convenit. Vel (3.) Trajectu omnis liquidi per Colum aut Manicam Hippocratis: ubi rurſus ſub finem expreſſio fortis Materiæ injungitur, ſi ſaturatior, nec limpidiſſimus deſideratur liquor. Infuſa Aquoſa, Vina Hippocratica, vel Clareta, ſic purgantur. Quin poſteriorum claritas addito quoque ante Colationem Lacte, feces inviſcante, augetur. Vel (4.) Filtratione per Chartam bibulam, quæ dum & nitidiſſima eſt, & tardiſſima, adhibetur, ubi ſumma clari-

tas, & exactissima Materiæ non solutæ separatio exigitur, nec interim magna datur quantitas filtrandi. Infusis Spirituosis, tum Vinis Emeticis, Antimoniatis, hinc convenit. Cavendum denique in (3 & 4.), ne Volatilia etiamnum calida sic tractentur, jacturam quippe virtutis factura.

ε. *Admistio Accessoriorum* (212. γ. 2.): ubi, præter (213. κ.), notandum, in Vinis Hippocraticis & Claretis Saccharum & similia ante Depurationem (δ. 4.) addi: ut simul trajecta minus turbent liquidum.

ζ. *Receptaculum* præbet Vas vitreum, oris angusti: cujus & obthuratio exacta commendatur, si Liquoris corruptio, aut Volatilium dissipatio, a liberiore aëris accessu metuitur.

220. Si verò Materiem tantum præbet Pharmacopœus (218.), omnibus (219. α. 4 ad 220.) omissis, Comminutio saltem, Miscela, & Colligatio in Nodulum (219. α. 1. 2.), si opus est, injunguntur, subscribendo v. g. *Conscissa, tusa, grosso modo, M.* Si Species laxæ exhibendæ, additur: *F. Collectio*, vel *D. ad Chartam*; quippe quæ tum loco *Receptaculi* est. Si autem in Nodulum colligandæ, adponitur: *Includantur Nodulo* vel *Sindoni*. Irroratio (219. α. 3.) tamen alias Pharmacopœo, alias Aegro, committitur: si posterius; liquorem eò ad-

hibendum, nisi vulgaris est, unà cum Materie saltem exhibet Pharmacopœus.

221. Signatura itidem discrepat pro diversitate (218 ad 221.). Unde

α. Si obtinet (219.); Nomen Formulæ varium est, prout Menstruum (212. *α.*), Materies soluta (ibid. *β.*), Accessoria (ibid. *γ.*), Quantitas Generalis (216.), Depuratio (219. *δ.*), sunt diversa. Infusum ad Dosin unicam præscriptum (216.), quocunque cæterum Menstruo, Materie, Modo, paratum, vocatur *Haustus*: ad plures, simpliciter *Infusum* audit, si Aqua loco Menstrui est. Si vero Lac, Serum Lactis, Vinum, Cerevisia, Hydromel, &c. pro Menstruis adhibita sunt, ab his nomen accipit Formula. Si Menstruum fuerit Spirituosum, *Tinctura* cluet. Si tandem Materiem dant Aromata; Menstruum Aquæ stillatitiæ, Aromaticæ, Vinum, Spiritus Vini; Saccharique multum (217. *ϑ.*) accedit & Depuratio limpidissima (219. *δ.* 3.); *Clareti* vel *Nectaris* dari solet nomen; aut sigillatim *Vini Hippocratici*, si Basin Aromatum constituit Cinnamomum, & pro Menstruo Vinum est. Ubique Nomini addi potest Virtus, ac deinceps reliqua, quæ ad usum pertinent, subjungi, facile intelligenda ex (60. 215.). Monendum insuper quandoque, præsertim tempore æstivo, & Quantitate Generali majore (216.), Vas continens li-

quorem loco frigido esse reponendum; ne Fermentatio, Acor, Situs, noceant.

β. Si (220.) locum habet, & Materies Sindoni inclusa datur (219. α. 2.); *Nodulus* audit: sin exhibetur soluta; *Species*, *Collectio*, aut & *Thea Medicata*, ubi, instar Theæ vulgaris, paullatim infundi debet (215.), adpellari solet. Virtutem heic quoque addere licet. Dein adscribitur, quo Menstruo, modo, proportione, ordine, tempore, &c. Infusio, Maceratio, Depuratio, instituenda sit, prorsus uti in casu (219.) postulat Subscriptio, terminis tamen atque encheiresibus captui & opportunitati ægri vel adstantium adcommodatis (60. ε. ζ.). Reliqua, quæ usum & conservationem spectant, similia heic sunt, ac (α.).

222. Usus Infusorum maximè universalis est, omni ferè morbo, ætati, scopo, conveniens; modo & Materies, & Menstruum, inter se atque Indicationi congrua seligantur (213.). Infantibus quidem aliquando molestior hæc Formula, dum eminentioris saporis odorisve materie constat; alias tamen & commodè sub potus familiaris specie insinuat, ad quæ sub aliis formis ingerenda vix adduci possunt. Cæterum ut profundissimè penetrabilis est, ita saltem ob minus promptam præparationem excluditur, ubi mora periculum parit.

22. Specimina ſunto.

* * *

Vinum Emeticum, Antimoniatum, validè movens.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 131. 209.

℞. *Croci Metallor.* gr. viij.
Vini Rhenan. unc. ij.

Stent in frigida Infuſione per noctem: manè per Chartam filtratis adde
Oxymell. Scillit. drach. vi.

M. F. Hauſtus.

S. *Hauſtus Emeticus, Adulto pro Doſi, manè, exhibendus.*

* * *

Aliud, mitius, pro Infante Rachitico.
Vid. Ibid. p. 256.

℞. *Radic. Ypecacuanhæ* ſcrup. j.
Vini albi Gallici unc. j.
Sacchari drach. ij.

Infuſa totam noctem, depurata, exhibe mané.

S. *Hauſtus Emeticus pro Doſi, manè, capiendus.*

* * *

Collectio Purgans, Roborans, Anti-Rachitica. Ibid.

℞. *Rhei ſelecti* unc. ß.
Myrobalan. Citrin. ſine nucleis. drach. iij.
Agaric. Trochiſcati ſcrup. ij.

Con-

Conſciſſa, tuſa, groſſo modo, M. D. ad Chartam.

S. *Species pro Cereviſia Medicata, quæ infundantur frigidæ cum* Cereviſ. fortioris Lib. IV. *per* XXIV. *horas. Utatur hoc potu pro familiari quotidiano, ſpatio* IV. *ſeptimanarum, &c.*

* * *

Nodulus Diureticus, in Hydrope conveniens.

℞. *Ciner. Stipit. Fabar.*
Geniſtæ ana Lib. *ß.*

Incluſa Nodulo exhibeantur.

S. *Nodulus Diureticus, cui infundantur Vini Rhenani* Lib. IV. *frigidæ, ſtent per noctem: tum, relicto intra Vinum Nodulo, illius Unc. iij. ter de die bibantur.*

* * *

Serum Lactis Anti-Scorbuticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 195.

℞. *Acetoſellæ.* m. *iß.*
Betonicæ.
Chaerophylli ana m. *ß.*
Tamarindor. unc. i*ß.*

Conſciſſa infunde cum
Seri Lactis æſtivi Lib. iij.

Spatio horæ, in calore ferè fervido; abſque ebullitione tamen, dein per linteum expreſſis admiſce
Syrup. e Succo Citri

Rubi Idaei
Violacei ana unc. j.

S. Ut in Fronte. *Bibat hujus Unciam unam omni ſemihorio interdiu.*

* * *

Thea Medicata, Anti-Phthiſica.

Vide l. c. p. 199. & ſeq.

℞. *Rad. Caryophyllat. mont.* unc. ij.
Liquiritiæ unc. iß.
Herb. Veronic.
Hederæ terreſtr. ana m. j.
Flor. Hyperic.
Centaur. min. ana pug. iij.
Semin. Fænicul. dulc. drach. iij.

Conſciſſa, tuſa, miſta, D. ad Chartam.

S. *Thea Balſamica. Hujus Unc. ß. infundatur cum Aquæ ferventis* v. *vel* vi. *Vaſculis Theae potui dicatis: ſtent vaſe clauſo, calida, per aliquot minuta, tum bibat omni hora Vaſculum ſimile plenum, in quo prius diſſolutum ſit Mellis virginei Cochl. parv.*

* * *

Infuſum Anti-Hydropicum, Fluorem Lymphæ concilians pro Plebejo.

Vid. H. Boerh. l. c. p. 204.

℞. *Rad. Ariſtoloch. utriuſque* ana unc. iß.
Zingiber. drach. vi.
Summit. Abſynth. vulg.
Centaur. min.
Baccar. Juniperi ana unc. j.
Sal. Abſynthii unc. ß.

Conſciſſa, tuſa, miſta, D. ad Chartam.
S. *Species. Infundantur cum Spiritus Juniperi vulg.* Lib. IV. *inſolentur per aliquot dies, vaſe clauſo, tum bibat Unc. j. quater de die, vacuo ſtomacho, cum regimine.*

* * *

Claretum Purgans & Roborans.

℞. *Rad. Calam. aromat.* drach. VI.
Cort. Magellanic.
Rhubarb. opt.
Fol. Senn. ſ. ſtip. ana unc. ß.
Agaric. trochiſcat. drach. iij.
Cinnamon. acut. drach. ij.
Cubebar. drach. j.

Conſciſſa infunde in *Vini Rhenani opt.* Lib. IV, per triduum, vaſe clauſo, loco tepido, ſubinde concute: tum adde *Sacchari alb.* Lib. ß. trajice aliquoties per Manicam Hippocratis. D. uſui.
S. Ut in Fronte. *Doſis manè unus vel alter Cyathus.*

* * *

Cerevifia Anti-Scorbutica.

Vid. H. Boerh. l. c. p. 191.

℞. *Fol. recent. Cochlear.*
Erucae
Eryſimi
Trifol. aquat. ana m. j.
Semin. rec. contuſ. Naſturt. hort.
Raphan. hort.
ana unc. ij.

Flor. Centaur. min. unc. j.
Rad. Raphan. rustic. unc. v.
Conscissa reconde in Cerevisiæ recentis & fervescentis 1/2 Dolio.
S. *Sit pro Potu assiduo.*

De Decoctis Internis.

224. DEcoctum, *Apozema*, est Medicamentum internum, fluidum, simile Infuso (211.), sed Menstruo liquore, cum Materie solvenda, ad ignem Ebulliente paratum. Unde ejus ab Infuso (l. c.) discrepantia patet. Variis id quoque nominibus gaudet, quæ, quousque hodie in usu sunt, infra tradentur.

225. Materies heic in genere eadem, quæ Infusi (212), trifariam quoque dividitur: in *Menstruum* nempe, *Solvendum*, & *Accessorium*.

α. *Menstruum* itidem huc adhibetur triplex: *Aquosum*, *Vinosum*, *Spirituosum*; uti ad Infusa (212. α.).

β. *Materies Solvenda*, pariter ex triplici Naturæ Regno deprompta, talis heic requiritur, quæ aptam usui interno virtutem, vel plane non, vel difficilius tardiusve sola Maceratione (219. γ.) eliciendam, ope Ebullitionis cum Menstruo (α.) communicare queat illibatam.

γ. *Accessoriorum* idem heic usus, eadem generalis obtinet divisio, ac in Infusis (212.

γ.). Quin & Priorum (ibid. 1.) eadem natura eſt. At Poſteriora (ibid. 2.) ex parte diſcrepant: uti Delectus indicabit.

226. DELECTUS ex arte faciendus, præter dictorum (213.) ſcientiam, exigit quoque notam Ignis heic adplicandi (224.) actionem in Menſtruum & Solvendum (225. α. β.). Sed & hâc inſtruunt Tyronem, quæ cognita heic ſupponimus (7. β. γ. 8. 104.). Breviter hinc moneo.

α. Aquoſi, præ aliis Menſtruis, frequentiorem in Decoctis eſſe uſum; cum Ebulliendo minus, quam reliqua, enervetur. Quare nec Aquis ſtillatitiis adeo heic locus eſt. Si enim adhibueris efficaces, Coctione virtus diſſipatur; ſi inertes, quid inde boni præ Aqua ſimplice? Mulſa Veteribus præprimis placuit: nec ſemper ineptè. Hodie tamen potius Mel Decocto addimus jam parato. Aqua quò purior eſt, eo ferè felicius ſolvit (213. α.).

β. Vinum, aptius Infuſis, utcunque vaſe clauſo, aut vaporum exitui obſtante, coxeris, in pejus ſemper abit. Peracta igitur Ebullitione, ſi eo opus eſt, addi malim. Muſtum exceperis, quod, Mulſæ ſimile, Aquoſis potius adnumerandum, niſi fermentando Vinum fiat.

γ. Spirituoſa (212. α. 3.) tamen, in Phialis Chemicis, ſine notabili jactura aut

alteratione, Ebullitionem ferunt; ut ideo Vinis huc magis ſint idonea.

δ. Menſtrua vis ſingulorum (225. α.) eadem eſt, quæ deſcripta (213. α. ad δ.), intenſior ſaltem ob accedentem Ebullitionis motum: qui ipſe tamen, ut juvat, ita ſimul & diſſipat principia volatilia, & teneriora ſæpe mutat, & quandoque juſto plura elicit.

ε. Calor interim Ebullitionis haud idem eſt in omnibus. Spiritus leniore, quam Vinum, Aqua utriſque majore demum ebullit: cui differentiæ effectus (δ.) itidem reſpondent.

ζ. Quin fortitudo etiam & duratio Coctionis minor majorve multam heic adfert diverſitatem; ut ſint, quibus longior validiorve nocet, ſint, quibus prodeſt, & contra.

η. Patet hinc Materiem (225. β.) aptè decoqui, ſi (1.) virtus ejus expetita per Menſtruum determinatum (225. α. 226. α. ad δ.) ſolubilis eſt; neque interim (2.) æquè commode per Macerationem, ac per Ebullitionem (δ. ε. ζ.); nec (3.) hujus vi diſſipatur; nec (4.) mutatur; nec (5.) alia virtute, minus ſcopo apta, ſimul elicitâ, pervertitur.

ϑ. Idonei ergo Menſtrui ſelectio, aut ex ſe minus ſufficientis per Acceſſorium aptatio, ut in Infuſis (213. ϑ.), ita & heic maximè requiritur, iiſdem legibus (l. c.) defi-

nitur: neque enim Ebullitio accedens vim illorum mutat, sed saltem auget.

ι. Antecedens dein justa Præparatio materiem, alias Decoctioni inhabilem, huic adcommodare valet. Quo pertinet Comminutio & Maceratio prævia, durioribus, aridis, difficulter solvendis, utilissima.

κ. Vas etiam Cocturæ adhibendum si ritè delegeris, ea quoque decoques fructuosè, quæ alias operi huic inepta forent. (Vid. γ. & 219. α. 4. tum de *Subscriptione* post dicenda.).

λ. Minus ideo rectè decoquuntur cum Aquosis meracis Terrea macilenta, Lapidea, Resinosa, Sulphurea, Pinguia: vix enim quidpiam dant boni, nisi Accessoriis utaris (213. α.).

μ. De Metallis & Semimetallis non Salinis idem (λ.) verum: quamvis tamen ignitione præmissa, aut longa fortique Coctura, mutare quodammodo Aquam videantur.

ν. Ex plerisque Animantium partibus duris vix, nisi Coctione diu protracta, quidpiam elicueris. Cum paucis tamen aliis, Lapidem Hystricis, eo si retuleris, excipe; quippe qui frigida etiam Maceratione solvitur.

ξ. Quæ macerando vim suam in Menstruum transfundere valent, Coctione neutiquam torquenda; quum calor major talia

ferè ſemper plus minuſve mutet (η. 2.). Lenior interim breviorque Ebullitio, dum ſolutionem accelerat, ferri quandoque heic poteſt. Molles, teneræ, recentes, Vegetantium partes hujus ſunt cenſûs.

ο. Quæ virtutem Coctura avolantem habent, potius infundenda ſunt: ſin Coctio requiritur, mitior hæc, brevior, & in vaſe idoneo, inſtituenda (ζ. κ.). Huc pertinent Aromatica, Alcaleſcentia, Aquarum & Oleorum deſtillationi apta (a).

π. Quorum virtus Ebullitione in aliam, minus ſcopo reſpondentem, mutatur; vel non, vel leniter ſaltem, nec diu, decoquenda. Aſarum coctum magis Diureticum, quam Emeticum eſt. Liquiritia diu cocta amareſcit. Sennæ Folia longiore Coctione purgans exhibent torminoſum, &c.

ϱ. Quod ſi virtus tantum ex parte in Menſtruum transferri debet, nec interim difficulter ſolvitur, Maceratio potius, aut lenis ſaltem Ebullitio ex uſu eſt. Rheum, Myrobalano, &c. diutius cocta vi purganti adſtringentem jungunt. Mucilaginoſa, Rad. Symphyti, Altheæ, Malvæ, Semina, Fructus, Succi, ſimilia, Coctione longa lentorem inferunt liquori injucundum, &c.

ς. Multum intereſt, recens an fuerit Materies decoquenda, an vetuſta, viridis an ſicca; quum illius plerumque longè ſit facilior ſolutio per Menſtrua etiam minus ad-

(a) Vid. H. Boerh. Elem. Chem. loco ſupra alleg.

commodata, hujus quandoque difficillima (*a.*).

τ. Ubi varia Materies ſimul decoquitur, videndum, quouſque altera alterius juvet impediatve ſolutionem; tum an omnibus æqua Ebullitonis vis & duratio conveniat, nec ne. Sunt, quæ ſola iners præbent Decoctum, juncta vero aliis, efficax, & contra. Tempora autem Coctionis, prout aliis atque aliis varia competunt, paullò poſt terminabimus.

υ. Quoad Odorem denique & Saporem eadem heic obtinet regula, quæ in Infuſis (213. ι.). Spiſſitudo inſuper lenteſcens evitanda (ρ.).

φ. Acceſſoria claſſis poſterioris (225. γ.) heic uſitata ſunt (1.) ſimilia recenſitis (212. γ. 2. 213. κ.). Sed & (2.) quandoque, ubi Volatilium ſub Alembico inſtituta Ebullitio excuſſit partem virtutis deſideratæ, vapores collecti in Decoctum frigeſcens refunduntur. Quin (3.) nonnunquam Materies etiam alia, tenerior, vi prædita volatili, Infuſioni aptior quam Coctioni (213. ε. ad η.), virtutis augmentum vel gratiam adlatura, peracta Ebullitione, Liquori infunditur ad normam Infuſorum (211 ad 223.); ut Formula tum, ex Decocto & Infuſo compoſita, *Decocto-Infuſum* audiat.

χ. Ex dictis (φ. 3.) intelligitur Decocto-

(*a*) H. Bœrh. Ibid. Vol. II. p. 22. n. 5. 6.

rum *Aromatiſatio*, veteribus uſitata; cui hodie compendioſior Aquarum Aromaticarum, Spirituum, Tincturarum, Elaeoſaccharorum, &c. miſcela ſubſtituitur (212. γ. 2.).

ψ. Numerus Ingredientium idem, qui in Infuſis (213. λ.), obtinet.

227. Ordo in genere ſimilis heic obſervatur, ac in Infuſo (214.), ſi Materies decoquenda omnis uno Ebullitionis tenore tractari, aut ſaltem, ſpecie Collectionis (220.), a Pharmacopœo exhiberi debet. At, ſi Cocturam alia longiorem, breviorem alia, poſtulant, rectius eo Ordine ſibi mutuo ſubjunguntur, ut primo ſint loco, quæ longiſſimam, poſtremo, quæ breviſſimam exigunt; niſi Pharmacopœi dexteritate freto eſſe liceat. Nota igitur

α. Foſſilia pleraque (226. λ. μ.); Animantium annoſorum Oſſa, Cornua, Carnes tenaciores; Ligna compacta, Radices & Cortices ſimiles, arida, Aromatis expertia, valde reſinoſa, &c. protractam ad 3. 4. 6. & plures horas Cocturam ferre & requirere. Unde & præmiſſa ſæpe opus eſt horum Maceratione; ut virtuti exitus paretur (226. ι.).

β. Animantium deinde juniorum Carnes parteſque duræ; Ligna, Cortices, Stipites, Radices, paullò minus compacta, neque tamen Aromatica, ſed Adſtringentia, Ama-

ra, Saponacea, &c; tum Frumenta & Legumina Nutrientia, Demulcentia, Diuretica, Incrassantia, &c. sequuntur, quibus horæ 1, aut 2. Coctio sufficit.

γ. His (β.) succedunt Vegetantium teneriora; Redices puta molliores, non Aromaticæ, Refrigerantes, Nutrientes, Adstringentes, Aperientes, Diureticæ, Saponaceæ; tum & Purgantes quædam magis resinosæ; Fructus dein pulposi, dulces, acidi, austeri. Hæc ultra 3/4 aut unius horæ spatium vix coquenda.

δ. Herbæ porro & Folia paullo firmiora, Aromate & Sale volatili carentia, Emollientia, Adstringentia, Incrassantia, Refrigerantia, Aperientia; Semina similia, non tamen Mucilaginosa; Ligna, Radices, Cortices, densiora, Aromate paullo fixiore prædita, horæ 1/2 Cocturâ satis emunguntur.

ε. Tandem partes Vegetantium tenerrimæ, Flores; tum Herbæ & Folia Subaromatica, Vulneraria, Amara, Uterina, &c. Semina, Baccæ, Fructus, Cortices, Radices, similes, molliores; quo & Purgantia quædam retuleris, Sennæ Folia, Rheum, Myrobalanos, &c.; & Liquiritiam; denique Radices & Semina Coctione mucilaginem fundentia: quæ omnia vix ultra 1/4 horæ coqui debent. Imo horum pleraque, maximè recentia, mollicula, Decocto ab

igne remoto, etiamnum fervido, infundere tantum ſatius eſt (226. φ 3.).

ζ. Eſt tamen, cur Medicus quandoque ultra citraque terminos Coctionis datos (α ad ε.) eat; dum vel ſuperficiariam tantum, vel hac neglecta intimiorem, coquendo exhauriri vim ſcopus repoſcit.

η. Hactenus tamen (α ad ε.) dicta de Aquoſis potiſſimum Decoctionibus intelligi velim. Vinoſæ, minus laudabiles (226. β.). & Spirituoſæ, quum Phialas requirant, aut vaſa exacte clauſa, vix ejuſmodi regulas admittunt. Quin poſteriores etiam, calore minore bullientes (226. ε.), haud tantam exigunt accurationem.

228. DOSIS, quæ Infuſi (215.), eadem eſt: inde ergo repetatur.

229. QUANTITAS GENERALIS itidem ſimili ſe modo habet, ac (216.): vix tamen ultra Lib. vj. vel viij. extenditur unquam; imò nec eousque, niſi dum præparatio difficilior, Doſis ingens, & brevibus intervallis haurienda, id repoſcunt, annique tempus ac Decocti durabilitas permittunt.

230. PROPORTIO mutua Ingredientium, præter ea, quæ (217.) tradita ſunt, vix multa complectitur.

α. Quoad Materiem (225. β.) ſimilia dictis (217. α ad γ.) obtinent.

β. Menſtrui (225. α.) ad Materiem decoquendam Proportio itidem diſcrepat juxta

conditiones (217.ε.), tum prout Coctio sine vel cum Evaporatione perficitur (226. γ. κ. ο.).

γ. Ubi ergo nulla per Evaporationem jactura fit, aut Vapor collectus refunditur (226. φ. 2.); Menstrui Proportio eadem est, ac in Infusis (217. δ.), nisi, quod rarius ultra duodecuplam aut paulo majorem augeatur.

δ. Si contra sub Coctione dissipatio fit; tanto requiritur Menstruum copiosius, quo illa major; ut Liquor superstes sit nec justo dilutior, nec saturatior.

ε. Tum igitur Medicus vel determinat Menstrui adfundendi quantitatem ex (γ.) & quantitate dispendii, certò aut per conjecturam definita, simul sumtis; prout Coctionis durationem aut ad aliquotæ partis evaporationem, aut saltem ad tempus, limitat.

ζ. Vel, quod tutius & usitatius est, Menstrui q. s. præscribens, & Coctionis durationem alterutro modo (ε.) definiens, denique saltem determinat, quantum residui superesse velit: ut Pharmacopœo tunc relinquatur computandum, qua Menstrui quantitate opus sit, ut, dato Coctionis termino, præscriptum Decocti pondus remaneat. Facilis autem Medico hinc nascitur determinatio; quia perinde est, ac si absque Evaporatione fieret Coctio (γ.).

η. Acceſſoria primæ claſſis (212. γ. 1. 225. γ.) haud alios limites agnoſcunt, quam (217. η.); niſi quod, ob Ebullitionis adminiculum (226. δ. ε. ϑ.), ſæpe minor eorum quantitas exigatur.

ϑ. Acceſſoria claſſis ſecundæ (225. γ. 226. φ.), quouſque eadem ſunt illis Infuſorum, ſimili quoque Proportione gaudent (217. ϑ.) Quæ verò, peracta decoctione, Liquori infunduntur (226. φ. 3.), regulas ſequuntur in Hiſtoria Infuſi datas (217.). Notetur modo, tantò fere minus maceratione ſolvi poſſe, quo liquor ante per Coctionem magis ſaturatus eſt; neque in Decoctis, majore præſertim quantitate hauriendis, admodum placere ſpiſſitudinem.

231. SUBSCRIPTIO paucis diſcrepat ab illa Infuſorum (218 ad 221.). Si enim, quod & heic uſitatum eſt, Materiem decoquendam tantum præbet Pharmacopœus, præter dicta (220.) ſingulare nihil obtinet. Si vero & ipſam Decoctionem is curat, mandantur

α. *Ante Coctionem agenda.* Hæc autem (1.) quoad Comminutionem, Colligationem, & Irrorationem nihil differunt a dictis (219. α. 1. 2. 3.); niſi quod Humectatio cum aqua fervente heic vix uſu veniat. (2.) Vaſis etiam idonei mentio facienda, ſi minus familiare vel volatilitas vel acrimonia Materiæ, vel modus Coctionis, poſtulat, Phia-

lam v. g. Chemicam, Cucurbitam Alembico instructam, Lagenam stanneam, Ollam fictilem, Diploma, &c. Mos inter Pharmacopœos receptus in Vasis æneis, stanno etiam non obductis, Cocturas promiscuè faciendi, vel tanto magis necessitatem hujus monelæ inculcat. (3.) Maceratio nonnunquam præmittitur (226. ι. 227. α.) vel totius, vel partis cujusdam Materiei difficilius solubilis. Injungitur hæc juxta leges (219. β. γ.), & Formulam facit *Infuso-Decoctum.*

β. Decoctio ipsa. Quæ limitat (1.) Ignis adhibendi Gradum Modumque (226. δ. ζ. μ. ξ. &c.) agendum? An Igne nudo, an in Diplomate? Hoc Cocturæ longiori aptius & empyreuma arcet, & caloris inæqualitatem. (2.) Ordinem; ubi alia aliis diutius breviusve decoquenda sunt (Vid. 227.): quod ipsum quandoque & de Menstruo Secundario, aut Accessorio quodam (212. γ. 1.) Coctionem longam non ferente, valet. (3.) Vasis Occlusionem magis minusve exactam; prout Evaporatio magis minusve nocet. Plerumque Vase clauso decoquendum. Calor inde æquabilior, minor inquinatio. (4.) Coctionis Terminum, qui, dum Evaporatio conceditur, sæpe vel ex quantitate residui, vel ex aliquotæ partis dissipatione, minus tamen certò, definitur. Satius est Tempora figere juxta (227. α. ad ε.)

aut ex Decocti colore, ſapore, &c. limitem ponere. Ebullitio fortior, lenior, Vas magis minusve repandum, diverſiſſimam faciunt intra idem tempus exhalantis quantitatem.

γ. Poſt Coctionem agenda. Quo pertinet (1.) Infuſio novæ Materiei (226. φ. 3) quæ iisdem legibus perficitur, ac dictum (219. α. β. γ.). (2.) Depuratio ſimilis etiam (219. δ.); niſi quod heic quandoque in Aquoſis Colationi jungatur Clarificatio cum Albumine Ovi, limpidiſſimum quidem exhibens liquorem, at ſimul plerumque minus efficacem; quum Albumen igne coiens virtutis medicatæ partem ſæpe retineat: unde vix, niſi pro delicatiſſimis, præcipienda. (3.) Acceſſoriorum Miſcela, quæ intelligitur ex (226. φ. 1. 2.). (4.) Receptaculum ſimile, ac (219. ζ.)

δ. In hactenus (α ad γ.) dictis mandandis memento regulæ (59. *n*.).

232. Quæ ad Signaturam ſpectant, haud difficulter eruuntur ex (221.): vel ipſa enim Nomina quoque ex parte eadem heic adhibentur: ut hinc Decoctum ad Doſin unicam præſcriptum vocetur *Hauſtus* vel *Potio*: ad plures, ſi Menſtruum ſpirituoſum eſt, *Tinctura*; ſi Aquoſum, *Decoctum* vel *Apozema*; ſi Animantium partes Baſin Materiæ (75.) conſtituunt, *Jus* vel *Juſculum*; ſi Materies ſemel decocta cum recente Aqua

iterum

iterum coquitur, *Bochetum* vel *Decoctum Secundarium*. Reliquæ denominationes hodie ferè exoluerunt.

233. USUS idem est, qui Infusi (222.).

234. SPECIMINA sunto.

* * *

Haustus Emeticus, Ventriculo cibis nimium infarcto.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 117.

℞. *Rad. Ypecacuanh. pulv.* scrup. IV.
Cum *Vini albi* unc. iij.

Coque in Phiala alta horas quatuor. *Colaturam exhibe pro una Dosi.*

* * *

Nodulus Purgans, minus calefaciens.

℞. *Fol. Senn. sine stipit.* drach. iij.
Agaric. optim. drach. ij.
Nitri puri drach. j.

Conscissa, tusa, includantur Sindoni.

S. *Nodulus Purgans. Coquatur per 1/4. horæ in Cerevisiæ dulcis Pint. ß, Vase clauso. Exprimatur: Capiat Æger Cyathum omni semihora, donec purgetur.*

* * *

Jus Cancrorum Fluviatilium.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 16.

℞. *Cancror. fluviatil. vivor.* Lib. iij.

Coque spatio horæ cum Aq. Lib. xij, tum exemtos contunde una cum testis, atque coque in priore Jure proprio adhuc

per horas IV, addendo semper tantum Aquæ, ut a Coctione Lib. viij. circiter supersint, tum Jus fortiter exprime, atque ei infunde

Flor. Borragin. unc. iß.
Buglossi unc. j.
Rad. Tragopogoni unc. IV.
Sisari unc. ij.

Dein ebulliant simul spatio 1/16 horæ.

S. Ut in Fronte. *Sumatur ad Unc.* ijß. *omni biborio.*

* * *

Decocto-Infusum Adstringens, Incrassans, ad Hæmoptysin.

Vid. Ibid. p. 196. 197.

℞. *Rad. Consolid. maj.*
Cort. Tamarisc. ana unc. ß.

Cum Aq. pur. q. s. per 1/4. horæ decoctis, adhuc fervidis, infunde

Herb. Agrimon.
Betonic.
Flor. Hyperic.
Papav. Rhœad. ana m ß.

Stent, vase clauso, in Infusione calida per horæ spatium. Colaturæ Lib. ij. admisce

Syr. Myrtin. unc. j.

S. *Liquor Vulnerarius. Bibat Unc. ij. omni biborio diei.*

* * *

Tinctura Anti-Hydropica, ad Exemplum H. Boerh. Ibid p. 204.

℞. *Rad. Helenii* unc. j.
Ariſtolochiæ utriusque
Zedoariæ ana drach. vj.
Zingiber. unc. ß.
Summit. Abſynth.
Centaur. min.
Semin. Dauci
Bacc. Juniper.
Lign. Saſſafras raſi ana unc. j.
Cort. Winteranor. unc. ß.

Conſciſſa, tuſa, cum *Spirit. Juniper.* Pint. ij. in Phiala alta Chemica ebulliant per 6. horas. Tinctura frigida, pura, decantetur. D. uſui.

S. Ut in Fronte. *Capiat Unc. ß. quater de die, vacuo ſtomacho, cum regimine.*

* * *

Infuſo-Decoctum Abſtergens, Antiſepticum, in Spina ventoſa.

Vid. H. Boerh. p. 112.

℞. *Lign. Guajaci virid. ponderoſ. raſi.* unc. x.
Sal. Tartari drach. ß.

Cum Aq. comm. Lib. vj. ſpatio XXIV. horar. digeſtum in diplomate, decoque ſpatio 2. horarum, ſub finem admiſcendo.

Spir. Vini rectific. unc. IV.

Ebulliant iterum parumper, tum exhibe.

S. *Sumat Unc.* IV, *quater de die, vacuo ſtomacho: mane hora ſeptima, dein hora*

undecima, iterum quarta pomeridiana, & ultimo hora septima vespertina.

* * *

Bochetum ex Residuo prioris.
Ibid.

℞. *Residuum Decocti prioris*
Aq. pur. Lib. iij.
Ebulliant per IV. horas. Colatura D. usui.

S. *Sit pro potu quotidiano.*

Nota. *De* Hydrosaccharo, Hydromelle Medicato, Ptisana Veterum & Recentiorum, Diæta, Sero Lactis Medicato, Decocto Galli, Consummatis, Destillato Instaurante, &c. *addo nihil; cum facile ex hactenus* (211 ad 234. *traditis* Infusorum & Decoctorum *Historiis, quousque etiamnum in usu sunt, intelligi queant, ex parte vero hodie eviluerint. Conf.* P. Morelli Method. Præscrib. Form.

De Succis Expressis.

235. Succus Expressus est Medicamentum internum, liquidum, ex Succo Aquoso, tritura & pressione de partibus Vegetantium recentium in rem præsentem educto, potissimum constans.

236. Materies in Genere duplex est: *Primaria & Secundaria.*

a. Primaria est, quidquid tritu & pressu

Succum fundit Aquoſum, uſui interno idoneum: cujusmodi fere nonniſi Regnum Vegetabile ſuppeditat.

β. *Secundaria* vel (1.) promovendæ confert Succi Expreſſioni, aut hunc diluendo, aut ſolida, quibus is coërcetur, emolliendo. Aqua, Serum Lactis, Lac ipſum, & ſimilia, id præſtant ante Expreſſionem addita. Vel (2.) Succo jam expreſſo admiſcenda hujus virtutem auget, aut noxiam injucundamve qualitatem corrigit. Salia Acida, Neutra, Alcalica, Vinum, Aquæ ſtillatitiæ, Saccharum, Mel, Elæoſacchara, Syrupi, &c. huc apta ſunt.

237. Delectus, ob minorem Materiæ (236.) amplitudinem, paucis abſolvitur. Ergo

α. Succoſæ & recentes Vegetantium partes tantum primario (236. α.) huc adhibentur: Folia, Flores, Fructus, Radices, Herbæ totæ, molliora, Succo liquido, Aquoſo, plena.

β. Excluduntur Sicca & Compactiora omnia. Ligna hinc, Cortices, Stipites lignoſi, &c. inepta.

γ. Neque & Seminum adeo hic uſus eſt; quia Oleo magis, quam humore Aquoſo, ſcatent.

δ. Minus etiam idonea ſunt, quorum Succus, licet copioſus, nimium lenteſcit; quum difficulter eliciatur. Secundarii ta-

men Liquidi (236. β. 1.) admiſtio, & calor, opem heic ferre queunt.

ε. Item, ſi ſcopus exigit paulò minus ſuccoſis, aut humore lentiore plenis (δ.), uti, appoſitè junxeris, quæ Succo liquidiore turgent, vicem quippe adminiculi (236. β. 1.) præſtitura.

ζ. Qui de Animantibus vivis, horumve Stercoribus &c. premuntur Succi Medicati, magis ad vulgum pertinent: vix enim ex Medici conſilio aut præſcripto fiunt.

η. Patet hinc, non quorumvis eſſe temporum nec locorum hæc Medicamina: ut ideo cavendum ſit, ne intémpeſtive, aut plura ſimul præſtituantur Ingredientia, eodem quæ tempore haud vigent, aut viridia deſiderentur, quæ nonniſi ſicca ad nos pervenire poſſunt.

ϑ. *Secundaria* (236. β.) utriusque claſſis omittuntur frequentiſſime. Priora tamen (ibid. 1.), cum nativus Materiæ primariæ humor aut parcior eſt aut lentior, pulchrè conducunt. Seligenda igitur ejusmodi, quæ vel eidem ſcopo ſerviunt, vel Succo miſta noxiam haud ſubeunt efficiuntve mutationem. Poſteriora easdem, tum (213. κ.) memoratas, exigunt cautelas.

ι. Numerus Ingredientium minor (213. λ.) heic commendatur. Plura congerenti facile obrepit error (η), aut incongrua ex variorum mixtione Qualitas (94. & ſeq.).

238. ORDO, vix heic limitatus, idem tamen adhiberi poſſet, qui in Infuſis (214.), quousque Materiæ ſe extendit convenientia.

239. DOSIS, major minorve pro variis conditionibus (66.), tum prout brevibus longisve intervallis repetendam jubet Indicatio. Quandoque Menſurâ ſaltem determinatur ad Cochlear. j. ij. iij, aut ad Cyathum j. ij. &c.: ſæpius tamen Pondere, a Drach ij. ad Unc. j. ij. iij: rarò ultrà, niſi cum dilutus admodum & gratus fuerit Succus. Flatuoſa horum liquidorum Cruditas, Color, Odor, Sapor, plerumque ſatis injucundi, ſuadent, ſi Doſis efficax major eſt, regula (67. δ.) potius utendum.

240. QUANTITAS GENERALIS, prout varius requiritur juxta conditiones (67.) Doſium (239.) Numerus, variè definitur. Nonnunquam, pro Emeſi v. c. movenda, &c. Doſis unica in univerſum ſufficit. Sæpiſſimè tamen, ſi alterandum, vel per Epicraſin purgandum, in plures dies, imò ſeptimanas, Curæ inſtar, ut vocant, uſus protrahitur. Tum igitur vel (α.), quantum ſatis eſt in unum aut duos dies continuos, ſimul præſtituitur; ut ſingulis alternisve diebus recens paretur: quod quidem, ſi per Aegri conditiones (67. ϑ.) licet, omnino faciendum jubet facilis ejusmodi Succorum per moram alteratio. Vel (β.), ſi

prius (α.) minus commodum, quantitas in plures dies aut & integram hebdomadam suffectura exhibetur simul: quod dum fit, Sulphuratione, Incoctione, Condimentorum admistione, Vasis obthuratione & collocatione in cellam frigidam, corruptio quævis arcenda.

241. PROPORTIO Ingredientium mutua, quum plenam nec exigat, nec admittat, determinationem, ex sequentibus facile intelligitur.

α. Quantitate Succi Generali (240.) ad Pondus determinatâ, de Materie Primaria (236. α.) saltem q. s. capiendum jubetur.

β. Aut Succi Quantitate non determinatâ, Materiæ (236. α.) quantitas limitatur Pondere vel Mensura (58. ζ. η. ϑ. 1. 2.): utramque enim certò statuere vix licet.

γ. Prius (α.) in genere usitatissimum est, quin & necessarium, si vel unica modo Dosis, vel plures, Mole & Numero definitæ requiruntur (239. 240.). Posteriore (β.) dum uteris, considerans Succi in Materie majorem minoremve copiam, tum Dosis expetitæ molem & magis minusve frequentem usum, cave ne excessu pecces vel defectu, risum moturus Pharmacopœo aut tædium expressionis eodem die aliquoties iterandæ. Unde hic modus vix adhibetur, nisi dum Quantitas Generalis grandior, vaga tamen, reposcitur.

δ. Quod si igitur Materies (236. α.) pluribus constat diversis, mutua singulorum proportio ita limitatur, uti major minorve cujusvis efficacia & succositas, collata scopo, postulat. Quæ parciore vel magis viscido gaudent Succo (237. δ. ε.), cæteris paribus, minore quantitate, respectu succosiorum, capiuntur; ut & copiosior & minus lentus acquiratur Liquor (l. c.).

ε. Unde in casu priore (α.), ubi omnium æqualis quantitas non exigitur ob conditiones (δ.), ex duplo, triplo, subduplo, &c. proportio saltem determinatur: v. c. Radicum pars j. Herbar. part. ij. Baccar. part. iij. aut aliter. In casu posteriore (β.) quid tum agendum, sponte patet.

ζ. Quandoque determinata saltem Quantitas Succi, ex una vel pluribus Speciebus expressi, & depurati, præstituitur, non commemoratis sigillatim ipsis Speciebus aut expressionis modo & ordine: quæ methodus ut simplicissima, ita & commodissima est, si vulgari tantum modo procedendum.

η. *Secundaria* Materies (236. β. 1.) parciore saltem quantitate heic adhibetur; ne Emulso, Infuso, vel Decocto, similior, quam Succo presso, fiat Formula: haud enim veri loco Menstrui est, sed dilutioni tantum inservit, (ibid. & 237. ϑ.). Prout ergo eâ magis minusve eget Materiæ Primariæ habitus, ita plus minusve addi-

tur; modo ne ſuperet Succi ipſius quantitatem.

ϑ. Reliqua (236. β. 2.) haud alios agnoſcunt limites, quam datos (216. ϑ.). Curandum, ut Succus, tanquam Baſis (88.), Addendis potior ſit, nec horum miſtione nimis ſpiſſeſcat; tum ut ex omnibus ſimul junctis juſta & efficax Doſis emergat (239.). Ubi autem Succi pondus haud determinatum eſt (β.), Addendorum Proportio ad certam illius partem ſaltem definitur, unde dein Pharmacopæo facile eſt computare, quantum pro toto requiratur.

242. SUBSCRIPTIO varia injungit. Quo pertinet.

α. *Materiæ Primariæ (236. α.) ad Succi Expreſſionem Præparatio.* Hæc autem includit (1.) Comminutionem, quæ vario in variis perficitur modo, conſcindendo, radendo, tundendo in paſtam ſucculentam. Lapideum Mortarium, Piſtillum ligneum, præ Metallicis, operi huic aptiora ſunt. (2.) Diluentis Liquidi (236. β. 1.), ſi quo opus eſt (237. ϑ.), Adfuſionem. (3.) Paſtæ tuſæ, humectatæ, (1. 2.) Digeſtionem aut & Coctionem: quæ tamen ſæpiſſimè omittitur; nec adeo uſu venit, niſi cum Materies in univerſum parciore aut viſcidiore Succo prædita, neque interim calore incongruè mutabilis eſt. Id autem boni

ſimul adfert, quod flatulentam Succi cruditatem minuat.

β. *Expreſſio ipſa*, quæ, præter vulgaria, nihil habet ſingulare.

γ. *Expreſſi Depuratio*. Hæc quidem vel Quiete fit & Mora, vel citius, Trajectu per Colum (219. δ. 2. 3.), nec prætermitti debet; quum ingratam Succis demat ſpiſſitudinem. Imò nec malè agunt, qui, Digeſtione aut Coctione non præmiſſis (α. 3.), Succos, priusquam colant, leni igne ad primum uſque Ebullitionis ſignum, vaſe clauſo, ſi virtus volatilis eſt, ſin minus, ad tantillam quoque Ebullitionem uſque, calefaciunt, ac tum demum vel frigefactos prius (219. δ. 4. *in fine*), vel adhuc calentes, Colo depurant: ita enim & Deſpumatio ſimul fieri poteſt, & flatuoſa eorum materies magis diſſipatur, & fæces ſeparantur pulchrius, & Inſecta horumve Ovula, ſi quæ inſunt, deſtruuntur, quin & longiori aptantur Conſervationi.

δ. *Miſcela Materiæ Secundariæ* (236. β. 2.), quæ, præmiſſis (γ.), demum peragitur: licet interim ſatius foret, quæ difficilius in Succo frigido ſolubilia ſunt, huic calefacto, ante Colationem (γ.), immittere. Imò vel ſuaſerim, ubi major Succi Quantitas ſimul præſcribitur, Salia, quæ frigore rurſus aut tota, aut ex parte, excutiuntur, ſeorſim, ſpecie Pulverum, in ſuas Doſes

divisa, ægro exhibenda esse; ut is dein hæc partitis vicibus cuilibet Succi Dosi, paullò ante usum, intermisceat.

ε. *Succi parati Adservatio*, quæ in casu (240. α.) minoris quidem momenti est, at, si obtinet (ibid. β.), omnino curam meretur; quum & nativa horum Succorum indoles, & tempus anni, quo magis usitati sunt, corruptioni maximè faveant. Neque sufficit semper vase oris angusti, probè clauso, loco frigido, eos servasse: sed insuper vel, consilio Helmontii, Vas prius accensi Sulphuris vapore imbuendum; vel, nisi Materies Secundaria (236. β. 2.) corruptioni obstans jam addita sit, nec Indicatio repugnet, tantillo Spiritus Vini condiendus Succus; vel, si dilutior sit & calorem innoxie ferat, ad dimidias inspissandus.

243. Signatura ex (60. 235. 239.) satis intelligitur: neque enim, præter communia, quidquam heic monendum superest, nisi quod Succus, in plures dies suffecturus, Vase clauso, loco frigido, sit adservandus.

244. Usus in Chronicis, ad inveterata humorum & solidorum vitia, Viscerum, præprimis Abdominalium, obstructiones, &c. quin & in Acutis, ad Sitim restinguendam, Putredinem arcendam, &c. commendatissimus est, tam Alterationi, quam Evacuationi per Vomitum, Alvum, Uri-

nas, idoneus. Infantibus tamen, Delicatis, quibusvis anni temporibus, usque quaque haud convenit: quamvis nec desint Succi vel maximè nauseanti etiam Palato arridentes. Denique nec ad promptissimè parabiles pertinet hæc Formula.

245. SPECIMINA sunto.

* * *

Succus Emolliens, Aperiens, Humectans, Solidorum nimiam Rigiditatem corrigens.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 9. & seq.

℞. *Rad. recent. Scorzoner.*
Rapar. ana unc. IV.
Herb. recent. Cichorei
Taraxaci
Endiviæ ana man. ij.

Conscissis, tusis, adfunde
Seri Lact. recent. Pint. ß.

Ebulliant leniter spatio 6. horæ minutorum in Balneo Maris: tum Succum exprime: cujus per Colum depurati singulis Unciis admisce
Syrup. Rubi Idæi drach. j.

D. in Lagena Sulphurata.

S. Ut in Fronte. *Servetur in loco frigido. Dosis Cochlearium omni biborio diei.*

* * *

Succus Emeticus, in Hydrope utilis.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 209.

℞. *Cort. medii Sambuc. recent.* q. s.

Ut conſciſſ. tuſ. exprimatur *Succi* unc. j.
Cui adde
Syr. Violar. unc. ß.
D. uſui.
S. *Hauſtus Emeticus pro una Doſi.*

* * *

Succus Antipyicus in Statu Phlogiſtico Variolarum.

Ibid. p. 239.

℞. *Succi recens expreſſi Cichorei*
Lactucæ
Taraxaci
Fumariæ ana
unc. ij.
Radic. Scorzoner.
unc. IV.
Nitri puri. drach. iß.
M.
S. *Bibat Unc. j. omni hora diei.*

* * *

Succus Diluens, Reſolvens, Abſtergens, ad Aphthas.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 168.

℞. *Bulb. Rapar. cum cortice* q. ſ.
Tyrocneſti, vel radula ex bractea ferrata, radantur: tum exprimatur Succus, qui ebulliens leniter deſpumetur: hujus Unc. XVI. admiſce
Vitell. Ovor. N. ij.
Syrup. Violar. drach. IV.
S. *Bibat Unc. ß. omni ſemihora.*

* * *

Succus Antiacidus, in frigida Scorbuti Specie: ad Exemplum H. Bœrh.

Ibid. p. 189. 190.

℞. *Rad. recent. Raphan. rustican.*
Ari ana part. j.
Herb. recent. Trifol. Aquatic.
Nasturt. Aquat. ana part. ij.

Radula rasis, conscissis, tusis, exprime Succi Unc. VI. quibus admisce
Spirit. Antiscorbut. F. D. unc. ij.
Sacchar. alb. unc. j.
D. Vase clauso.

S. *Capiat omni triborio Unc. ß. vel Cochlearium.*

* * *

Alius in Scorbuti Specie Alcalina.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. pag. 192.

℞. *Herb. recent. Acetosæ*
Taraxaci ana q. s.
Pom. Citreum N. j.

Conscissis, tusis, exprime Succi Unc. v. His per Colum trajectis adde
Sacchari alb. drach. vj.
D. Usui: iterentur quovis die per duas hebdomadas.

℞. *Crem. Tartari* drach. v.
Sal. Essent. Acetosell. drach. ij.
M. Divide in XIV. partes æquales.
D. Singulæ in Chartulis seorsim.

S. *Capiat mane hora septima dimidium Succi, cui admisceat unam Dosin Pulveris: reliquum hora nona sine Pulvere. Id fiat per* XIV. *dies.*

De Emulsis.

246. EMULSUM, *Emulsio*, est Medicamentum internum, liquidum, Oleoso-Aqueum, consistentia & colore utcunque Lacti simile, ex partibus Vegetantium oleosis cum Menstruo Aquoso tritis, & emulctis, paratum. Unde Nominis patet ratio, & differentia hujus a priore Formula (235.).

247. MATERIES & huc triplex, uti (212. 225.), accedit: *Menstruum* puta, *Emulgendum*, & *Accessorium*.

α. *Menstruum* vix aliud in usu est, quam Aqueum: Aqua v. g. Simplex, Stillatitia Officinalis, Decoctum vel Infusum Aquosum, &c. Quandoque tamen & Vinum, sed rarius, adhibetur.

β. *Materiem Emulgendam* præbent (1.) Nuclei & Semina Plantarum Oleo gravida. (2.) Succi Vegetantium Oleosi: Resinæ, Gummi-Resinæ, Balsama; quin & Radices nonnunquam valde Resinosæ, &c.

γ. *Accessorium* vel (1.) solutionem Materiæ (β.) promovet, estque corpus saponaceum: uti Vitellus Ovi, Saccharum, Mel, aut tenerior Materies oleosa, facilius solubilis,

bilis', ex (β. 1.) deprompta. Vel (2.), Emulſo jam parato addendum, hujus virtuti aut gratiæ augendæ ſerviens, in genere ſimile eſt (212. γ. 2.).

248. Delectus tamen ut ex arte fiat, notandum, duas dari Emulſorum Species; dum alia (1.), proprie ſic dicta, parantur ex Materie (247. β. 1.); alia (2.) potiſſimum ex (ibid. 2.). Quæ alii ex Pulveribus Terreis, albidis, Margaritis v. g. & ſimilibus, cum Menſtruo Aquoſo tritis, confecta huc referunt, data opera omittimus; quum iſthoc Titulo indigna ſimplices ſaltem ſint Mixturæ: prout Lacteus Color, pulviſculo citiſſime in fundum cadente rurſus periens, ſat docet.

249. Priora (248. 1.), ut Colorem & Conſiſtentiam (246.), ſic Odorem quoque & Saporem, Lactis æmulos, aut ſaltem minimè injucundos, exigunt, nec fere, niſi Refrigerandi, Nutriendi ac Demulcendi, rariſſime Calefaciendi, ſcopo parantur. Hinc

α. *Menſtruum* non admittunt aliud, quam Aqueum (247. α.), nec ſpiſſitudine, nec alia dote, injucundum, acrimoniæ expers, quò ſimplicius, eò aptius. Optima ideo Aqua ſimplex, cocta; Decoctum Aquoſum, tenue, inſipidum & inodorum, aut gratum, v. g. Hordei, Avenæ, Cornu Cervi, Rad. Scorzoneræ, Liquiritiæ, Cicerum, &c; Infuſum ſimile.

β. Aquæ Stillatitiæ inertiores ſi, ut creberrime fieri ſolet, adhibentur, ſint ex arte deſtillatæ, ſine empyreumate. Aromaticas, Spirituoſas, Vinoſas, Sapor Odorve nimis eminens, aut Scopus, ſæpe excludit, vel ſaltem, Acceſſorii loco (247. γ. 2.), parciore copia addendas jubet. Acetoſas eædem rationes, tum Acor, Emulſis infectus, prohibet.

γ. *Materiem Emulgendam* heic conſtituunt Nuclei & Semina (247. β. 1.); non quævis tamen promiſcuè, ſed quæ mox memoratis Emulſi dotibus & ſcopo quadrant.

δ. Minus hinc apta ſunt, quorum medulla alieni eſt coloris: amantur, quæ albidâ gaudent.

ε. Quin & majora ideo ſuis prius tunicis orbantur, ſi lacteum hæ colorem obfuſcare poſſunt intertritæ: licet interim majorem ſæpe gratiam Saporis adferant, nec virtute leniter adſtringente ſcopo ſemper repugnent.

ζ. Valde amara, acria, aromatica, calida, quoque vix adhibentur; quum horum virtus, color, odor, ſapor, rarius conveniant. Amaritie tamen leniore prædita quandoque ſcopus admittit: uti Semina Citri, Aurantior. Nucleos Ceraſor. Amygdala amar. &c. Imo reſtricta horum

quantitas aliis magis fatuis accedens vel Palato quoque placet.

η. Quæ trita Mucilaginem fundunt, itidem minus quadrant: cujusmodi ſunt Sem. Cydonior. Lini, Pſyllii, Hyoſcyami, & ſimilia; quin & Hordeum ad crepaturam coctum, quo hinc ſaltem leviter cocto uti ſatius eſt.

ϑ. Cavendum maximè, ne rancida ſint, quæ recipiuntur: quam quidem corruptionem plurima heic uſitata ſubeunt facile, nullo tunc nomine huc apta.

ι. Qui Emulgendis alia, præter hactenus (γ. ad ι.) dicta, intermiſcent, uti Cortices Citri, Aurantior. Myrrham, &c. nec Colori, nec Sapori horum Emulſorum conſulunt. Elaeoſacchara priorum, Myrrhæ Tinctura, Acceſſorii loco addita, idem commodius præſtare videntur.

κ. *Acceſſoriis* primæ claſſis (247. γ. 1.) heic non opus: at alterius (ibid. 2.) admittuntur. Hæc tamen & ſint ejuſmodi, quæ, ſcopo congrua, juſtas Emulſi dotes non pervertant. Optima hinc Aquæ Stillatitiæ Aromaticæ, jucundiores; Syrupi excolores, grati; Julepi; Saccharum; Elaeoſacchara; Salia neutra.

λ. Pulveres ſi addis haud in Emulſo ſolubiles, ſint ſaltem tenerrimi, albi, minus ponderoſi, nec in grumos abire proni: un-

de vix, nisi Terreis subtilissime lævigatis, heic locus est.

μ. Conservæ, Electuaria, Extracta & similia, quum consistentiam, colorem, saporem, heic requisitos turbent, excluduntur.

ν. Acida quoque exulent; nisi cum postulat Indicatio Emulsum verè acidum aut citissime acescens.

ξ. Alcalina Saporis urinosi injucunditas prohibet.

ο. Tincturas, Spiritus, Essentias, Elixiria, & similia, raro admittit scopus: licet tamen aliquando admisceantur.

π. Saporis Odorisve gratiam ne sedulo nimis adfectes, memor (65. 100. 101). Plurimis Emulsum tantò arridet magis, quo similius est Lacti Animali.

ρ. Sunt, qui depositos se credunt, cum Medicus Emulsum propinat. Hos facile deceperis vel Menstruum adhibendo alieni coloris, v. g. rubri, vel similes Pulveres, Syrupos, Tincturas, &c. intermiscendo.

250. Posteriora (248. 2.), Lacti minus æmula, hujus modo Consistentiam & Colorem, imo ne hunc quidem semper, similant, ideo saltem Emulsa dicenda, quod & Mulctûs specie parentur, & Oleum Menstruo Aquoso ad tempus dissolutum exhibeant. Differunt hinc plurimum a Prioribus (249.). Nam

α. Tanta heic jucunditas nec exigitur, nec acquiri poteſt; quia hanc vix admittunt, quæ huc pertinent, Emulgenda.

β. Nec Scopus etiam ſimilis eſt (249.); cum ſæpius Calefactio, quam Refrigerium, heic obtineatur.

γ. *Materiem Primariam* (247. β. 2.) dant Oleoſa meraciora, difficilius in Aqua ſolubilia: ut Olea & Balſama liquida, ſpiſſa, ſolida, Peruvian. Copaib. Terebinthina, Tolutan. &c. Reſinæ & Gummi-Reſinæ, Jalapp. Scammon. Juniper. Maſtiche, Myrrha, Opoponax, Ammoniacum; Rad. Jalappæ, & ſimilia. Hæc ut reddantur meabiliora, facilius ingerenda, commodè ſub hac forma exhibentur.

δ. Et heic tamen abſtinendum a Fœtidiſſimis, quibus forma Pilularis aptior (162. *n*.).

ε. *Menſtruum* non adeo diſcrepat ab illo Priorum (249. α.). Aquis tamen, (ibid. β.), Aromaticis, Spirituoſis & Vinoſis, potior heic locus eſt, tum ob (β,) tum quia Materiem (γ.) ſolvunt facilius. Unde & Vinum ipſum nonnunquam adhibetur.

ζ. *Acceſſoria* primæ claſſis (247. γ. 1.) heic potiſſimum uſui ſunt: pleraque enim Emulgendorum (γ.) ſine iis Menſtruum Aquoſum (ε.) planè reſpuunt. Utendum igitur tantò potentioribus, quo & Materies (γ.) tenacior eſt ac difficilius ſolvenda,

& Menstruum (γ.) magis Aquosum, & Solutio exactior desideratur.

η. Vitellus Ovi, saponacea vi reliquis superior, vel tenacissima etiam aquæ aptat. Saccharum, Syrupi, Mel, minus efficacia sunt. Mel insuper colorem magis obfuscat. Sapo vulgaris itidem heic adhiberi potest; modo Indicationi, Aegrique gustui, non repugnet.

ϑ. Quandoque, dum minor est Emulgendi (γ.) quantitas, Materies Primaria Emulsi prioris (247. β. 1.) Accessorii loco recipitur: v. g. Semina aut Nuclei oleosi, Amygdala quædam, &c. Hæc enim intertrita, dum farinam & oleum minus tenax fundunt, ac Materiei difficilius solubilis particulis interponunt, sic satis pulchrè Saponis vices præstant, simulque Emulsum præbent priori (249.) similius.

ι. *Accessoria* alterius classis (247. γ. 2.) similia sunt ante (249. κ. &c.) memoratis. Spirituosa saltem (ibid. o.) crebrius heic locum habent ob (250. β. ε.): neque Sapori, Odori, Colori, tantopere studetur (ibid. α.).

251. Ordo, utrobique (249. 250.), Emulgendis primum dat locum: his subjungit, in Emulsis (250.), Accessorium Saponaceum: Menstruum dein; ac tandem Accessoria classis posterioris (247. γ. 2.). Varias autem singulorum Species pro suo quisque arbitrio digerit.

252. Dosis eadem ferè eſt, quæ Succi Expreſſi (239.), pariterque vel Pondere vel Menſura determinatur. Priora quidem (249.), magis quippe ut plurimum diffuſa, ad Cyathum, Unciam j. ij. &c. quandoque & ad lubitum pro potu familiari exhibentur: Poſteriora (250.) ad Cochlearium, Drachmam j. ij, alias tamen & ad Unc. j. & plures; prout magis minusve potentia ſunt, diluta, aut nauſeoſa, ſcopus varius, Aeger facilis vel difficilis, &c. (Vid. 66. & 67. δ.).

253. Quantitas Generalis nonnunquam Doſi unica (252.) haud major eſt; quod maximè obtinet in Emulſis (250.). Neque expedit hæc in uſum plurium dierum præſcribere, niſi exactiſſimé ſint ligata; quum mora divortium faciat. Emulſa (249.) facile aceſcunt, & eò quidem citius, quo calidior eſt tempeſtas; ut hinc æſtate calidâ vix ultra 6. vel 7. horas, hyeme tamen nycthemeri ſpatio ferè incorrupta perſtent. Doſis igitur Molem (252.), uſus frequentiam, & Atmoſphæræ calorem inter ſe comparans haud plus præſcribe ſimul, quam ante acorem natum queat conſumi; niſi forte Indicatio hancce mutationem commendet, nec Aeger ab ea alienus ſit.

254. Proportio mutua Ingredientium plurimum heic variat pro horum & Indicationis diverſitate.

α. Emulsa (249.), prout vel Refrigerandi solum ac Humectandi, vel Nutriendi, Sopiendi, &c. scopo inservient, plus minusve diluta parantur.

β. Spissiora fiunt, si Menstrui ad Materiem Emulgendam Proportio tripla, quadrupla, quintupla est: Dilutissima, si duodecupla ad vigecuplam usque: Media, si octupla.

γ. Ratio tamen habeatur magnitudinis Seminum & Nucleorum (247. β. 1.): quo enim minora hæc sunt, eo parciore Medulla, plure Cortice, constant. Medulla autem est, quæ in Emulsum transit. Unde Seminum minorum quantitas eadem eandem Menstrui copiam saturabit minus, quam tantundem Nucleorum.

δ. Plerumque Menstrui q. s. præscribitur, nec nisi quantitas Colaturæ determinatur: imò quandoque ne hæc quidem; tumque Pharmacopœus mediam ferè sequitur Proportionem (β.).

ε. In Emulsis (250.) & Materiæ (247. β. 2.) major minorve solubilitas, & hujus atque Accessorii (ibid. γ. 1. & 250. ζ. &c.) requisita quantitas, simul spectandæ veniunt, ut Menstrui Proportio ritè determinetur; quæ cæterum datæ (β.) haud absimilis est, & quandoque Pharmacopœi etiam arbitrio committitur (δ.); maximè si Emulsum unicam saltem Dosin (252.) continet.

ζ. Accessorii autem (247. γ. 1.) quantitas, ratione Materiæ, sumitur dupla, tripla, quadrupla; prout id potentius est vel debilius (250. ζ. η. ϑ.), & Emulgendi indoles magis minusve refractaria. Hinc fere usitatissimum est, Vitell. Ovi q. s. præstituere: quod ipsum & obtinet circa Accessorium (250. ϑ.).

η. Accessoria classis secundæ (247. γ. 2.) vix strictiores ferunt regulas, quam (217. & 241. ϑ.). Pulverulentorum (249. λ.) Scrup. j. Dulcium Drach. ß. sufficit pro Uncia j. Emulsi. Vide tamen in Emulsis (250.), an & Saccharo aut Melle jam sis usus loco Saponis (247. γ. 1.), tum quousque Materiæ injucunditas correctionem postulet, & num Infanti, an Adulto, &c. præscribas. Emulsa (249.) ne Salibus nimiis ingratiora reddas. Emulsi Unc. iv. vix ultra Scrup. j. recipiant. Reliqua, ut scopus exigit, addantur.

255. Subscriptio in Emulso Priore (249.) jubet simpliciter, *F. l. a. Emulsio*. Determinatur item Colaturæ quantitas, si Menstrui q. s. præscriptum est (254. δ.). Tandem memorantur Admiscenda. Vasis mentione haud opus. In Posteriore (250.) præcipitur Emulgendi cum suo Sapone (247. γ. 2.), si quis accedit, accurata subactio, Menstruique postea & reliquorum admistio partitis vicibus facienda. Modus

autem Emulgendi, & cæteræ encheireſes huc pertinentes, ut Pharmacopœo, ſic & Medico, ſupponuntur cognitæ (7. γ. 8.).

256. Signatura, præter vulgaria ſæpe memorata, commendat ſaltem, Emulſum (249.), ſub Aqua frigida, aut in loco ſubterraneo, frigido, ſervandum eſſe, ne aceſcat (ibid.). Quandoque & Concuſſio ante uſum inſtituenda jubetur, ſi Pulverulenta non ſolubilia acceſſerunt, aut Emulſi Poſterioris (250.) ſeceſſus per moram metuitur.

257. Usus Emulſorum minus univerſalis eſt, quam (222.). Priora tamen (249.), vel delicatioribus etiam gratiſſima, appoſitè dantur, ubi Refrigerandum, Demulcendum, Humectandum, Incraſſandum, leviter Nutriendum, Sopiendum, ſine calore Reficiendum, Acre bilioſum, putridum, Alcalinum, temperandum: quandoque & Diaphoreſi, Urinis, rarius Alvo, movendis accommodantur. Facili Acore nocent Acido laborantibus, Frigidis. Poſteriora (250.) in univerſum iis apta ſunt Indicationibus, quibus Materies eorum (247. β. 2. 250. γ.) laudatur; utpote quam ſub forma meabiliore exhibent. Pleriſque tamen ingratiora ſunt, ſi Odore & Sapore moleſto prædita, ut ſæpiſſime fit, recipiunt. Alvo cæterum, Urinis, Sudoribus, movendis, Vermibus fugandis, Ulceribus inter-

nis abstergendis, Nervis roborandis, &c. idonea habentur.

258. SPECIMINA sunto.

* * *

Emulsio Anti-Alcalica.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 51.

℞. *Avenæ excortic.* unc. iij.

F. cum *Aq. pur.* q. s. Emulsio, cujus Lib. ß. admisce

Nitri puri drach. ß.

Syrup. Violar. unc. j.

Aceti Squillit. drach. ij.

S. *Utatur pro potu familiari.*

* * *

Emulsio Nutriens, Demulcens, Incrassans, spissa.

℞. *Amygdal. dulc. excortic.* unc. ij.

Amaror. excortic. No. ij.

Aquæ pur. fervent. unc. I.

F. l. a. Emulsio. Colaturæ fortiter expressæ admisce

Aq. stillat. Cinnam. unc. j.

Sacchar. albiss. drach. vj.

M.

S. *Amygdalatum, de quo capiat Aeger omni semihora Cochlearium.*

* * *

Emulsio Narcotica.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 64.

℞. *Sem. Papav. alb. contus.* unc. ij.

Cum *Aq. Decoct. Hord.* F. Emulsio, cujus Unc. x. admisce

Syrup. Diacod. unc. iß.

Tinct. Opii cum Spir. Vini rectif. gutt. xx.

Aq. stillat. Cinnamom. drach ij.

Cortic. Citrei. drach. x.

S. *Capiat Unc.* iß. *omni* 1/2 *hora, donec incipiat leniri Dolor.*

Emulsio Lubricans, Diuretica.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 243. 244.

℞. *Semin. Cardui Matriæ*

Bardanæ

Fœniculi ana drach. vj.

Papaver. alb. unc. j.

Amygdal. dulc. No. xx.

Infusi Rad. Liquirit. q. s.

F. l. a. Emulsio. Colatur. Lib. iij. admisce

Sal. Prunellæ drach. ij.

Syr. Papaver. alb. unc. iß.

D. usui.

S. *Bibat omni semihora Unc. ij. Servetur Lagena sub Aqua frigida, aut in cella.*

* * *

Emulsum Antihelminticum.

Vid. Ibid. p. 229.

℞. *Gumm. Opopanac.* drach. j.

Vitell. Ovor. drach. ij.

M. s. a. dein adde

Sapon. Venet. drach. j.

Syrup. Artemis. unc. iß.
Aq. ſtillat. Fœniculi unc. iij.

M.

S. *Capiat Drach.* j. *omni quadriborio, cum regimine.*

* * *

Emulſum Purgans, forte, Scammoneatum, ad Hydropem.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 210.

℞. *Semin. Carthami* drach. ij.
Scammon. pur. gr. viij.
Contuſis adfunde paulatim
Aq. ſtillat. Cort. Aurant. unc. j.
Tum colatis miſce
Syrup. de Spina Cervina. drach. ij.

S. *Sit pro Doſi, mane.*

* * *

Emulſio Balſamica, ad Ulcera interna, Phthiſin, Gonorrhoeam, Paralyſin.

Vid. Ibid. p. 197. 247.

Et Harris de Morb. Infant. Lib. II. Obſ. II.

℞. *Terebinthin. nativ.* drach. iij.
Vitell. Ovor. q. ſ.
Probè ſubactis admiſce ſenſim
Mellis alb. drach. iij.
Aq. ſtillat. Bacc. Juniper. unc. iij.

S. Ut in Fronte. *Sumat Aeger omni quadriborio Cochlearium, ſemper ante uſum concutiendo Lagenam.*

De Mixturis Internis.

259. Mixturæ ſunt Medicamenta interna, fluida, ſolâ variorum inter ſe miſtione parata. Unde facile a prioribus (211. 214. 235. 246.) diſtinguuntur.

260. Tres earum (259.) Species uſitatæ ſunt. (1.) Diffuſiſſima, quæ *Julapium* audit. (2.) Media, quæ proprie *Mixtura* vocatur. (3.) Contracta, cui nomen varium; ut infra patebit. De ſingulis ſeorſim.

De Julapio.

261. Julapium, *Julepus Recentiorum*, eſt Mixturæ Species dilutiſſima, ferè diaphana, ex Sapore, Odore, Colore, jucundioribus conflata, Potum hinc ſuavem exhibens pluribus Doſibus deſtinatum. *Veterum* ergo *Julepus*, qui dilutior Syrupus eſt, a Noſtro diſcrepat Spiſſitate.

262. Materies in genere vel *Excipit*, vel *Excipitur*.

α. *Excipiens*, ut Baſis vel Menſtruum, eſt Liquor tenuis, limpidus, ſæpe aquoſus, non injucundus, diluendis reliquis inſerviens.

β. *Excipienda* ſunt, quæcunque in (α.) ſoluta gratiam huic & virtutem expetitam conciliare queunt.

263. Delectum utriusque (262. α. β.) limitant Dotes in Julapio requiſitæ. Notetur ergo

α. Dari id frequentiſſime loco potus familiaris, aut grati vehiculi Medicamentis aliis ſuperbibendi, hinc in eo deſiderari maxime Tenuitatem, Claritatem, Saporem reficientem, ex dulci acidum, aliumve non injucundum, Odorem ſuavem vel nullum, Colorem nullum vel hilarem, rubellum præprimis. Quare

β. *Excipiens* ferè præbent Liquores, Sapore, Odore, Colore, nullis aut in univerſum ſuavibus præditi.

1. Aqua ſimplex, cocta, præ reliquis aptiſſima, cito parabilis, Excipiendis pulchre ſe adcommodans, nec horum dotes deſtruens, aut vi aliena pervertens.

2. Vel Aqua Stillatitia, Officinalis, Iners: ut Acetoſæ, Borraginis, Bugloſſi, Endiviæ, Lactucæ, Sempervivi, &c. His tamen Simplex (1.) præferenda; quum ferè ſemper Deſtillationem ſapiant. Aut alia Sapore & Odore leni ſuavior: ut Meliſſæ, Roſarum, Ceraſor. nigr. Citri totius, &c.

3. Vel Infuſum Aqueum (211), jucundius, promtè parabile: ut Flor. Tunicæ, Roſar. Violar. Bellidis, Rhœados, Pomor. Citrei, aut Conſervarum ſimilium, &c.

4. Vel Decoctum (224.) ſimile, dilutum: ut Hordei, Rad. Scorzoner. Cornu Cervi, Paſſular. Tamarindor. Panis, &c.

5. Vel Vinum Rhenanum, Moſellanum, aliudve acidulum: quæ ſcopo Cardiaco

aptiora, cum motus humorum paulò auctior non nocet.

6. Vel Phlegma Vitrioli dilutius, aut Serum Lactis tenue, acidulum. Hoc tamen probe purum, nec turbidum, requiritur.

7. Vel denique hactenus (1. ad 6.) recensitorum aliqua conjunctim.

γ. *Excipienda* (262. β.) ejusmodi heic conveniunt, quæ simul & suavitatem Excipientis augere, & integre in hoc dissolvi queunt. Qualia sunt

1. Aquæ Stillatitiæ Aromaticæ, fortiores: ut Cinnamom. Pulegii, Majoran. Rosmarin. Florum & Cort. Aurant. Citri, &c. Quandoque & Vinum simile (β. 5.), nisi id fuerit Excipiens. Atque hæc quidem ut Excipientia Secundaria considerari possunt.

2. Succi dulces, acidi, recentes, Fructuum horæorum: uti Cerasor. Ribium, Berberum Rubi Idæi, Citri, Aurantior. Granator. Pomor. redolent. &c. Hos verò dum præstituis, vide, an recentes eo tempore acquirere liceat (237. κ.): quanquam & servari in Officinis diu queant incorrupti (242. ε.).

3. Tincturæ Acido-aquosæ, rubræ: v. g. Florum 4. Cordial. Tunicæ, Bellidis, Aquileg. Rhœados, Granor. Kermes, & similium: quæ alias Excipientis etiam vicem præstant (β. 3.).

4. Tin-

4. Tincturæ Spirituosæ, suavissimæ: ut Cort. Cinnamom. Citri, Aurantior. Cassiæ, Croci, &c. ubi stimulo quodam opus.

5. Aut Spiritus Ardentes, Simplices, vel jucundiore Vegetantium Spiritu Rectore per Destillationem imbuti: ut Rosar. Angelic. Lavendul. Meliss. Cinnamom. Citri, Aurantior. Cerasor. nigror. Aq. Vitæ Matthioli, Balsam. Embryon. &c. quorum usus in simili casu (4.)

6. Frequentius tamen Spiritus Acidi, Vegetabiles, vel Fossiles: Acetum stillatit. Spiritus Salis, Nitri, sinceri vel dulces, Sulphuris, Vitrioli, Clyssus Antimon. &c.

7. Syrupi Officinales, omni dote jucundissimi, excolores, rubri, aut ab Acido rubentes, e Succis Fructuum (2.) parati, aut alii; ut Flor. Acaciæ, Rosar. Violar. Tunicæ, Borragin. Rhœad. Herb. Capillor. Vener. Melissæ, Cort. Cinnamom. Citri, Granor. Kermes, Caryophillor. &c. Quo pertinent & Brodia Conditurarum, & Julepi Officinales, tum Oxymella, Oxysacchara.

8. Rob & Gelatinæ e Succis Fructuum (2.) facta: quibus & accensenda, quæ de Cornu Cervi paratur, nonnunquam heic usitata.

9. Saccharum vel simplex album, vel varia arte, una cum aliis non injucundis, in

Tabulas, Rotulas, Elæoſacchara, &c. redactum.

10. Salia ſicca: quorum tamen vix niſi Neutris, atque hæc inter ſoli fere Nitro, Sali Prunellæ, aut Polychreſto, locus heic eſt.

δ. Pulverulenta, non ſolubilia, raro admiſcentur: craſſiora ſaltem nunquam; aliquando tamen ſubtiliſſimè lævigata, minus ponderoſa, non ingrata, aut Saporis & Odoris expertia, præcipuè Abſorbentia Terreſtria, Corallia v. g. Margaritæ, Cornu Cervi, &c. Ab his tamen abſtinendum quoque, ſi Acida accedant ob (101. 102.)

ε. Conſervæ vix uſum habent, niſi pro paranda Infuſi ſpecie (β. 3.)

ζ. Electuaria, Extracta, Tincturæ, Eſſentiæ, Spiritus, & ſimilia, quæ Spiſſitate, Colore, Sapore, Odore, Julapium injucundius faciunt, excluduntur (α.). Excipe ſaltem Confectiones quaſdam gratiores: ut Alkermes, Hyacinthor. &c.

η. Scito tamen, & nimia peccari poſſe Suavitate (85. 100. 101.). Cave ergo, ne Dulcibus, tum ne Acidis, abutaris. Conſervæ, Syrupi, Rob, Saccharata, dum ingrediuntur copioſa, Saccharo ſuperaddito non opus. Acidum Foſſile defectum Vegetabilis ſaltem ſuppleat.

ϑ. Ubi Acidum Foſſile (γ. 6.) & Salia, (10.) ſimul jungis, memento dictorum (102. μ.).

ι. Numero denique conciſo & ſimplicitati heic ſtudendum: neque enim recenſitorum (β.γ.) ſingula congerere, ſed quædam ſcopo aptiora arte conjungere expedit. Naturæ plerumque amiciſſimum eſt, quod non multorum miſtione natum (29.).

κ. Ex hactenus dictis patet, *Hydroſaccharum* & *Oxyhydroſaccharum* Species eſſe Julapiorum.

264. Ordo præmittit ferè Liquidum Excipiens (263. β.); huic proxime ſubjungit, aliud Secundarium (ibid. γ. 1.); tum Excipienda ponit juxta (57. β. γ. ε.). Quandoque & ultimus Excipienti datur locus: quod tamen minus convenit, ſi Infuſum vel Decoctum Magiſtrale (263. β. 3. 4.) ejus vicem præſtat.

265. Dosis vel Pondere definitur ad Unc. j. ij. iij. &c. vel Menſurâ ad Cyathum v. g. aut Infantibus ad Cochlearium. Sæpe autem, loco potus familiaris, quantum urgens ſitis exigit, conceditur: ubi tamen plerumque ſatius eſt, hauſtu parciore, tantò frequentius repetito, uti, quam grandiore ſimul ingeſto inundare ſtomachum.

266. Quantitas Generalis, pro Doſis (265.) mole, uſûs frequentia, ſiti magis minusve intensâ, major vel minor, ad Lib. j. ij. iij. iv. uſque augetur: quin vel Infantibus quoque vix Libr. ß. minor datur. Neque heic corruptio facilis, ut in Emulſis (253.) arctiores limites ponit. M 2

267. PROPORTIO mutua Ingredientium in genere quidem talis ſtatuitur, ut capiantur.

Ad *Excipientis*(263.β.)Lib. j. vel Unc. XII.
Excipient. Secundarii (ibid. γ. 1.) - Unc. j. ij.
Succorum (ibid. 2.) - - - Unc. ij. iij.
Tinctur. Acido-aquoſ. (ibid. 3.) - Unc. j. iß.
Spirituoſorum (ibid. 4. 5.) - Drach. ij. vj.
Syrup. Bsodior. Julepor. Rob. Gelatinar. &c. (ibid. 7. 8.) - - - Unc. ij. iij.
Confectionum (ibid. ζ.) - - Drach. ij. vj.
Salium (ibid. γ. 10.) - - - Drach. ß. j.
Pulverum (ibid. δ.) - - - Drach. j. ij.
Aceti deſtillati (ibid. γ. 6.) - - Unc. j. iß.
Acidorum Foſſilium (ibid.) pro varia puritate - - - Gutt. xx. Drach. j. vel q. ſ. ad gratum acorem.
Sacchari (ibid. 9.) - - - Unc. j. iß. vel q. ſ. ad gratam dulcedinem.

Circa hæc tamen notari velim, præter jam dicta (263. ι.).

α. Indicationum, Guſtuum, aliarumque conditionum varietatem tot parere in caſibus ſingularibus exceptiones; ut ſæpius quam longiſſime a modo data generali regula deflectatur. Hinc

β. Ubi excitandum, calefaciendum, Vini, Aromaticorum, Spirituoſorum (263. γ. 1. 4. 5.) non raro multum augeri Proportionem: ut ideo vel Vinum quoque tum quandoque Baſin conſtituat (ibid. β. 5.).

γ. Infuſa vel Decocta Magiſtralia (ibid. 3.4.) ſi Excipientis loco adhibentur, hæc requiri dilutiora. Unde Specierum Unc. j. ad Menſtrui Libr. j. ferè ſufficit. (Vid. Hiſtor. Infuſ. & Decoctor.).

δ. Salium (263. γ. 10.) parciorem ideo addi copiam, ne amarore injucunditatem creënt.

ε. Pulverum, Rob, Gelatinarum, & ſimilium majore quantitate juſtam Julapii conſiſtentiam (261.) perverti.

ζ. In Proportione Dulcium & Acidorum determinanda tenendam eſſe regulam (263. η.). Ipſum quandoque Excipiens acidum aut dulce eſt (ibid. β. 3.4.5.6.). Acidum Foſſile copioſius auſteritatem parit. Sacchari major quantitas, ut multis minus grata, ita ſanguinem ſolvendo in ſudorem pronos diffluere facit.

268. SUBSCRIPTIO ponit: *M. F. Julapium D. ad Vitrum.* Ubi autem obtinet (267. γ.). Infuſionis vel Decoctionis modus, ac deinde admiſtio reliquorum, juxta ante (219. 231.) dicta, injungitur prius: quamquam ſæpiſſime Infuſa vel Decocta heic uſitata, tanquam Officinalia, præſcribantur, ut quorum præparatio Pharmacopœo ſatis nota ſit.

269. SIGNATURA ex (60.261.265.) facile patet. Monetur tamen quandoque, dum minor Humorum meabilitas actu fri-

gida prohibet, Julapium calidum bibendum esse. Potionem frigidam plerumque satis amant Aegri; ut vix mandato peculiari opus sit.

270. Usus ut jucundissimus, ita maximè commendabilis est in Acutis, & Chronicis; ubi calor aut frigus nimia, corruptio Humorum Alcalina, lentor, sitis vehemens, vires collapsæ, &c. Petuntur & hinc Vehicula aliis Medicamentis vel facilius ingerendis, vel promovendis, aptissima.

271. Specimina sunto.

* * *

Julapium in Frigore Febris Intermittentis conveniens.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 120.

℞. *Aq. decoct. Hord.* unc. xxx.
Oxymel. simpl. unc. iij.
Aq. stillat. Caryophill. arom. unc. ij.
M.

S. *Capiat Unc. ij. omni* 1/4 *horæ, calidè valde sorbendas.*

* * *

Julapium Roborans, Anti-Acidum, Calefaciens.

℞. *Aq. stillat. Cerasor. nigror.* unc. viij.
Pulegii unc. ij.
Cinnamom. unc. iß.
Vitæ Matthioli. unc. ß.
Margarit. ppt. drach. iß.
Confect. Alkermes drach. ij.

Elæosacchar. Citri drachm. iij.
M. D. ad Vitrum.
S. *Julapium Perlatum, de quo capiat Unc. j. omni semihora in Languore: aut sit pro vehiculo alterius Medicamenti.*

* * *

Julapium ex Decocto Magistrali, Cardiacum, ad Dolores a Partu.
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 219.
℞. *Hord. mund.*
Avenæ integræ ana unc. j.
Cum Aq. decoct. spatio 1/2 horæ Lib. iij. admisce
Vini Rhenan. Lib. j.
Aq. Stillat. Cinnamom. unc. ij.
Syrup. Kermesin. unc. iß.
M.
S. *Hujus Unc.* ij. *superbibat singulis Dosibus Mixturæ Anodynæ, ibidem descriptæ, donec sopiatur Dolor.*

* * *

Julapium specie Infusi, Antiphlogisticum, in Variolis utile.
Vid. Ibid. p. 238. & seq.
℞. *Flor. Papaver. Errat.*
Tunicæ ana m. ß.
Infunde cum *Aq. puræ, calidæ,* Unc. xx. stent vase clauso, calore leni, per 3. horas. Colaturæ expressæ adde
Spir. Sulphuris per camp. gutt. xx.
Sal Polychrest. drach. iß.

Syrup. Flor. Rhœad. unc. iß.

M.

S. *Bibat, quantum lubet.*

* * *

Aliud, Spiritus excitans in Gangræna a causa calida, temperie alcalina. Vid. H. Bœrh. ibid. p. 95.

℞. *Rob. Ribesiorum*
Berberis ana unc. ij.
Spir. Salis. drach. ß.
Aq. stillat. Melissæ. unc. vj.
Vini Rhenani. unc. x.

M.

S. *Capiat Unc. j. omni horâ.*

* * *

Julapium Confortans in metu Abortûs ab incommodis Graviditatis, ad Exemplum ibid. p. 217.

℞. *Vini Rhenan.* Libr. ij.
Aq. Stillat. Cort. Citrei. unc. iv.
Tinctur. Granor. Kermes unc. ij.
Cinnamom.
Balsam. Embryon. ana unc. j.
Gelatin. Cornu Cerv. citrat. unc. iß.
Syrup. Rubi Idæi unc. ij.

M.

S. *Capiat Unc. iß. in Languore.*

De Mixtura.

272. Mixtura media (260. 2.) est Mixturæ (259.) Species, Julapio

(261.) ſpiſſior, minore mole efficax, quacunque dote injucundiora etiam admittens, una vel pluribus Doſibus, haud tamen per Guttas determinatis, conſtans.

273. Materies, ut (262.), duplex eſt, *Excipiens* vel *Excipienda*.

α. *Excipiens* eſt Liquor quicunque, interno uſui aptus, non minima Doſi efficax (272.), ſæpiſſime hinc Aquoſus, quandoque & Vinoſus aut Spirituoſus: aut Aquæ ſtillatitiæ, ſimplices, compoſitæ; Decocta; Infuſa; Vina, &c.

β. *Excipienda* ſunt in genere Sicca, Mollia, & Liquida omnia, (128. α. β. γ.) memorata, & quæcunque alia interno uſui dicata.

274. Delectum ſola ferè heic figit Virtus Medicata. Neque enim adeo Tenuitatis, Claritatis, Saporis, Odoris, Coloris, ratio habetur, ut in Julapio (263.): quanquam & hæc tamen prorſus negligenda non ſint; præcipuè verò Spiſſitudo, cujus exceſſus valde heic incommodat. Pauca hinc addo.

α. Aquæ Stillatitiæ præ reliquis frequentiſſimè Excipientis loco ſerviunt; quum & cuicunque fere ſcopo congruæ proſtent, & tenuitate ſua excipiendis aliis magis aptæ ſint. Inertiores igitur Efficacioribus junguntur, ubi Virtus paullo magis diffundenda.

β. Decocta & Infusa, quorum præparatio simul adscribenda est, huc non pertinent, sed ad (211. 224.): haud enim alia ad Mixturas adhibentur, nisi quæ Subscriptione non egent (268.). Sint autem satis tenuia, si Sicci aut Spissi plusculum recipere debent.

γ. Pulverulenta, non solubilia, si quæ huc, uti creberrime fieri solet, accedunt, requiruntur saltem minus crassa, subtiliora; ne deglutienti molestiam creent.

δ. Exulent quoque ponderosiora specifice, si in Excipiente solvi nequeunt; quum citissime fundum petentia Doses virtute minus æquales efficiant: licet interim ferri quodammodo possint, si Dosis unica totam Mixturam absolvit.

ε. Gummosa, quæ aquis soluta mucilaginem fundunt, vel omittenda, vel miscenda parcius; ne lentorem heic ingratum pariant.

ζ. Pinguia, ut aqueo Excipienti intermisceantur æquabilius, Saponem postulant intermedium. Ad tenaciora igitur, v. g. Sperma Ceti, Terebinthinam, & similia, utimur Vitello Ovi; ad liquidiora, aut quorum parcior modo quantitas accedit, v. g. Olea Aromatica, pressa, stillatitia, Balsama liquida, nativa, artefacta, &c. Saccharum sufficit (250. γ. ζ. η.).

η. Gummi-resinæ, ut Ammoniacum,

Galbanum, &c. Aceto vel Vino utplurimum ſoluta prius adhibentur.

ϑ. Cavendum heic tanto magis, ne congerantur; quæ inter ſe miſta efferveſcunt, præcipitantur, mutantur incongrue, aut deſtruuntur; quia forma fluida his motibus excitandis plerumque aptior. (Vid. 97. ad 103.). Eſt tamen, ubi Medicus data opera talia conjungit, ut ſcopum ſuum obtineat felicius.

ι. Saporem, Odorem, Colorem, ſi corrigere paras, memento (85. 99. 100. 101.); ne vel ſcopo excidas, vel vanitatem prodas.

κ. Tandem, ut ubique, ita & heic brevis eſto & concinnus, non adeo ingredientium numero, quam efficaciæ & nitori compoſitionis, ſtudens; ut perito facile ſit ſcopum eruere: Chaos aliter potius, quam Mixturam, facies (29.).

275. Ordo idem, nec magis conſtans heic obſervatur, quam in Julapio (264.)

276. Dosis, minor, quam Julapii (265.), plerumque Cochleario j. vel ij, aut Vaſculo Theæ potui dicato, aut Pondere Drach. j. ad Unc. ß. determinatur. Quandoque tamen & ad Cyathum, aut Unc. j. ij. iij. adſcendit: quod maxime obtinet, ſi unicus tantum Hauſtus exhibetur. Alias & per portiones totius Mixturæ definitur Doſis; ut dimidia, tertia, quarta pars ſimul capi-

enda jubeatur: ubi cavendum, ne portio molem Haustûs excedat. Cæterum & heic ex usu est observasse dicta (67. δ. ε.).

277. Quantitas Generalis alias unam modo Dosin (276) complectitur, alias plures. Si prius; *Haustus* vocatur, qui Unc. iij. vix major sit (ibid.): si posterius; quandoque Unc. vj. viij. imò Libram Mixtura excedit, prout Numerus Dosium, juxta conditiones (67.), minor majorve requiritur.

278. Proportio mutua Ingredientium heic maxime determinatur tum ex Virtute Medicata singulorum, & seorsim, & respectu miscelæ, considerata (87. α. β.), tum ex justa Mixturæ Consistentia (272 274.), comparatis ad (276. 277.). Unde

α. Si nonnisi liquida sunt Excipienda (273. β.), Consistentiæ nulla habita ratione, Virtuti saltem intentus tuam sequere Indicationem.

β. Ubi autem & Sicca & Mollia (ibid.) accedunt, cavendum a nimia Spissitudine (274.). Unde tum hæc ferè obtinet generalis regula, ut misceatur ad

Excipientis - - - Unciam j.

Mollium: v. g. Electuarii, Rob, Conservæ, Pulpæ, & similium - Drachma j.

Siccorum: uti Extracti, Succi densi, Massæ Pilul. Pulveris, &c. - Scrup. j. iß.

Sacchari - - - - Drach. j. iß. } vel q. f.
vel
Syrupi - - - Drach. j. ij. iij.

γ. Augeri ergo poteſt Mollium quantitas ad ij. etiam Drachmas, Siccorum verò ad Drach. j, ſi alterutrum ſaltem recipiatur.

δ. Quin & Excipientis Conſiſtentia diſcrepantiam heic facit; prout vel tenuior fuerit Liquor, vel Infuſum Decoctumve ſpiſſius (273. α.).

ε. Vide quoque, an Excipienda Liquida (ibid. β.) accedant: hæc enim & majori Spiſſiorum quantitati locum dant.

ζ. Salium Siccorum Proportio invenitur ex eorum efficacia, & magis minusve facili ſolutione: licet tamen haud ſemper plenè ſoluta heic requirantur, ſed, Pulverum inſtar, uſus tempore, agitando diffundi queant minus diſſoluta.

η. Circa Sacchari & Syruporum quantitatem repete dicta (267. ζ.). Augetur ea quandoque longè ultra terminum poſitum (β.), Ubi reſinoſis, Balſamicis, Oleoſis, &c. cum Aqua conſtantius jungendis conferre debet; quum paullo major Mixturæ ſpiſſitudo ſeceſſui etiam magis obſtet.

ϑ. Hauſtus quoque (277.) auctiorem fert Siccorum & Mollium proportionem, ſi Doſis efficax id poſtulat. Plurimi malunt parcam ſpiſſioris molem, quam grandem, aut plures liquidioris Doſes ingerere.

279. SUBSCRIPTIO mandat. *M.F.Hauſtus*, ſi pro una Doſi eſt (277.): ſi pro pluribus, ſolum *M.* ſufficit. Adjungi poteſt *D. ad Vitrum*. Et hoc exactè obthurandum jubetur, ſi diſſipatio vel corruptio ab aëre liberiore metuitur. Aliquando Excipienda ſicca ſeorſim, Pulverum ſpecie (106.), uti (242. δ. *in fine.*), dantur, ut demum paullò ante uſum intermiſceantur Liquidis. Duabus igitur formulis tunc utimur. Obtinet id, ſi ex mixtione naſcens Efferveſcentia comitari uſum debet, aut æqualiores majoresve Pulverum Doſes ſimul ingeri ſcopus poſtulat.

280. SIGNATURA ex (60. 272. 276. 277.) intelligitur. Monendum quandoque, calidè an frigidè capiendæ ſint Doſes (Vid. 123. γ. 3.). *Vehiculum* ſuperbibendum ſæpe præbent Julapia (263. α.): gratioribus tamen, niſi alia id exigant, nullo opus. Ubi obtinet (279. *in fine.*), utendi modus pro ratione determinatur.

281. USUS Mixturæ ut frequentiſſimus eſt, & per quam facilis plerisque, ita æquè univerſalis, ac Infuſi (222.); imò vel magis etiam, quia citiſſime parabilis illa ſubitaneis quoque in caſibus promptam fert opem: ut ideo vix morbus detur interna poſtulans, quin hanc admittat Formulam.

282. SPECIMINA ſunto.

* * *

Hauſtus Ant-emeticus.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Succi recent. Citrei* unc. ß.
Vini Rhenan. unc. j.
M.

℞. *Salis Abſinthii* drach. j.
D. utraque ſeorſim.

S. *Pulverem miſceat Liquori, moxque in ipſo actu efferveſcentiæ hauriat.*

* * *

Mixtura Anti-Alcalica, Saponacea, Abſtergens.

Vid. Ibid. p. 51.

℞. *Oxymell. Squillit.* unc. iij.
Aceti Squillit. drach. ij.
Myrrhæ in Aceto ſolutæ in Tincturam. drach. j.
Aq. ſtillat. Cichorei. unc. vj.
M.

S. *Capiat Unc.* ß. *omni hora.*

* * *

Mixtura Cardiaca, pretioſa, Calefaciens, Diaphoretica.

℞. *Infuſ. Lap. Porcini Malacc. in Aq. Card. Bened. fact.* unc. iv.
Vin. Rhenan. generoſiſſ. unc: ij.
Aq. Stillatit. Cinnamom. unc. ß.
Extract. Eſſential. Croci gutt. iv.
Confect. Alkermes drach. vj.

M.

S. *Sumat omni ſemihora Cochlear.* j.

* * *

Mixtura Opiata, Antacida, Roborans, ad Dolores a Partu.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 219.

℞. *Lapid. Cancror.* drach. iij.
Corall. rubr. drach. ij.
Margarit. drach. j.
Laud. puri. gr. iij.
Syrup. Kermes. drach. vj.
Aq. ſtillat. Cort. Citrei
Meliſſæ
Majoranæ ana unc. iij.

M.

S. *Capiat Unc.* ß. *omni* 1/4 *horæ, donec ſopiatur Dolor, ſuperbibendo Unc.* ij. *Julapii Ibid. deſcripti.*

* * *

Mixtura reſolvens, Saponacea.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 18.

℞. *Aq. Stillatit. Rutæ.* unc. xij.
Borac. Venet. drach. ij.
Sal. volat. oleoſ. drach. iij.
Mellis puriſſ. unc. iij.

M.

S. *Capiat Unc.* j. *omni hora diei.*

* * *

Mixtura adſtringens, ad Hæmoptyſin.

Vid. ibid. p. 195.

℞. *Aq.*

℞. *Aq. Stillat. Flor. Rhœados.*
Plantag. ana unc. iv.
Extract. Tormentill.
Bol. Armen. lævig. ana drach. iß.
Lap. Hæmatit. ppt. drach. j.
Syr. Myrtin. unc. j.
M.

S. *Capiat omni hora Unc. j. concusso prius vitro.*

* * *

Hastus Emeticus, Antimoniatus, fortis, pro Adulto.

℞. *Oxysacchar. Emetic. Ludovic.*
Oxymell. Squillit. ana drach. vj.
Aq. Stillat. Cinnamom. unc. j.
M. F. Haustus.

S. *Sit pro Dosi.*

* * *

Haustus Purgans, in Febre Intermittente utilis.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 132.

℞. *Pulver. Cornachin.* drach. ß.
Elix. Propriet. cum Sale Tart. ppt. gutt. XL.
Elæosacchar. Menthæ. drach. j.
Aq. Stillatit. Menthæ. unc. j.
M.

S. *Capiat mane, die apyrexias, vacuo stomacho, pro Dosi.*

* * *

Mixtura Balsamica, in Gonorrhœa conveniens.

Vid. ibid. p. 247.

℞. *Terebinth. vulgar. cum Vitell. ovi subactæ* drach. ij.
Extract. Rhei.
Sal. Prunell. ana drach. j.
Syr. Althææ Fernel. unc. j.
Infus. Rad. Glycyrrhiz. unc. x.
M.

S. *Capiat omni bihorio Cochlear.* j. *probè concussa prius lagena: superbibat Cyathum Emulsi idonei, ibid. p. 246. descripti.*

De Mixtura Contracta.

283. MIXTURA CONTRACTA, *Guttæ*, vocatur Mixturæ (259.) species, minore, quam prior (272.), mole efficax, ex Spirituosis tantum & ejusmodi, quorum virtus exiguo sub volumine latet, conflata, Dosin plerumque per Guttas determinatam saltem admittens. Chemicis ut originem, ita varia nomina, de quibus infra, debet hoc Remedii genus.

284. MATERIEM ergo præbent ea modo, quorum Dosis ad usus internos efficax parvæ molis est: uti sunt Tincturæ potentiores (221. *a.* 232.), Spiritus similes, Essentiæ, Quintæ Essentiæ, Elixiria, Balsama liquida, nativa, artefacta, Extracta Essentialia, Olea Aromatica, Stillatitia, Liquores Salini coacti, & similia.

285. DELECTUM dictat Indicatio Medi-

ci, Virtus Materiæ (284.) cognita, tum ſingularis variorum ſub miſcela mutua habitus. Neque enim tantopere heic Coloris, Odoris, Saporis, ratio habetur; dum compendium Formulam ſatis commendat.

α. Seligenda igitur talia, quæ & Virtute conveniunt, & amicè inter ſe coëunt absque vel Præcipitatione, vel Efferveſcentia, vel alia mutatione incongrua. Cautelas autem heic obſervandas vix, niſi e Chemia, hauſeris.

β. Quandoque tamen & aptè conjunguntur, quæ miſta efferveſcunt & ſe mutuo deſtruunt: Acida v. g. & Alcalina. Eſt, ubi mitior Medii Salis inde naſcentis indoles ſcopo magis reſpondet. Cave interim, ne & Præcipitatio ſimul comes ſit; utpote quæ heic rariſſime laudatur.

γ. Aquoſa, Gummoſa, Oleoſa lenia, quæ Spirituoſis non nubunt, Conſervæ, Electuaria, Pulveres haud ſolubiles, & ſimilia, cum virtus diffuſior, tum copula minus exacta & ſpiſſitas juſto major, excludit.

δ. Reſinæ, Extracta ſolida, Maſſæ Pilulares, efficaciora, quandoque recipiuntur; vix tamen niſi dum Purgandi ſcopus eſt, & Doſis unica grandior exhibetur: tum vero & Saccharum, Syrupus, vel Julepus Officinalis, admittitur, quò vel ſolutio fiat conſtantior, vel menſtrui ſpirituoſi magis temperetur ardor.

ε. Salium Siccorum illis modo, quæ & parva Dosi agunt, & Spiritu ardente solubilia sunt, heic locus est. Vix ideo huc pertinent, nisi Volatilia, tum Tartarus Regeneratus, & pauca alia.

ζ. Liquores etiam Salini quandoque adhibentur; quos tamen, nisi solos des, vide, quibuscum misceas: sæpe enim minus amant Spirituosa.

η. Numerus Ingredientium parcior esto! Tria vel quatuor sufficiunt. Paucis errorem facilius vitaveris, virtutis simul certior, nec molestus Pharmacopæo. Quin vel unico sæpe scopum poteris obtinere, haud quidem Mixturam tunc, at Guttas tamen (283.) daturus. Congeriem majorem amanti Composita etiam Officinalia prostant, vasta satis; ut minore opus sit Compositione Magistrali.

ϑ. Drastica denique si exhibueris hac sub forma, Dosin commenda sollicitè! Hæc enim Aegro vel Adstantibus plerumque demetienda committitur.

286. ORDO vix alius heic obtinet, nisi quem præscribunt regulæ (57. β. γ.). Ubi autem difficilius solvenda accedunt, v. g. Resinæ, Extracta, &c. (285. δ.), his ferè primus datur locus; Menstruum dein & superaddenda subjunguntur.

287. DOSIS utplurimum certo Guttarum numero, minore, majore, vix tamen

ultra LX. aucto, determinatur (283.). Alias & minus efficacium Cochlear. ß. vel j. pro Dosi est. Imo Purgantium quandoque Dosis unica (285. δ.) Unc. ß. vel. j. æquat.

288. QUANTITAS GENERALIS a Drach. ij. ad Unc. j. ij. ferè extenditur. Quin &, si Dosis major est, Cochleario determinata (287.), aut usus diu continuandus, aliæve conditiones (68.) urgent, plus etiam simul præscribitur; quum Ingredientia plerumque corruptioni minus pateant. Nonnunquam Dosis unica sufficit: quæ tamen si paucis Guttulis absolvitur, vix admodum huic apta Formulæ, potius idoneo cum vehiculo in Haustuli molem diffunditur.

289. PROPORTIO mutua Ingredientium vix generales admittit regulas. Ex suâ heic Indicatione præprimis, & varia miscendorum efficacia, facilique vel difficili solutione, cognitis Medicus sibi consulit. Hinc

α. Quorum diffusior est virtus, major fere quantitas recipitur; minor eorum, quæ magis coacta sunt: qualia habentur Olea, Extracta Essentialia, Salia volatilia, Balsama, &c. Sic alia aliis adjuvantur, temperantur, corriguntur.

β. Alias tamen efficaciorum quoque vel æqua vel major convenit quantitas, quam dilutiorum; ubi Dosis compendio magis studetur.

γ. Quorum definita ſaltem quantitas a reliquis ſolvi poteſt, potius infrà ſummam proportionem receperis; ne vel pars indiſſoluta maneat, vel juſto ſpiſſior fiat Mixtura. Huc pertinent Balſama, Olea, Reſinæ, Extracta ſolida, &c.

δ. Draſticorum præcipuè quantitatem ſollicitè ſic accommoda aliis, ut ne quid nimis contineat quælibet Mixturæ Doſis.

290. Subscriptio plerumque eſt: *M. D. ad Vitrum*. Quæ enim Infuſione aut Decoctione parantur Magiſtrali, hujus non ſunt loci, ſed pertinent ad (211. 224.). Ubi autem miſcela exactior tritum requirit, hic ſpeciatim injungitur: uti circa Reſinas, Extracta ſolida, & ſimilia, ferè obtinet. Quin & Colatio tum quandoque inſtituenda jubetur, ſi materies impurior plenè diſſolvi nequit. *Receptaculum* rite commendaveris ſubere & veſica obthurandum, ubi virtus facile diſſipatur. Eſt & veſica duplex pro obthuramento ex uſu, cum Stillicidio demetiri Doſin debet Aeger: ſic enim, aciculâ perforando inferiorem, ex lagenula inversâ, concuſſâ, guttas ad numerum elicere facilius licet.

291. Signatura, vix aliquid peculiare habet, niſi quod *Hauſtus* vel *Hauſtuli* nomine & heic utamur, ſi Doſis unica totam abſolvit Quantitatem (288.); at ſi plures, a primario ferè Ingrediente peti ſoleat deno-

minatio: unde *Tincturæ*, *Essentiæ*, *Elixiris*, *Spiritus*, *Balsami*, *Olei*, *Liquoris*, nomina usitata sunt; quorum tamen multa etiam promiscuè adhibentur: neque enim, quam Chemici inter hæc statuunt, differentia adeo exactè heic observatur. *Guttas* in genere vocare licet, quorum Dosis hac mensura definitur. *Vehiculo* vix carere possunt efficaciora: id igitur virtute & indole aptum eligitur, non præcipitans, mutans, destruens, repellens, dissipans Mixturæ materiem vel virtutem: Vinum sæpissime, Mixtura Media (272.), aut Julapium (261.), Infusum (211.), Decoctum (224.) Jusculum, &c. ex usu sunt; Balsamis, Oleosis meracis, Saccharum vel Syrupus maximè convenit.

292. USUS, uti ob compendium plurimis gratissimus est, ita præprimis locum habet, ubi vis stimulans & calefaciens, qua Formulæ hujus materies tantum non semper prædita est, conducit: quamvis & scopo refrigerandi apta Guttas dare queant: uti sunt Spiritus Fossiles acidi, varii, &c.

293. SPECIMINA sunto.

Haustus Aquam Purgans, nec acriter tamen irritans.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 78.

℞. *Scammon. Syriac. puri.* gr. XIV.
Spir. Reginæ Hungariæ drach. ij.

In mortario vitreo s. a. tritis, & a fæce separatis admisce

Syrup. Rosar. solut. cum. Senn. drach. vj.
F. Haustus.
S. *Capiat pro Dosi.*
Alius, Purgans, in Scorbuto utilis.
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 184.
℞. *Pil. Coch. maj.* scrup. j.
Elix. propr. cum Sale Tart. ppt. drach. j.
Spirit. Menthæ. drach. iß.
Syr. Rosar. solut. cum Senn. drach. j.
M. F. Haustus.
S. *Hauriat mane pro Dosi.*

* * *

Elixir, Stimulans, Resolvens.
Vid. Ibid. p. 18.
℞. *Elix. propr. cum Sale Tart. ppt.*
Sal. Volat. Oleos.
Purgant. Sennerti ana unc. ß.
M.
S. *Capiat Gutt.* xxv. *quater de die ex Vino.*

* * *

Liquor Antipodagricus.
Vide Ibid. p. 212.
℞. *Alcahest Glauber.* unc. j.
D. ad Vitrum.
S. *Sumat omni mane Gutt.* ix. *ex Jure vitulino.*

* * *

Tinctura Anti-Hysterica, Sopiens.
℞. *Tinct. Succin.* drach. ij.
Castor.
Spir. Sal. Ammoniac. ana drach. j.

Ol. Corn. Cerv. rectificatiss. drach. ß.
M.

S. *Sumat Guttas* xxx. *ex Syrup. Kermes in paroxysmo.*

* * *

Mixtura Stimulans, Roborans, Anti-Hydropica.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 204.

℞. *Tinct. Rad. Helen.* unc. j.
Myrrh.
Spirit. Matrical. ana unc. ß.
Ol. Stillat. Baccar. Juniper.
Absinth. ana gutt. viij.
M.

S. *Capiat Cochlear.* ß. *quater de die, vacuo Stomacho, ex Vino generoso.*

DE MEDICAMENTORUN EXTERNORUM FORMULIS.

294. EXTERNÆ FORMULÆ (105.) sunt vel *Communes* pluribus corporis partibus, vel *Propriæ* tantum parti singulari. Hoc ordine reliquum hujus Historiæ exponam, de *Communibus* primum dicturus.

DE FORMULIS EXTERNIS COMMUNIBUS.

De Injectione.

295. INJECTIO, *Enema*, est Liquor Medicatus, qui in cava corporis, secun-

dum vel præter naturam foras patentia, plerumque Siphonis ope, ad varios usus, infunditur.

296. Aures, Nares, Oculi, Os, Anus, Vesica, Penis, Uterus, Vagina, Vulnera, Abscessus, Sinus, Fistulæ, Cava (295.) exhibent, quibus Injectiones destinantur. De iis interim, quæ Ori & Ano dicata sunt, Gargarismate puta & Clysmate proprie dicto, postea sigillatim agendum suadet ordo receptus (294.), & frequentior utriusque usus.

297. Huc & retuleris *Chirurgiam Infusoriam*, seculo superiore tot moliminibus exercitam; quæ tamen, dum hodie exolevit, nos porro non morabitur.

298. Materiem Liquoris (295.) præbent Infusa (211.), Decocta (224.), Succi (235.), Emulsa (246.), Mixturæ Mediæ (272.), vel Contractæ (283.). Unde, quidquid huc pertinet, ex (l. c.) facile intelligitur.

299. Delectum heic sola dictat Indicatio & cognita Materiæ Virtus Medicata; quum Coloris, Saporis, Odoris, nulla habeatur ratio. Hinc

α. Quæ Internis crebro admiscentur, Corrigentia (83. 85.) locum non habent.

β. Contra adhibentur & ea, quæ vel ob Injucunditatem, vel ob Qualitatem Noxiam, raro aut nunquam interno usui serviunt;

uti Olea Infuſa, Cocta, Unguenta, Urina, Hyoſcyamus, Mercurialia acerrima, &c.

γ. At ſumma tamen opus circumſpectione, ne injecta violentiora noceant: vaſa enim bibula ubique hiantia propius in Sanguinem vehunt: quin & Nervi, Tendines, Oſſa, nudius ſæpe poſita idem vel maximè poſtulant.

δ. Conſiſtentia uti paullo ſpiſſior heic fertur, ita fluida tamen & æquabilis ſit oportet; tum ut Siphunculum (295.), ſi quo opus, minus obſtruat Liquor; tum ne intermixta ſolida, ſcabritie ſua, incommodent. Tenera igitur vel tenuiſſimè lævigata requiruntur Sicca, quæ ſolvi nequeunt. Eſt & Saponi locus, ubi Oleoſa Aqueis miſceri debent (274. ζ.).

ε. Quandoque & Unguinoſis utimur, quæ frigore plus minusve ſolideſcunt. Hæc tamen non, niſi apto prius Menſtruo, aut calore, liquefacta, inijciuntur.

300. ORDO idem heic obſervatur, quem variæ Liquoris (298.) naturæ proprium loc. ibid. cit. indicavimus.

301. DOSIS, vix in genere determinanda, pro varia & Cavi (296.) magnitudine, & Liquoris inijciendi efficacia, plurimum diſcrepat. Alias una vel altera guttula ſufficit: neque tum adeo Siphone opus: quod circa Aures uſu venit. Alias drach. j. unc.

ß. j. ij. iv. & plures ſimul injiciuntur. Sæpiſſime exundatio Cavi terminum ponit.

302. Quantitas Generalis, æque parum definita, ex Doſis (301.) mole, & injectione tardius, citius, repetenda, brevius, diutius, continuanda, facile colligitur.

303. Proportionem Ingredientium mutuam docent, quæ de hac dicta ſunt in Hiſtoriis Liquorum heic uſitatorum (298.), comparata cum Delectûs regulis (299.). Addo ſaltem, Doſes internas Efficaciorum ad triplum, quadruplum, & ultra, ſæpe heic augeri. Cave tamen, ne quid nimis (299. γ.).

304. Subscriptio eſt, qualis Formulæ, quæ huc adhibetur (298.). Ex ejus ergo Hiſtoria intelligitur. Aliquando tamen additur. *F. Liquor pro Injectione.* Injectio ipſa quum rarius, nec niſi Clyſmatum Inteſtinalium, Pharmacopœo committatur perficienda, hujus non eſt loci.

305. Signatura, præter Titulum Formulæ (60. γ. 295. 304.), explicat & illa, quæ ad ejus pertinent Applicationem; quum hæc plerumque vel Aegro ipſi, vel Adſtantibus, vel & Chirurgo, demandetur. Unde injungitur

α. Frigidus, tepidus, an calentior ſit injiciendus Liquor. Frigus, plerumque infeſtum corpori, rariſſimè heic uſu venit,

quibusdam tamen, ubi repellendum, adstringendum, roborandum, placet. Tepor, naturali hominis sani similis, omni parti amicissimus, ubique ferè conducit. Calor intensior haud minus, ac Frigus, urendo sæpe nocet.

β. Injectio fit vel solo Stillicidio, cum cavitas satis aperta, pronus defluxus, & parva simul injiciendi quantitas (301.) est, nec ad hujus actionem excitandam motus validior requiritur. Vel Instrumento adpropriato, si contraria modo dictis obtinent. Siphones variæ magnitudinis & materiei, emissariis variè tenuibus & figuratis instructi, pro Cavi & Liquoris injiciendi diversitate, heic ex usu sunt. Vaginæ & Utero *Metrenchites* servit. Injectio in Vesicam Cathetere tabulato juvatur.

γ. Situs Aegri admittendo Liquori commodus sub Injectione commendatur; qui etiam vel aliquamdiu servatus, vel aptè mutatus post Injectionem, Liquori diutius detinendo conducit.

δ. Sunt & alia post Injectionem observanda, cum vel in Cavo relinquitur Injectum, vel sua functum actione citius, tardius, iterum ejicitur. Obthuratio oris Cavi, quies, agitatio apta Liquidi Cavo contenti, &c. huc pertinent.

ε. Monendum heic denique, quantum simul, quo tempore, quoties, quousque,

&c. injiciendum: quæ omnia facile ſuo ex ſcopo limitat Medicus.

ζ. Cave tamen in his maximè, ne Decori vel Secreti regulam (60. ϑ.) excedas.

306. Usus Injectionum multifarius eſt, præprimis Chirurgicus, ætati nulli inimicus, Abſtergendi, Diluendi, Eluendi, Mundandi, Emolliendi, Reſolvendi, Demulcendi, Adſtringendi, Aperiendi, Conſolidandi, &c; ſcopis adcommodatus.

307. Specimina ſunto.

* * *

Clyſma Auriculare, Ulceri intra Meatum Auditorium abſtergendo, mundando, aptum.

℞. *Urinæ Homin. ſan.* unc. iv.
Sapon. Venet. ſcrup. j.
Tinct. Myrrh. gutt. xl.
Mell. Roſar. drach. vj.
M.

S. *Hujus Liquoris tepidi, quantum Cavo capi poteſt, quotidie bis injiciatur in Aurem ægram ſupinatam, ac detineatur per aliquot minuta, dein Aure prona rurſus emittatur.*

* * *

Aliud Auri Sordibus induratis obſtructæ conveniens.

℞. *Ol. Amygdal. Dulc.* drach. ij.
Amaror. drach. j.
Fell. Lucii Piſcis. drach. ß.
Exacte M. D. ad Vitrum.

S. *Guttæ* vj. *ter de die instillentur Auri supinatæ, detineantur Gossypio immisso. Idem* & Ant-helminticum *est.*

* * *

Injectio ad Cruorem coagulatum, extravasatum, diluendum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 75.

℞. *Mell. commun.* unc. ij.
Sapon. Venet. drach. ij.
Sal. Marin. unc. ß.
Aq. Pluviæ. unc. xij.
M.

S. *Hujus tepefacti q. s. injiciatur Cavo Cruorem continenti, leniterque conquassatum dein una cum Cruore diluto rursus evacuetur.*

* * *

Emulsum Digestivum ad Fistulas curandas.

Ibid. p. 93.

℞. *Terebinth. nativ.* unc. ij.
Vitell. Ovor. unc. j.
f. a. subactis admisce
Mellis commun. unc. ij.
Spir. Vini commun. unc. ß.
Aq. commun. unc. ix.
D.

S. *Calefactum & probe mistum injice.*

* * *

Decoctum Balsamicum, Consolidans Fistulam puram.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 94.

℞. *Ol. infuſ. Hyperic.* unc. iv.
Aloës.
Myrrhæ.
Olibani. ana drach. ij.
Coquendo leniter, miſta, ſubige cum *Vitell. Ovor.* unc. ij.
D.
S. *Calefactum parum in Fiſtulam injice.*

* * *

Injectio Detergens, ad Urethram Ulcere Venereo eroſam.
Ibid. p. 245.

℞. *Mell. Roſar.* unc. j.
Aloës puriſſ. gr. x.
Sal. Ammon. gr. iv.
Aq. ſtillat. Fœnicul. unc. vj.
M.
S. *Liquor Mundans, cujus q. ſ. ter, quater, de die, in Virgam, ſanie prius expreſſa vacuam, & ponè locum ulceratum conſtrictam, ope Siphunculi injiciatur.*

De Adſpergine.

308. ADSPERGO eſt Pulvis (106.), qui ſuperficiei corporis externæ, varios ad uſus, inſpergendo adplicatur. *Paſma, Catapaſma, Diapaſma, Empaſma, Sympaſma*, veteribus audit.

309. Tenuitatis heic vix niſi primus & medius gradus (107. *α. γ.*) uſu venit; quum moleculæ craſſiores nec facile adhæreſcant,

refcant, nec, ob minorem fuperficiem, adeo diffundantur.

310. MATERIEM, hujufque DELECTUM ac ORDINEM, facile intelligit, qui confert dicta (109. 110.) cum fua indicatione. Neque enim differentia heic datur ulla, nifi, quod faporis, odoris, coloris, fpecificæ gravitatis nulla habita ratione, eligantur faltem fcopo accommodata. Unde & huc recipiuntur frequentius, quorum nullus vel rarus ufus internus (299. β.).

311. DOSIS nulla certa, nec pondere unquam determinata; utpote quam fola fere loci confpergendi amplitudo limitat. Hinc nec divifio in Dofes heic, uti (113. 118.), obtinet.

312. QUANTITAS GENERALIS fimilibus, ac (301.), conditionibus definitur.

313. PROPORTIO mutua Ingredientium ex fola fingulorum virtute cognita, & Medici fcopo, terminatur.

314. SUBSCRIPTIO eft. *F. vel M. F. Pulvis*. Addi poteft *Tenuiffimus*, fi requiritur. Scatula *Receptaculum* præbet. Alias & Sindoni raræ includendus jubetur.

315. SIGNATURA utendi modum exponit, qui plerumque folo infperfu abfolvitur. Si Nodulus eft (314.), inde fuper partem excutitur Pulvis. Si vero fuperficiei declivitas Adfpergini retinendæ minus apta eft, hæc fuper panno lineo, laneo,

aut papyro, diſtributa parti adplicatur, firmatur. Rarius calefacto prius utimur Paſmate. Quandoque autem & ante & poſt inſperſionem agenda injunguntur: uti dum locus prius detergendus, fricandus, inungendus, aut poſt deligandus &c. Sed hæc ſua quemque docet Indicatio.

316. Usus Adſperginum multiplex, Chirurgis præcipuè frequens, conducit ad Exſiccandum, Diſſipandum, Adſtringendum, Depurandum, Acre corrigendum, Exedendum, Conſolidandum, &c. Vulnera hinc; Ulcera; Hæmorrhagiæ; Oſſa, Tendines, Nervi, læſi aut nudati; Catarrhi; Eryſipelas; Cutis vitia, &c. eas ſæpe poſtulant. Quin &, qui fragrantiæ aut ornatus gratia corpori inſperguntur, Pulveres, Cyprii dicti, huc pertinent.

317. Specimina ſunto.

* * *

Pulvis Mundans, ad Bubonem Venereum, apertum.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 249.

℞. *Pulv. Fol. ſiccator. Scordii.* unc. ij.
Vitriol. alb. drach. ij.
Aloës. drach. j.

M. F. Pulvis.

S. *Aperto Ulceri, deterſo prius, inſpergatur ad depurandum.*

* * *

Pulvis ad Eryſipelas.

℞. *Pulv. Eryſipelatod. Mynſich.*
Flor. Sambuc. ſiccator. ana unc. iij.
Smalti. unc. ij.
Camphoræ. drach. iß.
Tenuiter trita M.
S. *Hujus calefacti prius q. ſ. loco adfecto inſpergatur, aut ſuper charta cærulea diſtributum parti adplicetur & faſciâ leniter circumvolutâ firmetur.*

* * *

Pulvis Balſamicus, Oſſibus, Tendinibus, Nervis, nudatis conveniens.
℞. *Myrrhæ.* drach. ß.
Olibani.
Maſtiches. ana drach. j.
Sarcocoll. drach. ij.
Colophoniæ. unc. ß.
M. F. Pulvis tenuis.
S. *Eo conſpergantur partes adfectæ, ſub qualibet deligatione.*

* * *

Pulvis adſtringens, ad ſiſtendam Hæmorrhagiam Vulneris externi.
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 104.
℞. *Sang. Draconis.* drach. j.
Sarcocoll. drach. ij.
Lapid. Hæmatit. drach. ß.
Bol. Armen. unc. j.
M. F. Pulvis tenuiſſimus.
S. *Hujus q. ſ. inſpergatur Vaſi vulnerato, &*

ſtupis Alcohole calido madidis, veſicaque vel faſcia circumpoſita, firmetur.

* * *

Diapaſma Acrimoniam obtundens, ad Intertriginem.

℞. *Amyli.* unc. ij.
Cretæ alb.
Ceruſſæ. ana unc. ß.
Pulv. Rad. Irid. Florent. drach. j.
M. F. Pulvis ſubtiliſſimus.
S. *Incluſus Sindoni raræ excutiatur ſuper parte excoriata, prius deterſa.*

De Epithemate.

318. Epithema eſt Medicamentum externum, variæ conſiſtentiæ, non Unguinoſum, nec Emplaſticum, quod ſuperficiei corporis externæ, ſcopo vario, imponitur. *Fomentum* id, vel *Fotus*, dicitur, ſi calidum admovetur.

319. Triplex ejus (318.) datur Conſiſtentia: (α.) *Liquida*: (β.) *Sicca* vel *Solida*: (γ.) *Mollis*, pulmentaris. Priora duo nomen generale (318.) retinent; Poſterius *Cataplaſma*, *Puls*, *Malagma*, vocatur. Diſtinctionis gratia de ſingulis ſeorſim.

De Epithemate Liquido.

320. Epithema, *Fotus*, *Fomentum*, Liquidum eſt Liquor Medicatus,

ſimplex vel compoſitus, qui, frigidus aut calidus parti corporis externæ, Vehiculi apti interventu, admotus, hanc aut profundius ſub hac ſitas partes ita mutare valet, ut Medici ſcopus poſtulat.

321. MATERIEM Liquoris (320.) dant Aqua, Lac, Vinum, Acetum, Spiritus Vini, Succi liquidi, Oleum, Urina, &c. ſimplicia, aut variis modis præparata, & inter ſe atque cum aliis cujuſcunque conſiſtentiæ compoſita, Officinalia, Magiſtralia: ut Aquæ ſtillatitiæ omnis generis; Aceta, Olea infuſa, cocta; Spiritus Aromatici, Tincturæ, Eſſentiæ; Liquores ſalini; Lixivia; Aqua Fabrorum, Calcis &c. præcipuè ex his & aliis idoneis parata Infuſa (211.), Decocta (224.), Succi Expreſſi (235.), Emulſa (246.), Mixturæ mediæ (272.), Contractæ (283.).

322. DELECTUN limitat Indicatio Medici, Partis mutandæ, vel cui adplicatio facienda, conditiones ſanæ vel morboſæ, & natura Liquoris adhibendi cognita. Nota ergo

α. In genere ſimilia heic obtinere illis, quæ dicta ſunt circa Delectum Internorum (213 226. 237. 248. 274. 285.).

β. Haud tamen Saporem, Odorem, Colorem, curari; hinc omitti, quæ his corrigendis ad interna adhibentur, Sacchara, Syrupos, &c.

γ. Nec paulo ſpiſſior Conſiſtentia adeo heic obeſt: licet interim, ubi major penetrabilitas requiritur, Spiſſitudo minor, cæteris paribus, præferatur.

δ. Haud ſemper ſolam hoc Remedio intendi partis, cui id proximè admovetur, mutationem, ſed & quandoque Viſcerum profundius ſub illa ſitorum (320.).

ε. Hinc convenire magis ejuſmodi, quorum virtus in principiis hæret volatilibus, tenuibus, facile penetrare aptis; præſertim ubi in interiora agendum eſt. Quare Terrea, Lapidea, Adſtringentia, Incraſſantia, & ſimilia, tum vix boni quid efficere videntur; quum vel ob craſſitiem ſuam abſorberi nequeant, vel oſtiola claudendo ſibi ipſis ingreſſum obſerent. Leni tamen adſtrictioni ſi Aroma aut Spiritum junxeris penetrabiliorem, plus forte præſtabis.

ζ. Vide etiam, quæ natura ſit partis, cui Liquor proximè adplicandus eſt; an Oleum, Aquam, Spiritum, Acre, ferat illæſa; ne alteri dum prodes, alteri noceas.

η. Cæterum &, quæ interno uſui raro aut nunquam ſerviunt, huc recipiuntur v.g. Mercurialia acerrima, Saturnina, Alcohol Vini ſolum, Hyoſcyam. Mandragor. Solan. Cicuta, &c.

θ. Memento tamen in uſu Draſticorum, ſuperficiem corporis omnem bibulam eſſe,

& abſorpta per hanc viam infundi Sanguini, inſalutato Ventriculi Janitore.

323. Ordo haud differt ab eo, quem in ſimilibus Formulis interno uſui dicatis (321.) commendavi ante.

324. Dosis nec Pondere unquam, nec Menſura alias conſueta, heic determinatur. Limites figit varia Partis fovendæ amplitudo, tum corporis, quo interveniente adplicatur Liquor, major minorve bibacitas. Panni lanei præ lineis, duplicati, triplicati præ ſimplicibus, &c. plus liquidi imbibunt.

325. Quantitas Generalis ut raro Lib. ß. minor eſt, ita ſæpiſſimè Lib. j. ij. iij. & plures æquat; prout vel una major minorve, vel plures Partes ſimul foveri debent; vel Vehiculum magis minusve bibulum eſt (324.); vel Fotus diutius, brevius, continuatus, minoribus aut majoribus intervallis renovatus, exigitur; vel ipſe Liquor magis minusve corruptioni obnoxius, facilius aut difficilius parabilis eſt, &c. Satius ferè eſt, exceſſu heic, quam defectu, peccare, maximè ſi plures aut majores partes fovendæ ſunt; ne Liquor juſtò citius, aut & ſub prima adplicatione deficiat.

326. Proportio Ingredientium mutua patet ex dictis (217.230.241.254.278.289.), collatis cum (303. 322.). Limitat hanc ſola Medici Indicatio & Virtus materiæ cognita. Uſus autem externus Interno minus arctos

habet terminos. Memento ſaltem (322. ϑ.) tum conſiſtentiæ; ne ſpiſſitate nimia minus penetrabilis ſit.

327. Subscriptionis eædem leges ſunt, quales ſimilium Liquorum Internorum (218. ad 220. 231. 242. 255. 279. 290.), Nomina ſi exceperis internum uſum indicantia, quibus heic ſubſtitui poteſt: *F. Liquor pro Epithemate vel Fomento.* Alias tamen & a Parte, cui applicatur, nomen accipit; uti poſtea ſub Externis Propriis (294.) patebit: alias ab Ingredientibus: unde *Oxyrhodini* adpellatio. Cæterum & heic quandoque Materies infundenda vel decoquenda ſaltem petitur a Pharmacopœo, reliquum opus Æger ipſe ſive Adſtantes perficiunt, uti (218. 220. 231.). *Specierum* tunc aut *Collectionis* Nomine etiam utimur. Tandem nec Depuratione exactiſſima (219. δ. 231. γ. 242. γ.) heic adeo opus

328. Signatura, præter Nomen (60. γ. 320. 327.), indicat

α. *Præparationem*, ſi hæc Pharmacopœo non committitur (327.). Conf. (221. β.).

β. *Partes fovendas.* Hæ, juxta (320. 322. δ.), ſunt vel (1.) *Externæ*, quibus proximè admoveri poteſt Liquor. Circa has, utpote ſat manifeſtas, id ſolum noto, quod, ſi Vulnere aut Ulcere patulæ fuerint, quandoque prius materie apta tegi debeant, ne cruda loca tangat Liquor, hisque adgluti-

netur arescendo, aut alio modo incommodet. Vel (2.) *Internæ.* His Fotu mutandis idonea seligitur regio externa, pro situ Partis & Medici scopo varia. Quocirca situs & consensus partium, tum cursus vasorum, cognitus maximè conducit. Est, ubi Fotus ipsam in partem proximè agere debet, hanc v. g. roborando, emolliendo, humectando, refrigerando, ei impactum resolvendo, dissipando, &c. Regio externa, cui illa propius, interpositis mollissimis & minime crassis integumentis, subjacet, aptum tunc Epithemati locum præbet. Est, ubi revellere aut derivare a parte scopus postulat: tum vel inferiori vel superiori regioni adplicatio fit: prout & pars ipsa sita est, & cum hac illave parte externa magis minusve consentit. Alias & in universam Sanguinis massam conamur agere: cui scopo eliguntur loca externa, sub quibus majora & nudiora vasa decurrunt; uti Tempora, Collum, Axillæ, Carpi, Inguina, Poplites, &c.

γ. *Vehiculum* (320.). Eò plurima adhibentur: Panni linei, lanei, varii coloris, rubri præprimis, Textum Sericum, Stupæ, Panis tostus, hujus Mica, Spongia, Epithema siccum vel Sacculus, de quo postea. Alias & Vesicæ suillæ duplo capaciori includitur Liquor. Selectum dictat scopi & partis fovendæ diversitas, tum promtior unius præ alio parabilitas. Si plu-

rimum Liquidi adplicandum, hujusque calor diutius conſervandus eſt, Panni lanei, Spongia, Stupæ, magis ex uſu ſunt. Veſica diſſipationem Liquoris præpedit, caloremque conſervat, nec inquinat: ſed & nonniſi ſubtiliores particulas, & lente quidem, transmittit. Scitur hinc, ubi conveniat. Si regio fovenda tenerior eſt, & Epithema non calefactum admovetur, aut conſervandi caloris non magna urget neceſſitas, Linteaminibus uti licet, iisque duplicatis, triplicatis, &c. ſi multo Liquore adplicato opus eſt.

δ. *Calidus* an *Frigidus* admovendus ſit Liquor; Intentio Medici, Partis & Materiæ natura, hoc docent. Ubi validiſſimè reſolvendum, penetrandum, adtrahendum, calor ſummi uſus eſt. Nocet is gelu conſtrictis, repulſui, &c. Spirituoſa, Volatilia, rectius frigida vel ſaltem tepida adhibentur, niſi alia repugnent. Vehiculi (γ.) etiam calefactione antequam id Liquido imbuatur, hujus frigus penſare licet.

ε. Quomodo Applicatus *Continendus*. Huc facit Ligatura. Si vero longior humoris & caloris conſervatio requiritur, Veſica ſuilla, Oleo prius madefacta, ſuper Fotu extenſa, & firmata, conducit. Quin & huic Sacculum Arena calida plenum, Operculum figulinum, aliudve corpus calefactum, nec cito frigeſcens, ſuperimponere

juvat, quod dein, nata refrigeratione, removeri, iterumque calefactum adponi potest, Fotu ipso interim super parte retento.

ζ. Quousque *Relinquendus*, *Continuandus*, an & quando *Renovandus*, &c. Multa heic datur varietas. Alias ex Symptomatis mitigandi cessatione terminus figitur; ubi v. g. dolor, vigiliæ, frigus, calor, anxietas, vomitus, hæmorrhagia, virium collapsus, delirium, &c. remiserunt. Alias ex vi Liquoris dissipata; dum v. g. refrixit, vel Vehiculum (γ.) exaruit, &c. Alias tempora præscribuntur; ut v. g. mane, vesperi, quotidie semel, bis, singulis 2. 3. &c. horis, & sic porro. Quæ omnia in casibus specialibus facile limitaverit considerans suam intentionem, morbi vel symptomatis indolem, Liquoris naturam volatilem, fixiorem, &c. Vehiculi materiem, apparatum facilem vel difficilem, & similia.

329. Usus Epithematum valde universalis, Acutis, Chronicis, Externis, Internis, malis levandis peraptus, virtute varia emolliendi, adstringendi, roborandi, repellendi, adtrahendi, calefaciendi, refrigerandi, diluendi, resolvendi, discutiendi, sopiendi, excitandi, Acre corrigendi, demulcendi, &c. solidis fluidisque opem fert: quin & quibuscunque fere Evacuationibus aut efficiendis aut promovendis conducit. Ætati simul omni conveniens; mo-

do & materies arte ſeligatur, & tempeſtiva fiat adplicatio. Pulchrè quandoque Remedii interni vices ſupplent Externa iſthæc in Infantibus, aliisve, qui ore capienda horrent aut deglutire nequeunt. Applicatio tamen & renovatio aliis iterum moleſtior eſt, quam uſus Internorum. Nocent & aliquando ineptè adhibita; dum, cauſa morbi non ſublata, ſymptomata tollunt: quod maximè circa Stupefacientia obtinet: aut dum Repellentia, materie morbi haud ſatis mobili, vaſa conſtringendo illam magis compingunt; aut, quæ calida requirebantur, ſub longiore adplicatione nimis frigeſcunt, &c. Hæc tamen, perverſo ſaltem uſui tribuenda, artis peritus facile evitat.

330. SPECIMINA ſunto.

* * *

Epithema Aromaticum, promovens Saburræ inteſtinalis excretionem in Infante recens nato.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 223.

℞. *Vitell. Ovi.* N. j.
Spirit. Matrical.
Tinct. Abſynth.
Aq. ſtillat. Fœnicul. ana drach. ij.

M.

S. *Excepta pauxillo micæ Panis Stomacho adplicentur.*

* * *

Aliud, ad Nauſeam ab inordinato Liquidi Nervoſi motu ortam.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Aq. Vitæ Matthioli.* unc. j.
Spir. Rad. Angelic.
Carmin. Sylv.
Menthæ. ana unc. ij.
M. D.

S. *Taleola Panis triticei toſti, bene irrorata his adplicetur calidè Epigaſtrio, ſuperadplicetur Veſica ſuilla oleo humectata, & dein ſupra hanc ligatura: renovetur poſt* xij. *horas.*

* * *

Emulſum externum, Anodynum, Demulcens, leniter Aperiens.

Ibid. p. 113.

℞. *Semin. Pomor. Cotoneor.* No. vj.
Cum *Aq. ſtillat. Flor. Roſar.*
Sambuc. ana unc. ij.
F. ſ. a. Emulſio, cujus puro liquori admiſce
Spir. Vini rectificat. unc. ß.
Tinct. Opii. drach. j.
D. ad Vitrum.

S. *Parti a Cauſtico aliove acri foris adplicato læſæ & dolenti cum panno lineo triplicato admoveatur calidè: renovetur, ubi ſiccescit.*

Fomentum Laxans, Resolvens, Paregoricum, ad Pleuritidem.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 149.

℞. *Fol. Malvæ.*
Bismalvæ.
Parietar. ana m. ij.
Papaver. hortens.
Hyoscyam. anà m. j.
Flor. Sambuc.
Chamæmel.
Melilot. ana unc. iij.

Cum *Lact. dulc.* q. s. F. Decoctum pro Fomento.

S. *Vesica suilla hoc Liquore calidissimo ad dimidias repleta admoveatur lateri dolenti; firmetur ligamine: tum superponatur Sacculus arena calidissima plenus, qui frigescens iterum calefiat, aut ei mox substituatur alius jam calefactus. Continuentur hæc, donec dolor remisit.*

* * *

Fotus Antisepticus, calorem vitalem resuscitans, Intestino per Vulnus Abdominis egresso conveniens.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 79.

℞. *Intestina pura Animalis junioris* q. s.

Coq. in *Aq.* q. s. spatio 1/8. horæ; dein adde

Flor. Chamæmel.
Lavendul.
Centaur. ana m. ß.

Fol. Menth. m. j.

Stent in Infuſione per 1/16. horæ.

D.

S. *Liquor calidus cum panno laneo adplicetur.*

* * *

Epithema Anti-Alcalicum, Cardiacum, in Gangræna: ad Exemplum Ibid. p. 96.

℞. *Herb. Scordii*
Menthæ
Summit. Rutæ
Fol. Roſmarin. ana m. ß.
Cort. Cinnamon.
Nucl. Myriſtic. ana drach. ij.

Conſciſſa, tuſa, cum *Acet. Roſac.* & *Vini Rhenan.* ana unc. viij. coquantur in Phiala alta, vitrea, per 1/8. horæ. Liquori decantato adde

Aq. Prophylact. Sylv. unc. ij.

M.

S. *Hoc Liquore imbutæ Spongiolæ admoveantur Parotidibus, Axillis, Scrobiculo Cordis, Carpis, Inguinibus. Taleola Panis toſti eodem imbuta Naribus ſupponatur. Renoventur quolibet trihorio.*

De Epithemate Sicco.

331. EPITHEMA, *Fotus*, *Fomentum*, SICCUM eſt Pulvis Medicatus (106.), qui, conſuto plerumque panno incluſus, externæ corporis ſuperficiei, vario tam internas quam externas partes mutandi ſcopo,

adponitur. *Sacculus*, *Saccus*, *Cucufa*, *Cucullus*, *Frontale*, *Scutum*, *Lectulus*, *Pulvinar*, &c. audit, prout aliis atque aliis partibus aut usibus inservit.

332. Crassior heic, aut mediocriter tenuis tantum Pulvis (107. β. γ.) ferè usitatus est; quia particularum ejus adhæsio, vel de continente panno excussio, haud intenditur.

333. MATERIES in genere eadem est, quæ (109. 110.), si & similia externo usui apta accensueris.

334. DELECTUM docent (111. 310. 322.) comparata ad (331. 332.). Paucis nota

α. Vegetantium partes ficciores, Radic. Cortic. Fol. Flor. Semina, Baccas, Aromata, Succos duros, tum ex his compositas Species Officinales, &c. maximè huc adhiberi.

β. Penetrabilitatem (322. ε.) heic vel magis etiam requiri ob consistentiam & usûs rationem (331. 332.).

γ. Superaddi sæpe Epithemata Liquida (320.), tum ut horum ope Materies sicca fiat actuosior, tum ut hæc illis sit pro Vehiculo (328. γ.).

δ. Ad Lectulos & Pulvinaria paranda Paleam misceri Pulveri Medicato, quæ hunc diffundat. Idem in Cucuphis aut similibus Sacculis, qui simul molliores requiruntur, nec multum madefaciendi sunt, quandoque præstat,

præſtat Goſſypium, aut Lana animalis.

ε. Sacculi Arena repleti huc quoque pertinent, vel ſoli, vel cum Epithemate Liquido uſitati (328. ε.), ubi calor ſiccus vel humidus diu conſervatus requiritur.

335. ORDO idem, qui (112.), obtinet.

336. DOSIN limitat Sacci implendi (331.) capacitas, hancque ſuperficiei fovendæ amplitudo. Unde diverſiſſima eſt. Crinita Capitis pars, Ventriculus, Hepar, ferè unc. ij. iij. iv. poſtulant: Cor, Lien, Ren, unc. j. i. ij: reliquæ partes pro ratione ſuæ magnitudinis. Lectuli, Pulvinaria, quibus incumbendum, plures Libras exigunt. Scito autem

α. Variam & Aetatem, & morboſam partis extenſionem, multum heic diſcriminis parere.

β. Non infarciri, ſed laxè ſaltem repleri Sacculos; ut ſat ſequaces & molliculi ſint.

337. QUANTITAS GENERALIS definitur ex Doſis mole (336.) & Sacculorum parandorum numero. Plures enim ſæpe unà præſtituuntur, ut vel diverſis partibus ſimul, vel uni alternatim, adhiberi queant.

338. PROPORTIONEM mutuam Ingredientium conditiones ſimiles (313.) terminant.

339. SUBSCRIPTIO mandat

α. *Pulveris Præparationem*, quæ fit con-

ſciſſione, tuſione plerumque, ut vocant, *groſſo modo* facta (332.), miſtione. Aliquando Ingredientium quædam, aut omnia, in Sartagine torrenda jubentur; ut vel augeatur vel mutetur virtus: quod tamen in volatilioribus nocet. Alias & ante, quam immittantur Sacculo, Species Liquidis efficacibus, Spiritu, Oleo, Tincturis Aromaticis, &c. conſperguntur.

β. Sacculi Confectionem. Ubi occurrit: (1.) Pannus adhibendus, qui plerumque eſt Lineus tenerior, rudior, Sindon, aut Sericus, raro Laneus. Partis fovendæ conſtitutio, Pulveris quantitas, qualitas, major minorve vis, quam Sacculus ſub adplicatione pati debet, Pretium Panni, Opinio Aegri, &c. electionem figunt. (2.) Figura, quæ parti fovendæ & uſui adcommodatur. Capiti crinito cucullaris, Fronti quadrato oblonga, Cordi pyramidalis, Ventriculo ſcutiformis, Hepati lunata, Lieni Linguæ bubulæ æmula, Umbilico rotunda, &c. ferè tribuitur. Lectuli, Pulvinaria, magnitudine ſaltem aptanda, forma uſitatam ſervant. Quandoque & pollicari menſura longitudo & latitudo exprimitur parti contegendæ reſpondens. Alias tamen, partis fovendæ tantum facta mentione, reliquum Pharmacopoei peritiæ relinquitur. (3.) Numerus etiam, ubi plures ſimul conficiendi ſunt (337.), memoratur.

γ. *Ejusdem Repletionem*. Hanc, ubi opus eſt, præcedit Pulveris cum Palea permixtio, aut cum Goſſypio vel Lana exceptio (334. δ.). Incluſio ipſa ſuturâ plerumque perficitur. Aliquando tamen & ſimplex illigatio aut complicatio ſufficit, ubi vel Figura (β. 2.) exacta, vel adplicatio diuturna, non exigitur. Denique & interſuuntur Sacculi majores, quod barbarè *interpaſſare* vocant; ne Pulvis incluſus conglomeretur, aut verſus unum locum inæqualiter coacervetur.

δ. Hactenus tamen (β. γ.) dicta ſæpiſſime Aeger hujusve Adſtantes curant, Pharmacopæo ſaltem Pulverem (α.) exhibente. Subſcribitur tunc modo. *F. Species pro Cucufa, Sacculo, Lectulo*, &c.

340. Signatura, poſt Nomen (331. 339. δ.), exponit

α. *Specierum Incluſionem*, ſi has ſolutas modo tradit Pharmacopœus (339. δ.). Hæc vero ſimilis tunc eſt (ibid. β. γ.).

β. Quæ ad *Adplicationem* pertinent. Adhibentur autem Epithemata iſthæc vel (1.) ſola, ſicca, utplurimum prius calefacta. Vel (2.) vi medicatâ aliorum ante imbuta, ut actuoſiora fiant. Quare crebro prius Epithemate Liquido (320. 328. γ.) humectantur, macerantur, conſperguntur, aut & cum eo decoquuntur: alias quoque Decocti idonei vapore, aut Suffitûs accenſi fu-

mo, imbuuntur. Vel (3.) Epithemati Liquido adplicato superadduntur, hujus ut calorem conservent, vim augeant. (328. γ. ε. 334. ε.). Reliqua repetantur ex dictis (328.); utpote quorum plurima & heic locum habent.

341. USUS idem est, qui (329.). Minor saltem plerumque Sicci Epithematis est penetrabilitas, actio lentior, nisi Liquidum accedat (340. β.). Est tamen, ubi siccus calor magis prodest, facilius fertur. Pertinent huc quoque Epithemata ex Catellis vivis, Columbis, Pullis Gallinaceis, &c. dissectis, Omento, aliisve Animantium partibus etiamnum vitali calore præditis, Pane adhuc a furno calente, & similibus, vel solis, vel aliorum accessu magis adpropriatis, parari solita, quæ facile ex hac Historia intelliguntur.

342. SPECIMINA sunto.

* * *

Cucufa Confortans, Capiti debili, frigido, Catarrhis obnoxio, proficua.

℞. *Rad. Angelicæ.* unc. j.
Herb. Majoran.
Salviæ.
Folior. & Flor. Rosmarin.
Summit. Serpill. ana m. ß.
Semin. Nigell. Rom. drach. iij.
Caryophill. arom.
Mastiches.

Styrac. calamit. ana drach. j.

Conſciſſa, tuſa, miſta, D. ad Chartam.

S. *Species pro Cucufa, quæ Goſſypio exceptæ includantur duplicaturæ Cuculli, & punctim interſuantur. Cucullo, mane & veſperi fumo Lign. Juniper. accenſi imbuto, ſemper tegatur Caput.*

* * *

Scutum Stomachicum, ad Nauſeam a motu Liquidi Nervoſi inordinato ortam.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Pulv. Aromat. Roſæ.*
Diagalang.
Diarrhod. Abb. ana unc. j.
M.

S. *Inſuta Sindoni applica Epigaſtrio.*

* * *

Epithema ad Dolores Colicos a cauſa frigida, flatulenta, natos.

℞. *Semin. contuſ. Aniſi.*
Cumini ana unc. j.
Piperis drach. iij.
Nuc. Myriſtic. drach. ij.
Caryophyllor. arom.
Maceris. ana drach. i.

Conſciſſa, tuſa, miſta, D. ad Chartam.

S. *Species Calefacientes, quæ Panis adhuc a furno calentis, transverſim diſſecti, ſuperficiei internæ, micaceæ, inſpergantur, tum Spiritu Vini irroratæ, Sindone ſuperexten-*

ſâ contineantur, & Epigaſtrio vel regioni dolenti adplicentur: poſt tres quaſque horas Sindon Spiritu Vini iterum humectetur.

* * *

Lectulus & Pulvinaria roborantia, Antirachitica.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 255.

℞. *Folior. recent. in umbra ſiccator.*
Filicis maris. Lib. iij.
Majoranæ.
Meliſſæ.
Menthæ. ana m. ij.
Flor. recent. in umbra ſiccator.
Meliloti.
Trifolii odorati.
Sambuci.
Roſarum. ana unc. ij.

Tritis in Pulverem tenuem, & miſtis, F. Species pro Lectulo & Pulvinaribus.

S. *Species Roborantes, quibus cum duplo tanto* Paleæ Hordei *miſtis; ac dein linteo immiſſis, fiant Lectulus & Pulvinaria, quibus incumbat Aeger.* Defendantur autem ab humido, & ſæpe exſiccentur.

* * *

Epithema Siccum ad Hydrocelen, ſerum diſſipans, educens.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 211.

℞. *Sal. marin. decrepit. ſicciſſimi, calidi, tenuiſſimè triti.* q. l.

D.

S. *Intra lintea consuta applicetur calidus: simul ac madescit, alius similis Sacculus, priori remoto, substituatur.*

* * *

Fomentum Antiphlogisticum, ad Nephritidem. Vid. H. Bœrh. Aphorism. §. 997. n. 3.

℞. *Herb. Parietar.* m. ij.
Flor. Chamæmeli.
Meliloti.
Sambuci. ana unc. ß.
Semin. contus. Lini. unc. j.

Conscissa, tusa tenuiter, mista, laxè immissa duobus Sacculis lineis, quatuor pollices longis, duos latis, insuantur.

S. *Sacculi Renales, quorum unus horæ quadrante cum lacte dulci coctus, calidus, imponatur regioni lumbari dolenti; firmetur ligamine: ubi refrixit, interea similiter coctus alter priori substituatur.*

* * *

Sacculus Cordialis, excitans in Languore ab inertia defectuve Liquidi Nervosi orto.

A. ℞. *Folior. recent. Melissæ.*
Basilic. ana drach. iij.
Flor. Lavandul. siccator. drach. ij.
Cort. recent. Aurant.
Cinnamom. ana drach. j.
Croci Britann. drach. ß.

Conſciſſa tenuiter inſuantur Sacculo, pyramidali, ſerico, rubro.

B. ℞. *Aq. Meliſſ. magiſtral.* unc. ij.
Sal. Volat. Oleoſ. drach. ij.
Tinct. Ambari. drach. j.

M. D. ſeorſim vitro probè clauſo.

S. *Sacculus* A. *regioni Cordis adponatur prius irroratus Liquore* B.: *ubi exaruit, iterum humectetur.*

* * *

Fotus Adſtringens, Inteſtino Recto prolapſo, reducto, conveniens.

℞. *Herb. Anſerin.*
Folior. Quercus ana m. j.
Flor. Balauſt.
Gallar. Quercin. ana unc. ß.

Conſciſſa, tuſa, inſuantur binis Sacculis ſericis, æqualibus.

S. *Coquantur Sacculi in Vini rubri & Acet. ana q. ſ. & calidi alternatim admoveantur Ano.*

De Cataplaſmate.

343. Cataplasma eſt Epithema molle (318. 319. γ.), cohærens, pultiforme, mediæ inter Unguentum & Emplaſtrum conſiſtentiæ, calore non colliqueſcens, varii uſus externi.

334. Coctione id (343.) paratur frequentiſſimè: quandoque tamen & ſine hac, ſolo tritu & miſcelâ. Unde duplex eſt, *Coctum* aliud, aliud *Crudum*.

De Cataplaſmate Cocto.

345. Cataplasma Coctum conſiſtentiæ non diffluenti (343.) junctam exigit particularum, quibus conſtat, teneritatem & cohæſionem lubricam. His ſi accedit earundem parvitas & miſtio velut homogenea, *Puls* vocatur.

346. Materies triplex heic uſitata eſt: *Liquor*: *Corpus* huic *incoquendum*: *Acceſſorium*.

α. *Liquorem* præbent varia: Aqua; Lac dulce, ebutyratum, Serum Lactis; Succus preſſus liquidus; Mulſa; Vinum; Acetum ſimplex, aut medicatum officinale; Urina; Lixivium; Oleum preſſum, infuſum, coctum: quin & quandoque ſpiſſiora, calore tamen liqueſcentia; Butyrum, Axungiæ, Unguenta, &c. Horum quoque plura inter ſe miſta nonnunquam, ſcopo exigente, adhibentur.

β. *Coquendum* maximè e Regno vegetabili petitur: quo pertinent Radices; Bulbi; Cortices, Herbæ; Folia; Flores; Fructus; Semina; vel ex his parati Pulveres, Farinæ; tum Succi denſi, &c. Animale & Foſſile Regnum pauca exhibet. Stercora, Nidus Hirundinum, Saturnina, &c. hujus ſunt cenſûs.

γ. Acceſſorium, ſub finem coctionis, aut hac peracta, immiſcendum, vel (1.) virtu-

tem auget, coctionis impatiens aut non egens: uti sunt Aquæ & Olea Aromatica, Tincturæ, Essentiæ, Spiritus, Vinum, Acetum, Balsama, Extracta, Pulpæ, Electuaria, Gummi-resinæ, Succi liquidi, Spissi liquescentes, Fermentum Panis, Salia, Sapo, Pulveres teneriores, Vegetantium partes molliores, aromaticæ, Crocus v. g. & similia. Vel (2.) Consistentiam & Cohæsionem lubricam (345.) efficit: cujusmodi sunt Farinæ, Pulveres tenues, Olea, Unguenta, Butyrum, Mel, Mica Panis, Ovi Albumen, Vitellus, Mucilagines, &c.

347. DELECTUM docent Dotes Cataplasmatis (345.), Coctionis nota vis, & Indicatio Medici. Hinc

α. Repete dicta (322.), quorum plurima & huc quadrant.

β. *Materies decoquenda* (346. β.) vel mollis esto, vel coctione mollescens: ut ideo dura quævis, minus succulenta, Ligna, Stipites, Radices, Cortices, &c. ferè excludantur; Recentes Vegetantium partes præferantur Siccis.

γ. Minus etiam apta sunt, quorum virtus sub coctione, utpote heic aperto semper vase instituendâ, avolat. Rectius hæc, tanquam Accessoria (346. γ.) addideris, pro naturæ diversitate, tritu prius vel in pulverem, vel in pastam, redacta. Confer (226. & 227.).

δ. Panis, Farinæ, vel Pulveres tenuiores Vegetantium, faciendis Pultibus (345.) plerumque serviunt.

ε. Alias & Residuum a Fomenti Liquidi decoctione (321.) Materiem præbet, cum & Fomenti & Cataplasmatis, ejusdem virtutis, junctus requiritur usus. Raro tum repetitâ opus coctione.

ζ. *Liquor* (346. α.) & Scopo & Materiæ decoquendæ aptus seligatur, coctionem quoque illibata vi sustinens. Humectare, Emollire, Laxare, dum vis, Aquam, Lac, hujusve præparata, Oleum & huic adfinia, capito: ubi Aperiendum, Resolvendum, Stimulandum, Aceto, Oxycrato, Urina, Lixivio, &c. utere. Ex variis inter se junctis virtus composita nascitur. Vinum, Aquæ Stillatitiæ, Spiritus Vini, Olea aromatica, & similia, coctionem vix ferunt (226. α. β. γ.), hinc satius pulpæ jam coctæ admiscentur.

η. *Accessoriis* (346. γ.) haud ubique opus. Consistentia modo, aut virtus expetita, in Materie coctâ deficiens, ea postulat. Hinc si justo tenuius est magma, nec satis æquabile; Pulveres vel varinas addimus: si siccius, minus lubricum; Olea vel huic analoga. Alias & Quantitatis augendæ gratia utrisque utimur.

ϑ. Sint autem Accessoria utriusque classis vel liquida, vel calore liquescentia, vel mol-

lia pultiformia, vel pulverulenta teneriora; nec æquabili miſcelæ reſiſtant. Quæ difficulter ſolvuntur, aut calore in grumos coëunt, v. g. Reſinæ, Gummi-reſinæ, Galbanum, Sagapenum, &c. Aceto prius; Vino, Spiritu vini, Vitello ovi, ſubigere expedit.

ι. Olea & his adfinia ne promiſcuè ubivis adhibeto. Obſtruendo poros ſæpe nocent: ni Sapone aut Menſtruo idoneo ea adtenuaveris.

κ. Numerus Ingredientium, qualis in Decoctis (226. ψ.), fertur.

348. Ordo quoque idem eſt, ac (227.). Acceſſoria (346. γ. 2.) plerumque poſtremum tenent locum; quia ſæpe quantitate non determinata præſtituuntur. Si tamen valde volatilia accedunt, hæc quippe ultimò miſcenda, reliquis poſtponuntur.

349. Dosis ex partis fovendæ magnitudine cognoſcitur, alio non egens limite.

350. Quantitatem Generalem ſimiles conditiones (325.) determinant. Unde uti Lib. ij. iij. & plures, quandoque æquat, ita, ob coctionis neceſſitatem, raro Lib. ß. minor præſcribitur.

351. Proportio Ingredientium mutua ferè tota intelligitur ex (217. 230. 303. 326.). Adde ſaltem.

α. Materiem decoquendam (346. β.) ea capi quantitate, quæ Scopo, Doſi (349.),

& Quantitati Generali (350.) sufficit; quum tota ejus substantia heic in usum veniat. Repetantur cæterum dicta (303. 326.).

β. Liquoris (346. α.) Proportionem vix unquam determinari, sed capi modo q. s. Sufficit autem huc parcior plerumque quantitas, quam ad Decocta interna, vel externa liquida (230. 303. 326.); ut tanto citius justa obtineatur consistentia (343.): modo non requiratur coctio longior ad Materiem (346. β.) emolliendam.

γ. Oleum, Butyrum, Axungia, &c. si pro Menstruo fuerint (346. α.), perparca recipi; ne igni diutius admota rancescant, & acria reddantur. Unde Frixio potius aut simplex Coliquatio, quam Coctio, tum plerumque heic usitata est.

δ. Pultibus (345.) itidem minorem ferè Liquidi quantitatem sufficere; quia Materies (347. δ.) tenerior coctione leni facile concorporatur.

ε. Accessoria (346. γ. 1.) vix certos in genere admittere limites. Virtus & Consistentia eorum magis minusve ad Pultis spissitatem accedens, quantitas Materiæ decoctæ, & Intentio Medici, heic considerandæ. Si fluiditate vel siccitate nimia justam Cataplasmatis formam (343. 345.) pervertunt, Accessoria (346. γ. 2. 347. η.) adhibentur.

ζ. Accessoriorum (346. γ. 2.) Propor-

tio ex quantitate & consistentia tam Materiæ decoctæ, quam Accessoriorum (ε.), determinatur. Posterior vero cum non ubique eadem sit, patet, ex priore sola certi quid statui haud posse. Hinc anceps optime semet expediverit addendo requisiti (347. κ.) q. s. Si autem & sicco & liquido uti animus est (ibid.), alterutrius, vel utriusque etiam q. s. præstitui potest.

352. Subscriptio præcipit Materiæ (346. β.), si opus est, prius conscissæ, tusæ, aut maceratæ, cum Menstruo (ibid. α.) Coctionem. Hujus vero terminum figit Emollitio, Putrilago, Teneritudo; si Materies crassior est aut solidior: si tenera, pulverulenta; pultiformis spissitas limitem ponit, quam & promovet jugis sub Coctione agitatio, quippe & miscelam reddens æquabilem, & empyreuma arcens, ubi Liquidi parcior adest copia. Superadditur dein coctæ Materiæ Contusio & Cribratio, si stamina ejus coctione satis emolliri nequeunt. Pulpæ tandem, vel Pulti paratæ, ab igne remotæ, aut mox removendæ, admiscenda jubentur Accessoria (346. γ.). Formulam claudit: *F. Cataplasma* vel *Puls. D. ad Fictile*.

353. Signatura patet ex (345. 328.). Epithema hoc fere semper adplicatur calidum; quandoque linteaminibus inclusum; ne inquinet. Alias & proxime ante adpli-

cationem demum miſcentur eidem volatilia, v. g. Vinum, Spiritus, & ſimilia, quæ tunc, niſi vulgaria ſint, ſeorſim exhibet Pharmacopœus. Ubi uſus longior, aut frequenter repetitus, Cataplaſmatis nimiam efficit ſiccitatem, tantillum Liquoris, quocum id coctum eſt, aut alterius idonei, ipſi inter calefaciendum adfundi jubetur. Cætera ex loc. cit. intelliguntur.

354. Usus eximius eſt in Tumoribus, Inflammationibus, Abſceſſibus, Gangræna, Obſtructionibus, Contuſis, Ambuſtis, Doloribus, &c., ubi emolliendum, refrigerandum, ſtimulandum, adtrahendum, demulcendum, ſopiendum, maturandum, diſcutiendum, Acre corrigendum; modo Materies apta ſcopo ſeligatur.

355. Specimina ſunto.

* * *

Cataplaſma Emolliens, Narcoticum: ad Exemplum H. Bœrh. Mat. Med. p. 65.

℞. *Rad. Althεæ.* unc. ij.

Capit. recent. Papav. hort. cum Semin. No. iv.

Fol. recent. Hyoſcyam. nigr. m. ß.

Micæ Panis albi. unc. iij.

Contuſis, cum *Lact. recent.* q. ſ. ad emollitionem uſque decoctis, trajectis, adde

Olei Solani. unc. j.

Farin. Semin. Lini q. ſ.

Ut F. ſ. a. Cataplaſma.

S. *Calidum parti dolenti adplicetur, donec remittat dolor.*

* * *

Cataplasma Antisepticum, ad Gangrænam: juxta Exemplum H. Boerh. Mat. Med. p. 100.

A. ℞. *Rad. Helenii.* unc. ij.
Herb. Tanacet.
Absynth.
Scordii ana unc. iij.
Baccar. Juniper. unc. iß.

Conscissa, tusa, decoque in *Aq.* & *Acet.* ana q. s. ad teneritudinem. Contusis dein & per Setaceum trajectis admisce
Sal. Gemmæ. unc. ß.
Ol. Nardini. unc. iß.
Farin. Lupinor. q. s.

Ut F. s. a. Cataplasma.

B. ℞. *Spirit. Matrical.* unc. iv.
Camphoræ. drach. j.

Concute ad solutionem usque.

D. seorsim vitro clauso.

S. *Cataplasma* (A.) *calidum, irroratum prius tantillo Spiritus* (B.), *adplicetur cum pannis lineis parti adfectæ, & Vesica suilla Oleo madefacta detineatur: renovetur quolibet trihorio.*

* * *

Puls Emolliens, Stimulans, in Pus Maturans.

Vide

Vide H. Boerh. Mat Med. p. 90. 91.

℞. *Farin. Tritici.*

Lini recent. ana unc. iij.

Cum *Acet.* & *Olei Lilior. alb.* ana q. ſ., ſub jugi agitatione, cocta leniter, redige in Pultis conſiſtentiam, cui dein admiſce

Pulp. Cepar. ſub cineribus aſſatar. unc. ij.

Gumm. Ammoniac. in Vitello ovi ſolut. unc. j.

D. ad Fictile.

S. *Admoveatur calidè loco adfecto: renovetur quater de die: ubi areſcit, tantillo Butyri inſulſi emolliatur.*

* * *

Aliud ſimile. Ibid. p. 90.

℞. *Fol. Acetos. recent.* m. iv.

Butyri inſulſi. unc. j.

Ad ignem leniter, parum, decoctis adde

Fermenti panis. unc. ij.

Gumm. Sagapen. in Vitello ovi ſolut. unc. ß.

F. ſ. a. Cataplaſma.

S. Ut prius.

Cataplaſma Suppurans, ad Bubonem Venereum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 248.

℞. *Ficus molles, maturas,* ad Lib. ß.

Mell. recent. unc. ij.

Galbani in Vitello Ovi ſoluti. unc. j.

F. ſ. a. cum *Aq.* coquendo Cataplaſma.
S. *Admoveatur calidum parti adſectæ, cum panno lineo quadruplicato: renovetur poſt 4 vel 6. horas.*

De Cataplaſmate Crudo.

356. CATAPLASMA CRUDUM (344.), ſpiſſitate Bolo vel Electuario (127.. 138.) proximum, nec lubricam Cocti (345.) Mollitiem, nec Miſcelam adeo æquabilem, ſemper poſcit vel admittit.

357. MATERIES ejus in genere eſt, qualis Boli (128.); hinc *Excipiens* vel *Excipienda*.

α. Excipiens eſt vel (1.) Mollis: uti Conſervæ, Rob, Electuaria, Mel, Balſama ſpiſſa, Extracta mollia, Succi denſi idonea menſtruo ſoluti, inque pultis formam rurſus coacti, Sapo, Fermentum Panis, Mica hujus recens aut macerando emollita, Butyrum, Axungia, Unguenta, Pulpæ, Stercora recentia, Vegetantia recentia aut Animantia viva, eorumve Partes molles, ſuccoſæ, in paſtam tuſæ, &c. Vel (2.) Liquida: Vinum v. g. Acetum, Spiritus Vini, Aquæ ſtillatit. Lac, Mucilago, Syrupus, Oleum, Ovi Albumen & Vitellus, Urina, Lixivium, Succus preſſus; tum enumerata (128. γ.).

β. Excipiendam præbent Sicca quævis Pulverulenta, e Regno triplici petita.

358. Delectus, juxta Scopum Medici & Formulæ hujus dotes (356.) determinandus, facile intelligitur ex iis, quæ hactenus de Externis diximus. Nota insuper paucis

α. Vegetantia recentia dum deficiunt, substitui posse sicca idoneo liquore macerata: prout & de Pane jam dictum (357.α.1.).

β. Bulbos & Fructus quandoque prius assari sub cineribus; ut Pulpam exhibeant tusa molliorem.

γ. Mollia (357.α.1.) sæpe sola, aut &, si spissiora sunt, cum Liquidis (2.), absque Siccorum (ibid. β.) accessu, adhiberi. Alias & Sicca sola cum Liquidis: tum vero vel hæc requiri paullum glutinantia, vel Sicca ejusmodi, quæ Liquido permista facile cohærescunt. Frequentissime & Molle & Liquidum simul inservire excipiendis Siccis, aut Sicca illis cogendis.

δ. Ingredientium numerum esse, qualem in Electuario (140. ζ.).

359. Ordo quoque similis, ac (141.), obtinet.

360. Dosin eædem limitant conditiones, quæ (349.).

361. Quantitas Generalis, minor sæpe, quam (350.), ne unc. j. quidem quandoque excedit, & raro ad aliquot Libras usque augetur: quum enim præparatio heic facilior sit & promptior, creberrime una

tantum Dosis simul præstituitur: quod ipsum scopus quoque sæpius flagitat, quam in Cocto (353. 355.).

362. PROPORTIONEM Ingredientium mutuam novit ferè, qui dicta (133. 144.) confert cum vi medicata & consistentia Materiæ, quam seligit (357. 358.), cum dotibus Formulæ (356.), Dosi (360.), & Quantitate Generali (361.). Adde

α. Spissitatis gradum (356.) heic non adeo constantem esse, quin alias major, alias minor adhibeatur; sive scopus id, sive natura Materiei, postulet. Profundè penetraturis consistentia dilutior magis convenit (322. γ.), &c. Proportio hinc nec ubique eadem obtinet; licet tamen in genere ferè similis sit datæ in Electuario (144.), aut Bolo (133.).

β. Usitatissimè heic Excipientem Materiem vel mollem, vel liquidam (357. α. 1. 2.), vel utramque, saltem q. s. præscribi, aut &, hujus quantitate definitâ, Excipiendæ (ibid. β.) molem non determinari. Unde facilis dubitanti expeditio.

363. SUBSCRIPTIO injungit contusionem, miscelam, *ut F. s. a. Cataplasma*, aut *Epithema*: promiscuè enim hoc illove nomine uti quidam solent. Quandoque a parte, cui id adplicatur, nomen habet: unde, quæ Carpis admoventur, *Epicarpia*, quod Fronti, *Frontale*, &c. audiunt. Sæ-

pissime tamen pars modo adscribitur, cui adponi debet; maximè si & ejus suo super Vehiculo (320.), panno nempe lineo, laneo, serico, corio, stupa, &c. (328. γ.) extensionem Pharmacopœo committimus; tumque magnitudo etiam & figura Vehiculi commemorari potest (339. β. 2.); quanquam posterioris tanta heic non habeatur ratio.

364. Signatura, facilis ex (328. 353. 363.), partem fovendam, tempus, modum adplicandi, de quo paullo ante (363.), &c. exponit. *Vehiculum* (ibid.) sæpe liquore idoneo, Aceto, Vino, Oleo, Alcohole, Epithemate liquido, imbuitur prius, quam Cataplasma excipiat. Alias & Inclusio heic obtinet (353), ne partes inquinentur. Calida, tepida, frigida, fit adplicatio pro scopi & materiæ diversitate; rarius tamen calida, quam Cocti (ibid.).

365. Usus idem ferè est, qui (329. 354.), at minus universalis. Epispastica, Vesicatoria, frequenter hac formâ adhibentur. Spissitas major Cataplasma plerumque Epithemate Liquido minus promptè in partes profundas penetrabile reddit, minus etiam citò dissipabile: unde diutius, fortius, agit in externas.

366. Specimina sunto.

* * *

Epicarpia Antifebrilia.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 136.

℞. *Uvar. Corinthiac.*
Summit. Lupuli.
Sal. marin. ana unc. ij.

Contusa in Pultem D.

S. *Excepta linteis Pulsuum locis adplica ad Arterias, duabus horis ante ingruentem paroxysmum.*

* * *

Epithema Stomachicum, Roborans, pro Infante. Ibid. p. 223.

℞. *Flaved. Cort. Citrei ras.* unc. ß.
Nuc. Myristic. drach. ij.
Vini Hispanic. drach. iij.

M. conterendo simul in Mortario.

S. *Excepta micâ Panis adplicentur Stomacho.*

* * *

Cataplasma Adstringens, ad Hæmorrhagiam partis externæ vulneratæ.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 104.

℞. *Sang. Dracon.* drach. j.
Sarcocoll. drach. ij.
Lap. Hæmatit. drach. ß.
Bol. Armen. unc. j.

Tenuissime pulverisata, mista, excipiantur.
Album. Ovor. q. s. ut F. Cataplasma.

S. *Exceptum id Stupâ Alcohole Vini madidâ admoveatur vulneri, tum vesica vel fasciâ circumpositâ firmetur.*

* * *

Epithema molle, Excitans, Cardiacum.
℞. *Summit. tener. recent. Melissæ.*
Abrotan. ana unc. ß.
Theriac. Andromach. drach. iij.
Caryophyll. arom.
Cinnamom. ana drach. j.
Cum *Vini Rhenan. generos.* tantillo contusa D. ad fictile.
S. *Extensa super pannum Scarlat. Vino Rhenano prius madefactum, tepida, regioni Cordis adplicentur.*

* * *

Cataplasma Acre, Emolliens, Stupefaciens.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 92.
℞. *Fermenti Panis acris.* unc. ij.
Sapon. Venet. ras. drach. ij.
Mellis. unc. *ß.*
Ol. Chamæmel. infus. drach. ij.
M. F. s. a. Cataplasma.
S. *Calidum imponatur Abscessui maturo, aperiendo, donec integumenta maceratæ sensum perdiderint.*

* * *

Cataplasma Emolliens, Anodynum.
℞. *Micæ Panis Siligin. in Lacte dulci macerat.* Lib. *ß.*
Vitell. Ovor. No. iij.
Croci pulveris. drach. ij.
Farin. Lini q. s.
Ut conterendo F. Cataplasma.

S. *Cum linteamine duplicato, aut panno laneo, dolenti parti adplicetur calidum.*

Nota. *Ad hactenus traditam* Epithematum *Historiam* (318. ad 366.) *pertinent &* AMULETA; *ut ideo, his qui uti volet, inde facile haurire queat generalia, quæ in iis præstituendis observanda sunt. Specialia docet recepta circa quodvis opinio. Ad* Cruda Cataplaſmata (356.) *retuleris &* Cataplaſma Emplaſtrodes *ex* Theriaca *ſupra linteum aut alutam extenſa parari ſolitum, Ventriculo præprimis & Inteſtinis roborandis dicatum.*

De Balneo.

367. BALNEUM eſt Medicamentum Externum, quod Liquoris vel Vaporis ſpecie, abſque Vehiculi interventu (320. 328. γ.), ſuperficiem corporis humani externam adluendo, opem præſtat.

368. Patet igitur *Humidum* aliud, aliud *Vaporoſum* eſſe. Utrumque inſuper vel eſt *Univerſale* vel *Particulare*, prout toti corporis ſuperficiei, aut hujus tantum parti, inſervit. De *Humido* prius dicam.

De Balneo Humido.

369. BALNEUM HUMIDUM, ut variis partibus, varioque modo, adplicatur, varia accepit Nomina. Univerſale (368.) *Balneum* proprie adpellatur: ſi vero

dimidiæ corporis regioni tantum, a Scrobiculo Cordis aut ab Umbilico ad Crura aut imos usque Pedes exporrectæ, dicatur, *Semicupium*, *Insessionem*, *Insessum*, vocant: si Pedibus, *Pediluvium*: si Capiti, *Capitiluvium*: si aliis partibus, *Lavatio*, *Lotio*, *Lavamentum*, audit: si ex alto, vel guttatim, vel continente rivulo, in partem depluit, *Embroche*, *Stillicidium*, *Impluvium* dicitur, cujus tamen usus hodie, præterquam in Thermis Naturalibus, ferè exolevit.

370. Materiem dat Liquor medicatus quicunque, diffusior, scopo aptus, sæpissimè vulgaris, absque Pharmacopœi operâ parabilis, nec formulâ egens: ut Aqua simplex, salsa, saponata, Lixivium cinerum; Lac dulce, hujus Serum; Thermæ naturales; Oleum blandum; Aqua permista Lacti, Vino, Aceto, Oleo, quod Hydrelaeon vocatur, Butyro; Decoctum domesticum Furfurum, Partium Animalium, &c. Alias tamen & arte Pharmacopœi parata Decocta (224.), Infusa (211.), Mixturæ (272.). Confer (321.).

371. Delectus patet ex dictis (299. 322.). Virtus apta, Penetrabilitas & Consistentia liquida heic præprimis spectantur, neglectis, quæ ad Colorem, Odorem, &c. attinent. Cæterum

α. Heic præprimis, ubi Liquor Simplex

ſufficit, Compoſito is Officinali præferatur (29. 31.); quia moles major ſumptum auget. Unde ad Univerſalia (368.) vix niſi vulgaribus (370.) utimur. Memento tamen & (23. 30.).

β. Pinguium & Aquoſorum, ſi ſimul adhibentur (370.), permixtio tam exacta heic non requiritur, medio ut Sapone opus ſit (274. ζ.).

γ. Quæ ex Foſſilibus, Nitro, Sale mar. Alumine, Vitriolo, Sulphure, Calce viva, Alcali fixo, &c. parantur, ut non ubique uſu omni careant, Thermarum tamen naturalium vires nunquam planè exprimunt.

δ. Numerus Ingredientium vix major eſto, quam in Decocto 226. ψ.).

372. Ordo idem eſt, qualis in Formulæ ſimilis internæ, (370.), præſcriptione.

373. Dosin dictat ſuperficiei humectandæ (369.) amplitudo, & vaſis balnearii conſtructio.

374. Quantitas Generalis ſæpiſſimé unâ tantum Doſi (373.) conſtat; præcipue cum Univerſale eſt aut majori ſuperficiei aptatum Balneum (369.). Minorum partium Lavationes etiam ad plures Doſes præſtituuntur ſimul, quarum tum quantitas juxta (325.) facile determinatur.

375. Proportio Ingredientium mutua ſimilibus limitatur conditionibus, ac (326.), additis ſimul (373. 374.). Nota inſuper

α. Plerumque virtutem heic non admodum contractam exigi: ut ideo Menſtrui vel Excipientis proportio longè capiatur major, quam ad ſimilia Liquida interna.

β. Quin ſæpiſſime Menſtrui q. ſ. ad Decocta heic uſitata ſaltem præſcribi.

γ. Alias & Decoctum vel Infuſum parari poſſe conſuetà in Internis proportione (217. 230.), valde ſaturum, idque dein, uſus tempore, adfuſo plure Menſtruo aliove liquore idoneo dilui: quod maximè ex uſu fuerit in Balneis diffuſioribus conficiendis; ne Ahena grandiora eò requirantur.

376. Subscriptio, ratione præparationis eſt, qualis ſimilium Liquorum internorum (218. ad 220. 231. 279.). Depuratione exacta non opus (219. δ. 2. 3. 4.). Imo materies ſolida ſæpe in ipſa Cupa Balnearia cum Menſtruo infunditur & maceratur, aut alio in vaſe cocta ſimul dein ſuo cum liquore in Cupam inijcitur, ut frictioni, inſeſſui, &c. ſerviat. Creberrimè & heic, in Balneis præſertim majoribus, locum habet (220. 231.); dum Materiem tantum exhibet Pharmacopœus in domo ægri infundendam vel decoquendam: quin hæc quoque Sacco lineo, laneo, quandoque prius inſuitur, qui, Fotus Sicci inſtar (331.), parti adfectæ, ſub uſu Balnei, admoveatur, aut pulvinum præbeat inſidenti: quod in Semicupiis maximè uſitatum. Claudit hinc

Formulam: *F. Liquor*, vel *Species*, vel *Saccus*, *pro Balneo*, *Semicupio*, *Pediluvio*, &c. (Vide 369.).

377. SIGNATURA intelligitur ex (60. 369. 373. 376.) comparatis ad ea, quæ de legitimâ Balnea adminiſtrandi ratione ſuggerit juſta Indicationum Doctrina: neque enim paucis hæc complecti licet; pluribus autem obſtat inſtituti mei ratio. Vide *Cl. F. Hoffmanni Opuſcul. Phyſico-Medica*, tum *Medic. Ration. Syſtem. Tom. III. Sect. II. Cap. X.* & alios.

378. USUS Balneorum, hodie rarior, Veteribus frequentiſſimus, nec ad munditiem modo & delicias, ſed ad prophylaxin quoque & therapiam Morborum aptiſſimus, humectando, emolliendo, demulcendo, adtrahendo, diſcutiendo, roborando, aperiendo, refrigerando, calefaciendo, attenuando, ſopiendo, &c. in chronicis, acutis, externis, internis, malis ſummum fert auxilium; licet nec noxis careat intempeſtivè adhibitus. Vid, *Idem Cl. F. Hoffmann.* loc. cit.

379. SPECIMINA ſunto.

* * *

Lotio Mundans ad Pediculos planos Pubis.
Vide H. Bœrh. Elem. Chem. T. II. p. 488.

℞. *Mercur. ſublimat. corroſ.* gr. iv.
Aq. ſtillat. Roſar. unc. iv.

M. D.

S. *Tantillo hujus Liquoris laventur mane & veſperi loca infeſtata.*

Semicupium Emolliens, Anodynum, Calculo Ureteribus impacto proficuum.

Vide H. Boerh. Aphor. §. 1426.

℞. *Rad. Altheæ.* unc. iv.
Herb. V. Emollient. ana m. iv.
Flor. Papaver. Errat.
Chamæmel. ana m. ij.

Conſciſſa inſuantur laxè Sacculo lineo quadrato, ad lumborum dimenſionem aptato. D.

S. *Saccus coquatur per* 1ſ2 *horam in Lact. dulc. duplo aquæ diluti q. ſ. Liquori calenti inſideat æger ab umbilico ad crura uſque, Sacco lumbis ſuppoſito, manè & veſperi per horam. Interea bibat Decoctum Diureticum H. Boerh. Mat. Med. p.* 244. *deſcriptum.*

* * *

Lavamentum ad Intertriginem.

℞. *Aq. ſtillat. Roſar.* unc. x.
Tinct. Benzoin. unc. j.
Sacch. Saturn. drach. j.
M.

S. *Lac Virginale, quo partes excoriatæ, prius aqua abſterſæ, laventur.*

* * *

Balneum ad Glutinoſa, pro Infante.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 44.

℞. *Summit. Rutæ.*
Sabinæ.
Abſinthii.

Tanaceti.
Chamæmeli. ana m. iij.
Cum *Aq.* decoct. Pintis xij. admiſce
Sapon. Venet. unc. iv.
Sal. Sarmentor. unc. j.
F. Liquor pro Balneo.
S. *Huic tepido inſideat æger collo tenus mane & veſperi per 1/2 horam: poſt fricetur corpus univerſum cum pannis laneis, ſiccis, calidis.*

* * *

Pediluvium Refrigerans, Paregoricum.
℞. *Fol. recent. Salicis.*
Malvæ.
Lactuc.
Nymphaeæ. ana m. ij.
Flor. Rhöead. m. j.
Cap. Papav. alb. No. vj.
Nitri. unc. ij.
Conſciſſis, tuſis, miſtis, F. Species pro Pediluvio.
S. *Species cum Aq. pluv. q. ſ. coquantur, ſub finem addendo Aceti Vini Pint. j. Decoctum tepidum ſit pro Pediluvio, cui inſideat æger ad crura uſque per horam, veſpere: egreſſus ad ſomnum ſe componat.*

* * *

Balneum Emolliens, Antiſepticum, ad Gonorrhoeam..
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 245.

℞. *Fol. rec. Rutæ.*
Scordii.
Alliariæ.
Malvæ. ana m. ij.
Cum *Aq.* decoct. & expressis admisce ad Lib. ij.
Sapon. Venet. drach. j.
Spir. Vini comm. drach. vj.

S. *In hoc tepido Virga & Scrotum immergantur ter quaterve de die, spatio 1/2. horæ: dein panni lanei eodem Decocto immersi, & expressi, omni applicentur Pubi, Scroto, Perinæo.*

De Balneo Vaporoso.

380. Balneum Vaporosum (368.) est Medicamentum externum, cujus Vapores ad superficiem corporis externam aut foras patentem determinati, vel & cum aëre adtracti, scopo Medici satisfaciunt.

381. Vapores autem (380.) e Materie vel (α.) exhalant sponte, naturali atmosphæræ calore acti: quæ *Odoramenta* audiunt, inferius demum explicanda; quum cognitionem quorundam, de quibus nondum egimus, supponant. Vel (β.) admoto igne excutiuntur: de quibus nunc dicemus.

382. Posteriora (381. β.) *Liquida* sunt vel *Sicca*: illa vocabo *Vaporationes Humidas*: hæc *Suffitus*, *Suffimenta*, *Suffumigia*, cluent. Utrumque, uti Balneum Humidum (368.),

in *Universale* & *Particulare* distinguitur. De *Liquidis* prius agam.

De Vaporatione Humidâ.

383. VAPORATIONIS HUMIDÆ MATERIES est Liquor omnis, ignis ope in Vapores resolubilis medicatos: cujusmodi sunt Aqua simplex, Lac, hujus Serum, Vinum, Acetum, Spiritus Vini, Urina; Præparata & Composita Officinalia, Aquæ stillatit. Tincturæ, Essentiæ, Elixiria, Spiritus, & similia; tum ex his aliisque arte selectis confecta Infusa (211.), Mixturæ mediæ (272.), aut Contractæ (283.), præprimis vero Decocta (224.).

384. DELECTUS, præter toties jam de Externis dicta, notare jubet,

α. Vapores heic vel incensionis, vel, quod frequentius, ebullitionis igne de Materie (383.) excuti; hinc virtutem in ea requiri hoc illove calore volatilem.

β. Videndum ergo prius, quo uti calore velis aut possis; ut huic dein aptam seligas Materiem: hac enim manente eâdem, pro ignis diversitate diversus erit Vapor. Alcohol Vini bulliens exhalat Alcohol, accensum vero Aquam.

γ. Unde si bulliendo, ut sæpissime fit, vaporandum, vanus ea admiscueris, quorum virtus Liquoris, quo uteris, ebullientis calore dissipari nequit. Adstringentia ergo,

ergo, Extracta coctione spissata, Animalia ac Fossilia fixa, &c. inepta. Optima, ex quocunque Regno, quæ aquæ incocta efficaces stillant Aquas, Spiritus, aut Olea (*a*). Emolliens quoque, Demulcens, Sopiens vis, licet penitus fixa videatur, aliqua tamen ex parte, coctionis ope, in Vapores abit.

δ. Patet hinc Decoctis hujus Formulæ ea etiam idonea esse, quæ, quod virtute gaudeant volatili, ad interna minus conveniunt (226. α. β. γ. δ.); modo & Coctio & Vaporatio simul perficiatur.

ε. Ubi varia inter se misces, disce ex Chemia mutuas aliorum in alia actiones. Docet hæc bina Fixa inter se juncta Vapores dare volatiles, & contra Volatilia figi mista Volatilibus aut fixis. Calcem vivam aut Alcali fixum adde Sali Ammoniaco, Acidum Vitrioli Nitro, Sali Communi, &c. Acidum Nitri, Salis, Aceti, junge Alcali volatili, fixo, Terræ absorbenti, &c. Credes dicta.

ζ. Memor denique summæ penetrabilitatis Vaporum igne actorum cave ne lædas profuturus.

η. Numerus Ingredientium est, ut in similibus Internis (383.).

385. Ordo itidem nihil habet peculiare.

386. Dosis Mensurâ aut Pondere nun-

(*a*) Vide H. Boerh. Elem. Chem. Vol. II. Proc. I. XV. &c.

quam, ſed ex Vaporationis duratione plerumque determinatur: unde vel Liquoris Quantitas Generalis tota ſimul igni exponitur, vel ejus modò pars circiter ſuffectura, ſin minus, plure dein adfuſo ſupplenda. Quandoque tamen, ubi fœtoris corrigendi gratia Eſſentiis tantum aut Oleis pretioſis utimur, Doſis ad Guttulas aliquot reſtringitur.

387. QUANTITAS GENERALIS ſcitur ex vaporanda ſuperficie & Vaporationis duratione ac frequentia: ut ideo Lib. j. ij. iij. & plures aliquando præſtituantur. Si tamen Doſin aliquot modo Guttæ conſtituunt (386.), Scrupulus etiam aut Drachmula ſufficit.

388. PROPORTIO mutua Ingredientium patet ex iis, quæ hactenus de Externis ſimilibus dicta ſunt (303. 326.). Menſtrui ad Decocta & Infuſa ſæpiſſime heic modo q. ſ. præſcribitur.

389. SUBSCRIPTIO eſt, ut in Balneo liquido (376.). Neque heic, niſi ſimplici Defuſione, depuratur Liquor. Quin & ſæpe Materiem tantùm decoquendam præbet Pharmacopœus; ut coctio demum coram ægro, inter Vaporandum, fiat (384.δ.). Sacculo etiam quandoque includuntur Species, qui Vaporatione peracta calidus adfectæ parti adplicatur. Subſcribitur ergo: *F. Liquor*, vel *Species*, vel *Sacculus*, pro *Vaporario* vel *Balneo Vaporis*.

390. Signatura, præter communia, ſingularem heic utendi modum exponit, qui pro vario ſcopo varius eſt.

α. Si Vapore corrigendam modò atmoſphæram requirit Fœtor, Contagium, Aër putridus, Peſtilens, &c.; prunis in loco infecto poſitis vel adfunditur Liquor, vel ſuper his in olla repanda locatus bulliendo in Vapores ſolvitur per Aëra diffundendos.

β. Si corporis ægri ſuperficiei proximè adplicandus Vapor; variæ inventæ ſunt Domunculæ, Sellæ, Arcæ, Machinæ fornicatæ, intra quas ſtans, ſedens, jacens æger, corpore nudo, aut tenui linteamine tecto, capite foras porrecto, coërcitum excipit Vaporem, natum de liquido vel accenſo, v. g. Spiritu Vini, vel fervente; dum id, igne etiamnum bulliens, ocyus in loculum reponitur eò adaptatum, & frigeſcenti aliud fervefactum ſubſtituitur; aut Silicibus candefactis ſuperfunditur, hive in illud conjiciuntur, aliis augendi, cum refrixerunt.

γ. Si cavum quoddam, Auris v. g. Nares, Fauces, Bronchia, Vagina, Uterus, &c. aut minor corporis ſuperficies, Vapore maceranda; Infundibula, Stragula, ex uſu ſunt.

δ. Quæ ante, ſub, & poſt Vaporationem agenda, tum ejus durationem, iterationem, &c. ex Indicatione ſua in ſingularibus diſcit Medicus.

391. USUS Vaporarii insignissimus, Balnei Liquidi similis (378.), & vel longè efficacior, videatur apud eundem *Cl. Hofmannum* loc. cit.

392. SPECIMINA sunto.

* * *

Vaporarium particulare, Emolliens, Resolvens, ad Anginam Inflammatoriam.
Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 137.

℞. *Acet. Samb.*
Rosar.
Calendul. ana unc. j.
Aq. still. Samb. unc. vj.
M.

S. *Vapor calidus hauriatur infundibuli ope in fauces.*

* * *

Balneum Vaporosum universale, Nervinum, Antiparalyticum.
Conf. H. Bœrh. Aphorism. §. 1068. 1069.

℞. *Herb. Majoran.*
Menth.
Mari Syriac.
Fol. rec. Cochlear.
Summit. rec. Rutæ.
Flor. Chamæmel.
Baccar. Juniper. ana m. j.

Conscissa, tusa, mista, digere in Phiala alta Chemica, cum *Aceti & Spirit. Vini vulg.* ana q. s. per diem & noctem.

S. *Liquor bene calidus, una cum Speciebus, in ollam effusus, reponatur in loculum Fornicis Sudatorii, ac Silicibus candentibus injectis fervens detineatur. Sub Fornice decumbens Æger, ingesto prius Decocto attenuante, Vapores excipiat nudo corpore, ut sudet per 1/2. horam aut ultra, si vires ferunt. Sudoribus detersis corpus fricetur pannis laneis, calidis, siccis, villosis.*

* * *

Vapor Suaveolens ad Fœtorem loci corrigendum.

℞. *Essent. Ambar.* drach. ij.
Ol. still. Caryophillor. gutt. xxv.
Cinnamom. gutt. x.
M. D. Vitro probe clauso.

S. *Hujus aliquot Guttulæ prunis non fumantibus, aut Silici ignito, instillentur.*

* * *

Vaporatio Emolliens, Resolvens, ad gravem Auditum a causa frigida.

℞. *Folior. Absynth.*
Rosmarin.
Summit. Rutæ, ana m. ß.
Flor. Lavendul. unc. ß.
Baccar. Laur.
Semin. Cumin. ana drach. iij.
Conscissa, tusa, mista, insue Sacculo. D.

S. *Coquatur Sacculus in q. s. Vini: Vapor*

ope infundibuli immittatur Auri adfectæ, mane & vesperi per 1ſ2. horam: post Sacculus ipse e decocto exemtus, valde calens, Auri adplicetur, firmetur.

* * *

Vapor Antiloimicus.

℞. *Aceti Vini vulg.* Pint. ij.
Sal. marin.
Nitri.
Ol. Vitriol. vulg. ana Lib. ß.
Aq. puræ. Pint. j.
M.

S. *Immissa in ollam fictilem vitreatam, repandam, super prunas reposita, in limine domus aut cubiculi leniter evaporent.*

De Suffitu.

393. SUFFITUS (382.) est Medicamentum siccum, cujus accensi vapore per Atmospæram diffuso, aut ad superficiem corporis ægri externam, hujusve in ostia admisso, Medicus finem suum adsequitur.

394. MATERIEM ei primariam præbent Sicca quævis, vel Inflammabilia vel Volatilia, quæ igne cremata Vapores fundunt medicatos. Quare huc maximè recipiuntur Vegetantium partes solidæ, tum Succi densi, Resinæ, Gummi-resinæ, Balsama sicca, &c. Ex Animali Regno Moschus, Zibethum, Castoreum, Fella inspissata. Ex Regno Fossili Succinum, Ambarum, Sul-

phur, Nitrum, Cinnabaris, Sal Ammoniacus, &c.

395. FORMA Suffitûs eſt vel *Sicca Pulverulenta*, vel *Sicca Cohærens*, ſolida.

α. Prior, particulis conſtans plerumque longe craſſioribus, quam Tragea (107. β.), exhibet vel *Pulverem* dictum *Fumalem*, prunis inſpergendum, vel *Nicotianam medicatam*, vulgaris inſtar Tabaci, e fiſtula hauriendam.

β. Poſterior, particulis exactius miſtis, & apto glutinante coactis, varias fingitur in figuras, *Trochiſcos* vel *Paſtillos*, *Baculos*, *Candelas*, *Aviculas Cyprias*, *Tædas* minores, majores, quæ prunis injecta, fornaci calidæ adfricta, accenſa, fumos ſpargunt requiſitos.

396. DELECTUM Materiæ (394.) limitat ſcopus Medici & Forma ſelecta (395.).

α. Hinc quæ ad delicias, aut fœtorem loci corrigendum, adhibentur, nonniſi ſuaveolentia recipiunt, Aromata v. g. Thus, Styracem, Ladanum, Benzoën, Ambarum, & ſimilia. Ubi roborandum, calefaciendum, ſiccandum, diſſipandum; Reſinæ, Gummi, Gummi-reſinæ, Aromate etiam non ſuaviſſimo prædita, tum Succinum, Sal Ammoniacus, &c. optima. Hyſtericis Fœtida, Caſtoreum, Aſa fœtida, Galbanum, &c. magis apta. Sulphur, Nitrum,

putredini adversa. Venereis opponitur Cinnabaris.

β. Vegetantium partes solidæ natura sicciores, aut arte siccatæ, tantum huc quadrant, facilius quippe inflammabiles.

γ. Liquores etiam aromatici, coactiores, non tamen aquosi, sed flammam alentes, ut Essentiæ, Olea, Balsama liquida, siccis restrictâ dosi admiscentur: prout in internis quoque obtinet (110. δ. 174. α. 4.).

δ. Nicotianæ medicatæ (395. α.) Basin Tabaci Folia præprimis constituunt: minor aliarum Herbarum, Florum, Corticum, Aromatum, &c. quantitas accedit. Excluduntur Succi igne liquescentes, obstructuri quippe canalem fumisugii.

ε. Cogendis massis Formæ posterioris (395. β.) Mucilago Gummi Tragacanthæ, Ladanum liquatum, Terebinthina, aut Balsamum quoddam liquidum, inservit.

ζ. Pastillos, Candelas, Aviculas Cyprias, Saccharum quandoque ingreditur, quò materies reliqua & magis diffundatur, & vividius ardeat.

η. Quæ semel accensa, sponte dein proserpente scintillatione, ignem alere debent, ut sunt Candelæ & Aviculæ Cypriæ, levioris ligni, Salicis v. g. vel Tiliæ, Carbonem recipiunt aliis intermistum, utpote propagando paulatim igni aptissimum.

θ. Tædis majoribus constituendis Cera Basin exhibet.

ι. Ubique heic, maximè si Vapores proximius corporis superficiei adplicandi, hujusve in ostia intromittendi sunt, cogita & peripheriæ bibacitatem 322.ϑ.), & sensilissimam internorum teneritudinem, & miram denique Ignis vivi vim, corporum concretorum principia separantem, mutantem; ut cautus seligas apta scopo, adfectis partibus amica, non nocitura aliis. Cinnabaris, movendæ salivæ impar, dum concreta manet, igne resoluta redit in Mercurium. Benzoë, Succinum, &c. concremata an pristinum Benzoinum & Succinum evaporant? Chemiam consule! Disces alia.

κ. Prostant sæpe in Officinis jam parati Suffitus formæ ferè cujuscunque. His igitur, si scopo respondent, utenti nova compositione supersedere licet; quum diu satis incorrupti perstent, imo tantillo Liquidi idonei, aromatici (γ.), intermisto aut illito adpropriari queant.

λ. Numerus Ingredientium ingens sæpe heic congeritur. Concinna tamen brevitas ubique laudanda (29.).

397. Ordo, qualis in Pulvere & Trochiscis internis (112. 176.), heic obtinet.

398. Dosis, in variis varia, rarissime Pondere, sæpe Numero aut Mensura, determinatur. Pulverum (395. α.) Drach. j. ij. Pugill. j. ij. prunis injici jubentur. Nicotianæ (ibid.) Dosin limitat coni Fistulæ

Tabacariæ capacitas. Trochiſcorum, Candelarum, Avicularum (ibid. β.), No. j. ij. iij. prunis imponuntur vel accenduntur. Baculi (ibid.), quantitate incertâ, fornaci adfricantur. Tædæ incendendæ numero & tempore determinari poſſunt.

399. Quantitas Generalis ex uſu diutius, brevius, continuando, ſæpius aut rarius iterando, colligitur. Quæ moleſtiorem exigunt ſubactionem, formationem, uti ſunt pleraque Formæ poſterioris (395. β.), vix infra Lib. ß. ſimul præſcribito; niſi cum Officinalibus uteris (396. κ.). Confer. (180.)

400. Proportio mutua Ingredientium ex Indicatione Medici, virtute & pretio Materiæ, tum Forma expetita (395.), cognoſcitur, collatis ante dictis (87. ad 92. 115. 181. 303. 396.).

α. Efficaciora, Cariora, ad utramque Formam (395. α. β.) plerumque minore ad reliqua proportione recipiuntur. Idem de Liquidis (396. γ.) obtinet.

β. Tabaci Folia, pro conficienda Nicotiana Medicata (395. α.), triplo, quadruplo, ſextuplo, & ultra, cæteris copioſiora capi ſolent.

γ. Glutinantis (396. ε.) ad Trochiſcos, Candelas, &c. (395. β.), q. ſ. præſcribitur: Ceræ ad Tædas (396. ϑ.), dupla, tripla, reliquorum quantitas.

δ. Carbonis (396.*n.*) itidem q. ſ. aut æqualis vel dupla reliquorum quantitas ferè ſumitur. Simili penè modo & Sacchari (ibid. ζ.) Proportio ſe habet.

401. Subscriptio mandat Comminutionem *groſſo modo*, Miſtionem, &c. ut *F. Pulvis pro Suffitu*, *Nicotiana medicata*: Subactionem cum Glutinante, ut *F. Trochiſci*, *Baculi*, *Aviculæ Cypriæ*, *Tædæ*, *&c.* Neque cæterum Moles horum aut pondere aut menſurâ determinari ſolet. Ubi Officinalia præſtituuntur (396. *x.*), patet, non opus eſſe Subſcriptione, niſi forte Liquidi intermiſtio aut illitus commendandus. Addi poteſt. *D. ad Chartam*, *Scatulam*, &c.

402. Signatura ex (60. 393. 395. 398.) facile intelligitur. Nota

α. Formas omnes (395. α. β.) ſæpiſſime tantum Atmoſpæræ corrigendæ gratia adhiberi; & Baculos quidem, Candelas, Aviculas Cyprias, Tædas, non niſi huic ſervire ſcopo; at Pulveres & Trochiſcos etiam vaporando proximiùs corpori. Prior igitur uſus cum delicias modò aut Prophylaxin plerumque ſpectet, vix exactius regimen requirit.

β. Si vaporandum corpus, pleraque (390. β, γ.) memorata heic quoque obtinent. Vapores tamen accenſione ſemper (393.) excutiuntur. Quandoque Subuculæ, Cuculli, Sacculi (340. β. 2.), fumigantur prius,

quam corpori adplicentur. Alias & Panni lanei, linei, Vapore ſicco imbuti, fovendis aut fricandis partibus inſerviunt.

403. Usus, paſſim jam indicatus, Voluptati, Prophylaxi, tum Therapiæ aptus, roborando, calefaciendo, diſcutiendo, ſiccando, præſtat plurimum. Sunt &, quibus Cinnabarini Suffitus ad Venerea placent; licet haud ſatis tutò ubique (396. *α*. *ι*.). Nec tenero Pulmoni admodum convenire putem aduſtos acrium Vapores (ibid. *ι*.).

404. Specimina ſunto.

* * *

Suffitus Antiloimicus.

℞. *Myrrh.*
Flor. Sulphur.
Nitri ana unc. j.
M. F. Pulvis groſſus.
S. *Hujus Pugill. aliquot in prunas inſperſis vaporentur Cubicula aut Ædes.*

* * *

Suffitus, Roborans, Diſcutiens, ad Hydrocelem.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 212.

℞. *Benzoin.*
Oliban.
Sarcocollæ.
Reſin. Guajac. ana unc. ß.
Camphoræ. drach. ß.
Maſtiches. unc. j.
Salis Ammoniac. ſcrup. ij.

M. F. Pulvis.

S. *Hujus incensi vapor excipiatur nudo Scroto, dein panni lanei fumo hoc vaporosi, calidi, superapplicentur.*

* * *

Nicotiana Suaveolens, Cephalica.

℞. *Herb. siccat. Salviæ.*
Majoran. ana m. ß.
Thymi.
Flor. siccat. Lilior. Convall.
Rosar. ana pug. ij.
Cort. Cascarill.
Cinnamom. ana scrup. j.
Comminutis crassiuscule admisce
Fol. Nicotianæ consciſſor. unc. IV.
Tum consperge tantillo *Eſſent. Ambar.*
D.

S. Ut in Fronte. *Sugatur fumus mane, per dimidiam aut integram horam, ex Fistula tabacaria.*

* * *

Suffumigium Anti-Rachiticum.
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 255.

℞. *Benzoin.*
Masticbes.
Succin. ana unc. j.
Lign. Aloës.
Cort. Cinnam. ana drach. ij.
Caryophyll. arom. drach. j.
Contusa, mista, cum *Terebinth. Venet.*

q. ſ. redigantur in Trochiſcos. D. ad Scatulam.

S. *Trochiſci pro Suffitu, quorum aliquot pronis injiciantur, dum ante ignem ſedet infans nudatis inferioribus. Pannis etiam laneis, ſiccis, horum fumo imbutis, fricetur Spina Dorſi, Abdomen, &c. manè & veſperi.*

* * *

Baculi Suaveolentes ad Fornacem.

℞. *Ladan.*
Styrac. calam.
Benzoin. ana unc. j.
Balſ. Tolutan. unc. ß.
Pulv. Rad. Irid. Flor.
Cort. Caſcarill. ana drach. iij.
Ol. Lign. Rhod. gutt. xx.

Cum q. ſ. *Mucilag. Gum. Tragacanth. Aq. Roſar. extract.* F. Maſſa, quæ formetur in Baculos inſtar Ceræ Sigillaris.

D.

S. *Fornaci aut teſtæ calidæ adfricetur parum Baculus ad diſcutiendam Mephitim.*

* * *

Aviculæ Cypriæ.

℞. *Oliban.*
Maſtiches.
Benzoin.
Cort. Thymiam. ana unc. j.
Baccar. Jupiter. unc. ß.

Caryophyll. arom. drach. ij.
Ecchar. alb. unc. IV.
Carbon. Salicis. lib. j.

F. omnium Pulvis ſubtiliſſimus, qui cum *Mucilag. Gumm. Tragacanth. in Aq. Roſar. factæ* q. ſ. ſubigatur & effingatur in Aviculas vel Candelas.

S. *Duæ, tres, &c. accenſæ reponantur in loco odore grato inficiendo.*

* * *

Tædæ Odoratæ.

℞. *Eaſdem vel Similes Species Formulæ præced.* exceptis Saccharo & Carbone.

Ceræ flavæ duplum ad p. o.

Concorporentur & formentur in Tædas minores vel majores.

S. *Ardeant hæ ad delicias aut ad Prophylaxin in locis infectis.*

Nota. *Huc & referri poteſt* Clyſma ex Fumo Nicotianæ, *uſus ſatis noti, ſingulare artificium in præſcribendo non exigens. Quin* Caſſoleta *etiam* P. Morelli Meth. Præſcr. Form. p. 291. *ex hactenus dictis facile intelligitur.*

De Emplaſtro.

405. EMPLASTRUM eſt Medicamentum externum, in frigore ſolidum, haud tamen friabile, calore liqueſcens, ductile, glutinoſum, ex Oleoſa Materie maximè pa-

ratum, quod, idoneo ſuper Vehiculo extenſum, partibus corporis externis varios in uſus imponitur. Vocatur id *Dropax* ſeu *Picatio*, ubi Picem pro Baſi habet; *Sparadrapum*, *Tela Emplaſtica*, ſi Vehiculum eo utrinque obductum eſt.

406. Materies ejus vel *Excipiens* eſt vel *Excipienda*.

α. *Excipiens*, in genere Oleoſa, pinguis, tenax, vel eſt (1.) Liquida: ut Olea preſſa, infuſa, cocta. Vel (2.) ſpiſſior, ſequax: ut Pinguedines, Medullæ, Butyrum, Mel, Unguenta Officinalia, &c. Vel (3) Tenacior, glutinoſa: ut Terebinthina, &c. Vel (4) Durior in frigore, ſicca, cohærens: ut Cera, Reſinæ, Gummi, Gummi-reſinæ, Emplaſtra Officinalia, &c.

β. *Excipienda* iterum vel (1) Liquida eſt: ut Liquores aquoſi, Mucilagines, Decocta, Infuſa, Succi preſſi, Olea Aromatica, preſſa, ſtillatitia, Balſama liquida, nativa, artefacta, Tincturæ, Spiritus, Vinum, Acetum, Fel, & ſimilia. Vel (2.) Spiſſa: ut Succi denſi, Extracta, Sapo, Amalgamata, &c. Vel (3.) Sicca pulverulenta: ut Calces Metallicæ, Pulveres Vegetantium, Animantium, Foſſilium &c.

407. Delectus ut ex arte fiat, Indicatio Medici, Materiæ aptæ (406.) natura, & Emplaſtri Dotes (405.), requiruntur cognitæ. Hinc ſcito

α. Lau-

α. Laudari in Emplaſtro (1.) Conſiſtentiam in frigore ſiccam, digitos non inquinantem. (2.) Ductilitatem ſequacem in leni calore, ac Mollitiem. (3.) Lentam Tenacitatem; ut Vehiculo & Parti facile adhæreſcat. (4.) Mixtionem Ingredientium homogeneam.

β. Dos prior (α. 1.) pendet a Materie (406. α. 4. β. 3.): alteram (α. 2.) efficit Excipiens (406. α. 1. 2.): tertiam (α. 3.) Terebinthina & Gummoſo-Reſinoſa (406. α. 3. 4.): poſtremam (α. 4.) producit artificioſa omnium concorporatio.

γ. Excipiendo (406. β.) haud ubique opus: Excipientium enim ſpecies (ibid. α.), arte junctæ, Emplaſtrum præbent optimum. Sola Cera & Terebinthina, proportione aptâ colliquatæ, abſque aliis, omnes Emplaſtri dotes (α.) exhibent.

δ. Oleum (406. α. 1.), vel huic analoga (ibid. 2.), tum Terebinthina & Cera (ibid. 3. 4.), plurimorum Emplaſtrorum Baſin conſtituunt: Ceræ tamen & Terebinthinæ Pix aliquando, Reſinæ, Gummi-Reſinæ, ſubſtituuntur.

ε. Quin ſola etiam Pix, aut Gummi-Reſinæ, piſtillo calido diductæ, aut Oleo Spirituve apto emollitæ, pro Emplaſtro ſunt.

ζ. Oleum quoque ſolum, cum Calce Saturnina, Lithargyrio v. g. Minio, Ceruſſa, ſat diu coctum, in Emplaſtrum abit.

η. Liquida Aquosa (406. β. 1.), quorum in volatili principio virtus hæret, ne receperis: necessaria enim heic humoris aquei per cocturam difflatio simul & vim dissipat.

ϑ. Vegetantium partes specificè leviores, & vi per magnum volumen diffusâ præditæ, vix aptæ, quæ pulveris specie huc ingrediantur. Harumce Succum, Decoctum, Infusum, Oleum, Extractum, rectius adhibueris.

ι. Salia, præterquam Metallica quædam, ut Saccharum Saturni, &c. rarius heic in usu sunt; quum vel ægrè misceantur, vel sub mixtione pereant volatilia, vel vi emplasticâ aliorum enerventur, vel deliquio noceant.

κ. Qui accedunt Pulveres (406. β. 3.), vel solubiles sint oportet, vel tenuissimi, ut æquabilissimè interteri queant (α. 4. β.).

λ. Hinc & Extracta, Succi densi, Gummi-Resinæ, & similia, nisi vel colliquarii cum aliis, vel in Pulverem comminui possint, apto prius Menstruo, Aceto, Vino, Oleo, Terebinthina, Vitello Ovi, &c. solvuntur.

μ. Quandoque Vegetantia aut Animantia, quorum virtus in Emplastro desideratur, cum Vino prius, Aceto, Oleo, Axungia infunduntur, decoquuntur, friguntur; ut colatus, expressus, Liquor dein, cum aliis, in formam Emplastri cogatur.

ν. Argentum vivum ſi recipitur, Terebinthina id vel Axungia figendum prius, aut Menſtruo apto ſolvendum.

ξ. Proſtat autem ſatis plerumque ingens Emplaſtrorum Officinalium numerus, Magiſtrali ut compoſitione, ſaltem diffuſiore, vix opus ſit. Unde uſitatiſſimè Officinale modo præſcribitur ſolum, aut plura ſimul, idonei ope Olei, Spiritus, Tincturæ, Elixiris, &c. emollienda, ſubigenda. Aliàs & loco Baſis inſerviunt, cui reliqua ſcopo adcommodata, Pulveres, Gummi, Reſinæ, Succi, &c. interventu Excipientis (406. α. 1. 2. 3.), admiſcentur. Sic præparationis opera & tempus compendifieri, error vitari facile poteſt.

ο. Numerus Ingredientium parcior heic, ut ubique, laudabilis. Compendio (ξ.) qui utitur, pauca ſcribendo complecti poterit plurima.

408. ORDO, licet ſæpius a quantitate deſumatur (57. γ.), Excipientium illis, quæ q. ſ. præſcribuntur, ultimò locatis (ibid. ε.), is tamen optimus videtur, qui præparationis ordini maximè reſpondet. Excipientia hinc & Excipienda; quæ coctione concorporari debent, aliis præëant: ſequantur, quæ ſola egent colliquatione; tum quæ maſſæ ab igne remotæ demum admiſcenda, Pulverulenta, Volatilia, &c. At nec

ſcrupuloſa accuratione opus eſt, ubi de Pharmacopæi dexteritate conſtat.

409. DOSIS & QUANTITAS GENERALIS heic plerumque æquales ſunt; quia raro plures Doſes ſimul præſcribuntur. Partis tegendæ, aut Vehiculi oblinendi, magnitudo conſideranda. Quum verò ætas varia, habitus corporis obeſior, tenuior, &c. plurimum differentiæ faciant, generalis limes figi heic nequit: unde, ſi Compoſitione utimur Officinali, aut Magiſtrali ſimpliciore (407. γ. ε. ξ.), ſaltem q. ſ. præſtituere expedit, determinata interim parte, quæ Emplaſtro tegi, aut magnitudine Vehiculi, quo ſuper extendi id debet. Compoſitio Magiſtralis prolixior quantitate parcâ haud præſcribatur. Si plurium Doſium Quantitas exigitur, uſûs frequentiæ & diuturnitatis ſimul habenda ratio.

410. PROPORTIO mutua Ingredientium ſimilibus, ac Delectus (407.), limitatur conditionibus, tum vario conſiſtentiæ Emplaſtri gradu. Nota enim

α. Pro diverſo Emplaſtri uſu triplicem obtinere Spiſſitatis gradum; Molliorem nempe ad Cerata accedentem; Medium; Duriorem. Emollientibus, altùm penetraturis, ad mobiles partium flexuras adplicandis, Sparadrapis (405.), prior magis convenit: Exſiccantibus, Adſtringentibus, Firmantibus, &c. bini poſteriores.

β. Proportio hinc pro variâ ſpiſſitate (α.) ita ferè determinatur, ut ſit pro

Molli	Olei unc. j.	Ceræ unc. j.	Pulver. unc. ß.
Mediâ		unc. iß	dr. vi.
Duriore		unc. ij.	unc. j.

γ. Oleo autem analoga habetur Materies pinguis, ſpiſſa, (406. α. 2. 3.): Ceræ adfinia reliqua (ibid. 4.) recenſita. Pulverum quoque defectus plure Cerâ aut huic analogo ſuppleri poteſt.

δ. Pulverum tamen pondus ſpecificum & ſingularis indoles ratione Oleoſorum ſimul adtendenda. Foſſilia ponderoſiora minus plerumque ſpiſſant levioribus. Calces Saturninæ plurimum Olei aut Pinguedinis imbibunt.

ε. Liquorum Aquoſorum (406. β. 1.) Proportionem ſuo ex ſcopo figit Medicus: quum enim coctio plurimum difflet; reliquorum inter ſe Proportio fere manet eadem.

ζ. Succi ſpiſſi, &c. (406. β. 2.) ut vel Ceræ vel Axungiæ denſitati propiores ſunt, huic illive adnumerantur (γ): quamvis reſtricta ſaltem quantitate addi ſoleant.

η. Ceram albam ſi adhibes, cum flavâ fragilior ſit, Proportio ejus paullùm imminuenda. At flavæ uſus heic ferè frequentior.

ϑ. Memento & frigore denſari corpora magis; ut Hyeme Mollium (406. α. 1. 2.

3.), Aeſtate Duriorum (ibid. 4.) augeas quantitatem.

ι. Quæ emollitioni inſerviunt (407. ε. ξ.), aut ſolutioni (ibid. λ.), q. ſ. præſcribuntur.

κ. Eſt & uſitatiſſimum, Olei & Ceræ, vel his adfinium (γ.), utriuſque aut alterutrius quantitatem Pharmacopœi peritiæ relinquere determinandam: quâ viâ commodè evitatur error.

λ. Sic quoque Emplaſtro Officinali ſi jungere voles alia ſcopo magis apta (407. ξ.), horum conſiſtentiæ gnarus facile videris, liquido, molli, tenace, an duro inſuper opus ſit Acceſſorio, cujus q. ſ. addendum.

411. SUBSCRIPTIO præcipit,

α. *Maſſæ Emplaſticæ Præparationem.* Hæc fit vel (1.) Emollitione, lenis caloris aut Menſtrui adminiculo obtinendâ (407. ε. ξ.); quod *Maxare* vocant. Vel (2.) Colliquatione; ſicubi Materies igne fundi, & fuſa ritè inſer ſe coire poteſt, nec niſi Pulveribus intertritis, aliisve facile ſolubilibus, miſceri debet. Tel (3.) Coctione etiam accedente; quæ requiritur, cum vel humor aqueus eſt difflandus (406. β. 1.), vel vis medicata fixior e Vegetantibus præprimis extrahenda, rejectis partibus ſolidis, vel Calces Metallicæ, præſertim Saturninæ, intimius diſſolvendæ. Ordinem & Encheireſes, quæ ad legitimam Præparationem pertinent, heic prætereo, tum ob

(7. γ. 8.), tum quia induſtriæ Pharmacopœi committuntur. Confer & (408.).

β. *Extenſionem ſuper Vehiculo*, quod pannus eſt lineus, ſericus, goſſypinus, aluta, &c. prout ſuperficies contegenda variè mobilis, tenera, magis minuſve conſpectui patens, Emplaſtrum diutius, brevius, retinendum, &c. Magnitudo ejus & Figura, itidem pro variis partibus uſibuſque varia, vel exemplo chartaceo ſimul tranſmiſſo, vel pollicibus, aliave menſura, determinatur, vel parte ſaltem, cui adplicandum, memoratâ, Pharmacopœi relinquitur peritiæ; quippe cui notum ponitur, Scuti figuram Stomacho, Lunatam Hepati, Ovatam Lieni, Orbiculatam Utero & Umbilico, Oblongo-quadratam Reni, & ſic porro, adſignari. Extenſio ipſa, pro vulgaribus Emplaſtris ſat nota, pro Sparadrapis (405.) fit, telam vetuſtate detritam, non laceram tamen, aut Chartam, maſſæ Emplaſticæ liquatæ immergendo, undequaque infectam extendendo, refrigeratam lævigando. Extenſum Emplaſtrum quandoque Oleo illinitur, aliàs conſpergitur Pulviſculo; ne vel tenacius adhæreſcat, vel inquinet. Alii eodem fine Sindone rubrâ, albâ, decuſſatim *interpaſſata*, ut vocant, aut peripheriæ adſutâ, totum id aut marginem ejus, qua corporis ſuperficiem continget, obtegunt.

412. SIGNATURA ex (60. 405.) abunde intelligitur.

413. USUS Emplaſtri multiplex, emolliendo, diſcutiendo, maturando, detergendo, ſiccando, roborando, adtrahendo, glutinando, Vulneribus, Ulceribus, Tumoribus, ab aëre defendendis, Turundis, Plumaceolis, Adſperginibus (308.), Vulnerum labiis, Oſſibus fractis, &c. continendis, aptus. Pſilothra, Rubefacientia, Veſicatoria, hac quoque forma adhibentur. Nec virtus tantum in ſuperficie conſiſtit, ſed altius quoque penetrat: ut Aromatica, Mercurialia, Opiata, docent. Obſtruendo tamen cutis ſpiracula quibuſdam nocens, prurituni, puſtulas, Eryſipelas, creat.

418. SPECIMINA ſunto.

Emplaſtrum Anodynum, motum ſedans, ad Scirrhum nec reſolutione, nec exſtirpatione medicabilem.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 109.

℞. *Succi recent. expreſſi & puri*
Fol. Hyoſcyami.
Papaver. hortens.
Phellandrii. ana unc. iv.

Leni igne coque, inſpiſſa, ſub finem admiſce

Ceræ albæ. unc. viij.
Ol. infus. Roſar. unc. j.

F. ſ. a. Emplaſtrum.

S. *Hujus q. ſ. ſuper Aluta debitæ magnitudinis*

& figuræ extensum parti scirrhosæ, *prius Nutrito ibid. descripto oblitæ*, *adplicetur.*

* * *

Emplastrum Dissipans, ad Bubonem Venereum.

Ibid. p. 248.

℞. *Flor. Sulphuris.* unc. ß.
Sacchar. Saturn. drach. j.
Picis Sutoriæ. unc. ij.

M. F. s. a. Emplastrum super Aluta extendendum.

S. *Adplicetur loco adfecto. Recentetur quovis die.*

* * *

Emplastrum Hystericum Sydenhami.

℞. *Galban. in Tinct. Castor. solut. & colat.* drach. iij.
Tacamahac. drach. ij.

M. F. Emplastrum: Extendatur super Aluta orbiculatâ pro Umbilicali regione.

S. Ut in Fronte. *Admoveatur calidum Umbilico.*

* * *

Emplastrum Defensivum rubrum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 68.

℞. *Ol. Rosac.*
Ceræ alb. ana unc. vj.
Boli Armen.
Sang. Dracon. ana unc. iß.
Rosar. rubr. pulveris. unc. ß.

Ceræ in Oleo calore leni liquatæ, tum

ab igne remotæ, paullatim intere reliqua ſubtiliſſimè pulveriſata, jugiter agitando, donec ſimul refrixerint.

S. *Hujus q. ſ. ſuper Linteamine extenſum adplicetur Vulneri ad aërem arcendum & continenda reliqua.*

* * *

Emplaſtrum roborans, calefaciens, carminans, Stomachicum.

℞. *Emplaſtr. de Baccis Lauri.*
Cumino ana q. ſ.

Malaxata cum *Balſam. Peruv.* tantillo extende ſuper tela goſſypina, ſcutiformi, tege Sindone rubra decuſſatim interpaſſata.

D.

S. *Scutum Stomachicum, quod calidum regioni Ventriculi adponatur, & ſubinde Balſami Peruviani, aut Olei vel Spiritus Menthæ, tantillo irraretur.*

* * *

Sparadrapum ad Fonticulos.

℞. *Emplaſtr. Diapalm.*
Grat. Dei. ana pt. ij.
Ol. Amygd. dulc. rec. preſſ. pt. j.

Calore leni, ſub continua agitatione, colliquatis, tum ab igne remotis, intinge longa Chartæ albæ, ſatis firmæ, ſegmina, tres circiter digitos lata; ritè infecta exime, extende,

cultro æqua, ſuſpende, ut ſponte ſicceſcant, tum in ſegmenta quadrata diſcinde & exhibe.

S. *Chartæ inceratæ pro deligando Fonticulo.*

* * *

Sparadrapum Pectorale, emolliens, reſolvens, ad Tuſſim a frigore ſuſcepto.

℞. *Unguent. Althaeæ compoſ.* unc. j.
Adipis Gallin. drach. iij.
Olei preſſ. Sem. Papav. unc. ß.
Ceræ citrin. unc. iß.

Simul leni igne liquefactis immiſce
Rad. Irid. Florent. ſubtiliſſ. pulveris. drach. j.
Olei expreſſ. Nuc. Myriſt. ſcrup. j.

Detentis in fluore immerge telam lineam veterem magnitudinis & figuræ in Charta tranſmiſſa deſcriptæ: probè imbutam extende, læviga, & laxè convolutam exhibe.

S. *Tela Emplaſtica, quæ Pectori adponatur; tegatur panno laneo, rubro, villoſo, aut pelle Cati.*

* * *

Emplaſtrum Reſolvens, ad Contuſa.
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 83.

℞. *Rad. Bryon. in farin. redact.* unc. ij.
Flor. Sulphur. unc. j.
Mercur. nigri. drach. iij.
Galbani puri & ſ. a. ſoluti. unc. iv.
Emplaſtr. de Meliloto. unc. ix.

Ol. Chamæmel. q. ſ.

Ut F. Emplaſtrum.

S. *Hujus q. ſ. Linteo inductum adplicetur parti contuſæ.*

Nota. *Sunt & Sparadrapi ſpecies, quæ ex Talco, Camphora, Borace, Cera & Oleo, parantur,* Telæ Cosmeticæ, *de quibus vide* P. Morell. Meth. Præſcr. Form. p. 246. *Rarò has Magiſtraliter componendas præſcribit Medicus: unde vix adeò hujus ſunt loci.*

De Cerato.

415. Ceratum, *Cerotum, Cerelaeum,* eſt Emplaſtrum (405.) mollius, mediæ ferè inter Emplaſtrum & Unguentum ſpiſſitatis. Neque enim hodie, ut olim, quæcunque ex Cerâ compoſita, ſive Unguenta, ſive Emplaſtra, Cerata vocamus: unde nec eorundem in Liquidiora & Solidiora diviſio locum amplius habet.

416. Materies, Delectus, Ordo, Dosis, Quantitas Generalis, ſimilia heic, ac in Emplaſtro (406. ad 409.). A Cera & Oleo quidem Nominis (415.) origo eſt: at neque iſthæc adeo conſtanter hodie huc accedunt, quin ſæpe, iſtis etiam omiſſis, Materiem præbeant reliqua (406. 407.) enumerata. Rariùs & heic Magiſtrali utimur Compoſitione: frequentius Officinali; dum vel Ceratum proſtat idoneum, vel, hoc deficiente, Emplaſtrum Olei ope

ad mollitiem Cerati deduci facile poteſt (407. ξ.).

417. PROPORTIO mutua Ingredientium ſola diſcrepat; quippe quæ talis eſt, ut Olei unc. j. recipiat. Ceræ unc. ß. Pulver. drach. j. iß. pro ponderis ſpecifici varietate: aut &, omiſſo Pulvere, Ceræ drach. v. Adde tamen

α. Dari & heic aliquam latitudinem; ut Conſiſtentia aliàs paullo mollior, aliàs denſior fiat, nec Proportio dicta conſtantiſſimè ſemper teneatur: unde profectum, quod Officinalium quædam, ab aliis Ceratorum ordini adſcripta, aliis Unguenta vel Emplaſtra audiant.

β. Porro, quæ (410. γ ad λ.) dixi, huc etiam adplicari poſſunt.

418. SUBSCRIPTIO & SIGNATURA, mutato ſaltem Nomine (415.), eadem eſt, qualis (411. 412.). Sparadrapa (411. β.) etiam crebrò inde parantur; quum maſſæ his conveniant molliores (410. α.). Dantur & Cerata quandoque in Fictili aut Veſica, ſi uſui dicantur longiori; ne Vehiculo inducta per moram areſcant nimis aut deliqueſcant. Eſt quoque ob mollitiem facilis eorum extenſio.

419. USUS idem, qui Emplaſtri (413.), & vel hoc etiam frequentior: multoties enim Cerati modò ſpiſſitate gaudent, quæ nomine Emplaſtri præſcribuntur. Duri-

ties ejus & tenacitas, quam Emplaſtri, minor magis id commendat, ubi virtus altiùs inſinuanda (410. *α.*), partes molles, ſenſiles, harumve flexuræ, contegendæ, aut noxæ a denſioribus timendæ ſunt (413.).

420. Specimina ſunto.

* * *

Ceratum exſiccans, obtundens, Antiphlogiſticum, ad Ulcera Tibiarum inveterata.

℞. *Cerat. Defenſiv. caerul. Pharm. Leid.* unc. iij. vel q. v.

D. ad Fictile.

S. *Hujus q. ſ. extenſum ſuper Linteo adplicetur Ulceri, prius puro, ſiccis, aut idoneo Balſamo imbutis, carptis tecto. Renovetur quovis die ſemel.*

* * *

Ceratum adtrahens, Emmenagogum.
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 214.

℞. *Emplaſtr. Oxycroc.*
de Melilot. ana q. ſ.

Cum *Ol. Rutæ.* q. ſ. malaxando in conſiſtentiam Cerati redacta extendantur ſuper Aluta lunata juxta exemplum tranſmiſſum. D.

S. *Pubi & Inguinibus adplicetur.*

* * *

Ceratum Reſolvens, ad Scirrhum Lienis.

℞. *Gumm. Ammoniac.*
Galban. ana unc. ß.

Diſſolvantur *Acet. Squillit.* q. ſ. & cum
Ceræ citrin. unc. ß.
Ol. infuſ. Abſinth. q. ſ.
Leni igne colliquata redigantur in Ceratum, quod ſuper Aluta ovata, inſtar linguæ bubulæ, extenſum D.
S. *Ceratum Spleneticum, Hypochondrio ſiniſtro, in regione Splenis adplicandum.*

De Unguento.

421. UNGUENTUM eſt Medicamentum externum, Cerato (415.) mollius, Mellis ferè aut Electuarii (138.) conſiſtentia, calore liqueſcens, ex Pinguibus maximè conſtans, quod externæ corporis ſuperficiei vel illitum, vel Vehiculi interventu adplicatum, vires medicatas exſerit.

422. MATERIES in genere eadem heic eſt, qualis Emplaſtri vel Cerati (406. 416.).

423. DELECTUM quoque ſimiles (407.) limitant conditiones. Scilicet

α. In Unguento exigitur (1.) Conſiſtentia haud quidem diffluens, at ſequax tamen, etiam in frigore, mollis Axungiæ velut æmula. (2) Mollities lubrica, aſperitatis expers. (3) Homogenea ingredientium Miſcela. Unde patet, quænam huc apta Materies, quæ Præparatio. Conf. (407. *α.* *β.*).

β. Oleum (406. *α.* 1.), Pingue (ibid. 2.), Terebinthina (ibid. 3.), Cera (ibid. 4.), horumve Analoga (410. *γ.*, aptâ quan-

titate colliquata, ſine accedente alio, in Unguentum abeunt: ut ideo nec heic Excipiendo (406. *β.*) opus ſit, niſi id poſtulet Indicatio.

γ. Cera, Pix, Reſina, Gummi-reſina, Emplaſtrum vel Ceratum Officinale, & ſimilia (406. *α.* 4.), ſeorſim ſingula, aut plura ſimul, Oleo emollita, pariter Unguentum præbent, abſente licet materie (ibid. *α.* 2. 3. *β.*).

δ. Quin axungia, Medulla, Butyrum, &c. (406. *α.* 2.), ſola etiam, absque vel Liquidi vel Durioris (ibid. 1. 4.) acceſſu, Unguenti ferè dotes habent; aut, ſi paullo mollius id expetitur, quod in Magiſtrali frequens, tantillo ſaltem egent Olei: ſi ſpiſſius, Ceræ vel Pulveris pauxillo. Terebinthinæ tamen tenacitas (ibid. 3.) diviſorem exigit Axungiam, Oleum, vel Vitellum Ovi, ut Unguentum fiat.

ε. Hinc nec Terebinthinæ, nec Ceræ, heic adeo creber uſus eſt, ac in Emplaſtro (407. *δ.*). Abſunt ſæpiſſime a Magiſtrali. Minus etiam convenit Cera altùm penetraturo.

ζ. Si Liquida aquoſa (406. *β.* 1.) recipere ſuadet ſcopus, hæc cum Oleo vel Pingui (406. *α.* 1. 2.) coquenda, ut aqueus diſfletur humor: unde, quod (407. *η.*) dictum, & heic valet.

η. Longiore tamen tritu Aquoſa cum Pinguibus

guibus quandoque in Unguentum rediguntur, absque coctura. Docet Rosaceum: docet Nutritum: ut constet, bina etiam Liquida, sine evaporatione, sic posse spissescere: at minus id universale.

ϑ. Præter Excipienda (406. β. 2.), aliquando & Pulpæ & Electuaria huc adhibentur cum Pingui glutinante permiscenda. Quin tota alias Unguenti massa, Electuario similis, Oleo & Pinguibus caret: ut videre est in Aegyptiaco.

ι. Pulveribus excipiendis (406. β. 3.) Oleum quandoque solum, aut Aceto junctum, sufficit: quod maximè in Saturninis obtinet. Alias vero glutinans insuper spissius (406. α. 2. 3. 4.) requiritur.

κ. Drastica, inflammantia, rodentia, cautus adhibueris, nec nisi probê fracta leni oribus; ne vel cutem, vel introvecta corpus universum, molestè adficiant.

λ. Quæ mutandis interioribus dicantur, Materie constent penetrare apta, nec nimis tenace (ε.).

μ. Heic & consultius est, Compositis uti Officinalibus, sat numerosis, uno, vel pluribus inter se junctis, solis, aut extemporaneâ aliorum miscelâ scopo facilè aptandis. Confer (407. ξ.).

ν. Cæterum quoque dicta (407. ϑ. ad ν. ο.) heic locum habent. Salium tamen ut

frequentior, ita Calcium Fossilium parcior, maximè in Magistralibus, usus est.

424. ORDO idem, qui in Emplastro (408.).

425. DOSIS ex magnitudine partis inungendæ scitur, alia non egens limitatione.

426. QUANTITAS GENERALIS eidem conditioni (425.), tum usûs frequentiæ & longitudini aptatur: unde ut unciâ quandoque minor, sic alias librâ etiam major requiritur.

427. PROPORTIO Ingredientium mutua intelligitur ex (410. 417.), collatis ad (421. 423.). Nota

α. Consistentiam heic non adeo fixam esse, quin, pro vario scopo, spissior paullo aut mollior obtineat: prout & Officinalia lustranti patet. Mollia magis apta partibus teneris, penetrationi, frictioni, &c. Densiora firmius inhærescunt, tardius absorbentur, magis obstipant.

β. Triplicis esse Consistentiæ Materiem huc aptam (422.): Liquidam, Siccam, Mediam. Unde ut Ingredientia magis minusve a spissitate Unguenti (421. 423. *α*. 427. *α*.) distant, varianda eorum inter se Proportio.

γ. Mollia (406. *α*. 2. 3.), quacunque fere Proportione inter se mista, in Unguentum coëunt. Si tamen nimiam metuis den-

ſitatem, Olei q. ſ. adjunge. Terebinthina quid repoſcat ſingulare; vide (423. δ.).

δ. Olei unc. j. cum Ceræ aut hujus analogis (410. γ.) drach. ij. iij. Unguentum conſtituit. His ſi Pulverem (406. β. 3.) addis, Ceram pro rata minue; ut hujus ſint drach. ij, illius drach. j. iß; aut, quantitate Pulveris definitâ, Ceræ q. ſ. adde; niſi ſcias, Pulverem cum Oleo ex ſe cogi in Unguentum poſſe (423. ο.): tum enim, Cerâ omisſâ, augere Pulveris quantitatem ad drach. iij, quandoque iv, licet.

ε. Patet hinc, quid agendum, ubi dictis (δ.) Mollia (γ.) accedunt: manet quippe Proportio illorum ferè eadem, tanquam ſi hæc abſuiſſent.

ζ. Si Nutritum paras ex Oleo & Aceto Plumbi (423. η.); æqualem ferè utriusque quantitatem, aut alterutrius q. ſ. cape: ſi ex Oleo, Aceto ſimplice, & Sale vel Calce Plumbi; priorum ana p. j, poſterioris p. ß. ſufficit.

η. Unguentum Officinale ſi pro baſi eſt, ex addendorum conſiſtentia (β.) facile noveris, an & quali opus conſtituente, cujus plerumque q. ſ. adſcribitur. Oleum denſitatem, Cera nimiam corrigit mollitiem.

ϑ. Denique huc etiam transfer, quæ dicta (410. γ ad λ.); quum & heic valeant. Analogia ſaltem Olei & Pinguium (406. α. 1. 2.) in Unguento minus videtur obtinere.

428. SUBSCRIPTIO, pro vario præparationis modo varia, vel ſimplicem præcipit Mixtionem, ubi haud opus igne; vel paullatim confuſorum Tritum diu protractum, ſi Pinguibus Aquoſa permiſceri debent (423. *n*. 427. ζ.); quæ Nutritio vocatur, ipſumque Unguentum *Nutritum*: vel Colliquationem; vel & Coctionem; quarum quidem ſimilis ratio, ac in Emplaſtris (411. α.). Formulam claudit: *F. ſ. a. Unguentum* vel *Nutritum*. *D. ad Fictile*. Rarius ſuper linteo id aut alutâ, Emplaſtri inſtar (411. β), extenditur: quod dum fit, marginem Vehiculi, ad digiti latitudinem in ambitu, Emplaſtro tenaciore munire aliquando expedit; ut Unguentum calore diffluxurum coërceatur.

429. SIGNATURA, præter utendi modum, nil habet ſingulare. Vel enim linteo aut corio inductum, carptisve, plumaceolis, turundis, putamine nucis Juglandis, &c. exceptum Unguentum parti adplicatur aut immittitur; vel, quod frequentius, calidum, frigidum, Balneo, Lotione, Frictione, quandoque præmiſſis, illinitur. Cætera, quæ partium delectum, uſûs frequentiam, longitudinem, Regimen, &c. ſpectant, Indicatio in caſibus ſingularibus docet. Conf. (328. β. ε. ζ.). In Draſticis, Mercurialibus, Catharthicis, &c. adhibendis cautos velim; ne adplicatione cre-

briore aut longiore Ptyalifmos, Hypercatharfes, aliave mala creënt.

430. Usus Unguenti Medicis, Chirurgis, frequentiffimus, emolliendi, difcutiendi, maturandi, detergendi, calefaciendi, roborandi, fopiendi, demulcendi, acre corrigendi, &c. virtute pollens, non externa modo, fed penetrabilitate, quam Emplaftri aut Cerati, majore interna etiam mutat potentius: ut Mercurialia, Purgantia, Opiata, foris adplicata, falivam, alvum movendo, compefcendo, monftrant. Intempeftivus tamen, & materie minus apte felectâ, quandoque etiam nocet fibras laxando nimis, aut ofcula cutanea obftruendo (413.), aut validius adficiendo interiora (429.).

431. Specimina funto.

Unguentum Digeftivum ad Contufa, attenuans, antifepticum.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 76.

℞. *Terebinth.* unc. ij.
Vitell. Ovor. no. j.

Exacte miftis admifce
Unguent. Bafilici. unc. ij.
Aloës puræ. drach. iv.

F. f. a. Unguentum.

S. *Hujus tantillum plumaceolis exceptum imponatur loco contufo, tegatur Emplaftro de Galbano & Fomento, ibid. defcriptis.*

* * *

Unguentum Anodynum, motum Sedans, Scirrho dolenti aptum.

Ibid. p. 109.

℞. *Aceti Lithargyrii* unc. j.
Ol. expreſſ. Sem. Hyoſciami.
Papav. alb.
Roſar. infuſ. ana drach. ij.

F. ſ. a. Nutritum, cui ſub finem admiſce *Opii puri.* gr. vj.

S. *Nutritum Pacans, quo leniter inungatur locus adfectus, ac dein tegatur Emplaſtro ibid. deſcripto.*

* * *

Unguentum Purgans, Anthelminticum, pro Infante.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 231.

℞. *Fellis Taurini.*
Aloës pur. ana drach. j.
Unguent. Althææ. unc. j.
M.

S. *Hujus pauxillo inungatur ſubinde locus Umbilici: aut pars dimidia Juglandis nucis putamine excepta eidem loco adponatur.* Cautelam heic neceſſariam vide ibidem.

* * *

Unguentum laxans, mitigans, ſopiens, ad Pleuritidem.

Ibid. p. 150.

℞. *Unguent. Popul.*
Althææ.

Nutrit. ana unc. j.
M.
F. Unguentum.

S. *Hoc calido latus dolens, ter de die, inungatur, super ponendo dein Fomentum, ante in Histor. Epithematis liquidi p. 232. descriptum.*

* * *

Unguentum Emplastrodes, roborans, calefaciens, Stomachicum, ad Nauseam vel Vomitum, a perturbato Liquidi Nervosi motu ortum.

℞. *Cerat. Stomach. Galen.*
Theriac. Andromach. ana drach. vj.
Ol. Nuc. Myrist. express. drach. j.
Bals. Peruvian. drach. ß.

M. F. s. a. Unguentum: illinatur Alutæ scutiformi, cujus margo ad digiti latitudinem obducta sit *Emplastro Mucagin.* aut *Meliloti*.

S. *Scutum Stomachicum, quod regioni Ventriculi adplicetur.*

Nota. *Ex hac* Unguentorum *Historia intelligitur quoque* Unguenti Potabilis seu Balsami Vulnerarii interni *confectio, cujus usus cæterum ad* Electuaria *aut* Pilulas (138. 160.) *ferè pertinet.* Balsama Vulneraria Externa *plerumque ab* Unguentis *haud discrepant: sunt tamen aliquando liquidiora; at vix Magistraliter parantur.*

De Balſamo Odorato.

432. BALSAMUM ODORATUM eſt Unguenti (421.) ſpecies, ex Olidioribus ſpiſſiore Pingui exceptis conſtans, inunctioni ſerviens, tenuiſſimo Odoris principio præprimis actuoſa. Parum hinc ab Unguento differt.

433. MATERIES eadem ferè, quæ (422.), at limitatior, *Excipit* vel *Excipitur*.

α. Excipiens vel (1.) *Primaria* eſt Pinguis, ſpiſſa: ut Oleum Nucis Myriſt. expreſſum, Pinguedo inodora, alba, v. g. Porci, &c. Medulla crurum Vituli, Butyrum, Cera, Unguentum Officinale, Pomatum, Roſatum, Nervinum, &c. Balſamum Odoratum Officinale, Manna; aliquando & Gummi-reſinæ. Vel (2.) *Secundaria* Oleoſa, liquida: ut Oleum vilius preſſum, infuſum, coctum, aut & Balſamum nativum, liquidum, Peruvian. v. g. Copaib. &c.

β. Excipienda itidem vel (1.) *Primaria* Virtutem reſpicit, eſtque Liquida: ut Olea aromatica, ſtillatitia, preſſa, Balſama liquida, nativa, artefacta, Eſſentiæ, Spiritus, Sal volatile oleoſum, &c. Aut Spiſſa: ut Extracta & Electuaria generoſiora, Opii, Croci, Theriaca, Gummi-reſinæ, Opium ipſum, Moſchus, Zibethum, & ſimilia. Aut Sicca: Aromata v. g. Crocus, Cinnamom. Caryophyll. Benzoë, Caſtoreum, Ambarum, Succinum, hujus Sal,

&c. Vel (2.) *Secundaria* Colorem conciliat: quo adhibentur Pulveres tenuiſſimi, Magiſteria Alumine excuſſa, Pigmenta varia, Smaltum, Coccionella, Curcuma, Umbra, Aſphaltum, Cinnabaris, Succus Rhamni cathartici, Santalum rubrum, Grana Chermes, Ochra, Bolus Armen. &c.

434. DELECTUM docet, præter dotes (423. α.) heic etiam expetitas, ſcopus: qui cum in eo ſitus ſit, ut halitu penetrante mutatio requiſita fiat (432.), Odoris heic potiſſimum ratio habenda; ne is vel noceat, vel alienis corrumpatur, enervetur. Coloris cura, minus quidem neceſſaria, at uſitata tamen; hinc nec prorſus negligenda. Unde

α. Excipiens Primarium (433. α. 1.) eligitur inodorum, albiſſimum; ne Excipiendorum Odores vel Colores mutet. Nuciſtæ Oleum preſſum, ope Spiritus Vini colore & odore privatum, frequentiſſimi heic uſus eſt; ut ideo & *Corpus pro Balſamo* vocari ſoleat. Cætera Pinguia (ibid.), ne rancida ſint, cavendum: unde & recentisſimis, & quandoque aquâ idonea prius lotis, opus. Nec ferè, niſi Cera virginea, alba, heic adhibetur.

β. Eſt tamen, ubi & Olidum præfertur Excipiens; ſi tale id eſt, quod Excipiendi vim augere queat: ut ſunt Unguenta & Balſama Officinalia, Oleum Nuciſtæ crudum,

Gummi-resinæ, &c. Horum tunc ea seligenda, quæ scopo respondent. Coloris correctio facilis per (433. β. 2.).

γ. Cera sola rarius excipit; quum plure saltem Oleo satis mollescat. Crebriùs cogendis tantum Pinguibus mollioribus (ibid. α. 1.) restrictâ quantitate, inservit.

δ. Excipiente Secundario (ibid. α. 2.) haud ubique opus: massæ justò major spissitas id modo exigit. Eligitur autem vel odoris expers, vel reliquis virtute congruens.

ε. Excipienda Primaria (ibid. β. 1.) requiruntur scopo apta (432. 434.), inter se convenientia, parvà mole efficacia, tum Excipienti æquabiliter miscibilia. Quare eorum maximè, quæ Spiritu Rectore gaudent agiliore, & vel Oleosæ sunt naturæ, vel Oleo facile nubunt, frequens heic usus. Olea infusa, cocta, vix nisi fine dicto (δ.), huc accedunt. Sicca, si quæ adhibentur, minus solubilia, tenuissimum in Pulverem redigere expedit.

ζ. Nec tamen sola locum heic habent suaveolentia: habent & Fœtida quandoque: ut ex recensitis (433. β.) patet. Unde Moscho, Zibetho, Ambaro, haud ubique opus: imò satius plerumque isthæc omittuntur, injucunda quippe plurimis, aliis & nociva. Confer. (85. 100.).

η. Pigmenta (433. β. 2.) ferè adcommodantur colori Basis, a qua nomen Balsami,

vel ideæ virtutis, quam id exſeret, aut Morbi, cui opponitur. Hinc Balſamo Rutæ v. g. viridis, Succini flavus, Roſarum ruber, Cardiaco lætus, Ant-apoplectico, Ant-epileptico triſtis, aquilus, niger, conciliatur color. At neque hoc fuco ſemper opus.

ϑ. Cave autem, ne Pigmentis utaris acribus, litu nocituris. Pulvis aut Magiſterium ejuſdem corporis, e quo petita Baſis, plerumque commodum præbent. Tale cum deeſt, aliorum (433. β. 2.) copia ſuppetit.

ɛ. Heic quoque Balſama Officinalia, ſi quæ proſtant ſcopo idonea, vel ſola, vel acceſſu aliorum magis aptata adhibendo, operoſa compoſitione ſuperſedere licet, (407. ξ.).

ϰ. Numerus ingredientium, uti (407. ο.) laudatur.

435. Ordo, qualis in Emplaſtro (408.).

436. Dosis heic parcior, nunquam certò limitata, numerum & magnitudinem partium ungendarum ſequitur.

437. Quantitas Generalis, ob Doſis (436.) parvitatem, rariſſimè unciâ iß, major, ſæpius drachmas aliquot ſaltem æquat, pro varietate conditionum (426. 436.): imò vel minor etiam præſcribi poteſt, ſi Officinale compoſitum adhibetur (434. ι.).

438. Proportio mutua Ingredientium ex (427.) facile intelligitur; modò & Exci-

pientium vel Excipiendorum, tum Balſami conficiendi, nota ſit conſiſtentia. Scito hinc

α. Unguento (421. 423. α.) plerumque paulò ſpiſſius eſſe Balſamum; quandoque tamen & illi ſimile; imò vel liquidius etiam; ut Linimento propius videatur. Diutius adſervanda, in perâ circumgeſtanda, Deliciis inſervitura, &c. ferè duriora fiunt: in iis, quorum adfrictu promptiſſima requiritur actio, tenuitas major amatur.

β. Excipientis ideo & Excipiendi Proportionem haud conſtantem obtinere; uſitatius tamen ita figi, ut ſint v. g.

Corporis pro Balſamo (434. α.)	- -	unc. j.
Excipiendi Primarii (434. β. 1.)	Liquidi - -	drach. j. ij. iij.
	Spiſſi & Sicci	drach. ß. j. ij.
Secundarii (ibid. 2.)	- - -	quant. ſuff.

γ. Patet hinc, ſi Excipiens Oleo Nuciſtæ fuerit mollius, minuendam eſſe pro rata Liquidi, augendam Spiſſi vel Sicci excipiendi quantitatem; niſi forte liquidius volueris Balſamum (α.).

δ. Solet etiam Ceræ drachma mollioris Excipientis v. g. Axungiæ aut Unguenti unciæ addi (434. γ.); ut obtineatur conſiſtentia Corporis pro Balſamo (β.) æmula, manente tunc eadem Excipiendorum Proportione (ibid.).

ε. Cera ſola ſi excipit (434. γ.), duplo Liquidi Oleoſi opus eſt, ut rite emolliatur. Si vero & Siccum inſuper accedit, hoc pro

Cerâ habendum. Unde tum Excipiens Secundarium(433.α.2.434.δ.)præcipuè ex usu est; ne pretiosorum aut acriorum copia major requiratur. Ejus ergo q. s. addi potest.

ζ. Ex Balsamis Officinalibus (434.ι.) si componis, respectu consistentiæ Proportio qualiscunque valet. Scopus ergo solus limites tunc ponit. Si vero his alia etiam misces, ex hactenus (α ad ζ.) dictis facile videris, qua Proportione utendum, aut quod constituens adhibendum, ubi majoris minorisve spissitatis metus est. Confer (427.η.).

η. Sæpissime autem sola excipiendi quantitate determinata, Excipientis modò q. s. adscribitur, aut duorum Excipientium alterutrum saltem certo pondere præstituitur. Imò quandoque, Excipientis pondere definito, Excipiendi quantitas arbitrio relinquitur Pharmacopœi.

ϑ. Cæterum conferantur dicta (410.427.).

439. SUBSCRIPTIO est: *F. s. a. Balsamum D. in Pyxide Stannea, Plumbea, Eburnea, Lignea,* vel *Fictili.* Aliquando cavo valvæ putaminis nucis Juglandis indendum jubetur; ut Umbilico imponi queat. Conficiendi modus plerumque Pharmacopœi creditur dexteritati.

440. SIGNATURA, præter Nomen a Basi aut Virtute petitum (434. η.), Adplicationem memorat, quæ, similis ferè Unguentorum (429.), adlinendo plerumque aut in-

fricando fit. Rarius Balſamum, vehiculo exceptum, parti tantum imponitur (439.). Loca ſenſiliora, aut nudioribus majoribusque perreptata vaſis, Nares v. g. Tempora, Vertex, Carpi, Præcordia, &c. ut plurimum apta cenſentur, quibus hoc medicamen admoveatur.

441. USUS rarior, ſæpe ad delicias ſaltem deſtinatus, quandoque tamen & Nervorum adfectibus, Epilepſiæ, Apoplexiæ, Vertigini, Leipothymiæ, Spaſmis, Hyſtericis, Hypochondriacis, Doloribus, Flatibus, &c. ſtimulando, ſopiendo, motum mutando, aliave virtute ſingulari agendo, opem fert. Suadet autem & heic prudentiam mira principii odoriferi agilitas, & minus aliquando a priori cognoſcenda actio in corporis noſtri ſubtiliſſima.

442. SPECIMINA ſunto.

* * *

Balſamum fragrans, Cardiacum.

℞. *Corp. pro Balſ.* unc. ß.
Ol. ſtillat. Cinnam. ver. ſcrup. j.
Balſ. Peruvian. ſcrup. ß.
Ambar. griſ. gr. ij.
Moſch. Orient. gr. j.
Bol. Armen. q. ſ.

M. F. ſ. a. Balſamum.

S. *Balſamum Cinnamomi, naribus, carpis, &c. infricandum.* Ambaro *&* Moſcho *excluſis idem fieri poteſt univerſalius.*

* * *

Balſamum excitans, Antapoplecticum.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 177.

℞. *Ol. ſtillat. Roriſmar.*
Tanacet.
Lavand.
Rutæ.
Abſinth. ana gutt. iv.
Infuſ. Caſtor. drach. j.
Unguent. Nervin. unc. j.
Sal volat. oleoſ. drach. j.

M. F. ſ. a. Balſamus.

S. *Pro Suffitu ſub naribus & circa tempora adfricetur.*

* * *

Balſamum Succini, Anticatarrhale.

℞. *Olei Nuciſt. expreſſ.* drach. ij.
Stillat. Succin. alb. drach. j.
Sal. Succin. volat. ſcrup. j.
Ceræ flavæ q. ſ.

Colliquatis, cum *Rad. Curcum. pulv.* q. ſ. tinctis, F. ſ. a. Balſamum.

S. *Balſamum Cephalicum, vertici, temporibus, pone aures, adfricandum.*

* * *

Balſamum Hyſtericum.

℞. *Sev. Hircin.* unc. ß.
Galban. pur. drach. j.
Aſ. fœtidæ.
Caſtorei. ana ſcrup. j.
Ol. ſtillat. Succin.

Corn. Cerv. rectif. ana
gutt. xxv.
Sal. volat. Corn. Cerv. ſcrup. ß.
Ol. infuſ. Rutæ. q. ſ.
Ut F. ſ. a. Balſamus.
S. *In Languore aut Paroxyſmo illinatur naribus, temporibus,* &c.

* * *

Balſamum Carminans, Stomachicum, calefaciens.

℞. *Balſam. Caryophyll. arom.*
Theriac. Andromach. ana drach. iij.
Ol. ſtillat. Macis. ſcrup. j.
Ceræ alb. q. ſ.
Ut F. ſ. a. Balſamum.
S. Ut in fronte. *Illinatur regioni Epigaſtricæ & Umbilico: tum Operculum figulinum probè calidum, aut Scutum Stomachicum, admoveatur.*

* * *

Balſamum Suaveolens, ad delicias.

℞. *Unguent. Pomat.* unc. j.
Ceræ albiſſ. drach. j.
Ol. ſtillat. Cort. Citri. drach. ß.
Aurant.
Meliſſæ. ana gutt. xij.
Cinnam. gutt. vj.
Ochræ vel *Rad. Curcum pulver.* q. ſ.
Ut F. ſ. a. Balſamum.
S. *Balſamum Citri. Sit pro Odoramento. Eo*

&

& Capilli inungi possunt, aut his pectendis adhiberi Pecten èo imbutus.

De Linimento.

443. LINIMENTUM, *Litus*, est Unguentum (321.) mollius, mediæ ferè inter Oleum & Unguentum Spissitatis, illitu efficax. Unde vix, nisi consistentiâ, ab Unguento discrepat; & ne hac quidem semper: ut mox patebit.

444. MATERIE id in genere eâdem gaudet, qua Emplastrum, Ceratum, Unguentum, Balsamum (406. 416. 422. 433.).

445. DELECTUS tamen ex parte alius est, ob Consistentiæ diversitatem (443.). Nam

α. Mollities quidem lubrica, & mixtio æquabilis, similiter heic, ut in Unguento (423. α. 2. 3.), exiguntur: at spissitatis adeo vagi sunt limites, ut non modo medii omnes inter Oleum & Unguentum gradus, sed vel ipsa etiam Olei tenuitas, densitasve Unguenti, quandoque in Litu admittantur.

β. Hinc sola nonnunquam Olea pressa, infusa, cocta, stillatitia, Materiem præbent, spissiore nullo accedente.

γ. Alias & Oleis tantùm permiscentur Liquida Aquosa, Spirituosa (406. β. 1.), diuturno tritu, aut coctione aquam dissipante, conjungenda.

δ. Quin ex sola etiam Materie Spissâ, Unguentiformi (406. α. 2.), v. g. Pingue-

dinibus, Unguentis Officinalibus, &c. inter ſe miſtis, abſque acceſſu Liquidi, quandoque paratur Litus, vero Unguento ſimilis.

ε. Frequentius tamen ex Materie (δ.) & Oleis majorem dantibus mollitiem.

ζ. Sed & Olea cum Materie ſolidiore (406. α. 4. β. 2.) in Litum abeunt.

η. Pulvis etiam (406. β. 3.) Oleo ſoli, aut cum aliis Liquidis remixto (γ.), tritu vel coctione junctus, nonnunquam loco Linimenti eſt.

ϑ. Unde patet Formulæ molem amanti, ex Liquidis (406. α. 1. β. 1.), Spiſſis (ibid. α. 2. 3. β. 2.), Siccis (ibid. α. 4. β. 3.), juſta inter ſe proportione junctis, enaſci Litum poſſe: quanquam concinna brevitas & heic laudetur (29.)

ι. Intermedio Sapone aliquando opus eſt, ubi Oleis Aquea tritu miſceri debent; ne mora divortium creët. Vitellus Ovi, Mel, Sapo, Alcali, &c. eò conferunt.

κ. Tandem & dicta (423. ε. ad ν.) huc transferri velim.

446. ORDO Similis, ac in Emplaſtro (308.), heic laudatur.

447. DOSIS & QUANTITAS GENERALIS eædem ſunt, quæ Unguenti (425. 426.). Quum tamen facilis ſæpe ſit Linimenti ſolam per miſcelam præparatio, majorque tenuitas vel ſeceſſum ingredientium vel virtu-

tis diſſipationem faciat promptiorem, parcior plerumque ſimul præſtituitur quantitas, vix unc. iij. vel iv. excedens.

448. Proportio mutua Ingredientium, ob Conſiſtentiæ varietatem (445. α.), admodum vaga eſt: ut ideo ſola ſæpe Materiæ virtus limites heic ponat. Nota hinc

α. Vix peccari poſſe exceſſu tenuitatis; at omnino ſpiſſitatis; quippe quà nimiâ & illitus & penetratio redditur difficilior.

β. Si Olea ſola Materiem præbent (445. β.), conſiſtentia qualemcunque admittit Proportionem. Vide tamen, ne acria, inflammantia, nimis dominentur: unde hæc fere triplo aut quadruplo blandiorum temperare expedit.

γ. Si Oleis alia jungis Liquida tritu permiſcenda (445. γ.), juxta regulam (427. ζ.) procedere licet; niſi cum Spirituoſa fuerint aut acriora, ſalina, &c. His parcius quandoque utendum; ne lædant minus diluta.

δ. Si Oleis Aquea miſces coctione diſſlanda, idem obtinet, quod (410. ε.) dictum.

ε. Si Materie mediâ, ſolâ (445. δ.), uteris, perinde eſt, ac (β.). At ſcito alia aliis denſiora eſſe; ut caveas nimiam ſpiſſitatem (α.).

ζ. Si, juxta (445. ε.), Materiæ mediæ drach. ij. iij. iv, ut variè denſa eſt, admiſces

Olei unc. j. mediocris consistentiæ (443.), Litum habebis.

η. Similis acquiritur ex Olei unc. j. & Materiæ solidioris drach. j. (445. *ζ*.): quod ipsum & circa speciem (ibid. *η*.) obtinet.

ϑ. Olei demum unc. j. Materiæ mediæ drach. ij. siccæ drach. ß. dabunt exemplum compositionis (445. *ϑ*.).

ι. Cæterum repete dicta (410. 427. 438.), quorum plurima & heic valent. Adde (445. *α*.).

449. Subscriptio, nomine mutato (443.), ratione modi præparandi eadem est, quæ Unguenti (428.). Quandoque, loco Fictilis, in Vitro datur Litus, ubi tenuior is est, aut virtute volatili gaudet. Extensio super Vehiculo heic vix obtinet; Pharmacopœo saltem haud committitur.

450. Signatura itidem ex (429.) patet. Adplicatio ferè semper illitu perficitur, accedente quandoque Frictione. Si Vesica Linimento humectata parti adponitur, Epithema id potius dixero (320.).

451. Usus similis Unguenti (430.); quin promptior etiam penetratio.

452. Specimina sunto.

* * *

Litus Balsamicus, Anodynus, ad Papillarum dolores, &c.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 221.

℞. *Ol. Amygdal. dulc.*

Infusi Hyperici.
Violar.
Rosar. ana unc. ß.
M. F. Linimentum. D. in Vitro.
S. *Hujus tantillo subinde oblinatur pars adfecta.*

* * *

Linimentum Stomachicum, carminans, calefaciens.

℞. *Ol. infus. Absinth.*
Crocin. ana unc. ß.
Stillat. Menth. drach. j.
Caryophyll. gutt. x.
Bals. Peruvian. scrup. j.
M. F. Linimentum. D. in Vitro.
S. *Serviat pro inunctione regionis Ventriculi & Umbilici.*

* * *

Litus leniens, emolliens, in Dentitione difficili.

℞. *Mucilagin. Sem. Cydonior. cum Aq. Rosar. extract.*
Ol. Amygd. dulc. rec. press.
Vitell. Ovor. ana unc. ß.
Exactè mistis F. Linimentum. D. ad Fictile.
S. *Gingivæ dolentes eo subinde demulceantur.*

* * *

Linimentum Purgans, Antihelminticum, pro Infante.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 231.

℞. *Unguent. Agripp.*

Arthanit. ana unc. j.

M. F. Linimentum.

S. *Hujus pauxillo inungatur ſubinde locus Umbilici.*

* * *

Linimentum Emmenagogum. Ad Exemplum

Ibid. p. 215. 216.

℞. *Sagapen.* unc. *ß.*

Axung. Caſtor. drach. ij.

Cum *Ol. infuſ. Rut.* q. ſ. diſſolutis admiſce

Ol. ſtillat. Sabin. drach. ij.

Bacc. Juniper. drach. j.

M. F. Linimentum.

S. *Umbilico, Pubi, Inguinibus illinatur mane & veſperi.*

* * *

Linimentum Antiparalyticum.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 180.

℞. *Sapon. Venet.* unc. j.

Camphor. drach. j.

Spirit. Vin. rectif. q. ſ.

Diſſolutis admiſce

Ol. Irini. unc. ß.

Stillat. Succin. drach. jß.

Spir. Sal. Ammon. unc. ß.

Ung. Nervin. q. ſ.

Ut F. Linimentum mediæ conſiſtentiæ.

S. *Partes adfectæ, prius pannis aſperis, ſiccis,*

calidis, frictæ, dein hoc litu perfricentur bis de die.

* * *

Litus Antipleuriticus mitificans, resolvens. Ibid. p. 150.

℞. *Sacch. Saturn.* unc. ß.
Aceti. drach. vj.
Ol. Rosac. infus. unc. j.
M. F. Nutritum.
S. *Hoc calido inungatur latus affectum ter de die.*

* * *

Alius Emolliens Sydenhami.

℞. *Ol. Amygd. dulc.*
Lilior. infus.
Ung. Dialthææ ana unc. j.
M. F. Linimentum.
S. Ut præced. *Illito loco superponatur folium Brassicæ.*

* * *

Linimentum Balsamicum, demulcens, ad Intertriginem.

℞. *Ol. Infus. Rosar.*
Express. Amygd. d. ana unc. *ß.*
Ung. Nutrit. s. corp. drach. iij.
Rad. Irid. Flor. pulv. scrup. j.
Ceræ alb. drach. *ß.*
M. F. Linimentum.
S. *Eo oblinantur partes adfectæ, prius detersæ.*

De Epiſpaſticis.

453. EPISPASTICA, ſi Pice, ut Baſi, conſtant, *Dropaces*, ſi Sinapi recipiunt, Veteribus *Sinapiſmi*, ſi ruborem modo inducunt, *Phœnigmi*, *Rubefacientia*, ſi & Veſicas excitant, *Veſicatoria*, dicta, vel ſunt Cataplaſmata Cruda (356. 365.), vel Emplaſtra (405. 413.), vel Cerata (415.).

454. Eorum igitur Præſcriptio ex Hiſtoriis (loc. cit.) intelligitur: Materiem dictat titulus Stimulantium in Materie medica: Uſum exponit Indicationum Doctrina: ut ideo pluribus heic non opus ſit (7. *α*. *β*. 8.).

455. SPECIMINA ideam dabunt pleniorem.

* * *

Dropax ad Membrum Paralyticum.
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 179.

℞. *Picis.* unc. ij.
Galban. pur. unc. j.
Piperis tenuiter contuſ. drach. iij.
Caſtorei. drach. j.
Ol. Irini. q. ſ.
Ut F. ſ. a. Emplaſtrum ad Alutam.

S. *Parti adfectæ, prius frictæ, adponatur calidum; priuſquam refrixit, iterum ſubito avellatur: quod repetendum, donec pars rubeat, tumeat, caleat.*

* * *

Paſta Rubefaciens, antifebrilis.
Ibid. p. 136.

℞. *Summit. Rutæ virid.* unc. ij.
Semin. Sinapi. drach. ij.
Contuſa exhibe ad Epicarpia.

S. *Adplicentur Carpis ad Pulſuum loca, aliquot horis ante ingruentem Paroxyſmum.*

* * *

Sinapiſmus Cataplaſmodes.
Ibid. p. 240.

℞. *Fermenti acidi Panis.* unc. vj.
Rutæ. m. j.
Semin. Sinapis contuſ. drach. vj.
Salis.
Aceti. ana unc. ß.
M.

S. *Applica ad cæva Pedum & Poplitum noctes atque dies.*

* * *

Phœnigmus Emplaſtrodes.
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 240.

℞. *Emplaſtr. de Melilot.*
Galbani.
Sagapeni. ana unc. j.
M. Extende ſuper duabus Alutis ovatis.

S. *Applicentur cavis Pedum.*

* * *

Sinapiſmus fortior Veterum, Veſicatorius

℞. *Ficuum ſiccar. in Aqua tepida macerat. contuſar.* part. j.
Semin. Sinapis ſeorſim tenuiſſimè contuſ. part. ij. vel iij.

Accuratè miſtis F. Paſta.

S. *Adplicetur loco indicato, donec Veſica enata ſit.*

* * *

Veſicatorium Cataplaſmodes.

Vid. Ibid. p. 45.

℞. *Cantharid. ſine alis contritar. in pulv. tenuem.* drach. ij.

Accuratè miſceantur cum

Fermenti Panis, pauxillo cum Aceto ſubacti. drach. vj.

D.

S. *Applica ſpatio* xij. *horarum, vel donec in Veſicam manifeſto Epidermis elata ſit.*

* * *

Emplaſtrum Veſicatorium.

℞. *Empl. de Mucilagin.* unc. iß.

Cantharid. ſine alis tenuiter pulveriſ. drach. ij.

Terebinth. Ven. q. ſ.

Accuratè miſta extende ſuper Alutis orbiculatis.

D.

S. *Applicentur ſub utroque Poplite, aut alibi; ut Indicatio fert.*

De Fricio.

456. FRICIUM vel *Fricatorium* voco Medicamentum, quod ſuperficiei corporis externæ, molli, perfricandæ dicatur.

457. Triplex id eſt ratione Conſiſtentiæ;

Siccum; Molle; Liquidum. Prius, fumi specie, adhibetur Frictioni siccæ: posteriora Humidæ.

458. MATERIES & FORMA intelligitur ex (272. 283. 369. 393. 421. 432. 443.): Mixturæ enim mediæ, Contractæ, Lotiones, Suffitus, Unguenta, Balsama, Linimenta, huic scopo serviunt.

459. USUS summus, Veteribus laudatissimus, nec hodie contemnendus, haud latet eum, qui novit, quantum Frictio introvehendis ac in actum deducendis conferat remediis.

460. SPECIMINA passim dedi locis supra (458. citatis. Unum addo

* * *

Fricium, Mixturæ mediæ formâ, Antiparalyticum.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 179.

℞. *Sp. Lavandulæ.* unc. iij.
Sal. Ammon. drach. ij.
Tinctur. Castorei drach. iv.
Aq. stillat. Lavand. unc. vj.
M.

S. *Perfricentur hac cum Mixtura partes.*

DE FORMULIS EXTERNIS PROPRIIS.

461. SUpersedissem de his scribere; quum re ipsâ ab hactenus expositis non

diversæ ſint, ſed eædem, partibus modò ſingularibus adaptatæ (294.), ac peculiari hinc nomine donatæ. Ut tamen hoc ipſum conſtet, omnisque eximatur ſcrupulus Tyroni, compendio eas tradere conſtitui.

De Formulis Capiti *dicatis.*

De Cucuſa.

Vid. (331. 342.).

De Frontali.

462. Frontale eſt Medicamentum, quod Fronti & Temporibus, vario fine, adplicatur.

463. Quæ huic parando adhibentur, Formulæ ſunt Epithema Liquidum, Siccum, Cataplaſma Coctum, ſæpius tamen Crudum, Unguentum, Balſamum, Linimentum: ut ideò ex (320. 331. 345. 356. 421. 432. 443.) facilis ſit eorum, quæ huc pertinent, intellectus.

464. Subscriptio & Signatura, præter Nomen & Partem (462.), nihil ſingulare habent. Quandoque & Materies Nomen Formulæ mutat; ut, quod Oleum & Acetum, præcipuè Roſacea, recipit, vocetur *Oxyrrhodinum*, quod ex Conſtipantibus cum Liquido in Pultem coactis conſtat, *Anacollema*. Cæterum &, Vehi-

culi loco (328. γ.), heic nonnunquam ſervit Placenta e Roſis, a deſtillatione reſiduis, compactis, nata.

465. Usus, maximè refrigerandi, humectandi, demulcendi, ſopiendi, repellendi, rarius diſcutiendi, adtrahendi, calefaciendi, ſcopo dicatus, in morbis Capitis internis & externis, circumſpectionem requirit; ne, cauſa minus ſublata, inducatur ſtupor, aut, exterioribus conſtipatis, introrſum augeatur impetus. Inde Materiæ huc aptæ Delectus patet.

466. Specimina ſunto.

* * *

Oxyrrhodinum demulcens, refrigerans, ſopiens.

℞. *Olei infuſ. Roſar.* unc. iß.
Acet. Sambuc. drach. vj.
Tinct. Opii cum Spir. Acet. par. drach. ij.
Aq. ſtillat. Roſar. unc. iij.
M. ſ. a. F. Oxyrrhodinum. D. cum Placent. Roſac.

S. *Placenta hoc liquore irrorata Fronti & Temporibus utrinque adplicetur: exſiccata rurſum humectetur; donec ſomnus obrepat.*

* * *

Frontale Cataplaſmodes, Hypnoticum.

℞. *Fol. recent. Hyoſcyam.*
Flor. Rhœad. ana drach. ij.

Capit. rec. Papav. hort. cum Semin. no iij.
Cum *Acet. Rosac.* q. s. in pastam trita exhibe.
S. *Inclusa linteo Fronti adplicentur tepida.*

* * *

Frontale, Linimenti forma, Anodynum, discutiens, calefaciens.
℞. *Unguent. Nervin.* drach. vj.
Theriac. Andromach. drach. ij.
Croci pulveris gr. viij.
Ol. infus. Chamæmel. q. s.
Ut F. Unguentum molle.
S. *Exceptum stupis cannabinis, duobus linteis inclusum. Fronti imponatur.*

* * *

Anacollema Constipans.
℞. *Bol. Armen.*
Succ. Acaciæ. ana drach. ij.
Mastiches.
Sang. Dracon.
Lap. Hæmat. ana drach. j.
Cum *Album. Ov. conquass.* q. s. redacta in pultem excipe stupis cannabinis D.
S. *Fronti & Temporibus adplicentur.*

* * *

Sacculus Frontalis, calefaciens, discutiens, ad Cephalalgiam aut Vertiginem, a causa frigida natam.
℞. *Herb. rec. Rutæ.*

Fol. Rosmarin.
Flor. Chamæmel.
Sambuc.
Summit. Anethi ana m. ß.
Caryophyll. arom. drach. iß.

Consciſſa, tuſa groſſo modo, include binis Sacculis oblongis, interpaſſandis. D. cum

Spiritûs Lavandul. unc. iij.

S. *Alternatim Fronti adplicentur irrorati prius Spiritu ſimul exhibito.*

Nota. *Referri huc poſſunt* Emplaſtra Temporalia, *ex dictis de* Emplaſtro (405.) *ſat intelligenda.*

De Collyrio.

467. COLLYRIUM dicitur Medicamentum, quod Oculis extrinſecus, ſcopo vario adplicatur.

468. Variis & ipſum Formis gaudet ante deſcriptis; ut Injectionis (295.), Adſperginis (308.), Epithematis Liquidi (320.), Sicci 331.), Cataplaſmatis Cocti (345.), Crudi (356.), Lotionis (369.), Vaporationis Humidæ (383.), Suffitus (393.), Unguenti (421.), Linimenti (443.). Quare ex loc. citat. lux refulget heic neceſſaria.

469. Jubet tamen Viſûs nobilitas, & ſumma Organi teneritudo facilisque a cauſa etiam levi corruptio, ſeriò monere; ut vel Acria, vel Repellentia, ſi quibus opus, ad-

hibeantur circumſpectiſſimè, nec niſi tenuiſſimè lævigata ſint, quibus nocitura ineſt ſcabrities, ſicubi vel Collyriis Siccis, *Sief* Arabibus dictis, inſervient, vel Liquidis ſaltem miſceri, nec plane ſolvi, poterunt. Unde & Acriorum miſtio æquabiliſſima, & Liquidorum quandoque colatio commendanda.

470. Adplicatio pro forma & ſcopi varietate diſcrepat. Liquida vel linteis imbibita imponuntur, vel ſiphunculi aut calami ope inſtillantur. Spiſſa vel vehiculo apto excepta admoventur, vel illinuntur. Sicca inſperguntur, vel ex calamo inſufflantur.

471. Usus multivarius, plurimis Oculorum vitiis ſat aptus, modo prudenter inſtitutus (469.), emolliendo, roborando, maturando, reſolvendo, refrigerando, ſopiendo, detergendo, derodendo, ſe commendat.

472. Specimina ſunto.

* * *

Collyrium Liquidum, Antiphlogiſticum, repellens, in initio Ophthalmiæ externæ.

℞. *Aq. ſtillat. Plantag.*
Roſar. ana unc. iij.
Troch. alb. Rhaſ. drach. ß.
Sacchar. Saturn. gr. vj.
M. D. ad Vitrum.

S. *Collyrium, quo concuſſo imbutum linteum quadruplicatum imponatur Oculo adfecto, recentetur omni trihorio.*

Colly-

Collyrium Cataplaſmodes, Antiphlogiſticum, emolliens, demulcens.

℞. *Pom. dulc.* q. v.
Aſſentur ſub cineribus, aut cum
Lact. dulc. q. ſ. coquantur ad mollitiem.
Pulpæ per ſetaceum trajectæ unc. j.
admiſce
Micæ Panis alb. drach. vj.
Album. Ovi in liquorem conquaſſ. q. ſ.
Ut F. Cataplaſma.

S. *Hujus q. ſ. linteo exceptum calidè admoveatur Oculo, firmetur ſine compreſſione. Renovetur quarta quavis hora.*

* * *

Collyrium Vaporoſum, ſtimulans, roborans, ad Paralyſin Palpebrarum.

℞. *Herb. Majoran.*
Thymi.
Mar. Syriac. ana m. ß.
Flor. Lavandul.
Chamæmel.
Bacc. Juniper. ana drach. iij.
Conſciſſa, tuſa, D. ad Chartam.

S. *Species roborantes, quarum pars quarta cum Vin. rubr. pint.* 1ſ4. *infuſa per horam maceretur, tum ebulliat vaſe aperto, & vapor exhalans per infundibulum determinetur ad Oculum adfectum, ſpatio quadrantis horæ. Id fiat manè & veſperi.*

* * *

Collyrium Siccum, detergens, leniter ero-

dens, ad delendas Cicatrices opacas Corneæ diaphanæ.

℞. *Sacchar. cand. albiss.* unc. j.
Alumin. ust. scrup. ij.
Vitriol. alb. gr. x.
M. F. Pulvis subtilissimus.

S. *Hujus tantillum bis de die loco erodendo imponatur.*

* * *

Collyrium, forma Unguenti, ad Trachoma.

℞. *Ung. Rosac.* unc. j.
Tutiæ præparat. drach. ij.
Sacchar. Saturn. scrup. j.
Camphor. gr. vj.
Ol. infus. Rosar. q. s.
Ut F. Unguentum molle.

S. *Hujus tantillum illinat Palpebris omni vespera, cubitum iturus.*

De Nasalibus.

473. Nasalia sunt Medicamenta, quæ Naribus admoventur, tum sanitatis, tum voluptatis ergo. Atque alia quidem toto suo corpore, aut vaporibus igne excussis, immittuntur Naribus, alia effluviis sponte exhalantibus Olfactûs modo organum adficiunt. Illa *Errhina*, hæc *Odoramenta* vocantur.

De Errhinis.

474. Errhinorum Forma multiplex in genere eſt *Liquida*; *Mollis*, vel *Solida*.

α. *Liquida* ſunt Infuſa (211.), Decocta (224.), Succi (235.), Emulſa (246.), Mixturæ Mediæ (272.), vel Contractæ (283.).

β. *Mollia* dant Electuaria (138.), Unguenta (421.), Balſama (432.), Linimenta (443.).

γ. *Solida* conſtant Pulvere (106. 308.), eoque tenuiſſimo vel mediocri (107. α. γ. 309.), Suffitu (393.), Turundis Pyramidalibus, *Naſalibus* propriè dictis, quæ ex Pulveribus & Glutinante, Mucilagine v. g. Albumine Ovi, Terebinthinâ, Melle, Ladano, Cera, &c. ad modum Trochiſci (172.), componuntur, aut & ſæpe ſimpliciores ex Rad. Betæ, Cyclaminis, Iridis, &c. aptè ſciſſis, vel Foliis Betonicæ, Nicotianæ, Cortice recenti Aurant. &c. contortis, formantur.

475. Materiem, hujus Delectum, &, quæ huc pertinent, reliqua docet Scopus, & Forma varia (474. & loc. ibid. cit.).

476. Adplicatio Liquidorum (474. α.) fit injiciendo (295.), adtrahendo & eluendo (396.), vaporando (383.), aut, inſtar Fotûs Liquidi (320.) cum carptis, tu-

rundis, linteis, &c. immittendo. Mollia (474. β.) illinuntur, aut cum vehiculis mox memoratis induntur. Pulveres (474. γ.) inflantur, adtrahuntur; Suffituum (ibid.) accenſorum fumus in Nares dirigitur; Turundæ (ibid.) intruduntur.

477. Usus variâ ſe virtute, adſtringente, emolliente, demulcente, ſopiente, aperiente, ſtimulante, Ptarmicâ, Mucum eliciente, mundante, detergente, &c. commendat, æquè in morbis Narium propriis, quam aliarum partium, quibus evacuatio per Nares conducit. Sternutationis tamen motus univerſum corpus violentiſſimè concutiens, tum evacuationis hujus conſuetudo, uſu frequentiore inducta, ægrè rurſus tollenda, prudentiam heic inculcant.

478. Specimina ſunto.

* * *

Decoctum mundans ad Ozænam.

℞. *Rad. Ariſtoloch. rot.* unc. ß.
Herb. Veronic.
Menth. ana m. j.
Cum Aq. pur. q. ſ. coque vaſe clauſo per 1/8 horæ.
Colat. unc. xij. adde
Tinct. Myrrh.
Aloës. ana unc. ß.
Mell. Roſac. unc. iß.
M.
S. *Injiciatur hujus tepidi q. ſ. aliquoties de die*

tum Goſſypium aut carpta eo imbuta adplicentur.

* * *

Liquor Stipticus ad Narium Hæmorrhagiam.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 161.

℞. *Alumin. rup.* drach. j.
Aq. ſtillat. Plantag. unc. j.
M. Solve.

S. *Turundis ingeſtis applicetur cavo Narium.*

* * *

Suffitus Roborans, nimiam per Nares deſtillationem minuens.

℞. *Maſtiches.*
Olibani.
Succin.
Gum. Anim. ana drach. j.
Herb. ſicc. Puleg. drach. ij.

M. F. Pulvis groſſus. D. ad Scatulam.

S. *Pugillus hujus prunis inſpergatur, fumusque tecto capite excipiatur Naribus.*

* * *

Electuarium Errhinum ad Gravedinem.

℞. *Pulv. rad. Galang.*
Irid. Flor. ana drach. j.
Zingiber. drach. ß.
Piger. alb. ſcrup. j.
Mellis comm. q. ſ.

Ut F. ſ. a. Electuarium. D. ad Fictile.

S. *Ter, quater de die, tantillum Naribus illinatur, aut cum Turundâ indatur.*

* * *

Succus Errhinus, Muci e Naribus excretionem promovens.

℞. *Fol. recent. Brassicæ.*
Betonic.
Anagall. purp. ana q. ſ.
Aq. ſtillat. Majoran. unc. j.

Contuſis ſimul ſuccum exprime, cujus unc. iv. adde
Spir. Lilior. Convall. unc. ß.

M.

S. *Hujus quantum volâ manus capi poteſt, manè & veſperi, Naribus adtrahatur.*

* * *

Naſalia ejusdem virtutis.

℞. *Herb. ſicc. Majoran.* drach. iß.
Rad. Ellebor. alb.
Sem. Nigell.
Caryophyll. arom. ana ſcrup. j.
Maſtiches. drach. ß.
Mucilag. Gumm. Tragacanth. in Aq. Roſ. fact. q. ſ.

Ut F. ſ. a. Turundæ Pyramidales pro Naſalibus.

S. *Manè Naribus immittantur.*

* * *

Pulvis Ptarmicus.

℞. *Fol. ſiccat. Nicotian.* unc. ß.
Majoran.
Mari Syriac.

Flor. Lavendul.
Lilior. Convall. ana drach. ij.
Rad. Pyrethri pulver. drach. j.
Ol. ſtillat. Caryophyll. gutt. iv.
M. F. Pulvis ſubtiliſſimus.
S. *Adtrahatur Naribus tantillum, tempore matutino, ut Sternutatio excitetur.*

De Odoramentis.

479. ODORAMENTIS (473.) MATERIEM præbet, quidquid odorem ſponte exhalat Medicatum, ſuavem, vel injucundum.

480. FORMA, ut Errhinorum (474.), *Liquida* eſt, *Mollis*, vel *Solida*.

α. *Liquidam* conſtituunt Liquores Odorati Officinales ſoli, aut ex his aliisque paratæ Mixturæ Mediæ (272.), vel Contractæ (283.).

β. *Mollem* dant Balſama (432.).

γ. *Solidam* Pulvis (106. 308.), aut ex hoc & Glutinante apto, Trochiſcorum inſtar (172.), coacta Poma, Pilæ, Globuli, Smegmata, odorata: quamvis poſteriora, quippe deliciis ſaltem dicata, ex Unguentariorum potius Officinis hodie petantur.

481. ADMOVENTUR autem Liquida, Balſama, Pulvis, Poma, Naribus; ut proximè agant in Olfactûs organum. Globuli

ex collo, aut in carpis, geſtantur. Smegma lotioni inſervit.

482. Ex his (479 ad 481.), cum Scopo collatis, facile eſt, quod huc requiritur, præſcriptionis artificium.

483. Usus cum voluptati, tum ſtimulando, excitando, aliorſum determinando Liquidi Nervoſi motui, Atmoſphæram corrigendo, maximè dicatus eſt. Repete autem dicta (85. 100. 396. *1.* 441.).

484. Specimina Balſamorum dedi ante (442.): reliquorum hæc ſunto.

* * *

Vapor ſtimulans Nares in Apoplexia imminente a cauſa frigida.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 177.

℞ *Tinct. Caſtor.*
Spir. Sal. Ammon. ana drach. ij.

M.

S. *Subolfaciat ſæpe.*

* * *

Pulvis Odoratus, Cardiacus.

℞. *Ol. ſtillat. Cinnamom.* gutt. vj.
Meliſſ.
Roriſmar. ana gutt. iv.
Sal. Volat. ſicc. de Sale Ammon. par. ſcrup. *ß.*
Sacchar. albiſſim. unc. *ß.*
Cinnab. nat. ſubtiliſſ. levigat. q. ſ. *ad coccineum ruborem.*

Accurate, cito, miſta immittantur vaſculo vitreo, obthuraculo vitreo claùdendo.

S. *Admoveatur Naribus in Languore.*

* * *

Pomum Odoratum.

℞. *Ladani.* drach. iij.
Benzoin.
Styrac. calam. ana drach. ij.
Herb. Thymi.
Mari Syriac. ana drach. ij.
Camphoræ. gr. ij.
Ol. ſtill Caryophyll. gutt. iv.
Balſ. Peruvian. ſcrup. j.

Cum *Mucilag. Gum. Tragacanth.* Aq. Cort. Citri. *ſolut.* q. ſ. F. Pomum.

S. Ut ſupra. *Ex iiſdem quoque* Globuli *magnitudinis arbitrariæ formari poſſunt.*

* * *

Sapo Fragrans.

℞. *Sapon. Venet.* unc. viij.
Pulv. ſubtiliſſ. Rad. Irid. Flor.
Flor. Lavend. ana drach. iij.
Ol. ſtillat. Cort. Citr. gutt. xv.
Tinct. Benzoin. Aquâ præcipitat. q. ſ.

Concorporentur in paſtam, ex qua formentur Pilæ hinc inde Auri foliolis exornandæ.

S. *Lavandis manibus, faciei, inſervit.*

De Stomaticis.

485. STOMATICA voco Medicamenta, quæ Oris partibus internis adplicantur. Eorum vero tres ſunt ſpecies: *Dentifricium*, quod Dentium & Gingivarum vitiis medetur: *Apophlegmatiſmus*, quo Saliva & Mucus Oris elicitur: *Gargariſma*, quod cavo Oris colluendo inſervit.

De Dentifricio.

486. DENTIFRICIUM, eſt *Liquidum*, *Molle*, vel *Siccum*.

α. *Liquidum* dat plerumque Mixtura Media (272.), vel Contracta (283.): quamvis & Liquores Officinales ſoli, tum Decocta, Infuſa, Succi, eò adhiberi queant. *Collutorium* id, aut *Collutio*, quoque audit.

β. *Molle* eſt Electuarii ſpecies (138.); alias & Eclegmatis (149.), aut Linimenti (443.) forma heic uſu venit.

γ. *Siccum* præbet Pulvis (106. 308.) tenuiſſimus aut mediocris (107. *α*. *γ*. 309.), tum ex hoc & Glutinante idoneo conflati Trochiſci (172.), aut Styli Dentifricii; qui tamen hodie minus uſitati ſunt.

487. MATERIES, DELECTUS, cætera, ex indole corrigendi vitii, & formâ expetitâ (486.), intelliguntur. Acida Foſſilia cautè adhibeantur; ne, dum dealbant Dentes, ſimul ambedant.

488. Usus Dentibus, Gingivis, detergendis, firmandis, labe Scorbutica liberandis, his quandoque, in Dentitione difficili, emolliendis, refrigerandis, conducit.

489. Specimina ſunto.

* * *

Collutorium in Scorbuto a cauſâ calidâ.
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 193.

℞. *Myriæ Limonum.*
Mell. Roſac. ana unc. ij.
Sp. Sal. dulc. drach. ß.
Aq. ſtillat. Rutæ. unc. ij.

M.

S. *Eo ſæpiuſculè laventur Dentes & Gingivæ.*

* * *

Linimentum vide in Hiſtoria Linimenti p. 308.

* * *

Collutio, Eclegmatis ferè formâ, refrigerans, emolliens, in Dentitione difficili.
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 236.

℞. *Crem. Lact. rec.*
Vitell. Ovor. ana unc. j.
Syr. Violar. drach. vj.
Aq. ſtillat. Roſar. unc. iij.

M.

S. *His foveantur Gingivæ dolentes.*

* * *

Opiata Dentes detergens, firmans.

℞. *Conserv. Ros. rubr.* unc. ß.
Oss. Sepiæ ppt. drach. ij.
Sang. Dracon.
Cort. Granator. ana drach. j.
Alumin. usti. scrup. ij.
Mell. Rosac. q. s.

Ut F. Electuarium D. ad Fictile.

S. *Manè & post prandium ac cœnam eo fricentur Dentes, tum abluantur cum Spirit. Vini Myrrhato.*

* * *

Pulvis Dentifricius.

℞. *Pumicis ppt.* drach. ij.
Flor. Balaust.
Rad. Irid. Flor.
Myrrh. rubr. ana drach. j.
Lap. Hæmat. ppt.
Sal Ammoniac. ana drach. ß.

M. F. Pulvis tenuis.

S. Ut supra.

* * *

Trochisci vel Styli Dentifricii.

℞. *Species præcedent.*
Mucilag. Gumm. Tragacanth. cum Aqua Salviæ fact. q. s.

Ut F. Trochisci vel Styli probè siccandi.

De Apophlegmatismo.

490. Apophlegmatismi (485.) Forma iterum triplex est, *Liquida*, *Mollis*, *Sicca*.

α. *Liquidam* ſæpiuſcule præbent Decocta (224.), Mixturæ Mediæ (272.), crebriùs Contractæ (283.), quandoque & Infuſa (211.), Succi (235.), aut Liquores alii officinales, non permiſti.

β. *Mollem* dat Electuarium (138.).

γ. *Sicca* varia vel eſt Suffitûs ſpecies (395. α.), Nicotianæ ſimplicis, aut Medicatæ, fumo ore hauſto conſtans; vel Rotula (199.) ſublingualis, facile diſſolvenda; vel Manſile quid, *Maſticatorium* vulgò dictum, ſolidum, tenax, acre: quò adhibentur Vegetantium acriorum partes ſolidæ, aut Succi concreti, minus facile liqueſcentes, tum ex his, & ſimilibus aliis, confecti Pulveres craſſiores (106. 107. β.), hique aut laxi, aut panno lineo, in ſpeciem Noduli, incluſi (219. α. 2.), aut cum Glutinante in Trochiſcos, Paſtilloſve, coacti (172.).

491. Haud tamen perinde heic ſemper eſt, quacunque ex dictis (490.) utaris. Videndum, quænam Indicationi, Morbi, Aegrique, conditionibus aptior.

α. Occaſio præceps captanda uſum Liquidorum (490. α.), maximè ſimplicium, aut ſola permiſtione parandorum, commendat (42.).

β. Præferuntur eadem (490. α.), ubi profundiùs e faucibus trahendum Phlegma, idque tenacius eſt.

γ. Electuarii (490. β.) potior uſus eſt,

cum vel manducatio, vel determinata liquidi ſiccive in ore volutatio & detentio, ægre fieri poteſt: ut in Paralyticis & Soporoſis affectibus. Id tum, palato adlitum, ſenſim liqueſcens, agit certius.

δ. Fumiſugium, plurimis minus adſuetis incommodiſſimum, nimiâ in Nervos actione, fumiſque haud dexterè a cavo Narium, Pharyngis, Laryngis, prohibitis, Cephalalgias, Vertigines, Tuſſes, Nauſeas, Vomitus, creat.

ε. Pueros, & Delicatiores, vix longiori adſtrixeris manducationi. Placent magis Liquida, aut Rotulæ acre Saccharo tegentes (490. γ.). At his obtuſior quoque virtus.

ζ. Ubi lentè, diù, validè, proritandus humor, Manſilia (490. γ.) cæteris antehabentur; niſi priorum quædam repugnent.

492. Materies petitur ex iis, quæ ore excepta, retenta, mota, vi emolliente aut præſertim ſtimulante, majorem Salivæ & Muci copiam eo adlicere queunt. Vid. H. Bœrhaave Inſtit. Med. 1195. 1197. 1200. 1. 2. 3. Quæ enim deglutita, Ventriculo recepta, Nauſeam creando, Salivam movent, aut in Sanguinem delata, hunc diſſolvendo, Ptyaliſmum excitant, hujus non ſunt loci, ubi de Topicis Stomaticis (485.) agimus.

493. Delectum docet Remedii vis requiſita, & Forma adhibenda (491.).

α. Emollientia, Saponacea, Aromatica,

Oleo vel Sale acri prædita, alia aliis validiora, infinitam heic Medico præbent ſylvam, ex qua aptum nodo cuneum quærat. Inde cum vario Menſtruo, Aquoſo, Vinoſo, Decocta, Infuſa, Succos, lenius, fortius, agentes, juxta datas ante regulas (211. 224. 235.), parare facile. Suavitas, Acumen, Melle vel Saccharo obtinetur.

β. Mixturis (490. *α.*) idoneam dant materiem Aquæ ſtillatitiæ, Aceta, Spiritus, Tincturæ, Eſſentiæ, Olea, Salia, ex ſimilibus (493. *α.*) confecta; quorum & dilutiora ſeorſim ſumta heic bona.

γ. Nicotianæ Medicatæ Suffitus ut paretur, ante docui (395. *α.* 396. *δ.* & ſeq.).

δ. Aromata, Radices, Cortices, Folia, Semina, acriora, integra, Vino quandoque, Aceto, Spiritu Vini, prius macerata, tum Succi tenaces, ſimiles, odore tamen haud inſuaves, Maſtiche v. g. Myrrha, &c. ſeorſim ſingula, ſimplex, at efficax, præbent Manſile. Alii nec Nicotianæ Folia horrent. Indos Betele & Arecca, cum Calce, manſa delectant.

ε. Hæc (*δ.*) contrita Pulveres exhibent (490. *γ.*), ex quibus linteo incluſis Noduli (ibid.), cum Saccharo ſubactis Rotulæ (ibid.), cum Cera, Maſtiche, Melle, aliove Glutinante, concorporatis Trochiſci manſiles (ibid.), Melle plure vel ſimplice, vel Medicato, exceptis Electuaria (ibid. *β.*) naſcuntur.

ζ. Abſtinendum ubique, maximè in mandendis, ab iis, quorum Odor aut Sapor deteſtabilis; quum nimis evolvatur. Conſuetudo tamen vel moleſtiſſima etiam manſuefacit (δ.).

494. Ordo, Dosis, Quantitas Generalis, Proportio, Subscriptio, ſatis patent ex iis, quæ de ſimilibus Formulis Internis ante dicta, collatis ad hactenus (490 ad 494.) expoſita, & mox ſubjungenda Specimina. Paſtillorum Moles, heic plerumque major (177.), ſcrup. j. drachm. ß. imò j. æquat.

495. Signatura pariter ex prius dictis intelligitur.. Jejunum ferè Stomachum amat hæc Evacuatio: unde aliquot plerumque ante paſtum horis movetur; niſi cum in morâ periculum. Promovetur prono capite, ſimulque acrium delapſus in Fauces ſic cavetur. Ultra ſemihoram vix protrahitur. Os, poſt Apophlegmatiſmi actionem, Aquâ tepidâ, Lacte, aliove blando liquore, eluendum vix monere opus.

496. Usus, caute directus, nobilia præſtat, aliis haud adeo viis ſemper obtinenda, in Frigidis, Catarrhoſis, Soporoſis, Paralyticis, Epilepticis, adfectibus, Leucophlegmatiâ, Anginâ Aquoſâ, Odontalgiâ, &c. Abuſus rei optimæ peſſimus Salivâ, humore utiliſſimo, privat Chylopoieſin, ſubtiliſſimis

lissimis orbat sanguinem, consuetudinem inducit ægrè rursus exuendam.

497. SPECIMINA sunto.

* * *

Decoctum Apophlegmatizans, ingruente Apoplexiâ Frigidâ utilissimum.
Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 175.

℞. *Rad. Imperator.*
Pyrethri. ana unc. j.
Fol. Recent. Rutæ.
Majoran. ana m. j.
Flor. Lavand. m. ß.
Semin. Sinapis contus. unc. ß.

Conscissa, cum *Vini Alb.* Libr. ij. coque per 1/2 horæ, vase exactè clauso. Colat. admisce
Spir. Sal. Ammon. drach. ij.
Mell. Anthos. unc. ifs.
D.

S. *Hujus tepidi pauxillum ore detineat ac volutet, humorem prolectum jugiter exscreans. Repetat pro necessitate urgente, quavis horâ aut citius.*

* * *

Mixtura similis, Odontalgiæ Catarrhosæ apta.

℞. *Aq. stillat. Lavandul.* unc. vj.
Spirit. Regin. Hungar. unc. ij.
Sal. Ammon. drach. j.
Tinct. Sal. Tart. Helmont. drach. ij.
Zingib. subtiliss. pulv. drach. ß.

M. D. Vitro clauſo.

S. Ut ſupra.

* * *

Apophlegmatiſmus, formâ Succi preſſi.

℞. *Fol. recent. Becabung.* m. j.
Cochlear. m. *ß.*
Rad. recent. Ari.
Armorac.
Sem. Sinapis. ana unc. *ß.*

Conſciſſis, tuſis, exprime Succum, cui admiſce
Vin. alb. unc. i*ß.*
Sacchari alb. unc. j.
M.

S. *Hujus hauſtulum, omni manè, ore prius aqua eluto, contineat aliquamdiu Scorbuto frigido laborans, tum exſpuat una cum ſaliva ſic prolectâ.*

* * *

Pulvis Apophlegmatizans.

℞. *Rad. Pyrethri.*
Cort. Magellanic. ana drach. i*ß.*
Cubeb.
Cardamom.
Caryophyll. arom. ana drach. *ß.*
Sal. Ammoniac. drach. j.
Ol. ſtillat. Caryophyll. gutt. vj.

Contuſis F. Pulvis craſſiuſculus. D. in Scatulâ.

S. *Capiat omni mane, jejunus, quantum api-*

ce cultri ſuſtineri poteſt, & commandat, exſpuatque humorem proritatum.

* * *

Rotulæ Sialogogæ.

℞. *Species præcedentes ſubtiliſſimè tritas.*
Sacchar. albiſſ. Aq. Roſar. ſolut. & inſpiſſat. ſextuplum.

Ut F. l. a. Rotulæ.

S. *Una vel duæ ſub lingua detineantur, ut ſenſim liqueſcant. Excernatur Liquidum adfluens.*

* * *

Electuarium ex iiſdem.

℞. *Species easdem Pulveris ſubtiliſſimè comminutas.*
Mellis Anthos. triplum.

M. exactè. D. ad Fictile.

S. *Hujus tantillum Palato adfricetur in Morbis ſoporoſis, frigidis.*

* * *

Nodulus ſimilis.

Pulver. præcedent. drach. iß.
Maſtiches. drach. iij.

Miſta illigentur panno lineo, ut F. Nodulus.

S. *Mandatur leniter mane per 1ſ2 horam, ut Saliva proritetur exſpuenda.*

* * *

Trochiſci maſticatorii.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 175.

℞. *Maſtich.*

Ceræ alb.
Zingib. ana unc. j.
F. ſ. a. parvi Paſtilli, ſinguli drach. *ß.* aut j.
S. Ut ſupra.

De Gargariſmate.

498. GARGARISMA (485.) eſt Medicamentum Liquidum, Cavi Oris, maximè verò Faucium, collutioni, varios in uſus, aptatum. *Collutio* quoque vel *Collutorium* audit, præcipuè ſi Gargariſatio, a qua nomen habet, ſub ejus uſu non accedit.

499. FORMA ejus, ſemper Liquida, Infuſi (211.), Decocti (224.), Succi expreſſi (235.), Emulſi (246.), Julapii (261.), vel Mixturæ Mediæ (272.), ſpecies eſt, iisdemque, quibus hæc, legibus paratur. Unde ex dictis (loc. cit.) facile artificium.

500. MATERIEM, hujusque DELECTUM limitat varia Medici Indicatio, & Liquidi ſpecies conficienda (499.), collata iis, quæ de hac, interno uſui dicatâ, ante (loc. cit.) monita ſunt.

501. ORDO, QUANTITAS GENERALIS, PROPORTIO, itidem ſequuntur leges ante (loc. cit.) datas. DOSIS, pondere nunquam determinanda, eſt, quantum buccis non diſpanſis commodè capitur.

502. SUBSCRIPTIO jubet. *F. Liquor pro Gargariſmate* aut *Collutorio*.

503. SIGNATURA, præter generalia, injungit Applicationis modum, qui non ſemper idem eſt. Alias enim Liquidi ore excepti, ſupinato capite, facienda agitatio; ut concuſſæ cum eo partes magis undequaque imbuantur, detergeantur, penetrentur. Alias lenis modo ejus volutatio, aut tranquilla detentio, requiritur, cum partes inflammatæ, aliove modo læſæ, Gargariſatum negant, aut Liquidum motum a deſcenſu per Fauces prohibere ſatis nequeunt. Alias & per Siphonem injectio fit: quod in Infantibus ſæpe, aut ægris debilioribus, ſuive non compotibus, neceſſum. Calidi cæterum uſus frequentior eſt, quam Frigidi. Hoc tamen amant quidam, ubi adſtringendum vel repellendum.

504. USUS inſignis in quibuſvis fere Oris interni, Faucium, partiumque his vicinarum, morbis, Inflammationibus, Tumoribus, Ulceribus, Aphthis, Siccitate, Colluvie aquoſa, mucoſa, Laxitate, Rigiditate nimia, &c. dum vis quæcunque expetita, emolliens, adſtringens, humectans, ſiccans, refrigerans, calefaciens, reſolvens, ſuppurans, detergens, &c. directè locis affectis adplicari ſic poteſt.

505. SPECIMINA ſunto.

* * *

Collutio Antiſeptica, ad Ulcera Oris, a Scorbuto putrido nata.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 193.

℞. *Spir. Salis marini.* drach. ij.
Aq. ſtillatit. Salviæ. unc. viij.
M.

S. *Hoc Liquore colluat Os & Fauces ſæpius de die.*

* * *

Collutorium ad Anginam Inflammatoriam, Antiphlogiſticum, reſolvens, refrigerans.

℞. *Aq. ſtillat. Flor. Sambuc.* unc. XVI.
Acet. Vin. deſtillat. unc. ij.
Sal. Prunell. drach. iß.
Rob. Sambuc. unc. ij.
M.

S. *Calido hoc Liquore, ore detento, Fauces aſſiduò humectentur.*

* * *

Decoctum Emolliens, Demulcens, ad promovendum Ptyaliſmum Mercurialem.

Vid. H. Bœrh. Aphoriſm. 1475.

℞. *Herb. Althææ.* m. ij.
Malvæ.
Flor. Rhœad.
Verbaſci. ana m. j.
Rad. Glycyrrhiz. unc. j.

Cum *Seri Lact. rec.* q. ſ. decoct. ſpatio 1/4 horæ, tum Colat. expreſſ. Lib. ij. admiſce
Mellis puri. unc. ij.

D.

S. *Hoc tepido gargariſet & colluat jugiter totum Oris cavum.*

* * *

Aliud Laxans & Detergens, ad cruſtæ Aphthoſæ lapſum promovendum.

Vid. Ketelaar de Aphthis, p. 38.

℞. *Hordei mundat.* unc. j.
Paſſul. exacinat. unc. ij.
Ficuum. No. iij.
Liquirit raſæ. drach. iij.

Coque ex Aqu. pur. tum cola & exprime. Colat. Lib. ij. admiſce
Syr. Jujubin. unc. ij.

D.

S. *Tepidum Ore ſemper contineatur, &, ſi pote, gargariſetur.*

* * *

Infuſum Balſamicum, conſolidans, ad Ulcera Faucium mundata.

℞. *Herb. Agrimon.* m. j.
Veronic.
Salviæ.
Flor. Hyperic.
Betonic.
Rhœad. ana m. ß.

Infundantur cum *Aq. pur. fervidæ.* unc. xx. ſtent per horam infuſa, vaſe clauſo, tum Colat. expreſſ. admiſce
Mell. roſat. unc. ij.

S. Ut ſupra.

De Scuto.

Vid. (331. 342. 414. 431.).

De Clyſmate Inteſtinali.

506. CLYSMA INTESTINALE, *Clyſter*, *Enema*, *Lavamentum*, vocatur Liquor, qui Inteſtino Recto, Evacuandi, Alterandi vel Nutriendi fine, injicitur. Pertinet ergo ad Injectiones, de quibus generatim ante (295. & ſeq.) actum; atque inde magna parte intelligitur.

507. MATERIES in genere *Excipit* vel *Excipitur*.

α. *Excipiens* Liquor eſt varius, vel (1.) Vulgaris: ut Aqua ſimplex, Fabrorum, Lac recens, ebutyratum, ejus Serum, Cerevifia, Vinum, Urina, &c. Vel (2.) Præparatus, in Officinis proſtans, aut Pharmacopœo ſat notus; ut præſcriptione Magiſtrali non egeat ejus præparatio: v. g. Aquæ ſtillatit. Lac Chalybeatum, Decocta Hordei, Avenæ, Specier. Emollient. Carminant. Clyſmat. ordin. aut materiei cujuſdam ſingularis, Juſcula Carnium, Olea preſſa, infuſa, cocta, & ſimilia. Vel (3.) Decoctione demum, rarius Infuſione, parandus juxta præſcriptum Medici.

β. *Excipienda* ſunt, quæcunque, ſcopo apta, Excipiente (*α*.) ſolvi, aut huic miſceri ita poſſunt, ut requiſitam heic Liquo-

ris meabilitatem non destruant. Referuntur hæc ad (1.) Solubilia in Aquosis: ut sunt Electuaria, Confectiones, Pulpæ, Succi, Extracta, Mella, Syrupi, Sapones, Vitell. Ovi, Salia, Saccharum. (2.) Pinguia: ut Olea infusa, cocta, pressa, stillatitia, Pinguedines, Medullæ, Seva, Butyrum, Balsama, præprimis Therebinthina, Unguenta, &c. (3.) Pulverulenta non solubilia, quorum tamen rarior heic usus.

508. Delectum docet varius Scopus, tum cognita Materiæ Virtus, Pretium, prompta Parabilitas, aliæque tam hujus, quam Aegri, conditiones, facilè in singulari casu determinandæ. Unde

α. Repetendum, quidquid de Injectione prius (299.) dictum,

β. Ubi, quod heic sæpe obtinet, citissimo opus auxilio, absint Infusa vel Decocta, quin & Excipienda, ut Olea pressa, longam poscentia præparationem (42.). Neque enim deficiunt jam parata, cuivis apta Indicationi.

γ. Nec utere pretiosioribus, maximè si sæpius iterandum Clysma; tum ne emungas Aegrum; tum ne corrupta exhibendi ansam captet Pharmacopœus, sat hæc bona putans cavo putridis adsueto, gnarusque hos liquores raro explorari.

δ. Species Emollient. Carminant. & pleraque alia, quæ solis Clysmatibus desti-

nata proſtant jam compoſita in Officinis, ſi potes, cave: ſæpiſſime enim exoleta ſunt, ſitu, vermibus, corrupta. Levi labore alia præſcripſeris recens paranda.

ε. Oleoſa Aqueis excipienda haud adeo exactam heic, ut in Internis (274. ζ.) poſtulant unionem: quamvis & Mel, Vitell. Ov. Saccharum, Sapo, Salia, alio fine, dum ſcopus fert, addita hanc præſtare queant. Terebinthina tamen Ovi Vitello ſubigenda curatius; ut diviſa felicius agat: nam Digeſtivi loco ferè adhibetur.

ζ. Cur vetant Acida miſcere Clyſmati, qui vel acerrima etiam Emetica & Purgantia heic adhibere non verentur? Sanè ubi corrigenda putrilago, refrænandus calor febrilis, Acidi dilutioris uſum ſuadent omnia.

η. Pulverulentis (507. β. 3.) facile carueris, cum alia præſto ſint omni ſcopo idonea. Sin uti velis, nota Cautelam (299. δ.).

ϑ. Sal & Oleum fruſtra ab Anthelmintico Clyſmate arcentur. Quis ſolis dulcibus delectari Vermes dixerit, cum & in acerrimis nidulentur? Enecti colliqueſcunt cito, facile dein expellendi.

ι. Nutrire dum ſcopus exigit, Juſculo Carnium nihil aptius. Viſum hoc, mox, ut ingeſtum fuerat, ſanguini admixtum nocuiſſe nihil, hinc præviam & Tenuium Inteſtinorum Coctionem vix repoſcunt. Antiſeptico ſaltem condiendum, ſi calor corporis nimius ad putredinem diſponit.

κ. Denique, ut Medico nunquam, nisi ex ratione, agendum (11. 12. 15.), ita, Clysmate indicato, mox cogitet, eo quid effici debeat & possit, facillimè dein reperturus aptam huic componendo materiem. Videbit hinc, toties heic commendatis Specificis Cephalicis, Pectoralibus, Stomachicis, Hepaticis, Uterinis, &c. vix majora præstari, quam generali Diluentium, Humectantium, Emollientium, Calefacientium, Refrigerantium, Sopientium, Discutientium, Resolventium, Stimulantium, materie. Sic ars Tyroni facilis fit, & servilis aliorum exemplis perpetuo inhærendi tollitur necessitas.

λ. Quin & farragine inconditâ heic opus non esse, ex dictis (*κ*.) patet. Sæpe unicum sufficit ingrediens, nullo stipatum Excipiendo. Sæpius duo: Aqua, Lac, hujus Serum, cum Melle, Saccharo, Nitro, Oleo, Butyro, &c. Nonne Urina sola, Sal communis Aquæ quintuplo solutus, Decoct. Fol. Nicotianæ, inter certissima habentur, si valentiore opus stimulo?

509. Ordo idem heic obtinet, qui in Infusis, Decoctis, aut Mixturis internis (214. 227. 275.): has enim ad Formulas reducuntur omnes Enematum compositorum species.

510. Dosis & Quantitas Generalis æquales sunt; cum vix nisi una simul præ-

ſcribatur Doſis (68. α.). Hæc autem varia eſt

α. Ratione *Aetatis*. Ubi hæc ferè regula obtinet.

Infanti recens nato - - -	unc. ij.
- - - provectiori - - -	unc. iij. iv.
Puero - - - - - - - - - -	unc. vj. vij.
Adulto - - - - - - - - - -	unc. viij. x. xij.

β. Ratione *Conſtitutionis Aegri*. Proceri plus ferunt: Parvuli minus. Difficili anhelitu affecti, Inteſtina flatu diſtenta, mole extrinſecus incumbente, Fœtu v. g. grandiore, Aquis, &c. preſſa, vix admittunt copiam majorem, admiſſam cito excutiunt.

γ. Ratione *Effectûs præſtandi*. Si diluendum, humectandum, emolliendum, refrigerandum, nec alia repugnant, major quantitas conducit. Si validè ſtimulandum, minor; ne moles ſtimulo juncta citius expellat. Si diutius retinendum, minor itidem expedit: quod maximè in iis, quæ Nutriendi fine injiciuntur, notandum.

δ. Cæterum & heic parcior ſimul injecti copia penſari poteſt iteratione, &, ſi quæ obſtant, per intervalla immitti, quod ſimul debebat.

511. Proportio mutua Ingredientium, vix certis in univerſum limitanda legibus, attento ad ſuam indicationem (508.), Virtutem materiæ, Vires Aegri, Senſum hujus majorem minoremve, requiſitam In-

jectionis Consistentiam (299. δ.), &c. determinatu facilis est.

α. Si Purgantibus opus infusis, decoctis, aut intermistis, hæc plerumque dupla recipiuntur dosi, qua darentur ori ingerenda, quandoque & tripla, imò majore, ubi stimulandum fortius.

β. Salium mediorum, quæ magis heic usitata, drach. j. ij. ad Liquoris unc. x. pro stimulo mediocri ferè sufficiunt. Alias tamen uncia j. imo ij. adhibentur in acerrimis (508.).

γ. Eorum, quæ Mellis aut Syrupi gaudent spissitudine, latissima iterum Proportio primariò ex virtute Medicata, dein & consistentia, limitatur; ut ideo summa ferè sit, si horum & Liquoris æquale pondus sumseris.

δ. Pinguium tamen, nisi cum sola totum constituunt Clysma, parcior quantitas, rarius quartam totius partem exsuperat. Terebinthinæ autem vix plus unc. ß. aut drach. vj. ad Liquoris unc. x. recipitur.

ε. Solida, Sicca, Pulverulenta, quin majore quantitate admisceantur, prohibet nascitura spissitudo, aut facilis in grumos coalitus. Drach. j. ij. iij. Adulto (510. α.) satis sunt.

ζ. Opiatis, aliisque Drasticis, iis maximè, quorum vis subdola furtim se vasis insinuat, cautus utere. Est & in Crassis ap-

paratus Nerveus; adſunt abſorbentes Venulae. Unde ab ejuſmodi imprudenter injectis quandoque damna peſſima. Ab Opii gran. iv. Clyſmati additis æternùm dormiviſſe viſus eſt æger.

n. Circumſpectus etiam Stimulantia determina, cogitans, an, quibus, quantis, opus ſit. Alias temerè addita, alias omiſſa timidè ſpem tuam fruſtrabuntur. Si potentiſſimè excitare, expellere, revellere, volueris; ſtimulo languente ages nihil. Si diutius retinendum Clyſma, ut emolliat, diluat, mulceat, foveat, ſopiat, nutriat; ab Acribus abſtine.

512. SUBSCRIPTIO, præter ea, quæ Infuſionem, Decoctionem, Miſtionem, ſpectant, ſimilia ante dictis (218. 219. 231. 279.), niſi quod Depuratione haud adeo exacta opus ſit, ponit: *F. Enema* vel *Clyſma*. Quum vero multis in locis injectio ipſi demandetur Pharmacopœo, aut inſtrumenta ſaltem huc neceſſaria ab eo petantur, adſcribi inſuper poteſt,

α. Qua *Aetate* ſit, cui injiciendum Clyſma; an infans, puer, adultus? ut aptus ano tubulus eligatur: licet ex quantitate Liquoris (510. *α*.) id conjici plerumque queat.

β. Cujus *Sexûs*, ſi adultus: ſequiori enim mulieres id officii præſtant.

γ. *Tempus*, quo immittendum: an mox, an mane, veſpere, &c.? Nulla hora in uni-

verſum huic Remedio inepta eſt. Urgens neceſſitas quamcunque admittit. Alias tamen vacuo Ventriculo magis probatur ejus uſus.

Reliqua, quæ huc ſpectant, mox tradenda, ſupponuntur cognita inijcienti.

513. Signatura vix opus, niſi cum Subſcriptio (512.) brevior uſum non memorat. Tum vero, dato Titulo (60. γ. 506.), quoad reliqua intelligitur ex modo dictis (512. α. β. γ.). Addenda tamen aliquando, aut & oretenus injungenda nonnulla, quæ applicationis aut actionis commodo ſerviunt. Ut

α. Agenda *ante Injectionem*. Hæc ſua ex indicatione figit Medicus, varia in variis. Unum noto: Nutrienti Clyſmati præmittendum aliud Inteſtina à fœcibus repurgans; ut tanto promptior fiat abſorptio.

β. Quæ ſpectant *Injectionem ipſam*. Ubi (1.) Liquoris juſta exigitur Calefactio ad teporem ferè ſani hominis. Vas Clyſma continens, admotum oculo, labiis, aut dorſo manus, his dum calore non infeſtum eſt, debitum notat gradum. Exceſſus in utramque partem ſemper minus prodeſt, ſæpiſſime & nocet ægro, & ingredientia, Vitellos, Pinguia, coagulat, tubum obſtruit. (2.) Situs Aegri trajectui Liquoris per tubum inteſtinalem commodiſſimus. Sunt quibus decubitus in ſiniſtrum latus

aptior videtur; quod Sigmoideus Coli in Rectum abituri flexus, sinistro latere situs, viam exhibeat declivem. Obstat tamen Recti ab Ano adscendentis declinatio dextrorsum *a*, hoc in situ magis resistens impulso liquori; pressio dein & compressio tractus Coli in sinistris siti, Recto proximi, ab incumbente reliquorum Intestinorum mole; tum ludentis naturæ inconstantia, flexum Coli Sigmoideum quandoque ad dextram Recti formans *b*. Unde cum plurimis decubitum in dextrum latus præfero. Est tamen, ubi nec electio datur. (3.) Quies ægri & pacata Respiratio; ne valide contractis Muculis abdominalibus via arctetur nimis, aut subita fiat injecti repulsio (4.) Instrumenta, quæ variis locis varia in usu sunt, heic non enumeranda. Vid. *R. de Farvacques Medic. Pharmac.* III. Boek. x. Capit. (5) Injectio haud impetuosa, nec nimis properata.

γ. *Post Injectionem* agenda. Heic revolutio lenis in sinistrum latus, aut in dorsum, quies, tranquillus anhelitus, alvi retentio, si Clysma diutius retinendum, commendantur.

514. Usus in genere expositus (506. 508.), laudatissimus, prolixior, quam qui heic sigillatim describi queat, omni, tenerrimæ

a. Vid. Eustach. Tab. Anat. X. Fig. II. IV.
b. Idem ibid. Fig. V.

rimæ etiam, ætati aptus, ſolis nocet Hæmorrhoidum fluxui obnoxiis, ſi acria adhibentur, tum & nimius, præter neceſſitatem, Inteſtina reddit debiliora aut ſtimuli conſuetudine ſegnia, ut, niſi jugi monita incitamento, ab officio ceſſent. Vim Nutrientem qui Clyſmatibus negant, neſcire videntur ante dicta (511. ζ.). Quin & Lactea in Colo Hominis, Chylo repleta, demonſtravit Cl. Winslow *a*. A Vino, Spiritu Vini, etiam parciore copia, Clyſmatis ſpecie injecto nata temulentia, &c.

515. Specimina ſunto.

* * *

Clyſma Meconium induratum reſolvens, evacuans.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 225.

℞. *Seri lact. recent.* unc. ij.
Sapon. Venet. drach. iß.
Mell. drach. ij.
M. F. Clyſma

Pro Infante recens nato.

* * *

Aliud Vermes expellens.

H. Bœrh. Mat. Med. p. 235.

℞. *Vitriol. Mart.* gr. xv.
Aq. ſtill. Cichor. unc. iv.
M. F. Lavamentum:

Pro Puero trienni aut quadrienni.

a. Expoſit. Anatom. Traité du Bas-ventre. 218.

* * *

Clyſma Refrigerans, Antiphlogiſticum, in Rabie Canina.

Ibid. p. 183.

℞. *Nitri* drach. ij.

Acet. Sambuc.

Mell. Roſar. ana unc. j.

Aq. decoct. Hord. unc. x.

M. F. Clyſma.

S. *Inijciatur bis vel ter de die.*

* * *

Clyſma Nutriens.

Ibid. p. 139.

℞. *Jur. Carnium.* unc. x.

Sal. Nitri gr. x.

Sp. Salis. gutt. vj.

M.

S. *Injiciatur octava quâque horâ, poſtquam primò Clyſmate purgante elota alvus fuit.*

* * *

Clyſter Emolliens, Anodynus, Aperiens, Calculum pellens.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 243.

℞. *Herb. Malvæ.*

Parietar.

Heder. terreſtr. ana m. J.

Seri Lact. recent. q. ſ.

Coque ſpatio 1/4 horæ. Colat. expreſſ. unc. ix.

adde *Ol. Lini.* unc. j.

Nitri pur. drach. ß.
M.
S. *Inijciatur mane & vesperi.*

* * *

Clysma Balsamicum, Anodynum, Antidysentericum.

℞. *Flor. Chamomill.* m. ij.
Cum *Lact. dulc.* q. s. coque vase clauso per 1/4 horæ. Colat. unc. viij. adde
Terebinth. Venet. Vitell. Ov. subact. drach. iij.
Mell. Rosar. unc. j.
M. F. Enema.
Pro Adulto.

* * *

Clysma Revellens, Salivationis Mercurialis impetum minuens.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 251.

℞. *Flor. Sennæ.* unc. j.
Agarici drach. iv.
Semin. Cartham. drach. ij.
Rad. Jalapp. drach. j.
Cum *Aqua* decoct. Colat. unc. xij. injice pro Clysmate.

Nota. *De* Clystere ex Fumo Nicotianæ *vid.* Cap. *de Suffitu*, in fine, pag. 271.

De Suppositorio.

516. SUPPOSITORIUM, *Glans*, Βάλανος, *Nodulus Intestinalis*, est Medicamen-

tum plus minus ſolidum, rotundum, aut ex tereti oblongum; globuli, conuli, vel glandis formâ, quod Ano varios ad uſus intruditur.

517. Sæpiſſimè id, e Simplice Materie petitum, Præſcriptione haud eget. Alias tamen data etiam opera componitur.

518. *Simplicis* Materies & Præparatio, ſatis & in vulgus nota, aliis alia adhibetur, effectu tamen ferè eodem. Ut ſunt Saccharum coniforme, in globulum aut conulum redactum, inde confecti cum Moſcho globuli Moſchati, officinales; Saponis Veneti fruſtulum ſimiliter figuratum; Sebum Candelæ; Cereoli particula Butyro oblita; Lardum lotum; Prunum & Ficus inverſa; Caſeus recens; Chartæ bibulæ ſegmentum conicè contortum, Butyro illitum; Mel ad duritiem coctum; Amygdalum Saccharo obductum; globulus vel conulus ex Alumine factus, Oleo vel Butyro inunctus; Rapæ caudula; Radix Althææ, Malvæ, Betæ, Braſſicæ, Sambuci, &c. decorticata, debitè formata, Oleo aut Butyro ſalito illita; Caulis Porri ſimiliter aptatus, & ſimilia. Hæc ferè vulgaria, infantibus, quin & adultis quandoque adcommodata, alvo lubricandæ, magis minuſve ſtimulandæ, tum eliciendis ano vermibus, &c. inſerviunt.

519. *Compoſitum* eſt vel Stimulans, vel propriis Inteſtini Recti vitiis dicatum.

520. *Stimulantis* Materies dividitur in *Excipientem* vel *Excipiendam*.

α. *Excipiens* eſt Mel ad duritiem coctum, ut gutta marmori frigido inſtillata, frigefacta, non adhæreſcat, ſed fragilis ſit. Sunt, qui huic Electuarium quoddam Officinale, Purgans, aut ſuccum acriorem, ſimul incoquunt. Sapo Venetus etiam pro Excipiente eſſe poteſt, Vitellus Ovi, aut Mucilago Tragacanthæ, aut Saccharum Tabulatum. At hæc rarius.

β. *Excipiuntur* eo (α.) Acria quæcunque, Stimulantia, ſicca pulverulenta, vel ſpiſſa, quorum infinita, gradu acrimoniæ diverſa, in Officinis proſtant. Ut ſunt Sapo, Sal commune, Gemmæ, Nitrum, Ammoniacum, Alumen, Vitriolum Martis, Stercus murium, Aloë, Myrrha, Fol. Sennæ, Agaric. Jalapp. Species hieræ, Maſſæ pilular. purgantium, Cochiar. Extract. Cathol. Succus Abſynth. inſpiſſatus, Fel Tauri ſpiſſatum, Caſtoreum; tum Purgantium & Emeticorum acerrima, Colocynthis, Trochiſci Alhand. Scammoneum, Elleborus albus, Euphorbium, Crocus metallorum, &c.

521. Quod *Propriis Recti vitiis* inſervit, Materie gaudet pro horum adfectuum varietate variâ, Stimulante, Detergente, Erodente, Balſamicâ, Conſolidante, Sopiente, Emolliente, Adſtringente, &c.

Huic enumerandæ nullus heic locus. Ejus autem Adaptatio fere triplex eſt.

α. Vel enim in maſſam, priori (520.) ſimilem, duram vel emplaſticam, cum ſimili (520. α.), vel alio apto Excipiente, Unguento quandoque, Cerato, Emplaſtro, coacta, nuda ano intruditur. Emplaſtrum Officinale, Oleo vel Unguento idoneo illitum, ſolum, heic aliquando in uſu eſt.

β. Vel in Unguenti (421.) aut Balſami (432.) ſpiſſitudinem concorporata, linteis carptis, goſſypio, aut lanâ, excipitur, atque in Globulum, Glandem, aut Turundam, formatur, cui filum adligandum, foras propendens, quo extrahi rurſus poſſit ano immiſſa.

γ. Vel paſta ſimilis (β.) ſindoni immiſſa colligatur in Nodulum, ano intrudendum, filo itidem propendente rurſus extrahendum.

522. In DELECTU habenda ratio Indicationis, variæ Virtutis, præſertim draſticæ, Ingredientium, Aetatis, &c. Vid. ante dicta (299. 508. & aliis locis.)

523. ORDO plerumque Excipiendis ſubjungit Excipiens, maximè ſi hujus quantitas haud pondere determinatur. Alii & præponunt.

524. MAGNITUDO Doſin heic exprimit. Si Forma Rotunda eſt; alias Piſi, alias Nucis Avellanæ, aut & Glandis moles menſu-

ram dat. Si Conica; crassities minimi digiti ejus, cui Suppositorium applicandum, basin ferè determinat, longitudo sumitur 2 3 vel 4. digitorum transversorum. Materiæ hinc quantitas ferè a drach. j. ad vj. vel unc. j., pro varia Magnitudine recipitur. Exactiori determinationi servit Aetas varia; Intestini Recti angustia, major minorve, morbosa; Actio Suppositorii lenior, fortior, aut ad variam Recti ægritudinem requisita: unde si validius in Morbis v. g. Soporosis stimulandum, quandoque ultra digiti longitudinem conus extenditur.

525. QUANTITAS GENERALIS sæpissimè Dosi (524.) æqualis est. Ubi autem diutius continuata Glandis exigitur actio, ut una haud sufficiat, duæ, tres, vel plures simul præscribuntur; ut alia post aliam intrudi possit. Ex multiplicata tum singularum Dosi facilis determinatio Quantitatis Generalis.

526. PROPORTIO mutua Ingredientium scitur ex consistentia tum Excipientis, tum Excipiendorum, & ipsius Pastæ efformandæ (520. 521.), ex singulorum Virtute, & Remedii desiderata efficacia. Hinc

α. Si Mel induratum Excipit (520. α.), ad hujus unc. j. recipiuntur Excipiendorum scrup. iv. drach. jß.

β. Si mollius aliud pro Excipiente servit

(ibid. & 521.α.), augeri pro rata Excipiendorum quantitas poteſt; niſi & Paſta mollior exigitur.

527. SUBSCRIPTIO & SIGNATURA peculiaris nihil continent, quod ex ante dictis haud intelligi queat facile. Quæ duriora ſunt, plerumque leni Oleo, Butyro, Axungia, Sebo, aut Unguento, prius illinuntur, quam adplicentur. Alias & Salivâ id fit, aut, ſi ſtimulandum fortius, acriore quodam Oleo. Ante immiſſionem & Alvus exonerata requiritur, niſi hanc ſolvendi cauſa Glans adhibetur.

528. USUS, jam ferè expoſitus (518. 519. 521.), ſat eximius, Clyſmatum Purgantium ſæpe ſuccedaneus, cum hæc aut ab ægris moroſis, nimium pudicis, aut ob alias cauſas, non admittuntur, quin & his injectis, Purgantibuſve ore hauſtis, minus feliciter operantibus, opem ferens, alvum ſollicitando, Vermes necando, expellendo, tum in affectibus Soporoſis, Paraliticis, Apoplecticis, &c. ſtimulando, revellendo, excitando, alias &, ubi requiritur, fluxum Hæmorrhoidum proritando, conducit. Ne memorem Recti proprios morbos, ulcera, fiſtulas, Hæmorrhoidum dolores, &c. quibus Glandes appropriatæ conferre poſſunt. Cavendum, ne ſtimulantibus frequentius adhibitis natura nimis adſueſcat, aut Inteſtinum

num adrodatur: unde & hæc iis, quibus Rectum fissuris, ulceribus, tumore, dolore, fluxu Hæmorrhoidum, &c. laborat, minus adhibenda. Gravidis quoque Stimulus acrior quandoque Fœtum excutit.

529. SPECIMINA simpliciorum vide supra (518.), & H. Bœrh. Mat. Med. p. 224. Compositorum hæc sunto.

* * *

Suppositorium Antihelminticum, necans, expellens Vermes.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 235.

℞. *Mell. cocti ad spissitudinem debitam* unc. iv.

Aloës. unc. ß.

Vitrioli Martis. drach. ij.

M. f. a. F. parva Suppositoria v. g. xij. aut xiv pro Puero. Serxentur Oleo demersa, ne deliquescant.

S. *Applicentur post alvum exoneratam.*

* * *

Suppositorium Acre, fortiter stimulans, in Affectibus Soporosis, frigidis, utile.

℞. *Mellis coct. indurat*. unc. j.

Sal. Ammoniac. drach. ß.

Scammon. scrup. j.

Troch. Alhand.

Rad. Ellebor. alb. pulver. ana scrup. ß.

Euphorbii. gran. ij.

M. F. ſ. a. Suppoſitoria No. ij. Oleo Caſtorei illinenda.

* * *

Glans ad Alvum ſollicitandam, pro Adulto.

℞. *Sal. commun.* drach. ß.
Sapon. Venet. drach. j.
Mell. coctu inſpiſſati. q. ſ.

M. F. Suppoſitorium, Oleo Abſinth. infuſo illinendum.

* * *

Suppoſitorium ad excitandum Hæmorrhoidum fluxum.

℞. *Aloës pulveris.*
Sal. Gemm. ana ſcrup. j.
Pulp. Colocynth. gr. v.
Mellis. q. ſ.

Coctu redigantur in Suppoſitorium.

* * *

Nodulus Anodynus, ad Dolores ab Hæmorrhoidibus.

℞. *Opii crudi.* ſcrup. ß.
Croci pulveris. ſcrup. j.
Unguent. Popul. q. ſ.

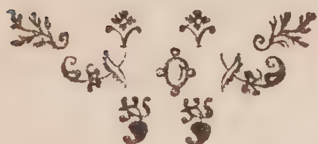
Ut F. Paſta, quæ incluſa Sindoni, aut Cottone excepta, appenſo filo, ſit pro Suppoſitorio.

S. *Immittatur Ano, filo foras propendente, & retrahatur poſt 1/2 horam.*

De Pesso & Nascali.

530. PESSUS, *Pessarium*, *Talus*, NASCALE, *Penicillus*, sunt Suppositoria, Turundæ, vel Noduli, Uterini, Intestinalibus (516.) similes, qui sinui pudoris muliebri, scopo vario, immittuntur. Quum vero & rari hodie usus sint, & facile ex Capite præcedente intelligantur; non est, cur iis immoremur.

F I N I S.

N234

